

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra křesťanské výchovy

Martin Sekanina

**Využití terapeutických prvků komunity Cenacolo
při léčbě závislostí**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. Ing. Mgr. Mgr. Peter Tavel, Ph.D.

Obor: Katolická teologie

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem
přitom jen uvedené informační zdroje.

V Olomouci dne 19. dubna 2011

Martin Sekanina

Děkuji doc. Tavelovi za odborné vedení práce, mnoho cenných rad a podnětů. Rovněž bych rád poděkoval komunitě Cenacolo, panu Ivanovi a celé slovenské komunitě sv. Cyrila a Metoděje, sídlící v Králové při Senci, za vřelé přijetí do komunitního společenství, kde jsem mohl získat mnoho cenných zkušeností. Velký dík patří všem chlapcům za poskytnutí rozhovorů a za jejich důvěru.

OBSAH

Úvod	7
1 Závislost.....	8
1.1 Definice a znaky závislosti	8
1.2 Bio-psycho-sociální model závislosti	11
1.3 Neurobiologie závislosti	14
1.3.1 Systém odměny	14
1.3.2 Drogová závislost a odměna.....	15
1.4 Co je příčinou závislosti?.....	15
1.5 Závislost a rodina.....	17
1.5.1 Alkohol, droga a rodina.....	19
1.5.2 Spoluzávislost.....	20
1.5.3 Rizikové vztahy dítěte s otcem nebo matkou	20
1.5.4 Problematické vztahy v rodině	21
1.6 Závislost na alkoholu	22
1.7 Závislost na jiných látkách – drogy.	26
1.7.1 Opioidy a opiáty	26
1.7.1.1 Heroin.....	26
1.7.2 Konopné drogy	28
1.7.2.1 Marihuana	28
1.7.2.2 Hašiš.....	29
1.7.3 Halucinogeny.....	30
1.7.3.1 LSD	31
1.7.3.2 Psilocybin (lysohlávka).....	31
1.7.4 Psychomotorická stimulancia.....	32
1.7.4.1 Pervitin	33
1.7.4.2 Kokain.....	34
1.7.4.3 Crack	35
1.7.5 MDMA (extáze) a taneční drogy.....	35

2 Komunita Cenacolo	37
2.1 Zakladatelka komunity Cenacolo - sestra Elvíra	37
2.2 Historie	38
2.3 Komunitní dům „Sv. Cyrila a Metoděje“ v Kráľovej pri Senci, Slovensko..	48
2.4 Komunita Cenacolo obecně	49
2.5 Vstup do komunity	51
2.5.1 Páteční „večerní kluby“	51
2.5.2 Kolokvia	53
2.5.2.1 Kolokvia pro rodiče	55
2.5.2.2 Kolokvia s narkomany	57
2.5.3 Nástup do komunity	60
2.6 První období v komunitě	61
2.7 Život komunity	63
2.7.1 Program	64
2.7.2 Služby	69
2.8 Zásady komunity Cenacolo	77
2.8.1 Deset zakázaných slov	79
3 Terapeutické prvky v komunitě Cenacolo	86
3.1 Modlitba	86
3.2 Terapeutický vliv (účinky) Písma svatého.	89
3.2.1 Nemoc a uzdravení – jejich smysl a hodnota.	89
3.2.2 Terapeutická dimenze v Písmu svatém	90
3.2.5 Ježíš Kristus jako lékař	92
3.3 Uzdravující působení liturgie a svátostí	93
3.3.1 Terapeutická dimenze liturgie	94
3.3.2 Liturgie a společenství	95
3.3.3 Liturgická hudba	96
3.3.4 Svátost pomazání nemocných	97
3.3.5 Svátost pokání, smíření	98
3.3.6 Eucharistie	99
3.4 Vliv společenství a přátelství na terapii	100
3.4.1 Přátelství	100

3.4.2	Condiviso (Sdílení).....	102
3.4.3	Revize života	104
3.4.4	Kompromisy	107
3.4.5	Rozhovory	108
3.4.6	Sedm aspektů lásky	109
3.5	Terapeutický účinek práce	112
3.5.1	Teologie práce a spiritualita práce	112
3.5.2	Práce a naplňování smyslu života	117
3.5.2.1	Obecně o logoterapii a smyslu života	117
3.5.2.2	Práce a naplňování smyslu	119
3.5.2.3	Každá situace má svůj smysl.....	119
4	Účinné faktory skupinové psychoterapie podle Irvina Yaloma s porovnáním	
4.1	Dodávání naděje	123
4.2	Univerzalita.....	124
4.3	Předání informací.....	125
4.4	Altruismus.....	126
4.5	Korektivní rekapitulace primární rodiny	126
4.6	Rozvoj sociálních dovedností	127
4.7	Napodobující chování	128
4.8	Interpersonální učení	128
4.9	Skupinová soudržnost.....	129
4.10	Katarze	130
4.11	Existenciální faktory	130
5	Komunita Cenacolo a její přínos z mého pohledu	132
	Závěr	140
	Anotace.....	142
	Resumé	143
	Bibliografie	144
	Seznam příloh.....	149

ÚVOD

Na rozdíl od našich předků žijeme v době, která je poznamenána drogovým fenoménem. Droga se stala novým, rychle postupujícím morem, který se šíří celým světem a nebezpečně ničí fyzickou, duševní i duchovní strukturu člověka. Mnoho lidí si neuvědomuje, že větším nebezpečím než koncentrační tábory a atomové bomby je důvod proč lidé utíkají ke droze, a droga sama. Je to zvláštní nemoc moderní doby, jejíž příčinou je absence Boha v lidském srdci, v rodině, ve společnosti.

Abychom mohli lépe zhodnotit přístup komunity Cenacolo k léčení závislosti, je třeba si v krátkosti představit samotnou problematiku závislosti a drog. Proto v první kapitole přiblížím problém závislosti z hlediska bio-psycho-sociálního modelu a neurobiologii. Dále ve stručnosti představím nejčastěji zneužívané omamné látky, a to z pohledu vzniku závislosti, jejích projevů a možnosti léčby.

V druhé kapitole představím komunitu Cenacolo. K jejímu správnému poznání je nezbytné se věnovat její historii, ze které pochopíme mnohé souvislosti. Po historickém představení se zaměřím na přípravu narkomana a rodiny ke vstupu do komunity, neboť již zde je důležitý terapeutický faktor otevírání očí rodičům a narkomanům. Dále popíšu každodenní život chlapců v komunitě Cenacolo. Na závěr druhé kapitoly se budu věnovat terapeutickým prvkům komunity Cenacolo, a to tak, jak jej vidí sama komunita.

V následující kapitole se zamyslím, zda jsou v komunitě Cenalo přítomny faktory které nalézá Yalom ve skupinové psychoterapii, a porovnáám je s komunitou Cenacolo.

V poslední kapitole nabídnu svoje zamyšlení nad touto komunitou, podpořené i osobní zkušeností z pobytu v ní.

1 ZÁVISLOST

Závislost je stav, v němž má takto postižený člověk tělesnou nebo psychickou potřebu, která je vyvolávána návykovou látkou (droga, alkohol, nikotin, lék) nebo jiným podnětem (hra na hracích automatech, počítač, počítačové hry, internet). Absence látky nebo činnosti vyvolává v organismu fyzické nebo psychické obtíže. Následkem je narušení osobnosti, snížení výkonnosti či inteligence.¹

Craving (bažení) po návykových látkách je pro závislé jedince velmi silnou a těžce odolatelnou touhou. Tato touha je tak silná a manipulující, že závislého naprosto zotročuje. Není-li zastavena, závislí jsou pro ni schopni opustit rodinu, domov, práci a začít si prostředky na drogu získávat trestnou činností.² Jedinou možnou cestou ze závislosti je detoxikace a následná léčba.

1.1 Definice a znaky závislosti

Z formálního hlediska je závislý ten, kdo má některé příznaky odpovídající definici závislosti podle Mezinárodní klasifikace nemocí.

Definice závislosti podle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí:

„Syndrom závislosti je skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Popisnou charakteristikou syndromu závislosti je touha (často silná, někdy přemáhající) brát psychoaktivní látky (které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol nebo tabák. Návrat k užívání látky po období abstinence často vede k rychlejšímu znovuoobnovení jiných rysů syndromu, než je tomu u jedinců, u nichž se závislost nevyskytuje. Definitivní diagnóza závislosti by se obvykle měla

¹ Srov. Závislost. In: *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. Praha: Diderot, 1999. Sv. 8 (t/ž), str.

² Srov. ATKINSON, R. L. a kol. *Psychologie*. Praha: Portál, 2003, str. 352.

stanovit pouze tehdy, jestliže během jednoho roku došlo ke třem nebo více z následujících jevů:

- a) silná touha nebo pocit puzení užívat látku,*
- b) potíže v sebeovládání při užívání látky, a to pokud jde o začátek a ukončení nebo množství látky;*
- c) tělesný odvykací stav. Látka je užívána s úmyslem zmenšit příznaky vyvolané předchozím užíváním této látky, případně dochází k odvykacímu stavu, který je typický pro tu kterou látku. K mírnění odvykacího stavu se také někdy používá příbuzná látka s podobnými účinky,*
- d) průkaz tolerance k účinku látky jako vyžadování vyšších dávek látek, aby se dosáhlo účinku původně vyvolaného nižšími dávkami (jasné příklady lze nalézt u jedinců závislých na alkoholu a opiátech, kteří mohou brát denně takové množství látky, které by zneschopnilo nebo i usmrtilo uživatele bez tolerance),*
- e) postupné zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů ve prospěch užívané psychoaktivní látky a zvýšené množství času k získání nebo užívání látky nebo zotavení se z jejího účinku,*
- f) pokračování v užívání přes jasný důkaz zjevně škodlivých následků: poškození jater nadměrným pitím (depresivní stavy, vyplývající z nadměrného užívání látek) nebo toxické poškození myšlení.*

Syndrom závislosti může být přítomen pro určitou látku (např. tabák), třídu látek (např. opiáty) nebo širší řadu různých látek.³

Znaky závislosti, vyplývající z definice závislosti

- 1. Silná touha nebo pocit puzení užívat látku** (craving, bažení). Závislý má neodolatelnou touhu po návykové látce, je ochoten pro její získání udělat nezvyklé věci.
- 2. Potíže v sebeovládání.** Závislý si špatně uvědomuje sám sebe a své emoce.
- 3. Tělesný odvykací stav.** K určení diagnózy odvykacího stavu musí být splněna kritéria: vysazení či redukce látky, nejedná se o onemocnění, příznaky odpovídají odvykacímu syndromu.

³ NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Praha: Portál, 2000, str. 14-15.

4. **Růst tolerance.** Potřeba zvyšovat dávku drogy, aby nastalo uspokojení.
5. **Zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů.** Ztráta zálib, koníčků, zanedbávání vztahů: na prvním místě je droga, která vyžaduje veškerý čas.

Pokračování v užívání přes jasný důkaz škodlivých následků. Přesto, že si uvědomuje následky způsobené drogou, nedokáže se jí vzdát.

Diagnostická kritéria pro některé odvykací syndromy:

Alkohol: pokud jsou přítomny alespoň tři příznaky - bolesti hlavy, pocení, zrychlený tep nebo vyšší krevní tlak, tzv. velké epileptické záchvaty, nevolnost či zvracení, halucinace nebo iluze, psychomotorický neklid, pocit choroby a slabosti, nespavost, třes jazyka, očních víček nebo prstů.

Opiody (např. heroin): pokud jsou přítomny alespoň tři příznaky – slzení, zívání, výtok z nosu, křeče či bolesti svalů, opakované pocení, husí kůže, zrychlený tep nebo vyšší krevní tlak, křeče v břiše, nevolnost či zvracení, neklidný spánek, rozšířené zornice, silná touha po droze.

Kanabis (např. marihuana, hašiš): příznaky mohou trvat od několika hodin do sedmi dní. Jde například o úzkost, podrážděnost, třesy rukou, pocení, oslabenost svalů.

Sedativa a hypnotika: pokud jsou přítomny alespoň tři příznaky – zrychlený tep, bolesti hlavy, nespavost či poruchy spánku, tzv. velké epileptické záchvaty, halucinace nebo iluze, narušení dynamické rovnováhy ve stoje, nevolnost, zvracení, psychomotorický neklid, pocit choroby a slabosti, třes jazyka, očních víček nebo prstů, paranoické představy (cítí se být někým pronásledován).

Stimulancia (kokain, pervitin): pokud jsou přítomny alespoň dva příznaky – stav útlumu (spavosti), únava, nepříjemné sny, zvýšená chuť k jídlu, zpomalení pohybových projevů (psychomotoriky), neklid, silná touha po droze, nespavost nebo nadměrná spavost.⁴

⁴ Srov. NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*, str. 14-15.

1.2 Bio-psycho-sociální model závislosti

Člověk je ze své přirozenosti, od první chvíle svého života až do smrti, na někom/něčem odkázán. Celý život jsme závislí na mnoha faktorech, bez kterých není život možný: vzduch, sluneční energie, společenství, tekutiny, jídlo...

Od početí dítěte je plod prvních devět měsíců zcela odkázán na organismus matky v jejím lůně. Po narození je malé dítě dlouhou dobu existenciálně odkázáno na citlivou péči dospělého. Od okamžiku porodu se člověk snaží osvobodit, začíná tak svoji cestu za zdánlivou samostatností. Tento proces vrcholí v důležitém období puberty. Je to klíčové období osvobozování se a hledání vlastní identity. V něm mladý člověk hledá cestu od závislosti k nezávislosti. Lidský život je poznamenán mnoha nepochopitelnými životními dilematy, žijeme mezi dvěma ohni protikladů – zrození a smrt, světlo a temnota, radost a žal, ticho a hluk, láska a nenávist, štěstí a utrpení... Život je plný těchto protikladů, které vyvolávají napětí, hledání, neklid, touhu.⁵

Žádný člověk nemůže žít sám pro sebe, je v mnoha věcech odkázán na druhé a na materiální věci. Člověk ke svému životu nutně potřebuje lásku, přátelství, rodinu, stejně jako se nikdo nemůže osvobodit od vzduchu, vody, potravy, přírodních zákonitostí apod. Tato závislost či odkázanost je přirozená, záleží jen na tom, jak se rozvíjí. Může se rozvíjet pozitivně, tak jak Bůh člověka stvořil – aby panoval všemu stvořenému (srov. Gn 1,28), žil v přátelství s Bohem a s ostatními lidmi. Nebo se může stát otrokem, závislým na lidech a věcech. Kromě závislosti přirozené – fyziologické, psychologické a sociální, jenž je vývojově podmíněná, existuje závislost patologická, která představuje vytvoření nové uměle vybudované neadaptivní „pseudopotřeby“. Přirozená touha po lásce, milovat a být milován, nepřijímání sebe sama, zažívání nesmyslnosti života, nuda aj. vyvolává negativní napětí. Člověk si k úlevě od těchto nepříjemných pocitů vyhledá náhražku – alkohol, drogu aj. Nejprve jedinec přijímá drogu pro radost, k naplnění nebo utišení

⁵ Srov. KUDRLE, S. Bio-psycho-sociálně-spirituální jako východisko k prevenci a pomoci. In: KALINA, K. a kol. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada a Publishing, 2008, str. 17-18.

přirozených potřeb, později se tento prostředek stává „cílem“ - biologickou potřebou.⁶

Kořeny závislosti

Chceme-li najít příčinu závislosti, musíme hledat důvod, co vedlo k přijetí drogy, zabývat se dilematy, hledat motivace a potřeby, které vedly k požití omamných látek. Můžeme najít tři oblasti potřeb (vědomé či nevědomé), a jim korespondující drogy, které tyto potřeby uspokojují.⁷

Potřeba utéci před fyzickou nebo duševní bolestí – opioidy

Potřeba vyhnout se bolesti z prožívané nudy, odlišnosti od druhých, nepochopení, nepřijetí, nízkého sebevědomí.

Faktory stojící na počátku užívání návykových látek:

- Nenaplněnost volného času, prožitky nudy.
- Absence zájmových činností, koníčků.
- Rodinné prostředí „zotročuje“, nevede k samostatnosti. Droga je útekem před rodiči do svého světa.
- Nízké sebehodnocení.

Nalézt zklidnění umožňují látky tlumící bolest – opioidy, mezi něž patří morfin, kodein, heroin, metadon, pethidin, oxycodon.

Prevence: Předcházet nenaplněnosti života, prožívané nudě, stereotypu. Zapojit dítě do volnočasových aktivit, kde se bude v kolektivu učit prožívat vztahy, otevřeně komunikovat, asertivně jednat, sdílet hodnoty s druhými. V rámci rodiny dávat dítěti prostor seberealizace, pořádat společné aktivity, výlety, túry...⁸

Potřeba načerpat vnitřní energii - stimulancia

Potřeba nabýt vnitřní energii, dosáhnout euforie, radosti, být výkonný, bezproblémový, překonávat se, zbavit se zábran.

Faktory stojící na počátku užívání návykových látek:

- Pocit vyřazenosti z kolektivu, nepřijetí do party.
- Pocit podřazenosti a touha patřit k silné skupině.

⁶ Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*. Praha: Verité, 1999, str. 96.

⁷ Srov. KUDRLE, S. *Bio-psycho-sociálně-spirituální jako východisko k prevenci a pomoci*, str. 18.

⁸ Srov. tamtéž, str. 18-21.

Tuto potřebu uspokojují stimulancia, látky přinášející slast, euforii, „zlepšení“ nálady, uvolnění zábran. Mezi stimulancia patří – pervitin, kokain, amfetamin, crack.

Prevence: Vychovávat dítě v harmonické rodině, která je místem pravdy, lásky, pomoci, vést k zájmu o druhé, slabší jedince, menšiny a sociálně potřebné. Učit dítě zodpovědnosti nejen za sebe, ale i za okolí, dívat se kolem sebe a umět nabídnout pomoc.⁹

Potřeba transcendence – psychedelika

Touha po něčem nadpřirozeném, po spirituální, po jednotě se sebou samým a s Bohem, touha překročit sebe sama, být osvobozen od těla, starostí, problémů, „být nad vším“.

Faktory stojící na počátku užívání návykových látek:

- Absence smyslu života, duchovních hodnot, duchovních autorit.
- Materialismus.
- Vyhledávání povrchních, nestálých a nenaplňujících požitků.
- Zakrnutí duchovního rozměru.
- Nerozvíjení pokory, meditace, smyslu pro zázrak.
- Neprožívání nebo úplná absence posvátných rituálů. Nepraktikování náboženského života, neprocházení iniciačními svátostmi (křest, přijímání Eucharistie, biřmování, manželství). Člověk potřebuje důležité události svého života ritualizovat.

Okamžité uvolnění a „naplnění“ poskytují psychedelika (odvozeno od řeckých slov psýché - duše, delein – zjevovat), látky zjevující skryté nehlubší aspekty lidské psychiky. Psychedelika jsou například drogy - LSD, peyotl, marihuana, hašiš, psylocibin aj.

Prevence: Vychovávat v dítěti duchovní rozměr, vést k intimnímu životu s Bohem. Nevyhýbat se při rodinných rozhovorech témat jako je smysl života, smrt, prožívání duchovního života. Njen kněží, ale i ostatní dospělí musí být duchovní autoritou.¹⁰

⁹ Srov. KUDRLE, S. *Bio-psycho-sociálně-spirituální jako východisko k prevenci a pomoci*, str. 18-21.

¹⁰ Srov. tamtéž, str. 18-22.

1.3 Neurobiologie závislosti

V polovině 20. století se začalo na závislost nahlížet jako na jednu z nemocí, a tak byla zapsána do Mezinárodní klasifikace nemocí a souvisejících zdravotních problémů. V posledních patnácti letech se prosadil jako hlavní medicínský model závislosti model neurobiologický, který vychází z dopaminové hypotézy,¹¹ podle které „*je odměňující efekt drog závislý na činnosti mezolimbického dopaminergního systému, tedy na neuronálních sítích, v češtině nepříliš obratně nazývaných jako systém odměny*“.¹²

Předmětem zájmu neurobiologického modelu závislosti je to, jak droga působí na mozek, přičemž dochází k závislosti na požívané látce. Podle tohoto modelu je závislost chápána jako chronické recidivující onemocnění mozku (resp. systému odměny).¹³

1.3.1 Systém odměny

Systém odměny je mozkový proces pro zajištění existenciálních potřeb, nutných k přežití jedince či celého druhu. Naplňování těchto potřeb (plození potomků, jídlo, tekutiny...) je spojeno s libým pocitem, odměnou. Tato slast/odměna slouží ke zvýšení pravděpodobnosti, že dojde k zopakování potřeby, a tím zvýšení naděje k přežití.¹⁴

¹¹ *Dopamin* je chemická látka (tzv. *neurotransmitter*) přirozeně vznikající ve specifických oblastech mozku. Uvolnění *dopaminu* navozuje intenzivní příjemné pocity. Srov. ATKINSON, R. L. a kol. *Psychologie*, str. 351.

¹² DVOŘÁČEK, J. Neurobiologie závislosti, In: KALINA, K. a kol. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2008, str. 25.

¹³ Srov. tamtéž, str. 25.

¹⁴ Srov. tamtéž, str. 26.

1.3.2 Drogová závislost a odměna

Závislost nevzniká u každého člověka stejně, vždy záleží na konkrétní osobě a užívané droze, u některých drog i lidí vzniká závislost snadněji a rychleji.¹⁵

Přirozené zdroje odměny jako je jídlo, sex... jsou součástí přirozenosti člověka, na rozdíl od umělého systému odměny – drogy, která působí přímo na mozkové neurony, vyvolávají nadměrnou aktivaci odměňovacího systému, a tak se droga stává obrovskou odměnou přesahující odměny přirozené.¹⁶

Drogy, umělé zdroje odměny, se liší od přirozeného systému odměny. Rozdíl nacházíme ve třech faktorech, které zapříčiňují vznik závislosti na omamných látkách: 1. Schopnost omamných látek rychle, jednoduše a nadměrně aktivovat odměňovací systém v mozku. 2. Odměna je nepřiměřeně silná. 3. Organismus se neumí dostatečně bránit, nemá vytvořeny zpětně vazebné mechanismy k zastavení přijímání drogy.¹⁷

1.4 Co je příčinou závislosti?

Pokud se ptáme na příčinu závislosti, nestačí odpovědět, jak závislost vzniká z pohledu psychického nebo biologického. Jestliže chceme najít příčinu závislosti, tak musíme najít důvod, proč závislý vyhledal drogu. Najít prvotní impuls nebývá snadné, neboť si ho narkoman často sám neuvědomuje nebo nepřiznává. Nešpor uvádí tyto nejčastější důvody, které vedou k požívání drogy: nefungující rodina, špatné vztahy v rodině, problémy s návykovými látkami u předků, duševní nemoc u předků, úrazy hlavy, dítě bylo týráno nebo pohlavně zneužíváno, šikana, sklon k násilí, špatné sebeovládání, nižší inteligence, nezvládání stresových situací, nízké sebevědomí, sklon k depresím, sebelítosti, špatná parta, nepřátelská situace ve škole,

¹⁵ Srov. ATKINSON, R. L. a kol. *Psychologie*, str. 352.

¹⁶ Srov. tamtéž; Srov. DVOŘÁČEK, J. *Neurobiologie závislosti*, str. 28-29.

¹⁷ Srov. DVOŘÁČEK, J. *Neurobiologie závislosti*, str. 29.

napjaté pracovní vztahy, nezaměstnanost, chudoba, nedostatek ocenění, život bez ideálů apod.¹⁸

Můžeme najít tři faktory, které u omamných látek způsobují závislost:

1. Schopnost omamných látek rychle, jednoduše a nadměrně aktivovat odměňovací systém v mozku. Droga se stává jednoduchou a nepřiměřenou odměnou přesahující odměny přirozené. Drogy tedy vyvolávají nadměrnou slast a současně i motivační odměňovací systém (chtění). Organismus si pamatuje tuto intenzivní slast a bude usilovat o znovunavození těchto pocitů. Ovšem jen zapamatování si pocitů spojených s užitím drogy u většiny lidí k závislosti nevede.
2. Přijímáním drogy se odměňovací systém stává odolnějším vůči aktivaci slastných požiteků, snaží se vyrovnat a udržet harmonický stav. To je příčina tzv. tolerance - potřeba zvyšovat množství látky, aby se dostavila obdobná intenzita požitku. Aby byla zachována vyváženost, je další přirozenou reakcí mozku na drogu vyvolání opačného účinku, než jaký vyvolává droga, tzn. nepříjemný pocit. Přestane-li narkoman brát drogu, nastává nedostatek aktivity odměny vyvolávající slast a navíc přibude aktivace opačných pocitů, než jaké vyvolává droga. Ty mohou vyvolat abstinenční příznaky.
3. Užíváním návykových látek může dojít k trvalým změnám v mozkovém systému odměn, majícím za následek, že i po překonání abstinenčních příznaků vyvolávají znova touhu užít drogu.¹⁹

¹⁸ Srov. NEŠPOR, K. *Vaše děti a návykové látky*. Praha: Portál, 2001. str. 44-54; Srov. NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*, str. 52-53.

¹⁹ Srov. ATKINSON, R. L. a kol. *Psychologie*, str. 352-353.

1.5 Závislost a rodina

Rodina zásadně ovlivňuje člověka, může být příčinou vzniku závislosti, popřípadě velikou pomocí tím, že je mu oporou, nebo naopak přítěží.²⁰

Nešpor ve svých dílech klade velký důraz na výchovu dítěte. V knize „*Alkohol, drogy a vaše děti*“ se věnuje problematickým situacím v rodině – výchově, prevenci rizikových sklonů dítěte, správné důvěře, tomu, jak vychovávat v případě závislosti jednoho z rodičů na alkoholu či droze apod. Z této knihy zde uvádím tzv. „zdravá pravidla“, která jsou důležitou prevencí problémů při výchově zdravého jedince. V rodině, v níž neexistují žádná pravidla, vládne zmatek a disharmonie. Děti v takových rodinách nezažívají pevné zázemí a nebývají šťastné. Není pravdou, že děti od svých rodičů očekávají naprostou svobodu.

Zdravá pravidla při výchově dle Nešpora:

- **Žádný alkohol či drogy u nezletilých.** Dětský organismus je mnohem více ohrožen alkoholem a drogou. Je důležité dítěti vysvětlit toto pravidlo, aby pochopilo, že se nejedná o omezování, ale o ochranu.
- **Porušení pravidla následují předem dané a logicky související důsledky.** Pravidlům dává hodnotu, když se důsledně vyžaduje dodržování. Např. dítě by mělo být srozuměno, jaké budou následky, pokud se napije nebo bude brát drogy, např. pozastavení kapesného, domácí vězení, zákaz návštěvy večírků nebo koncertů. Je důležité vysvětlit souvislost mezi porušením pravidla a zákazem.
- **Nenechat se vydírat, neustupovat.** Prosby, sliby, pláč, výčitky typu: „Ty mi nevěříš!“ nesmí rodiče zviklat. Opět je důležité s dítětem nebo dospívajícím povídat si, naslouchat mu, vysvětlovat, ale v zásadních věcech nikdy neustupovat.
- **Rodiče mají práva a povinnost na kontrolu.** Rodiče musí zajímat, kde a s kým se jeho dítě schází, měli by znát jeho přátele a zajímat se o ně.
- **Informovanost.** Rodiče by měli mít základní informace o alkoholu a drogách,

²⁰ Srov. NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*, str. 79.

aby se nenechali svými dětmi manipulovat, ale mohli s nimi o tomto častém problému adekvátně diskutovat. Je dobré, když se dítě podílí na vytváření pravidel; tak se pro ně stanou přijatelnějšími.²¹

Pokud mají rodiče podezření, že jejich dítě bere drogy, nesmí spoléhat na sliby podezřelého, ale musí trvat na odborném vyšetření, které není možné jednoduše zaměnit nebo zfalšovat, jak se to často děje u toxikologického rozboru moči.

Pokud nastane problém s užíváním návykových látek, je potřebné situaci adekvátně a co nejrychleji řešit, a tak předejít horším následkům. Malý oheň se hasí snadněji než velký požár. U uživatelů návykových látek můžeme postřehnout společné znaky zneužívání alkoholu a drog:

- Najdou-li se pomůcky k braní drogy (jehly, stříkačky, neznámé tabletky, „psaníčka“ s drogou, tj. miniaturní obálky podobné obalu na žiletky apod.)
- Ubývání alkoholu v domácnosti.
- Jizvy např. v loketní jamce po vpiších.
- Dítě krade - peníze, cenné předměty.
- Náhlá změna přátel a kamarádů. Noví kamarádi se rodičům vyhýbají.
- Přátelé, užívající alkohol nebo drogy.
- Útěky z domova.
- Paranoidita – pocity pronásledování, třesy, poruchy paměti a soustředění.
- Zhoršení vzhledu a péče o sebe.
- Zhoršení školního prospěchu, ztráta zájmu o učení, koníčky.
- Snaha vyhýbat se rodičům, v konfliktech odcházet z domova.
- Ztráta zájmu o koníčky, hodnoty, zájmy a lidi.
- Lhaní, rozporná tvrzení.
- Zhoršení chování – konfliktnost, podrážděnost, agresivita.
- Nespavost nebo nadměrná spavost. Viditelná únava během dne.
- Změna jídelních návyků, častá nevolnost, zvracení.
- Problémy s úřady a se zákonem – krádeže, výtržnictví, rvačky.²²

²¹ Srov. NEŠPOR, K. a CSÉMY, L. *Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je v čas rozpoznat, jak je zvládat*. Praha: Sportpropag, 1994, str. 31.

²² Srov. tamtéž, str. 55.

Pokud rodič u dítěte zpozoruje příznaky užívání drogy, měl by nekompromisně trvat na laboratorním vyšetření. Narkoman se snaží znehodnotit vyšetření tím, že zamění moč, vymění testy, odloží vyšetření na pozdější dobu, kdy se u něj neprokáže přítomnost látky. Proto rodiče musí trvat na tom, aby vyšetření, druh testu, termín vyšetření byly podle jejich požadavků, a ne podle podezřelého.

Tab. 1. Prokazatelnost nejčastějších návykových látek laboratorními postupy (hodnoty jsou orientační, záleží na použité metodě, dávce látky aj.)²³

Látka	Prokazatelné po (dny)
opiáty (morfin, kodein)	1-2
barbituráty dlouhodobě působící	10-14
barbituráty krátkodobě působící	3-5
diazepam	2-4
flunitrazepam (Rohypnol)	1-3
kokain	0,2-0,5
amfetaminy	1-2
konopí (THC)	2-8, při chronickém užívání i 14-42

1.5.1 Alkohol, droga a rodina

Návyková látka neničí jen závislého jedince, ale celou rodinu a všechny její členy, zvláště však manžela/ku. Skála uvádí následující časové posloupnosti reakce rodiny na problémy závislého:

1. Rodina, manžel/ka popírá problém se závislým na alkoholu či droze.
2. Žena/muž, respektive celá rodina se snaží vyřešit problém vlastními silami. Snaží se skrývat závislost před veřejností. Manžel/ka vyhrožuje partneru odchodem, odchází, ale opět se vrací. Hrozí rozvodem, podá žádost, ale zase ji odvolá. Jednou nemocnému domlouvá, jindy s ním zase nemluví.
3. Celá rodina trpí, rozpad je zjevný. Rodina se izoluje, straní se společnosti.

²³ Tabulka převzata z: <http://www.zkola.cz/zkedu/rodiceaverejnost/socialnepatologickejevysvajichprevence/zavislosti/zavislostobecne/15902.aspx> (4. 4. 2011).

4. Stávající stav je neudržitelný, rodina se distancuje od závislého a vrací se do společnosti, ale bez něj.
5. Rodina hledá pomoc z venku, u jiných osob nebo institucí. Přichází nové uspořádání a naděje.
6. S novou pomocí se rodině daří částečně obnovit rovnováhu, ovšem bez závislého.
7. Pokud závislý přistoupí k léčbě, dochází k novému uspořádání rodiny včetně závislého.²⁴

1.5.2 Spoluzávislost

Jedná se o souhrn motivů, postojů, chování, kterými manžel/ka či celá rodina závislost podporují, rozvíjejí. Popírání jasných problémů, spojených s užíváním omamných látek, neschopnost přiznat si problém, nedůslednost ve vyžadování pravidel, odkládání řešení, tendence věřit lžím závislého, utíkat před problémem. Spoluzávislý umožňuje závislé chování, bojí se být nezávislý a závislého vlastně potřebuje. Spoluzávislý může mít ze závislého určité zisky, např. manželka získává sebevědomí z toho, že to všechno vydrží.²⁵

1.5.3 Rizikové vztahy dítěte s otcem nebo matkou

Již několik desetiletí bývá za rizikový označován vztah matky k dítěti u tzv. hyperprotektivní matky: matka, která nadměrně pečuje, ochraňuje, citově závisí na dítěti. Z takovéto silné vazby může být pro dospívajícího problém odejít do samostatné dospělosti. Důležitý výzkum Vaillanta (1983, 1995) nepotvrdil hyperprotektivní rysy jako možnou příčinu vedoucí ke vzniku závislosti.

Mnohem větší nebezpečí je opačná role otce: otec vzdálený či nepřítomný. Alkoholiky a narkomany často spojuje stejný problém – špatný nebo žádný vztah

²⁴ Srov. SKÁLA, J. *Až na dno!? Fakta o alkoholu a jiných návykových látkách*. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, str. 88-89.

²⁵ Srov. HAJNÝ, M. Psychologické, vývojové a rodinné faktory vzniku a udržování závislosti. In: KALINA, K. a kol. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2008, str. 42.

s otcem. Jejich otcové jsou obvykle uzavření, dominantní, plní rozporů, nevěnovali se rodině, necitlivě řešili problémy. Takový otec brání dítěti navázat nezbytně důležitý otcovský vztah, proto dítě utíká k matce. Zmíněný výzkum nepotvrdil, že by nadměrný vztah matky k dítěti vedl ke vzniku závislosti, ale upozornil na důležitost vztahu otce k dítěti. Nepřítomný, málo vřelý nebo problematický vztah dítěte s otcem byl zjištěn u závislých, především na alkoholu. Pro dceru je otec prvním mužem jejího života, kterého má ráda a podle kterého posuzuje v dospívání své potenciální manžele. Pro syna je otec nezastupitelná osobnost, uvádí jej do světa mužů, zájmů, strojů, technologie, sportu, boje aj. Bez jeho přítomnosti ztrácí vzor síly, odvahy či mužského humoru. Pro chlapce bez otce je těžké najít sebe sama, přítomnost otce odhaluje synovu identitu, v jeho přítomnosti je něj mnohem snazší vyrůst v muže.²⁶

1.5.4 Problematické vztahy v rodině

Problémy ve vztazích uvnitř rodiny mohou vést k návykovému chování anebo k jejímu udržení. Výzkum Szapocznik, Coatsworth, 1999 uvádí pět charakteristik rodin, které souvisí s užíváním drog u dětí:

1. Užívání drog rodiči a jejich trestná činnost.
2. Přehnaná či nedostatečná péče rodičů u dospívajících dětí.
3. Špatná komunikace mezi rodiči a dospívajícím.
4. Nedostatek jasných pravidel a jejich rozporuplné uplatňování.
5. Nezáměr o záliby dospívajícího a neznalost přátel a kamarádů.²⁷

²⁶ Srov. HAJNÝ, M. *Psychologické, vývojové a rodinné faktory vzniku a udržování závislosti*, str. 44-45.

²⁷ Srov. tamtéž, str. 45.

1.6 Závislost na alkoholu

Charakteristika

Alkohol je chemicky etylalkohol neboli etanol. Alkoholické nápoje jsou nejrůznějšího druhu (např. víno, pivo, lihoviny, atd.). Alkohol – etanol se získává přírodním procesem kvašením cukrů. Kvasinky mění cukr, který je přítomen v ovoci, obilovinách, případně třtinový cukr na alkohol.²⁸

Účinky

Účinek alkoholu není vždy a u každého zcela stejný, záleží na několika faktorech: vliv prostředí, dispozice, kvalita alkoholu. Malé dávky alkoholu působí stimulačně, vyšší až tlumivě. Na počátku opojení alkoholem se dostavuje zlepšení nálady, pocit sebevědomí, energie, následně dochází ke ztrátě zábran a snížení sebekritičnosti, nakonec přichází únava, útlum, ospalost.²⁹

Čtyři stadia intoxikace

1. Lehká opilost – excitační stadium: 0,5-1,5‰
 - ztráta zábran, euforie, nadhled, zčervenání kůže
2. Opilost středního stupně – hypnotické stadium: 1,5 - 2‰
 - poruchy koordinace a rovnováhy, smyslové poruchy, menší vnímání bolesti
3. Těžká opilost – narkotické stadium: více než 2‰
 - zmatenost, úpadek do bezvědomí, zvracení
4. Asfyktické stadium: nad 3‰
 - ztráta vědomí, hrozí zástava dechu, oběhové selhání, smrt.³⁰

²⁸ Srov. MINAŘÍK, J. Přehled psychotropních látek a jejich účinků. In: KALINA, K. a kol. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2008, str. 341.

²⁹ Srov. tamtéž.

³⁰ Srov. tamtéž.

Stadia vývoje závislosti na alkoholu

Závislost na alkoholu se postupně rozvíjí, můžeme pozorovat čtyři stadia vývoje.

1. stadium: Jedinec vyhledává alkohol pro potlačení nepříjemné nálady nebo nepříjemných psychických stavů.
2. stadium: Tolerance alkoholu neustále stoupá, jedinec vyhledává silnější formu alkoholu a dobře ho snáší. Dochází k občasným, postupně stále častějším stavům opilosti, tzv. alkoholové intoxikaci.
3. stadium: Toleranci přibývajícího alkoholu jedinec dobře snáší, ale přicházejí první následky užívání alkoholu – poruchy paměti, tzv. „okénka“. Alkohol zaujímá důležité místo v životě, stává se ovládající silou. V tomto stádiu se jedinec stává závislý na alkoholu. Začínající problémy vedou závislého k dokazování opaku závislosti, rozhodne se pro abstinenci, ale brzy mění názor, začíná pít s přesvědčením, že bude pít s mírou. Tímto stadiem došlo u závislého k rozhodujícímu obratu, nastala u něj snížená kontrola pití, není v jeho silách mít alkohol pod kontrolou. Od této chvíle je jediná možnost – trvalá abstinence, již nikdy nedokáže pít přiměřeně.
4. stádium: Tolerance se snižuje, k opilosti stačí jen malé množství. Alkoholik má potřebu pít alkohol již ráno. Vhodné je zde použít pojem debakl — bez alkoholu to nejde a s alkoholem také ne. Poruchy paměti se násobí, ztráty paměti - „okénka“ - se vyskytují mnohem častěji. Tímto stadiem se dostavují příznaky alkoholických psychóz.³¹

Čtyři skupiny uživatelů alkoholu:

- Abstinenti,
- Konzumenti,
- Pijáci (první a druhé stadium),
- Osoby závislé na alkoholu (od třetího stadia).

³¹ Srov. TAVEL, P. *Vybrané kapitoly ze sociální psychologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, str. 101; SKÁLA, J. *Až na dno!? Fakta o alkoholu a jiných návykových látkách*, str. 46; MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. Praha: Empatie, 1995, str. 69.

Závislý alkoholik nedokáže svoje pití ovládat, již nikdy se nemůže „vrátit“ do stadia pijáka či příležitostného pití. Jediná možnost, jak alkohol zvládat, je vyhýbat se mu – naprostá abstinence. Alkoholik není schopen sám zvládnout problém se závislostí, musí podstoupit odbornou léčbu.³²

Alkoholické psychosy

Následkem dlouhodobého užívání alkoholu vznikají alkoholické psychosy:

Delirium tremens – Začíná při vysazení alkoholu, nejčastěji v noci. Hlavními příznaky je třes a obluzené vědomí – dezorientace, nesouvislá mluva, zmatené myšlení, halucinace, iluze, úzkosti, bolest, stres. Nemocný např. vidí hmyz či malá zvířata, má pocit, že po něm lezou, a odhání je.

Korsakova psychosa – Ve čtvrtině případů navazuje na psychosu delirium tremens. Nemocný si pamatuje dávnou minulost, ale není schopen si pamatovat blízkou minulost, proto je dezorientován místem, časem i situací. Absenci nových vjemů řeší tím, že si je domýšlí a věří svým smyšlenkám, ty se ale také brzy mění, neboť si je nepamatuje.

Alkoholická halucinace – Jedná se převážně o sluchové a zrakové halucinace, vyskytující se především v noci.

Akutní alkoholická halucinatorní psychosa – Podobá se deliriu tremens, nemocný je ovšem při jasném vědomí a průběh sluchových halucinací je mírnější.³³

Alkoholické paranoidní psychosy – Jedná se o paranoidní bludy spojené se žárliveckými.³⁴

Dipsománie – Neodolatelná, i několik dní trvající záchvatová touha po alkoholu. Dipsomanický záchvat začíná neklidem, smutkem a pocitem tělesné slabosti. Při požití alkoholu se nemocný nedovede ovládat, pije nadměrně.³⁵

Okénka – Jedinec si nepamatuje období proběhlé v opilosti, proto se stydí a bojí se následků.³⁶

³² Srov. Tavel, P. *Vybrané kapitoly ze sociální psychologie*, str. 102.

³³ Srov. MARHOVNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišci a gambléři*, str. 70.

³⁴ Srov. tamtéž, str. 70.

³⁵ Srov. Delirium tremens a další alkoholické psychózy – příznaky, [online], dostupné na: http://www.alkoholik.cz/zavislost/psychika_a_telo/delirium_tremens_a_dalsi_alkoholicke_psychozy_priznaky.html (5. 4. 2011).

³⁶ Srov. tamtéž.

Odvykací stav - U osob s dlouhou trvající závislostí na alkoholu mohou při abstinenci nastat vážné, život ohrožující komplikace. Příznaky takového stavu jsou např: třes jazyka, třes očních víček či rukou, pocení, nevolnost, bolest hlavy, zvracení, zrychlený tep, vysoký tlak krve v tepnách, nespavost, malátnost, slabost, halucinace, křeče aj. Nejzávažnější formou je delirium tremens (třesoucí šílenství).

Odvykací stav začíná několik hodin po ukončení pití, vrcholí druhý den a odeznívá do 5 dnů abstinence. Základní znaky jsou zmatenost, dezorientace, nervové napětí, poruchy vnímání, horečka, pocení, zrychlená činnost srdce, zrychlené dýchání. Při deliriu přichází neklid, nervozita, pacienti jsou nebezpeční pro okolí i pro sebe samého. Delirium přichází kolem třetího dne abstinence, při neodborném léčení může dojít ke smrti, uvádí se úmrtnost do 20%.³⁷

Hlavním cílem detoxifikace je stabilizace pacienta po stránce tělesné a duševní, popřípadě příprava ke vstupu do terapeutické komunity nebo na odvykací léčbu. K detotoxifikaci lehčích stadií se používá benzodiazepiny (Oxazepam) nebo neuroleptikum tiaprid, při těžších stadiích clomethiazol (Heminevrin). Ke snášení abstinenčních příznaků po odvykací léčbě napomáhá disulfiram (Antabus).³⁸

Léčba – mírné nekomplikované abstinenční příznaky přejdou do 3-4 dnů bez léčby. U vážnějších stavů je zapotřebí důkladnější přístup: uklidnění pacienta, podávání tekutin, kontrola vitálních funkcí, léčba tělesných a psychických nemocí. Při deliriu je nezbytná odborná pomoc lékaře internisty i psychiatra, někdy je dokonce zapotřebí imobilizace (znehynění pacienta).³⁹

³⁷ Srov. DVOŘÁČEK, J. Zvládání akutní intoxikace a odvykacích stavů. In: KALINA, K. a kol. *Základy klinické adiktologie*. Praha: Grada a Publishing, 2008, str. 134.

³⁸ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 344.

³⁹ Srov. DVOŘÁČEK, J. *Zvládání akutní intoxikace a odvykacích stavů*, str. 134.

1.7 Závislost na jiných látkách – drogy.

Abychom mohli lépe zhodnotit přístup komunity k léčení drog, je třeba si v krátkosti představit samotnou problematiku drog. V následujícím letném přiblížení několika nejčastěji zneužívaných omamných látek mi půjde o náhled na to, jak u které drogy závislost vzniká, jak se projevuje a jaká se nabízí možnost léčby z hlediska adiktologie.

1.7.1 Opioidy a opiáty

Charakteristika

Skupina látek s tlumícím a euforickým efektem je odvozena od opia – sušené šťávy nezralých makovic. Tyto látky můžeme rozlišit na přírodní (alkaloidy, morfium), polysyntetické a syntetické – heroin, metadon, buprenorfin, braun.⁴⁰

1.7.1.1 Heroin

Heroin je extrémně nebezpečná droga s rychlou fyzickou i psychickou návykovostí. Podle kvality drogy působí jednu hodinu až pět hodin. Počet potřebných dávek je závislý na pokročilosti tolerance narkomana od jedné až pěti dávek denně, tedy 0,5 – 3 gramy. Průměrný narkoman závislý na heroinu potřebuje na svoji denní dávku okolo 4000 korun.⁴¹

Substance - v nejčistší formě je heroin jemný bílý prášek, častěji se však vyskytuje narůžovělý, našedlý, hnědý, ale i černý heroin. Zbarvení je způsobeno příměsmi (cukr, kofein aj.), které byly použity k jeho rozpuštění. Heroin prodáváný na ulici, bývá pro větší zisk „říznutý“ – ředěný jedlou sodou, saponáty, cukrem, sádrou, ale např. i strychninem - jedem na krysy, nebo jinými jedy.

Aplikace - šňupání, kouření, inhalace z aluminiové fólie.

⁴⁰ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 344.

⁴¹ Srov. SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*. Trnava: Dobrá kniha, 2006, str. 41-42.

Okamžité účinky - heroin vytváří omamný pocit, člověk se cítí být velmi uvolněn, snadno komunikuje s ostatními, zažívá krátce pocit zvýšeného sexuálního výkonu.⁴² **Krátkodobé účinky** – útlum nervového systému, zpomalení, až zastavení dechového centra, nevolnost, zvracení, svědění (má potřebu škrabat se po celém těle, a to i při ztrátě vědomí), pokles tělesné teploty, myóza (zúžení zornic), zornice nereagují na světlo.⁴³

Některé známky dlouhodobého užívání – Při abstinenci rozšíření zornic, zapáchající dech, husí kůže, nechutenství, puchýře na obličeji, snížená pohlavní schopnost: dlouhodobá impotence u mužů, u žen narušení menstruačního cyklu, ztráta paměti, deprese zánět dásní, studený pot, svědění, zácpa, nemoci spojené s dýcháním.⁴⁴

Rizika – Nebezpečí předávkování: je nepatrný rozdíl mezi účinnou a smrtelnou dávkou. Předávkování může nastat poklesem tolerance či kvalitnější látkou, než na jakou je narkoman zvyklý: tak se stává smrtelnou, proto je nezbytné vyhledat odbornou lékařskou pomoc.

Odvykací stav – u opioidů vypadá často dramaticky, klinické příznaky se podobají silné chřipce. Dalšími příznaky může být rozšíření zornic, husí kůže. Po užití poslední dávky heroinu nastává odvykací stav asi po 6-8 hodinách, vrcholí druhý či třetí den a trvá přibližně 7-10 dní. Abstinenci příznaky jsou např. neodolatelná touha po droze, kýchání, sekrece z nosu, slzení, bolesti svalů, křeče, zvracení, průjem, husí kůže, zimomřivost, vysoký tlak, neklidný spánek. **Léčba** – detoxifikace: droga je nahrazena jiným opiátem s podobnými účinkem (etylmorfin, metadon, buprenorfin), množství dávky se postupně redukuje. Dále je nutná dlouhodobější psychoterapie, posilování motivace.⁴⁵

⁴² Srov. Jak heroin vypadá? [online], dostupné na: < <http://www.drogy.cz/heroin/kap-jak-heroin-vypada.html> > (6. 4. 2011); SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 41-42.

⁴³ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 344.

⁴⁴ Srov. Dlouhodobé účinky, [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/heroin/kap-dlouhodobé-ucinky.html>> (6. 4. 2011); MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišti a gambleré*, str. 80.

⁴⁵ Srov. DVOŘÁČEK, J. *Zvládání akutní intoxikace a odvykacích stavů*, str. 135-137; MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 347.

1.7.2 Konopné drogy

Charakteristika

Z konopí se vyrábějí drogy – kanabinoidy, jejichž psychotropní látkou je delta-9-trans- tetrahydrokanabinol (THC), který je 4000 krát účinnější než alkohol. Jedná se o dvoudomou rostlinu – dvoupohlavní (mající samčí a samičí květy). Aby u takových rostlin došlo k opylení, je třeba vzájemné blízkosti, proto se vždy pěstuje více rostlin u sebe.⁴⁶ Konopí je rostlina vysoká 2 až 3 metry, v horní části větvená, listy jsou dlanitě složené s 3 až 7 zubatými lístečky.

Účinky – Jsou to halucinogenní drogy, které navozují zklidnění, euforii, veselost, zostření smyslového vnímání.

Fáze intoxikace

1. U začátečníků negativní pocity sevřenosti a úzkosti.
2. Pocit blaženosti, zklidnění, radosti, bezdůvodný a neutišitelný smích.
3. Po odeznění často přichází zmatenost, únava, otupělost.

Krátkodobé nežádoucí účinky – hlad, sucho v ústech, zmatenost, dezorientace, ztráta vědomí o čase, poruchy krátkodobé paměti, zhoršení úsudku a pozornosti, halucinace, srdeční akcelerace aj. **Dlouhodobé nežádoucí účinky** – časté užívání má za následek pomalost, poruchy krátkodobé paměti, ponoření se do sebe a zabývání se detaily.⁴⁷

Odvykací stav – nebývá závažný jako u jiných drog, doprovází ho poruchy pozornosti, psychický neklid, poruchy spánku. **Léčba** – nevyžaduje specifickou medikaci, akutní potíže se utišují pomocí benzodiazepinů, při psychotických obtížích se užívají antipsychotika (risperidon).⁴⁸

1.7.2.1 Marihuana

Marihuana je vysušená směs listů, stonků, květů, semen a především palic rostliny konopí. Kvalitní marihuana má charakteristickou příjemnou vůni a „lepší“, je

⁴⁶ Srov. Rostlina dvoudomá (planta dioica), [online], dostupné na: <http://botanika.wendys.cz/slovník/heslo.php?746> (7. 4. 2011).

⁴⁷ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 351-353.

⁴⁸ Srov. tamtéž, str. 353.

zelená, někdy nahnědlá. Distribuuje se v malých igelitových sáčkích ($\pm 4 \times 6$ cm), ve kterých je marihuanová drť, nebo přímo ve formě jointů. Kouř marihuany připomíná zápach spálené bramborové natě či trávy.⁴⁹

Aplikace – kouřením, mícháním do jídla či jako vývar

- Skleněnka – nejčastěji se ke kouření marihuany používá „skleněnka“ – malá skleněná trubička s rozšířením na konci (tzv. kotel), kam se vmačká drť marihuany.
- Joint – směs marihuany je zabalena do běžně prodávaných cigaretových papírků.
- Blunt – neboli také „marihuanový doutník“, drť z rostliny je zabalena do listu tabáku, který je také volně k prodeji.
- Šlukovka – malá dřevěná dýmka.
- Vodník – marihuana se kouří pomocí vodní dýmky.

Krátkodobé nežádoucí účinky – zarudlé oči, rozšířené zornice, kašel, vyschlo v ústech, hlad, chladné končetiny, zapáchající pot po spálené trávě, únava, nezáměr, podrážděnost, omezená schopnost soustředit se. **Některé známky dlouhodobého užívání** – zpomalené reakce, zhoršení krátkodobé paměti, narušena koordinace pohybu, kolísání nálad, nezáměr o blízké, zřikání se zodpovědnosti, u žen narušení menstruačního cyklu, poškození plodu, u mužů neplodnost, citové otupění.⁵⁰

Rizika – změny emocionálních reakcí, zhoršená výkonnost, paranoia, neplodnost u mužů. Marihuana obsahuje 16x vyšší počet rakovinotvorných látek než tabák.

1.7.2.2 Hašiš

Hašiš je pryskyřice získaná třením samičích palic rostliny konopí. Vzhledem se podobá čokoládě - má tmavě hnědou až černou barvu. Distribuuje se vysušená a vylisovaná ve formě malých destiček ($1,5 \times 0,8 \times 0,5$ cm), tyčinek nebo koulí.

Účinná látka, stejně jako u marihuany je tetrahydrocannabinol (THC). Hašiš této účinné látky obsahuje kolem 40 %.⁵¹

⁴⁹ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 353; M. *Niečo nové pre život*, str. 27.

⁵⁰ Srov. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišti a gambleré*, str. 78-79.

⁵¹ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 353.

Aplikace – kouřením, požíváním

- Prskyřice se nahřeje nad plamenem, rozdrtí a smíchá se s tabákem do formy jointa, který se kouří.
- Kouření pomocí vodní dýmky.
- Ústně přimícháním do pokrmů.

Účinky jsou obdobné jako u marihuany.⁵²

1.7.3 Halucinogeny

Charakteristika

Halucinogeny jsou přírodní nebo syntetické látky, které vyvolávají halucinace – jedinec má různé vidiny, slyší zvuky či cítí doteky, které ve skutečnosti neexistují.⁵³ Při požití větší dávky vyvolávají negativní pocity paniky, úzkosti, podezřívavosti, působí nemožnost sebeovládání, absenci orientace, vážné poruchy paměti.⁵⁴

Účinky – pro halucinogeny je charakteristická různost účinku, neboť nezáleží jen na kvalitě a síle drogy, ale i na duševním rozpoložení přijímajícího (set a setting). Při požití malé dávky dochází k zostření vnímání, při vyšších dávkách k halucinacím, jako například vidění hudby či slyšení barev, k deformaci vnímání času a prostoru.⁵⁵

Krátkodobé nežádoucí účinky - mohou nastat nepříjemné prožitky úzkosti, paniky, paranoie, deprese, tzv. flashback – bez užití drogy se vrátí její projevy, zvýšený tep, vysoký krevní tlak, pocení, bolesti hlavy, nevolnost apod. **Dlouhodobé nežádoucí účinky** - změny osobnosti, podivnost až psychotický stav, dávání věcem a situacím magický význam.

Odvykací stav – vysazení halucinogenní drogy nedoprovází odvykací stav.

Léčba – v běžných případech dostačuje psychoterapeutický zásah, popřípadě utěšujících psychoaktivních látek, jako jsou benzodiazepiny.⁵⁶

⁵² Srov. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišti a gambleři*, str. 78-79.

⁵³ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 354.

⁵⁴ Srov. STEPHEN, A. *Drogy klepou na dvěře*. str. 71.

⁵⁵ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 354.

⁵⁶ Srov. tamtéž, str. 356.

1.7.3.1 LSD

Nejznámější halucinogenní droga LSD je jednou z nejúčinnějších syntetických látek měnících stav vědomí. Droga LSD (dietylamid kyseliny lysergové – LSD-25) je vyráběna z kyseliny lysergové, která se objevuje ve formě vřeckovýtusných hub, rostoucích na žitě a dalších obilovinách. Při prvním zpracování má LSD formu krystalu, pro jednodušší distribuci přeformována na bezbarvou kapalinu bez zápachu s mírně nahořklou chutí. Stav pod vlivem drogy LSD uživatelé nazývají „trip“. Přichází přibližně po 30 minutách, graduje po 3 hodinách a odeznívá po 6 až 12 hodinách. Pokud nastanou negativní zážitky, jedná se o „bad trip“ (špatný trip).⁵⁷

Substance – nejčastěji se prodává v tzv. „tripech“ - jsou to malé papírky (velikosti 0,5x0,5cm či 3,5x2 cm) napuštěné drogou a ozdobené různými obrázky z kreslených seriálů, dále ve formě tablet (tzv. „mikráče“), kapslí nebo kousků želatiny, výjimečně jako kapalina.

Aplikace – ústně; „trip“ (papírek napuštěný drogou) se dává pod nebo na jazyk nebo se rozmíchá v nápoji.

Okamžité účinky – rozšířené zornice, zčervenání, rychlý puls, pocení nebo zimnice, třes, zhoršené sebeovládání, nespavost, sucho v ústech, iluze, halucinace, dezorientace, panické záchvaty a další účinky halucinogenů viz výše. **Některé známky dlouhodobého užívání** – nebezpečí psychického návyku, porušení duševního zdraví, epileptické záchvaty, deprese, psychózy, flashbacky i dlouho po užití.⁵⁸

1.7.3.2 Psilocybin (lysohlávka)

Lysohlávka je houba s halucinogenním účinkem, roste ve volné přírodě a v hojném množství se vyskytuje na našem území. Psilocybin, přítomný v lysohlávce, je účinný přibližně od 0,5 mg; od 10 mg je dávka průměrná, 150 mg je dávka

⁵⁷ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, 356; Co je LSD? [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/lld/kap-co-je-lsd.html>> (6. 4. 2011).

⁵⁸ Srov. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*, str. 78-79; Škodlivé účinky LSD, [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/lld/kap-skodlive-ucinky-lsd.html>> (6. 4. 2011); SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 39.

maximální. K tomu je zapotřebí několik desítek hub. Slangově se lysohlávkám říká „houbičky“ nebo „lysoně“.⁵⁹

1.7.4 Psychomotorická stimulancia

Psychostimulancia jsou chemické látky, které zvyšují hladinu dopaminu, noradrenalinu, některá i serotoninu na synapsích v CNS. Do této skupiny látek patří budivé aminy (metamfetamin, amfetamin, MDMA) a kokain; do stejné skupiny patří i některé léky (metylfenidát, dexfenfluramin...)

Aplikace – metamfetamin a amfetamin nejčastěji injekčně (nitrožilně), výjimečně per os nebo inhalace po zahřátí na alobalu. Kokain nejčastěji intranasálně nebo injekčně, ve formě cracku kouřením.⁶⁰

Účinky - Povzbuzují organismus, zvyšují tělesný a duševní výkon, potlačují únavu, urychlují myšlení, zvyšují hovorovost, dochází ke zlepšení nálady, vyšší dávky vyvolávají halucinogenní efekt.

Krátkodobé nežádoucí účinky – sucho v ústech, pocení, dochází k přetížení krevního oběhu z toho vyplývající bolesti na hrudi, riziko selhání srdce, strach, úzkost, pocity pronásledování, špatná reakce zornic na světlo, nadměrné koncentrace na často nesmyslnou činnost, při intoxikaci vysoká výkonnost. Po odeznění hrozí nadměrné vyčerpání organismu – stav útlumu s nepříjemnými pocity, tzv. dojezd.

Dlouhodobé nežádoucí účinky – náhlé zhubnutí, halucinace, bludy, paranoia, vznik psychické závislosti.⁶¹

Odvykací stav – nejprve se dostaví únava, několikadenní spánek s mezičasem na velký příjem potravy, deprese, úzkost, někdy sebevražedné myšlenky. Druhým stádiem, které trvá dny až týdny, přichází silná touha po droze, přetrvávají deprese, navíc se dostavuje podrážděnost a poruchy spánku. V posledním stadiu přichází ulehčení – slábne touha po droze, odeznívají deprese. Je to období týdnů až měsíců, které doprovázejí mírnější obtíže. **Léčba** – nejsou přítomny somatické projevy; případné psychické obtíže se léčí symptomaticky. Při silné úzkosti či paniky benzodiazepiny, počínající psychózu antipsychotika (risperidon). Při použití

⁵⁹ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 356.

⁶⁰ Srov. tamtéž, str. 356-357.

⁶¹ Srov. tamtéž, str. 357.

medikamentů je třeba se vyvarovat metamfetaminu, psychostimulačních a halucinogenních látek. Léčba závislosti spočívá v dlouhodobé psychoterapii, s častým povzbuzováním k abstinenci.⁶²

1.7.4.1 Pervitin

Po marihuaně je druhou nejrozšířenější ilegální drogou metamfetamin, nazývaný pervitin. Vyrábí se tajně z běžně dostupných léků proti nachlazení. Pervitin je tzv. „klubová droga“, často se používá na různých večírcích, diskotékách, tanečních zábavách, nočních klubech apod. Je to velmi návyková droga: již po prvním užití se rozvíjí silná touha pokračovat. Tuto touhu lze utišit jedině větším množstvím drogy, čímž se vytváří silná a zničující závislost. Běžná dávka se pohybuje okolo 50 až 250 mg, denní dávka průměrného narkomana překročí i 1 g.⁶³

Substance – bílý nebo žluto-fialový prášek, bez vůně, hořké chuti.

Aplikace – šňupáním (účinek se dostaví za 5 až 10 min.), injekčně do žíly (účinek nastupuje ihned), ústy (účinek do jedné hodiny). Droga působí velmi dlouho, hlavní příznaky zmizí až za 8 – 24 hodin.⁶⁴

Krátkodobé nežádoucí účinky – rozšířené zornice, bolesti u srdce, bolesti kloubů, bušení srdce, arytmie, zvýšený tlak, nespavost, rozladěnost, úzkost, deprese, halucinace, kolaps vedoucí ke smrti, ztráta chuti k jídlu.

Některé známky dlouhodobého užívání – nespavost, halucinace, paranoia, podivínství, horečky, pocení, vyrážky, celkové oslabení, náchylnost k nemocem, bolesti hlavy, agresivita, poškození jater a srdce, snižuje se přirozený pocit hladu.

Rizika – vzniká rychlá a silná závislost; nekvalitní, tzv. „podřadný pervitin“ může vyvolat okamžitou smrt nebo vážné trvalé následky. Další rizika: předávkování; toxické přísady v pervitinu způsobují ničení zubů tzv. „pervitinová ústa“, rychle se kazí, zčernají a objeví se skvrny; ztráta paměti; psychózy; poškození jater, ledvin, plic, srdce a mozku, celkové zničení těla, trvalé poškození cév v srdci – infarkty,

⁶² Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 358-359.

⁶³ Srov. tamtéž, str. 359; Co je pervitin? [online], dostupné na: < <http://www.drogy.cz/pervitin/kap-co-je-pervitin.html> > (7. 4. 2011).

⁶⁴ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 358.

mrtvice, smrt; podvýživa, dezorientace, psychóza, deprese, paranoia, mozkové onemocnění podobné Alzheimerově nemoci.⁶⁵

1.7.4.2 Kokain

Kokain je droga, která je získávána z jihoamerického keře *Erythroxylon coca* (koka pravá), původně jako lék proti bolesti. Kokain se pro svou rychle vznikající návykovost a pro svou toleranci stal jednou z nejnebezpečnějších drog – jakmile ji začne jedinec užívat, je téměř nemožné ho z jejího područí osvobodit.⁶⁶

Substance – bílý prášek

Aplikace – nejčastěji šňupáním neboli „sjiždění lajny“: na stůl se nasype prášek drogy, tzv. „čára“ nebo „lajna“. Ta se nosem pomocí skleněné tyčinky vdechuje. Dále injekčně do žíly, ústy, kouřením. Denní dávka průměrného narkomana činí průměrně 10 – 30 g denně.

Okamžité účinky – tlumí únavu a dodává sílu; pocit euforie; uklidnění; intenzivního opojení; které střídá pravý opak – deprese.⁶⁷

Brzké známky užití – rozšíření zornic; pocení, výtok z nosu, krvácení z nosu, chraplavý hlas, bledost, změna nálad, nervozita, vzteklost, opačný režim spánku – ve dne spí, v noci bdí. **Některé známky dlouhodobého užívání** – při kašli vylučuje tmavý hlen, bolesti v krku, zácpa, křeče, agresivita, paranoia, deprese, sebevražedné sklony.⁶⁸

Rizika – trvalé poškození mozku; zničení tkání v nosní dutině; vysoký krevní tlak, infarkty; trvalé poškození jater, ledvin a plic; hnisavé vředy od jehel; podvýživa;

⁶⁵ Srov. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*, str. 79; Co je krystalický metamfetamin [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/pervitin/kap-co-je-krystalicky-metamfetamin.html>> (7. 4. 2011); SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 49-51.

⁶⁶ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 359; Smrtící bílý prášek [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/kokain/kap-smrtici-bily-prasek.html>> (8. 4. 2011).

⁶⁷ Srov. SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 45-46; Účinky kokainu [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/kokain/kap-ucinky-kokainu.html>> (8. 4. 2011).

⁶⁸ Srov. MARHOUNOVÁ, J. a NEŠPOR, K. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*, str. 80.

zubní kazy; sexuální problémy, neplodnost; halucinace, psychózy, deprese, delirium (blouznění), paranoia aj.⁶⁹

1.7.4.3 Crack

Crack je krystalická forma kokainu, která vzniká tepelnou úpravou. Krystaly, hrudky cracku mají různé zabarvení: nejčastěji bílé až nažloutlé či narůžovělé. Crack se kouří ve zvláštních dýmkách (tzv. „barevné tyčinky“), ve kterých je aplikována droga, nebo se rozdrtí a přidá do tabáku či marihuany a ubalí se joint. Crack při zahřívání praská, puká, odtud pochází anglický název „crack“ (prasknout, puknout).

Na rozdíl od kokainu je crack poměrně levná droga, proto se stává velmi rozšířenou. Jelikož se závislost při kouření rozvíjí mnohem rychleji, než pokud je droga šňupána, stává se crack nebezpečnější drogou než kokain. Omámení přichází pár sekund po vdechnutí, ale také brzy pomíjí – euforický stav trvá jen 5 až 10 minut. Po doznění drogy potřebuje narkoman další dávku; pokud se mu jí nedostává, dochází ke změnám nálad, depresím, emociálním výbuchům. Uživatelé cracku se stávají agresivními, nebezpečnými pro sebe samy i pro okolí.⁷⁰

Ostatní účinky a rizika jsou obdobné jako u kokainu.

1.7.5 MDMA (extáze) a taneční drogy

Extáze neboli MDMA (3,4-methylenedioxyamfetamin) a látky jí podobné (MDEA, MDA) patří mezi synteticky vyráběné látky. Účinky se dostavují od 30 do 60 minut, odeznívají po 5-7 hodinách. Extáze pro svoje typické účinky je

⁶⁹ Srov. SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 45-46; Účinky kokainu [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/kokain/kap-ucinky-kokainu.html>> (8. 4. 2011).

⁷⁰ Srov. SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str.46-47; Co je Crack? [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/crack/kap-co-je-crack.html>> (9. 4. 2011).

nejrozšířenější drogou mezi mladými, nejvíce se vyskytuje na různých tanečních akcích – diskotéky, masové akce s reprodukovanou hudbou stylu techno, house, rave apod.⁷¹

Substance – pilulka nebo tobolka různé barvy.

Aplikace – ústně, výjimečně injekčně.

Okamžité účinky – Nejprve se dostaví neklid a mírná zmatenost, poté přichází klid a pohoda, mizí stres, objevují se pocity empatie a lásky, komunikativnost, potřeba dotýkat se druhého. Uživatelé extáze mluví o prožívání „ráje“, lásky, pohody, každý každému rozumí, proto se jí říká „pilulka lásky“.⁷²

Krátkodobé účinky – nevolnost, zvracení, nechutenství, pocení, sucho v ústech, snížená potřeba spánku, bolesti hlavy, halucinace, deprese, úzkosti, paranoia, zmatek, svalové napětí, slabost, zimnice, zamlžené vidění. Na druhý den po užití extáze se dostavuje kocovina s příznaky bolesti svalů a kloubů, po dvou až třech dnech zhoršení nálady. **Některé známky dlouhodobého užívání** – poškození mozku s trvalými následky na paměť, učení, spánek či emoce; deprese, úzkost, ztráta paměti, psychóza, poškození ledvin, srdeční selhání aj.⁷³

Rizika – extáze je nevyzpytatelná droga: při požití v horku, ve stresu, s nemocným srdcem nebo při kombinaci s alkoholem či kofeinem může nastat okamžitá smrt.⁷⁴

Odvykací stav – abstinence je spojena pouze s neklidem a chutí po droze, neobjevují se somatické potíže. **Léčba** – komplikace s užitím drogy vyžaduje odbornou lékařskou pomoc. Detoxifikace spočívá ve vysazení drogy a symptomatické léčbě obtíží. Samotná léčba závislosti je odkázána na dlouhodobou psychoterapii, která jako vždy musí být doprovázena silnou podporou k abstinenci.⁷⁵

⁷¹ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 362.

⁷² Srov. tamtéž, str. 362; Tanec se smrtí? [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/extaze/kap-tanec-se-smrti.html>> (9. 4. 2011).

⁷³ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 362; Následky užívání extáze [online], dostupné na: <<http://www.drogy.cz/extaze/kap-nasledky-uzivani-extaze.html>> (9. 4. 2010)

⁷⁴ Srov. SCHLESINGER, M. *Niečo nové pre život*, str. 44.

⁷⁵ Srov. MINAŘÍK, J. *Přehled psychotropních látek a jejich účinků*, str. 364.

2 KOMUNITA CENACOLO

2.1 Zakladatelka komunity Cenacolo - sestra Elvíra

Komunita Cenacolo byla založena řeholní sestrou Elvírou, civilním jménem Rita Agnes Petrozzi. Ta se narodila roku 1937 v Sory jihovýchodně od Říma jako jedno z osmi dětí.⁷⁶ Otec byl zemědělský dělník a matka zdravotní sestra. Rita neměla lehké dětství. Když měla čtyři roky, musel čtyřicetiletý otec narukovat do války (bylo to v době 2. světové války). Rodina se odstěhovala za otcem ze Sory do Piemontu, kde působil. Rodiče byli věřící a vychovávali děti ke křesťanskému životu s Bohem.

Přitom však rodina trpěla otcovou závislostí na alkoholu. I když se snažil se závislostí něco dělat, byl každé tři měsíce opilý a v tomto období nebyl schopný postarat se o rodinu, ztrácel smysl pro zodpovědnost. Právě závislost na alkoholu a zanedbávání pracovních povinností byly po válce důvodem, že přišel o práci. Pro rodinu to znamenalo ještě větší chudobu. Přesto však můžeme paradoxně konstatovat, že otec byl dobrým vychovatelem s velkou úctou k druhým lidem. Již ve čtyřech letech má malá Rita u sebe prvního závislého, milovaného otce, což je pro ni školou pro její poslání. Matka v týdnu pracovala ve městě a děti trávily většinu času s otcem samy. Rita už jako malé dítě přebírá roli matky a dopadá na ni velká část starosti o rodinu. Otec ovlivněn alkoholem si patřičně neuvědomoval, že jeho dcera je ještě dítě a svěroval jí úkoly nepřiměřené jejímu věku. Když je otec opilý a není schopen nic sám udělat, musí mu malá Rita připravit postel a uložit jej. Matka otce omlouvala a vždy vyžadovala, aby ho děti respektovaly jako svého otce. Tím je učila vážit si člověka samého, i když je třeba slabý.

Rita Petrozzi po skončení střední školy roku 1956, ve svých 19 letech, vstupuje do řeholního kongregace sv. Jany Antida Thouret v klášteře Milosrdných sester v Borgaro Torinese. Zakladatelka sv. Jana Antida je podobná sestře Elvíře. Zde dostává řeholní jméno Elvíra, což etymologicky znamená silná žena. V roce 1977

⁷⁶ Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 19.

sestra Elvíra cítí ve svém srdci touhu sloužit mladým lidem závislých na drogách. Během šesti roků, než dostala souhlas od svých představených, jedenáctkrát žádala o dovolení sloužit největším ubožákům dnešní doby, lidem bez rodin, bez jistoty - lidem v otroctví drog. Šest roků představení nechtějí dát k tomuto svolení, a to pro její nedostatečnou kvalifikaci pro tak náročnou práci a nezkušenost.⁷⁷

Mladá Rita Agnes Petrozzi nestudovala psychologii, psychoterapii ani lékařství. Před založením komunity Cenacolo se sedm let zabývala léčením závislosti v civilní sféře, ale tato léčba byla málo úspěšná. V této době došla k názoru, že závislý člověk ve své podstatě není nemocen v běžném slova smyslu, a proto nemůže být léčen standardním způsobem medikamenty. Sestra Elvíra vidí cestu ze závislosti ve správném životě, který je možný pouze ve spojení s Bohem.⁷⁸

2.2 Historie

Komunitu Cenacolo založily tři odvážné ženy, z toho dvě řeholnice (sestra Elvíra a sestra Aurélia) a jedna učitelka (Nives). První dům komunity Cenacolo vznikl 4. července roku 1983, kdy městské zastupitelstvo dalo bezplatně do užívání opuštěný rozpadlý dům v Saluzze, v provincii Cuneo na severu Itálie. O pár dní později - 16. července, na svátek Panny Marie Karmelské - byla komunita Cenacolo oficiálně otevřena. Saluzzo je dodnes centrem této komunity. Komunita začala fungovat bez jakékoliv finanční či materiální podpory. Již brzy po otevření tohoto domu přicházeli první mladí lidé, závislí na drogách, zoufalí, bez smyslu života, lidé, kteří hledali ochranu, útočiště, místo, kde dostanou novou šanci opět žít plnohodnotný život. S prvními lidmi se objevuje také potřebná pomoc, Prozřetelnost Boží. Přijatí chlapečci začínají s rekonstrukcí komunitního domu a s rekonstrukcí vlastního nitra, které je v troskách podobně jako dům. Již od těchto začátků komunity Cenacolo je náplní dne tvrdá práce a modlitba.⁷⁹

⁷⁷ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*. (Další údaje neuvedeny. Vydala komunita Cenacolo pro vnitřní potřebu), str. 91. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 19.

⁷⁸ Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 17- 24.

⁷⁹ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 88.

„Začali jsme v domě, který byl rozpadnutý a opuštěný, podobně jako život mladých lidí, kteří klepali na dveře“ (sestra Elvíra).⁸⁰

V roce 1984 o Vánocích, na slavnost Narození Krista, byla otevřena první kaple. Pro komunitu je kaple nejdůležitějším místem, je to srdce komunity. *„Toto byl začátek přítomnosti lásky a uzdravení, které mají být první přítomné v každém z našich domů“* (Matka Elvíra).⁸¹ V každém novém komunitním domě se nejprve rekonstruuje kaple, a teprve poté další místnosti, i když není kde spát.

Již po dvou letech existence komunity je dům v Saluzze naplněn. Závislých, kteří žádají o pomoc, přibývá každým dnem. Aby komunita nemusela odmítat další žadatele, je v roce 1985 otevřen druhý dům na venkově v Saviglianu, taktéž v Itálii, kde vzniklo nové komunitní společenství, které se nazývá „Letizia“ (Radost). Od ledna roku 1994 se tento dům stal prvním dívčím domem.

V létě roku 1986 odešla skupinka chlapců jen se stany a základními potřebami do Medžugorje, v Bosně a Hercegovině, aby zde prožili čtyřicet dní oběti.

V listopadu tohoto roku vychází první číslo komunitního časopisu „Vzkříšení“. Tento časopis začali vydávat samotní chlapci z komunity. Jeho cílem je, aby se stal „hlasem“ naděje pro další rodiny. Časopis Vzkříšení vydává komunita Cenacolo dodnes.

Tento rok se zformoval první muzikál „Dalle tenebre Luce“ (Z tmy na světlo).

V roce 1987, po dobré zkušenosti z minulého roku, komunita navštívila Medžugorji, tentokrát však na šest měsíců. Pro chlapce to byla osobní zkušenost živé víry, která se dotkla jejich srdcí. Sestra Elvíra cítila, že tato krajina je požehnaná Pannou Marií, že se zde srdce chlapců jednodušeji otevírají Bohu, a proto si přála na tomto místě založit komunitní dům.

Začátkem roku 1988 komunita dostala další pozemek nad mateřským domem v Saluzze. Byly to trosky domu, ve kterém komunita chovala dobytek. Později na tomto místě vzniklo komunitní společenství „Villaggio della Pace“ (Vesnice pokoje). V září začala dodnes trvající spolupráce s kontemplativním misijním hnutím „P. De Foucauld“, které založil otec Andrea Gasparino. Otec Andrea se dlouhodobě věnoval mladým lidem, více než padesát let vedl školu modlitby pro mladé „Città dei ragazzi“

⁸⁰ Kol. autorů. *Bohu nie je nič nemožné: 25 rokov cesty "z tmy do svetla"*. (Další údaje neuvedeny.)

Vydala komunita Cenacolo pro vnitřní potřebu. Stránky nejsou číslovány.)

⁸¹ Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 88.

(Boys Town).⁸² Také dvacet chlapců z komunity Cenacolo se zúčastnilo osmiměsíčního kurzu modlitby v „Città dei ragazzi” pro prohloubení modlitby a pochopení Písma svatého. Kurzy modlitby a touha po osobním růstu inspirovaly chlapce k zavedení metody „Revize života“. Je to účinný prostředek, kterým je možné budovat opravdové společenství. Každý týden nebo jedenkrát za čtrnáct dnů se sejde komunita a navzájem se podělí o to, co a jak kdo prožil za poslední období.

Na závěr tohoto roku dne 20. prosince udělala komunita důležitý krok k větší svobodě, když jednou pro vždy řekla jasné „ne“ kouření. Matka Elvíra na to vzpomíná: „Vzpomínám si na jeden důležitý moment na naší cestě – den, kdy jsem pochopila, že se musíme vzdát cigaret. Byl to rok 1988. Při jedné pouti mně bleskla myslí tato myšlenka: „Nejsem věrná mladým!“ Pochopila jsem, že musím být pevnější a náročnější. V mém nitru se všechno bouřilo, nemohla jsem to více vydržet, a tak v jeden večer v Saluzzo v kapli jsem si klekla před mladé a řekla jsem jim: „Chlapci, podvedla jsem vás, protože jsem vám nedůvěřovala. Přišli jste, abyste se naučili žít v pravé svobodě od všech závislostí, a já ze strachu, abyste neodešli, jsem vám nechala cigarety. Od tohoto večera se více nekouří!“ Potom jsem zavolala jednoho chlapce a poslala ho vysbírat cigarety. Dívala jsem se s velkým úžasem a radostí, jak všichni dali ruce do kapes a vyhodili je. Udělali jsme pořádnou vatru, modlili se a zpívali: nikdo se nehýbal, nikdo neodešel pryč. Všichni to přijali, okamžitě ... a tak jsme pokračovali svobodní od této závislosti!“ (Matka Elvíra)⁸³

Šest let po vzniku komunity v roce 1989 začala iniciativa rodin, které mají syna v komunitě. Zraněné rodiny touží samy se sebou něco dělat, a proto se pravidelně scházejí každý pátek v sakristii farnosti S. Maria della Scala v Moncalieri u Turína. Byl to začátek formace rodin chlapců, kteří jsou v komunitě. Komunita Cenacolo si uvědomovala důležitost rodiny jak při upadnutí do závislosti, tak při následném osvobození se. Byl to začátek cesty rodin, která se postupně rozvinula ve všech místech, kde komunita začala sloužit.

Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna se sešla celá komunita Cenacolo, aby obnovila Zasvěcení Neposkvrněnému srdci Panny Marie, a tak vznikla dodnes trvající tradice. Od této doby všechny komunitní domy začaly ranní adorace, a

⁸² Srov. Andrea Gasparino [online], dostupné na: < <http://www.val1libbt.com/2010/09/27/e-morto-don-andrea-gasparino-fondatore-della-citta-dei-ragazzi> > (2. 2. 2011).

⁸³ Kol. autorů. *Bohu nie je nič nemožné: 25 rokov cesty "z tmy do svetla"* (stránky nejsou číslovány).

to každou neděli od 2. do 3. hodiny, za všechny mladé ve světě, kteří hledají naplnění, potěšení ve špatných věcech, ve zlu. Na konci tohoto roku oficiálně začala týdenní setkání „kolokvia“, která probíhají nejčastěji každou sobotu. Tato kolokvia slouží k přípravě a k přijetí nových členů komunity.

Pro čím dál tím větší zájem mladých chlapců se v tomto roce opět komunita rozrostla. V původní kongregaci sestry Elvíry - v klášteře Milosrdných sester v Borgaro Torinese (nedaleko Turína) - bylo založeno bratrské společenství „Gioia“ (Radost).⁸⁴

Roku 1990 vznikly tři nové bratrské domy.

V březnu v italské provincii Cuneo uprostřed kaštanových lesů, na tichém osamoceném místě bylo otevřeno malé bratrské společenství „Madonna della Neve“ (Panna Maria Sněžná). Tento menší dům je přibližně pro patnáct chlapců.⁸⁵

16. května byl otevřen komunitní dům v Sant' Anna Boschi v Courgné u Turína v Itálii. Tento dům stojí v překrásné krajině v kopcích oblasti Canavese, proto se toto komunitní společenství jmenuje „Paradiso“ (Ráj). Žije zde okolo dvaceti chlapců.⁸⁶

Třetí dům v tomto roce byl založen 1. června poblíž mateřského domu v Saluzze, kde vzniklo společenství „Speranza“ (Naděje).

Sestra Elvíra, sestra Aurelia a sestra Piera požádaly své představené o propuštění ze společenství „Sester lásky“, aby mohly více pomáhat potřebným v komunitě Cenacolo. Schválení od svých představených dostaly 6. července 1990. Podobně jako se scházejí rodiče chlapců, tak by se měly scházet i manželky a snoubenky, aby i ony šly cestou obrácení společně se svým partnerem.

V lednu roku 1991 oslavila sestra Elvíra 54. narozeniny, při této příležitosti jí dali chlapci z komunity jako dárek nepřetržitou adoraci. Od této chvíle se neustále někdo z komunity modlí za komunitu. V každém komunitním domě se denně v určenou hodinu někdo modlí před Nejsvětější Svátostí. Takto je komunita v neustálé

⁸⁴ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 90 – 91.

⁸⁵ Srov. Spoločenstvo "Panna Mária Snežná" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3287&idlingua=11>> (3. 12. 2011)

⁸⁶ Srov. Spoločenstvo "Raj" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3452&idlingua=11>> (3. 2. 2011)

celodenní adoraci. Letos je tomu dvacet let – je to dvacetiletá nepřetržitá adorace komunity Cenacolo. Od tohoto dne komunitu zaplavila vlna Boží milosti.

Při slavnosti Seslání Ducha svatého dne 19. května vzniká první skupina zasvěcených při komunitě Cenacolo. Tehdy složily sestra Elvíra, sestra Piera, sestra Aurelia a učitelka Nives, Roberto a Stefano slavné sliby pro apoštolskou službu mladým, kteří jsou zoufalí a bez smyslu života.⁸⁷

Prvního června sestra Elvíra a Stefano spolu s několika chlapci odešli jen s nejpotřebnějšími věcmi do Medžugorje, aby tam založili nové bratrské společenství „Campo della Vita“ (Tábor života). Očekávalo je zde těžké období, protože v Bosně a Hercegovině probíhala od března roku 1992 do listopadu 1995 bosenská válka za nezávislost. Tato válka, která trvala tři roky a osm měsíců, bývá považována za nejkrvavější období Jugoslávie. Právě v tomto období komunita pocítuje zvláštní ochranu Panny Marie a bezprostřední pomoc Boží Prozřetelnosti.

Na závěr tohoto roku 16. prosince je v Itálii otevřen další komunitní dům „Oasi di San Francesco“ (Oáza sv. Františka) v Livorne.

Do roku 1992 je pobyt v komunitě omezen na tři roky, po tomto období sestra Elvíra pomohla chlapcům k návratu do světa a k novému životu. Komunita nepustí nikoho do světa bez podpory, proto dříve, než chlapec odejde z komunity, sežene mu práci. Pokud není dobré, aby se vrátil bydlet k rodičům, anebo pokud to není možné, najde mu jiné ubytování. Tak je tomu dodnes. Od dubna tohoto roku přichází pro chlapce nová možnost života v komunitě, neboť po uplynutí třech let nemusí odejít z komunity, ale můžou se svobodně rozhodnout pro další život v komunitě. Tak vracejí to, co od ostatních dostali, a s láskou pomáhají druhým.

Pro čím dále větší zájem byly otevřeny další tři komunitní domy, dva v Itálii: dům sv. Josefa „San Giuseppe“ v Giustenice byl otevřen 13. května, druhý vznikl 14. srpna v italské provincii Cuneo, v městě Spinetta jako společenství „Ambra Maria“. Další dům byl založen v Chorvatsku u města Splitu. Chlapci z komunity ho pojmenovali „Madonna della Salute“ (Maria uzdraví).⁸⁸

Na podzim 3. listopadu v Palazzo Vela v Turíně se poprvé sešla celá komunita Cenacolo s rodinami. Tato setkání se stala každoroční tradicí.

⁸⁷ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 92-93.

⁸⁸ Srov. tamtéž, str. 94.

Je tomu deset let, kdy se tři ženy rozhodly pomáhat zoufalým mladým lidem. Zájem o tuto pomoc neustále roste a v roce 1993 byly s Boží pomocí otevřeny další tři domy, z toho dva chlapecké a první dívčí dům. První dům tohoto roku byl otevřen 11. února poblíž významného poutního místa Lurdy. Byl nazván „Santa Bernadette“ (Sv. Bernadeta) po sv. Bernadetě Soubirousové, která pocházela z tohoto kraje a jako dítěti se jí zde dostalo několika mariánských zjevení. Komunita Cenacolo se postupně stává světově známou a je zvána biskupy do různých krajů. Zve ji například otec Baker, současný biskup v Charlestone z Birminghamu v Alabamě, protože ve své zemi nenašel takové společenství s duchovním základem, které se dokáže radikálně oddat Bohu. Ve Vatikáně se sešel se sestrou Elvírou a byl dojat spiritualitou komunity Cenacolo, jejím silným vztahem k eucharistii a k Matce Boží. Otec Baker cítil, že je to odpověď na jeho modlitby a pozval komunitu Cenacolo do Spojených států amerických. Tak byl 29. září na Floridě v městě St. Augustine otevřen první komunitní dům v USA.⁸⁹

V tento rok, kdy komunita slaví své desáté narozeniny, nastává její nová éra, kdy z pouze chlapecké komunity se stává komunitou jak pro chlapce, tak i pro dívky, a to 8. prosince, kdy byl původně chlapecký dům přeměněn na první dívčí dům (v Savigliane v Itálii; oficiálně otevřen byl až v následujícím roce).⁹⁰

V červenci komunita společně oslavila desáté výročí založení: děkovala Bohu za jeho věrnost, ochranu a Prozřetelnost. Při této příležitosti se poprvé konal „Festa della Vita“ (Svátek života), který se od této doby každoročně v červenci pořádá. Festival trvá čtyři dny a sejdou se při něm tisíce mladých k modlitbě, svědectví, zpěvu a radosti.

V roce 1994 vzniká komunitní sbor, který má připravit koncert a svědčit mladým lidem na různých místech o Komunitě Cenacolo, o vlastní cestě chlapců, o jejich životech, které byly ztraceny, a přesto znovu nalezeny.

V roce rodiny byla komunita Cenacolo pozvaná Papežskou radou pro rodiny (Pontificum Consilium pro Familia) na setkání se Svatým otcem. Komunita toto vzácné pozvání s nadšením přijala.

⁸⁹ Srov. The Community in America [online], dostupné na: <http://www.comunitacenacolo.org/about/about_olh_history.php> (4. 2. 2011).

⁹⁰ Srov. Fraternità "Letizia" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1264&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

Zájem o komunitu mladých žen a chlapců neustále roste, je zapotřebí dalších domů. Díky Boží Prozřetelnosti se v roce 1995 otevírají další dva nové komunitní domy. Dne 9. ledna byl v městě Cherasco v Itálii otevřen chlapecký komunitní dům „San Giovanni“ (Sv. Jan), a to ze staré mlékařské farmy.

Tento rok, rok 1995, byl rokem žen. Při té příležitosti je otevřen další komunitní dům pro ženy v Itálii v Spinette, který je pojmenován po vzácné pryskyřici jantaru, jež se využívá při výrobě šperků „Mária Ambra“ (Maria Jantar). Maria je jediný opravdový šperk, vzor krásy, který má zkrášlovat mladé zoufalé ženy, které touží začít znova žít svůj život.⁹¹

19. března 1996, tedy na svátek svatého Josefa, byl v Itálii v Marene otevřen třetí dům pro ženy, který se jmenuje „Sacra Familia“ (Svatá Rodina). Žije v něm přibližně patnáct děvčat.⁹² O půl roku později, v září a říjnu byly otevřeny další tři chlapecké komunitní domy. V severním Chorvatsku ve Varaždíně s pomocí sester voršilek vzniká komunitní společenství „S. Giuseppe Lavoratore“ (Sv. Josefa Dělníka).⁹³ Další dům vznikl s Boží pomocí na jihu Itálie v Bari. Třetí dům se nachází v Itálii ve známé vinařské oblasti Piemonte mezi vinicemi v blízkosti obce S. Stefano Belbo. Tento komunitní dům se jmenuje podle obce, ve které se nachází - „Santo Stefano“ (Svatý Štěpán).⁹⁴

Komunita během své čtrnáctileté existence našla svoje poslání, své charisma. V následujících letech se komunita rychle rozpíná po celém světě:

Rok 1997

7. srpna byl v Rakousku ve městě Kleinfrauenhaid založen chlapecký dům "Madre della Speranza" (Matka Naděje).⁹⁵

⁹¹ Srov. Fraternità "Ambra Maria" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1265&idlingua=>1>> (4. 2. 2011).

⁹² Srov. Fraternità "Sacra Famiglia" Marene 1996 (CN) [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3134&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

⁹³ Srov. Fraternità "S. Giuseppe Lavoratore" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1275&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

⁹⁴ Srov. Fraternità "Santo Stefano" - S. Stefano Belbo (CN) 1996 [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3120&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

⁹⁵ Srov. Fraternità "Madre della Speranza" - Kleinfrauenhaid 1997, Austria [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3114&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

Když se setra Elvíra vracela ze zahraniční cesty po Brazílii, pocítila potřebu otevřít zde dům pro děti z ulice. Tak komunita Cenacolo 12. září začíná první misií v Jižní Americe a vytváří společenství zvané "Nossa Senhora da ternura" (Panna Marie Něžná), které pojme přibližně 70 dětí.⁹⁶

Rok 1998

30. května 1998 přichází první uznání Církví. Saluzzský biskup Mons. Diego Bona oficiálně ustanovil komunitu Cenacolo jako „Soukromou asociaci věřících“ a uznal její statuty na „ad experimentum“ v období třech let.

„Za tyto roky jsme viděli povstat, Komunitu Cenacolo, která začala od této diecéze a postupně se rozšířila do vzdálených zemí. V poslušnosti hlasu Ducha svatého a pokynů Pastýřů Církve chce být známkou naděje a místem přijetí pro novou velkou bídu, se kterou se setkáváme v naší společnosti.“ „Vždy jsem se na Cenacolo díval s úžasem a přátelstvím, protože to, k čemu docházelo, nebylo vysvětlitelné bez působení Ducha svatého, prstu Božího. Krok po kroku, bez připravených výpočtů, jako nit, která se odvíjí, znaky Boží vůle se stávaly jasnými.“ (Mons. Diego Bona, emeritní biskup v Saluzzo).⁹⁷

13. září se původně chlapecký dům „San Giovanni“ (Sv. Jan) v Cherascu stal dívčím domem.

17. října odletěli zástupci do Dominikánské republiky, aby zde pro opuštěné hladovějící děti zařídili misií „Campo Nueva Esperanza“ (Tábor nové naděje).

Rok 1999

9. ledna se skupinka starších, tedy těch, co jsou v komunitě déle než tři roky, vydává do Mexika, aby zde založili misií pro opuštěné, hladovějící děti z ulice. Tento komunitní misijní dům dostal název nejznámějšího poutního místa Mexika „Cenacolo de Guadalupe“.

11. dubna v Chorvatsku v Biogradu byl ze starých kasáren otevřen dům „San Nicola“ (Svatý Mikuláš).

Ve Vrbovci (Chorvatsko, nedaleko Záhřebu) je z velkého zámku, který komunita dostala od Milosrdných sester, dne 21. dubna otevřen další dům, „S. Vincenzo de' Paoli“ (sv. Vincence z Pauly).

⁹⁶ Srov. Společenstvo "Panna Mária Nežná" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1300&idlingua=1>> (4. 2. 2011).

⁹⁷ Kol. autorů. *Bohu nie je nič nemožné: 25 rokov cesty "z tmy do svetla"*. (Stránky nejsou číslovány.)

15. srpna, na slavnost Nanebevzetí Panny Marie, je v Itálii ve městě Pagno otevřen dům formace, kam vstupují první dívky, které prošly komunitou a rády by se staly zasvěcenými sestrami při komunitě Cenacolu. Komunita se tímto stává nejen prostředkem ke zbavení se závislosti a k vyřešení problémů, ale i celoživotní cestou v intimním vztahu s Bohem. O rok později, tedy v jubilejním roce 2000, je tento dům upraven i pro řeholní formaci chlapců.

8. září je v Lurdech ve Francii otevřen dům přibližně pro padesát chlapců „Vergine della Provvidenza“ (Panna Maria Boží Prozřetelnosti).

8. prosince je otevřen dům v Irsku, v blízkosti mariánského poutního místa Knock, podle kterého se komunitní dům jmenuje "Nostra Signora di Knock" (Panna Maria z Knocku).⁹⁸

Rok 2000

Skupina sester začala 11. června na slavnost Seslání Ducha svatého ve formačním domě svůj noviciát.

18. května je v Chorvatsku u Záhřebu v městě Šišinec otevřeno z farního domu další komunitní společenství „Santa Marta“ (Svatá Marta).⁹⁹

11. srpna je v Chorvatsku v Novigrade na Istrii otevřen další dům pro chlapce „Città della gioia“ (Město radosti)

1. listopadu je v Medžugorji (Bosna a Hercegovina) otevřen první ženský dům mimo Itálii, nazvaný „Campo Gioia“ (Tábor Radosti).¹⁰⁰

15. listopadu byl v blízkosti mateřského domu otevřen chlapecký dům „Villaggio della Pace“ (Dědina pokoje)

I v roce 2001 pokračoval rozvoj komunity: 20. ledna byl vysvěcen na kněze první muž z komunity Stefan Aragna.

25. března je otevřen první dům v Polsku, v Giezkowo – Koszalinu, nazvaný „Maria Immacolata“ (Neposkvrněná Maria).

⁹⁸ Srov. Irlanda [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=603&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

⁹⁹ Srov. Fraternità "Santa Marta" - Šišinec 2000, Croazia [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3128&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

¹⁰⁰ Srov. Bosnia Erzegovina [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=596&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

Od 13. května působí další misijní dům v Brazílii, v městě Jaù, který se jmenuje „San Francesco d'Assisi“ (Svatý František z Assisi).¹⁰¹

3. června při slavnosti Seslání Ducha svatého slaví celá komunita přijímání obláčky prvních sester.

V červnu 2001 je tomu deset let, kdy začala existovat komunita Cenacolo v Chorvatsku. Komunita v této zemi zažívá expanzi a začínají působit další domy.

Rok 2002

18. března byl na jihu Polska, poblíž rodiště blahoslaveného papeže Jana Pavla II., ve městě Jastrzębie Zdrój, otevřen druhý komunitní dům „Giovanni Paolo II“ (Jan Pavel II.)

V tento rok vzniká v Chorvatsku ve městě Šarengrad na hranici se Srbskem nový komunitní dům „S. Pietro e Paolo“ (Svatý Petr a Pavel) z bývalého kláštera sester karmelitánek, který se stal během války věznicí.¹⁰²

24. března je ve Francii, v Hondeghem nedaleko Lille otevřen druhý chlapecký dům „Santa Teresina“ (Svatá Tereza).¹⁰³

19. května při slavnosti Seslání Ducha svatého skládá skupinka zasvěcených sester a bratrů první sliby do rukou biskupa ze Saluzze.

21. července se francouzský chlapecký dům „S. Bernadette“ (Svatá Bernardeta) změnil na ženský.

7. října je otevřen další dům Itálii u Casale Litta „Vergine del Rosario“ (Panna Maria Růžencová). Dům je určen pro dívky, ženy a rodiny.¹⁰⁴

16. prosince odcházejí první zasvěcené sestry na misie do Brazílie, do misijního domu pro děti z ulice „Nossa Senhora da Ternura“ (Naše Paní Něžnosti).

2003

¹⁰¹ Srov. Fraternità San Francesco d'Assisi [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1302&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

¹⁰² Srov. Fraternità "Santi Pietro e Paolo" - Šarengrad 2002, Croazie [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3135&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

¹⁰³ Srov. Spoločnosť "Svätá Tereza" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=3334&idlingua=11>> (5. 2. 2011).

¹⁰⁴ Srov. Fraternità Vergine del Rosario [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1260&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

Komunitních domů neustále přibývá a narůstá riziko, že komunita ztratí svoji tvář. Proto se v lednu tohoto roku koná první setkání „starších chlapců“, které se od této chvíle každoročně opakuje. Chlapci se na těchto setkáních mají ujistit o správném směřování komunitních domů a informovat se navzájem o novinkách v komunitě.

26. dubna je otevřen v Brazílii v obci Catú Salvador di Bahia další misijní dům „Maria Auxiliadora“ (Panna Maria Pomocnice křesťanů) na pomoc více než osmdesáti dětem z ulice.¹⁰⁵

13. května v Itálii v městě Zona San Lazzaro - Saluzzo je otevřen další chlapecký dům „Pastorelli di Fatima“ (Malí fatimští pastýři).¹⁰⁶

2.3 Komunitní dům „Sv. Cyrila a Metoděje“ v Kráľovej pri Senci, Slovensko

Komunita Cenacolo na Slovensku vznikla díky pochopení štědrých dárců - pana Ivana a několika lidí, kteří si uvědomovali absenci obdobné pomoci.¹⁰⁷ Kolem roku 1990 přibývá zájemců o komunitu mladých narkomanů ze Západního Slovenska a dojíždějí na kolokvia do Polska. Skupinka lidí, mezi nimiž jsou i rodiče a rodiny těch, kteří vstoupili do komunity, se začíná od roku 1991 scházet k pravidelným modlitbám za Cenacolo a za to, aby mohla být i na Slovensku. Postupně přichází různé nabídky domů, bývalých klášterů, far a jiných, ale tyto domy nebyly schváleny komunitou Cenacolo. Komunita po dřívější zkušenosti ví, co je potřebné a čeho se vyvarovat: např. je dobré, aby komunitní dům nebyl položen mimo „sít“ komunity,

¹⁰⁵ Srov. Fraternità "Maria Auxiliadora" [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1301&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

¹⁰⁶ Srov. Fraternità Pastorelli di Fatima [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.it/viewpagina.asp?keypagina=1252&idlingua=1>> (5. 2. 2011).

¹⁰⁷ Pan Ivan si nepřeje zveřejňovat příjmení, jen jméno.

aby byl mezi cestou již existujících domů, dále potenciální dům nesmí mít velké náklady na elektřinu apod. V roce 2007 byl Ivan požádán biskupskou konferencí, aby podal podrobné informace o komunitě Cenacolo. Zde se mimochodem krátce setkal s ženou, která ho další den kontaktovala s tím, že by její společnost měla zájem pomoci a koupili by pro Cenacolo dům. Tak se také brzy stalo.

Po deseti letech modlitby byl 8. května roku 2007 na základě kritérií komunity Cenacolo koupen dům ve Včelárské Pasece u Kráľovej pri Senci. Netrvalo dlouho a začátkem listopadu tohoto roku přišlo prvních sedm chlapců, které v den příchodu přivítal místní biskup. Chlapci se ihned pustili do rekonstrukce téměř neobyvatelného domu. V každém novém komunitním domě se nejprve opravuje místnost pro kapličku, aby dříve než cokoliv jiné byla v domě Nejsvětější svátost oltářní. Již po měsíci, v polovině prosince, je místní kaplička opravená a vysvěcená, aby i zde mohl být přítomen živý Kristus. Tato kaplička je zasvěcena slovanským věrozvěstům svatému Cyrilu a Metodějovi. Oficiálně byl dům za přítomnosti sestry Elvíry otevřen až roku 2010. V tomto domě žije okolo sedmnácti chlapců. Komunitu je možné kdykoliv navštívit a osobně se podívat, jak zde chlapci žijí.

Komunitní dům Sv. Cyrila a Metoděje se nenachází přímo v obci Kráľová pri Senci, ale 7 km od něj ve zmiňované osadě „Včelarská Paseka“ poblíž obce Lučny Dvor.

2.4 Komunita Cenacolo obecně

Komunita Cenacolo je mezinárodní křesťanské sdružení, která pomáhá těm, kdo mají problém se svým životem. Komunita je ode dne 16. července 2009 uznaná katolickou církví jako „mezinárodní sdružení věřících papežského práva“. Cenacolo etymologicky znamená večeřadlo, což symbolizuje posvátné místo, kde byla ustanovena Eucharistie. Cenacolo je místo, kde jsou mladí lidé shromážděni u Ježíše - jediného Lékaře, který je může uzdravit, u jediného Mistra, který může dát jejich životu smysl a naději. Nejedná se o léčebnu ani o terapeutickou komunitu, která by primárně léčila závislosti různého druhu, Cenacolo je spíše velká rodina, kde se

člověk učí žít opravdový plnohodnotný život, a takový je možný jen s Bohem.¹⁰⁸ Cenacolo nabízí konkrétní návrh života, založený na vztahu ke Kristu. Život komunity je prostý, naplněn modlitbou, rozhovory s přáteli, prací, odříkáním. Pro člověka, který několik let žil v temnotě, ve lži, v prázdnotě se snahou naplnit ji alkoholem nebo drogou, je to život, kterého si cení, protože je skutečný, pravdivý a smysluplný. Každý, kdo žije v zoufalství a je zklamán falešným životem, falešnými vztahy žízni po pravé, skutečné lásce a pravdě; to ovšem může dát jen Bůh.¹⁰⁹

Komunita Cenacolo není jen místem léčení závislostí a sociální pomoci, ale je i místem naplnění chudoby duchovní, ukazuje cestu k obrácení celého člověka k plnosti, k Bohu.¹¹⁰

Důvod, proč vstoupit do komunity, nemusí být otroctví závislosti v různých podobách, ale do komunity vstupují i ti, kteří nevědí jak žít, neznají svůj smysl života. Komunita je určena všem bez rozdílu věku, národnosti, rasy či vyznání, pro všechny bez naděje, zoufalé, pro ty, kteří chtějí nalézt sami sebe, kteří chtějí objevit krásu života a nalézt ztracenou nebo nikdy nenalezenou radost ze života.

Nejvíce však do komunity přece jen vstupují lidé, kteří mají problém se závislostí na drogách, alkoholu, kouření nebo automatech. Závislost není primárním důvodem ke vstupu do komunity, i když tomu tak z pohledu závislého je. Důvodem je prvotní problém: proč začal brát drogu, proč začal pít alkohol či hrát automaty. Najít kořen problému, důvod proč začal brát drogu. Nejčastějším důvodem, proč mladý člověk sáhne po droze, je absence lásky v rodině. Problém drogy je zakořeněn v rodině a jen rodina může tento problém vyřešit. Nedostatek lásky, přátelství, naslouchání, pochopení, důvěry, pravdy, svobody – všechno bez čeho se dobrý, harmonický život rodiny neobejde. Cenacolo není terapeutická komunita, ale spíše „rodinná komunita“.

Závislost na omamných látkách nevzniká hned, ale vytváří se určitou dobu, která je pro každého člověka různá, proto musí být dlouhodobá i terapie.¹¹¹ V komunitě Cenacolo je to období tří roků, kdy exnarkoman/alkoholik odvyká všem omamným látkám včetně kouření. Po této době komunita nabídne tomuto člověku

¹⁰⁸ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 23.

¹⁰⁹ Srov. Welcome! [online], dostupné na: <<http://www.comunitacenacolo.org>> (7. 2. 2011).

¹¹⁰ Srov. Příl. 2: Dekret o uznání.

¹¹¹ Srov. DVOŘÁČEK, J. *Neurobiologie závislosti*, str. 35.

pomocnou ruku i při návratu do světa: například mu před odchodem pomůže sehnat vhodnou práci a popřípadě i ubytování. Nebo může zůstat v komunitě delší dobu než jsou tři roky a vrátit to, co sám zdarma dostal: pomáhat potřebným lidem, kteří přicházejí do komunity.

Vstoupením do komunity se dotyčný nestává klientem, jak je tomu u jiných terapeutických komunit, ale členem komunitní rodiny. Cenacolo není léčebna, není zde žádný personál, žádný psychoterapeut - nejsou zde žádné psychoterapie, žádné léky.

Komunita Cenacolo není finančně podporována zdravotními pojišťovnami ani státem ve formě dotací. Přesto zde členové rodinné komunity Cenacolo nic neplatí ani nepřispívají na jídlo, jak je tomu jiných terapeutických komunit, kde je finanční spoluúčast v řádu několika tisíc (např. v terapeutické komunitě Magdaléna je spoluúčast 6500Kč).

2.5 Vstup do komunity

Rodina zásadně ovlivňuje člověka, hraje velmi důležitou roli při rozhodování, zda okusí drogu nebo ne. Pokud dojde k závislosti, mají rodinné vztahy opět zásadní roli při snaze o abstinenci. Je důležité vědět, jak a čím je možné pomoci narkomanovi a čeho se naopak vyvarovat. Proto komunita dříve než s kýmkoliv jiným pracuje s rodinou. Nejlépe celá rodina, nebo alespoň nejbližší rodinný příslušník (rodiče, manžel/ka, syn/dcera) se musí třikrát zúčastnit pátečních setkání (tzv. "rodičovské kluby"). Po absolvování „rodičovských klubů“ následují sobotní setkání (tzv. „kolokvia“), kterých se účastní rodiče i ti, kteří mají nějaký problém se životem.

2.5.1 Páteční „večerní kluby“

Jsou to informační setkání, na kterých se rodiny narkomana mají seznámit s komunitou Cenacolo i s tím, jak narkomanovi pomoci a jak s ním žít. Tato setkání probíhají pravidelně celý rok, každý pátek (kromě Velkého pátku) v klubovně v 9. základní škole na ulici F. E. Scherera 40, na sídlišti Adam Trajan v Piešťanoch. Začínají v 19.00 hod. a končí často v pozdních hodinách okolo 24:00 – 2:00 v sobotu.

Tyto kluby v Piešťanech probíhají již patnáct let pod záštitou pana Ivana, který se jich pravidelně účastní. Setkání vede manželský pár - rodiče, kteří mají své dítě v komunitě a těmito setkáními sami prošli. Kromě manželů, kteří setkání vedou, chodí sem také jiní rodiče s obdobnou zkušeností s komunitou Cenacolo, aby mohli poradit svou vlastní zkušeností.

Důležitým prvkem těchto klubů je „otevírání očí“ matek/otců, kteří tuší, že je něco v nepořádku, ale nechtějí tomu věřit.

Na tyto „večerní kluby“ mohou, ale nemusí přijít narkomani. Narkoman si neuvědomuje nebo nepřiznává svůj problém, a proto nevidí důvod se těchto setkání zúčastnit. Je spíše výjimkou, pokud přijdou. Pokud někdo nemá rodinu nebo pokud chce vyřešit svoje problémy sám, může sem přijít i bez rodičů.

Program „večerních klubů“

1. Úvod

- Představení komunity Cenacolo.
- Svědectví některých z rodičů, kteří mají syna v komunitě a těchto pátečních klubů se také v nedávné době zúčastnili.
- Představení se navzájem všech zúčastněných.

2. Modlitba

- Každý může říci, za co modlitbu obětuje.
- Součástí modlitby je „kolečko“, kdy každý v přímé řeči má říct, za co Bohu děkuje a někoho pochválit např.: „Děkuji Ti Bože za manžela, za to, že šel sem se mnou. Pochválit bych chtěla tebe (manželi) za to, jak jsi statečný a jak mě při těchto problémech podporuješ a dáváš mi sílu.“
- Čtení z Písma a krátké zamyšlení nad Slovem Božím.

3. „Technické kolečko“

- V této části se řeší technické záležitosti ohledně odvozu na vlak, zda někdo nepotřebuje přespat apod.

4. „Rozbalování balíčků“

- Postupně každý představí svůj problém, proč je tady. Ostatní naslouchají. Poté si navzájem radí, jak má kdo s kým postupovat. Důležitým okamžikem je

„rozbalení“, vyslovení problému a nabídnutí racionálního řešení. Pro mnohé rodiny je to první rozumný rozhovor o této záležitosti bez vzájemného napadání nebo skákání si do řeči.

2.5.2 Kolokvia

Je to období přípravy rodiny a závislého na vstup do komunity. Dříve než je žadatel přijat do komunity, musí se zúčastnit přibližně sedmi těchto kolokvií - spolu s rodiči nebo partnerem. Počet je závislý na tom, jak je žadatel připraven vstoupit do komunity. Tato příprava před vstupem do komunity je velmi důležitá. Někdy se rodiče snaží urychlit vstup, ale čím je kratší tato příprava, tím je větší riziko, že klient komunitu předčasně opustí. Kolokvia nejsou nábořem do komunity, mají ukázat potenciál nabízený v komunitě Cenacolo a předem upozorňují na náročnost života v komunitě.¹¹²

Tato setkání se konají v Piešťanech v Jezuitském pastoračním domě v ulici Pod Párovkami v sobotu ve 14 hodin a končí cenacolským růžencem v 18 hodin.

Kolokvia jsou rozdělena na dvě skupiny. První skupinu tvoří rodiče a rodinní příslušníci žadatele. Tuto skupinu vedou podobně jako páteční „večerní kluby“ manželé, kteří mají své dítě v komunitě, bývají zde přítomni i další rodiče, kteří taktéž mají dítě v komunitě a už si prošli podobnou situací, jako prožívají oni zde, aby mohli svou vlastní zkušeností pomoci ostatním.

Ve druhé skupině jsou ti, kteří mají problém se svým životem, s drogami, alkoholem, gamblerstvím apod. Většina chlapců zde přichází z donucení ze strany rodičů, často si nepřiznávají svůj stav nebo ho nechtějí řešit. Tuto skupinu vedou dva chlapci z komunity, ze slovenského Domu sv. Cyrila a Metoděje.

Kandidáti a rodiče se během těchto týdnů připravují ke vstupu závislého do komunity a jsou vázáni k plnění předem daných pravidel, která musí rodiče/partner od závislého vyžadovat, a to velmi přísně. Po nedodržení pravidel jsou rodič/partner nuceni pro dobro závislého a dobro rodiny volit velmi radikální řešení, např. dočasné vyhození z domova.¹¹³

¹¹² Srov. Příl. 4: Protokol z kolokvia se žadateli ke vstupu do komunity Cenacolo.

¹¹³ Srov. Příl. 3: Protokol z kolokvia rodinných příslušníků.

Ti, kteří se připravují na vstup do komunity, mají v období kolokvií žít podobným životem jako v komunitě. Proto se musí postupně vzdávat věcí, které v komunitě mít nebudou. Pravidla jsou přísná z důvodu usnadnění zvládnutí abstinence. Narkomani/alkoholici nemají pevnou vůli a musejí být chráněni před jakýmkoliv pokušením si drogu nějak opatřit. Proto je důležité narkomana chránit a izolovat ho od jeho světa i tím, že mu znemožníme jakoukoliv komunikaci. „Kdo má mobil, má drogu.“ Je dobré, když jsou manželé jednotní a společně vyžadují tato pravidla. Rodiče musí být pevní ve svém rozhodnutí a neuhýbat! Narkoman musí pochopit, že pokud poruší jedenkrát pravidlo, okamžitě bude „vyhozen“ z domu na týden. Jen díky této radikálnosti je možný úspěch! Rodiče si musí uvědomit, že i když je to tvrdé jak pro dítě, tak pro ně samotné, přesto je to jediná možnost, jak zachránit jejich život. Rodiče se musí naučit „stát si za slovem“, nenechat se přemluvit, a i když jejich dítě bude za dveřmi prosit, žádonit, vyhrožovat, říkat, že vás nenávidí - přesto musí vytrvat. Je to jediná cesta k životu. Záleží jen na rodičích, jak se v tomto okamžiku rozhodnou: buďto budou neustále ustupovat, až narkoman zničí sám sebe a celou rodinu, nebo budou radikálně vyžadovat pravidla, za což jednou dítě poděkuje. Je to obdobné rozhodnutí, které dává Hospodin Mojžíšovi pro svoje děti Izraelity: „*Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení; vyvol si tedy život, abys byl živ ty i tvé potomstvo*“ (Dt 30,19). Vyvol si tedy život!¹¹⁴

Rodina musí nekompromisně, radikálně vyžadovat dodržování těchto pravidel:

- Dotyčný jedinec musí přestat brát drogu, kouřit či pít alkohol.
- Musí se pravidelně účastnit sobotních kolokvií.
- Musí přerušit veškeré kontakty se světem – opustit práci, školu ... Závislí musí být izolováni; pokud tomu tak není, vede to k bludnému kruhu, který nemá konce.
- Nesmí vycházet z domova – závislého zamknout, neuvádět jej do pokušení!
- Musí se vzdát mobilu.
- Nesmí mít přístup na internet.
- Nesmí mít u sebe žádné peníze.
- Nesmí mít u sebe občanský průkaz, řidičský průkaz ani pas.

¹¹⁴ Srov. Příl. 11: Svědectví K. Kolokvia.

- Nesmí řídit auto, a to ani na kolokvia.
- Podle pokynů lékaře přestat brát veškeré léky – antabus, cymbalta, antidepressiva apod.

2.5.2.1 Kolokvia pro rodiče

Rodina hraje ve zbavování závislostí důležitou roli, proto komunita pracuje po celou dobu, kdy je jejich syn v Cenacole s rodinou. Je důležité, aby se změnil nejen závislý, ale musí se změnit celá rodina. Pokud by se vyléčený narkoman vrátil do téže rodiny, začne znovu užívat drogy. Chlapci, kteří se vrátí po verifike¹¹⁵ zpět do komunity, si nejvíce stěžují na klima v rodině, na to, že se rodina vůbec nezměnila a pořád je v ní „dusno“. V komunitě Cenacolo panuje harmonie, pravda, přátelství a opravdové vztahy, které doma nenalezli. Tato zkušenost není důležitá jen pro chlapce, ale i pro celou rodinu, která se má taktéž zamyslet, co ona udělala pro zlepšení. Cílem formace rodin je obnovit rodinu a pomoci, aby našli Ježíše, který naplní jejich rodinu láskou. Tato kolokvia nejsou určena přímo pro rodiče, ale pro nejbližší rodinné příslušníky. Těchto setkání se účastní okolo třiceti lidí, kteří sedí do kruhu.

Přínosem těchto kolokvií je vzájemné předání zkušeností. Rodiče narkomanů nebo ti, kteří jsou zde již poněkolikáté, se otevřeně sdílí se svou bolestivou zkušeností s obdobným problémem, který řeší někdo jiný. To vede k otevírání očí bezradných a zoufalých rodičů/partnerů, kteří jsou velmi často oklamáváni dětmi/partnery. Z narkomana se stává „mistr lži“, dokáže obelhávat okolí včetně rodičů, kteří slepě věří svým dětem, že jsou „čistí“ a drogy neberou. I když odborné vyšetření na přítomnost drogy bylo pozitivní, rodiče rádi věří narkomanovi, že to musel někdo poplést.¹¹⁶ Jedna takto ze zkušených matek poradila své kolegyni: „Nikdy nevěř narkomanovi“. Pro některé rodiče, především pro nováčky, je to velmi „tvrdá“ řeč – tvrdá pravda. Rodiče často sami přiznávají, že už to dávno věděli, jen se báli to slyšet. Tato pravda je na jednu stranu velmi těžká, ale osvobozující.¹¹⁷

¹¹⁵ Verifika znamená zkouška. Chlapci po dvou letech, neznámo přesně kdy, se na 14 dní vrátí do světa, do své rodiny, aby poznali, jak na tom jsou.

¹¹⁶ Srov. Příl. 14: Svědectví D. Život a nástup do komunity.

¹¹⁷ Srov. Příl. 3: Protokol z kolokvia rodinných příslušníků.

Rady jednoho chlapce z komunity Cenacolo svému bratrovi, jak mu má pomoci:

„... to bylo tak, že jsem jednou, to už jsem chodil na kolokvia, do toho zase spadl a po několika dnech jsem byl úplně zničený a chtěl jsem s tím definitivně přestat, ale už jsem věděl, že sám to nedokážu. Tak jsem bratrovi napsal dopis, který jsem nechal ležet v pokoji, kde jsem mu popsal, co všechno musí dělat, aby mně pomohl. Neměl jsem odvahu mu říct nikomu do očí, to že беру tvrdé drogy, neměl jsem odvahu o sobě mluvit před nikým... styděl jsem se. Měl jsem jen odvahu napsat to na papír. Tak jsem mu napsal, že jsem zase fetoval, a že s tím chci přestat. Ať pro mne chodí do práce, ať mi sebere klíče od bytu, ať mne nenechává samotného, vezme mi mobil, peníze, a to vše co komunita požaduje... Dopis jsem dal do obývacího pokoje a já se zamkl do svého pokoje, protože sem měl stále chuť ten dopis schovat. Nechat ho tam, nenechat, byl to boj. Na druhý den jsme se o tom bavili, ten den jsem zůstal zavřený. To jsem mu řekl ještě další věci, ve kterých bych ho mohl podvést. Neměl jsem důvěru sám v sebe, vůle byla, ale síla nebyla“ (svědectví D.)¹¹⁸

Program

1. Modlitba.
2. Představení komunity a průběhu kolokvií nováčkům.¹¹⁹
3. Seznámení s požadavky ke vstupu do komunity.
4. Představení nových členů a jejich problémů – o koho se jedná, jak dlouho problém trvá, jaký mají vztah s dotyčným apod.
5. „Kolečko“ – ostatní se stručně představí a popíší situaci prožitého minulého týdne, zda narkoman dodržoval veškerá pravidla; pokud ne, tak proč. Jaké byly v rodině vzájemné vztahy. Bývají to velmi otevřené výpovědi, které často doprovází slzy.
6. Závěr – obě skupiny, chlapci i rodiče, se sejdou a řeší společné záležitosti různého zaměření, např.: kdo kdy půjde na pracovní dny, nástupy do Cenacola apod.
7. Modlitba.
8. V 18 hodin cenacolský růženec v přilehlém jezuitském kostele.

¹¹⁸ Příl. 14: Svědectví D. Život a nástup do komunity.

¹¹⁹ Na páteční večerní kluby často nejprve chodí jen samy matky, které později přesvědčí manžela.

2.5.2.2 Kolokvia s narkomany

Kolokvia jsou určena pro ty, kteří mají problém se svým životem, se závislostí na drogách, alkoholu či gamblerstvím.

Primárním cílem je, aby se narkomani připravili na vstup do komunity Cenacolo. Do komunity může vstoupit ten, kdo si uvědomuje závažnost situace a chce se sebou něco dělat. Narkoman si je vědom, že brát drogu není normální a že mu droga ubližuje. Každý člověk chce být dobrý, nikdo nechce žít s drogou. Pokud někdo říká, že ano, tak lže a ve skrytu duše ví, že nechce žít s drogou. Proto je důležité, aby se závislý člověk zamyslel nad sebou a uvědomil si, co chce dělat dál. Pro úspěšné zbavení se závislosti je nutné, aby člověk sám chtěl „něco“ pro sebe dělat, aby vše nepodstupoval jen kvůli tlaku okolí (rodiny). Neléčit se pro druhé - pro ty kolem mě - aby měli radost; narkoman se musí sám chtít změnit.

Kolokvia vedou dva chlapci ze slovenského komunitního domu sv. Cyrila a Metoděje. Oni sami před několika lety podstoupili tato setkání a mají osobní zkušenost se závislostí na drogách. Znají na vlastní kůži život v otroctví závislosti, který je ovládán drogou a manipuluje člověkem. Většina je jich zde proti vlastní vůli, jsou pod nátlakem rodičů, kteří jim dali ultimátum: buďto budou dodržovat podmínky jimi dané, což je i chodit na kolokvia, nebo půjdou žít vlastní život na ulici.

Podstatnou část kolokvií tvoří tzv. „kolečko“ – všichni sedí v kruhu, postupně se každý stručně představí a popíše, jak prožil uplynulý týden: zda dodržel pravidla, pokud ne, tak proč. Jaké byly jeho vztahy v rodině, s čím nejvíce bojoval, zda chce vstoupit do komunity apod. Do těchto rozhovorů se mohou zapojit všichni přítomní, takže se z narkomanů stávají terapeuti, kteří si můžou navzájem pomoci svou vlastní negativní zkušeností. Navíc narkoman narkomana neobelže.

Program

1. Modlitba.
2. Představení komunity a průběhu kolokvií nováčkům.
3. Představení se nových členů – jméno, věk, bydliště, v čem je jeho problém: na čem a jak dlouho je závislý, zda je zde dobrovolně, nebo kvůli rodičům.
4. „Kolečko“
 - krátké představení se – jméno, bydliště, pokolikáté je na kolokviích.
 - jak prožil týden od minulého setkání – zda dodržel pravidla.
5. Závěr – obě skupiny, chlapci i rodiče, se sejdou a řeší společné záležitosti různého zaměření. Kdo kdy půjde na pracovní dny, nástupy do Cenacola apod.
7. Modlitba.
8. V 18:00 hod. cenacolský růženec v přilehlém jezuitském kostele.

Zásady při „večerních klubech“ a při kolokviích.

- V komunitě Cenacolo si všichni navzájem bez rozdílu věku, vzdělání či postavení tykají.
- Tato setkání jsou důvěrná, nevynáší se z nich žádné informace.
- Každý mluví sám za sebe, a ne za celou skupinu.
- Jsou dodržovány zásady slušného chování.
- Mluvit vždy otevřeně pravdu.
- Respektovat názor druhého.

Nejčastější chyby rodičů/partnerů

- Dělalí kompromisy, nevyžadují naprosté plnění požadavků.
- Nejednotnost manželů, kdy jeden z manželů (nejčastěji manžel) nespolupracuje.
- Zaslepenost – „vidí, ale přesto nevidí“.
- Přílišná a opakovaná důvěřivost, jsou manipulováni závislým.
- Nechají se obelhat narkomanem.
- Nepřipouští si vážnost situace.

- Jsou si vědomi, že by to bylo dobré, ale bojí se tento krok udělat – např. rodiče nemají odvahu vzít dětem mobil, zabavit peníze, zakázat kouření.
- Rodiče si nechají vyhrožovat, nechají se vydírat. *„Jestli to uděláš, tak se zase pokusím o sebevraždu. Bude to tvoje chyba, pokud mě tady najdeš předávkovanou.“*

Kdo nemůže vstoupit do komunity Cenacolo

- Psychicky nemocní, musí se nejprve vyléčit.
- Lidé s nakažlivými chorobami, kteří by mohli ohrozit zdraví ostatních. AIDS není překážkou.
- Pokud je osoba starší 18 let, pak vstupuje do komunity dobrovolně, i když někdy s nátlakem rodičů.
- Nepraktikovaná a neveřejná homosexuální orientace není problém, ale musí být předem oznámena.¹²⁰

Co je třeba zajistit před vstupem do komunity

Dříve než zájemce vstoupí do komunity, musí mít vyřešeny tyto záležitosti:

- Oblast trestního práva, nemusí mít však čistý trestný rejstřík.
- V komunitě není možnost výdělků, proto je třeba vyřešit finanční závazky: dluhy, placení hypotéky, alimenty, splátky apod.
- Lékařské vyšetření.
- Nechat si ošetřit zuby.
- Komunita pomůže, aby si závislý sám uspořádal život. Komunita není ústav, ale cesta k životu. Poté, co závislí opouští komunitu, jsou připraveni žít plnohodnotným životem, jsou schopni vztahů, schopni založit rodinu, najít si trvalou práci.

Bezprostřední příprava – „Pracovní dny“

Po absolvování třech pátečních večerních klubů a následně několika kolokvií je podle rozhodnutí chlapců z komunity, kteří vedou kolokvia pro chlapce, závislý pozván na tři pracovní dny do komunitního domu sv. Cyrila a Metoděje u Králova při

¹²⁰ Srov. Příl. 16: Svědectví M. Kdo může vstoupit do komunity Cenacolo.

Senci. Život v komunitě je velmi náročný, proto musí poznat, jak se v ní žije. Zájemce stráví každý pracovní den s jiným chlapcem z komunity. Tak může lépe poznat komunitu a život v ní. Nástup na tyto pracovní dny je ráno v 9 hodin, kdy se musí narkoman podrobit prohlídce, zda u sebe nemá drogu. Den končí v 17 hodin.

2.5.3 Nástup do komunity

Samotný nástup je řízen komunitním slovenským domem přes pana Ivana. Jsou dvě možnosti: zájemce a rodič se to dozví na závěr kolokvií, kdy jsou již obě skupiny pohromadě, nebo zavolá pan Ivan informaci, kdy a kam nastupuje. Tento termín je nejčastěji stanoven na den, kdy jede někdo z komunity přes Slovensko do domu, kam má být přijat a může zájemce odvést. Rodina i zájemce se nástup do komunity Cenacolo dozví pár dní před nástupem. Kdy a do jakého domu bude kdo přijat, rozhoduje komunita. Je-li to možné, tak si dopravu do příslušné komunity každý zajistí na vlastní náklady.

Osobní vybavení pro vstup do Cenacola.

- cestovní pas (platný aspoň 5 let),
- občanský průkaz,
- rodný list (přeložený do chorvatštiny),
- výpis z Rejstříku trestů (přeložený do chorvatštiny),
- mezinárodní zdravotní průkaz platný v EU
- krevní testy na HIV, HCV,
- kopie zdravotní dokumentace o závažných nemocech (alergie, cukrovka, atd.),
- 200 euro,
- Bible,
- česko-italský slovník, sešit, pero,
- osobní hygienické potřeby (zubní pasta, kartáček, potřeby na holení, hřeben),
- ručníky, osuška,
- ponožky letní a zimní,
- spodní prádlo: trenýrky, boxerky (ne slipy),
- trička s krátkým rukávem (ne nátělníky),

- pracovní oblečení a rukavice,
- pracovní obuv, v zimě bundu a čepici na práci venku,
- sandály, tenisky, kopačky na fotbal,
- kšiltovka proti slunci,
- pyžamo,
- šlapky do sprchy,
- oblečení na sváteční den - košile, polokošile, rifle nebo kalhoty,
- mikina, svetr, lehká bunda.

Před odjezdem nechat opravit zuby, pokud někdo nosí brýle tak vzít i náhradní. Nic jiného, co není v seznamu, s sebou nebrat!

2.6 První období v komunitě

Při nástupu do komunity musí nejprve příchozí podstoupit prohlídku, zda u sebe nemá nějaké drogy, poté odevzdat doklady (pas, občanský průkaz, řidičský průkaz), peníze, fotografie, hodinky, knihy. Veškerou elektroniku – mobilní telefon, fotoaparát, MP3 přehrávače apod. je zakázané vzít do komunity.

Anděl strážný

V komunitě se neužívají žádné léky, ani antidepresiva, která by měla pomoci se zvládnutím s abstinenční krizí; jediným „lékem“ je "anděl strážný", který je novému chlapci přidělen na dobu minimálně jednoho měsíce. Úkolem anděla strážného je postupně uvádět spolubratra do života komunity, vysvětlovat mu zásady, povinnosti a zákazy, upozorňovat na chyby začátečníka, trpělivě a pokorně vysvětlovat. Ale především je jeho úkolem být svěřenci oporou v těžkých chvílích. Být s ním 24 hodin denně, pracovat za něho, když nemá sílu ani vůli pracovat. Společně musí trpělivě bojovat proti lákavému volání drogy a zla, které je na začátku velmi silné. V komunitě jsou patrové postele, anděl strážný spí dole a svěřenec nahoře, to proto, aby i večer, když potřebuje jít na toaletu, šel s ním.¹²¹

¹²¹ Srov. Příl. 12: Svědectví P. Povinnosti a zážitky „anděla strážného“.

Pro člověka, který neměl dobré zázemí v rodině a nedokázal se otevřít druhým lidem (což může být důvod hledat pomoc v droze), je anděl strážný první člověk, se kterým naváže opravdové přátelství a kdo má o něj zájem bez jiných motivací. „*Anděl otevírá oči, to se psychologovi nepodařilo.*“¹²²

Důležité jsou společné rozhovory na různá témata, kdy anděl strážný především naslouchá, povzbuzuje a radí. „*Byl jsem šťastný, že jsem si mohl s někým popovídat bez strachu, co si o mně kdo myslí, nebo neřekne. Předtím jsem se toho bál, tak jsem raději s nikým nemluvil.*“¹²³

Jak pro anděla strážného, tak pro svěřence je to náročné období. Často se stává, že anděl strážný, který má poučovat, vychovávat a vést, je mnohem mladší než svěřenec. To vyžaduje z obou stran hodně trpělivosti a pokory. Pokud starší a zkušenější muž vidí, že se někdo mnohem mladší dokázal „poprat“ se závislostí a nyní je šťastný, je to pro něj velkou motivací. Další přirozené napětí vyplývá z neustálého společného života, být 24 hodin s někým, nemít žádné soukromí.

„*V prvních dnech jsem si připadal jako vyschlá houba, která nasává dobro. Ale bylo to někdy dost těžké. Furt seš s někým, chtěl jsem být sám. Chtěl jsem se někde schovat a tam si poplakat*“¹²⁴

Anděl strážný je svěřencův opatrovník, veškeré věci se řeší přes něj. Pokud nastane nějaký problém, není to vyčítáno svěřenci, ale jeho opatrovníku andělovi.

Nový člen komunity je postupně uváděn do života v komunitě. První týden nechodí do kaple, i když je praktikující věřící. Pokud se dotyčný nechce modlit, tak nemusí ani později, ale místo modlitby pracuje. Délka období není přesně stanovena, u každého je to jiné. V prvním měsíci za něj vše řeší jeho anděl strážný. Postupně jsou svěřovány zodpovědnější úkoly. Prvního půl roku neobsluhuje elektrické nářadí, i když může být v tomto směru profesionál a umí to mnohem lépe než druhý. Po roce může být chlapci svěřena důležitá služba: může být „andělem strážným“.¹²⁵

¹²² Příl. 11: Svědectví K. Anděl strážný.

¹²³ Srov. Příl. 12: Svědectví P. Povinnosti a zážitky „anděla strážného“.

¹²⁴ Srov. Příl. 13: Svědectví Pi. Přijímání života v komunitě.

¹²⁵ Srov. Příl. 11: Svědectví K. Anděl strážný; Příl. 12: Svědectví P. Povinnosti a zážitky anděla strážného; Příl. 16: Svědectví M. Stoupání po „služebním žebříčku“.

2.7 Život komunity

Komunita Cenacolo je jedna velká rodina. V rodině se spousta věcí děje neplánovaně, o to víc to platí o rodině, kde se členové zcela dávají do Boží Prozřetelnosti.

Pro chod každého domu je řád nezbytný a je tomu tak i zde. Každý den začíná dobrovolnou půlhodinovou adorací v místní kapli, pro mnohé jsou to důležité okamžiky změny života. Ten, kdo má službu „*colazione*“ (snídaně), má na starost i o buzení. Budíček je zde dvojitý, nejprve dotyčný tiše vzbouzí zájemce, kteří chtějí jít na dobrovolnou adoraci - projde pokoj se slovy „*adorazione*“ (adorace). Zájemci se tiše převléknou a jdou na adoraci. Ostatní mají budíček o půl hodiny později podle dne a podle toho, jestli je v ten den holení nebo ne: kvůli holení je budíček o 15 minut dříve. Holení bývá obden: úterý, čtvrtek, sobota a neděle.

Po hygieně následuje ranní modlitba, která nemá vždy jednotnou formu. Hned po modlitbě se jdou všichni převléct do pracovního oblečení, následuje snídaně a čtení deníku. Po snídani „liturgik“ ohlásí, kdo s kým bude pracovat. Všichni jdou podle pokynů do oběda pracovat, v 10 hodin je malá přestávka, kdy kuchař donese malou svačinu (namazaný chleba nebo jogurt s čajem). Přesně ve 12 hodin je oběd, po něm osobní volno trávené po dvojicích. Po obědě a krátké siestě se jde zase pracovat do 18 hodin, při práci se modlí druhý, bolestný růženec. Poté, co liturg oznámí konec práce zazvoněním, modlí se při chůzi slavný růženec - tzv. „chodící růženec“. Po příchodu následuje hygiena a večeře. Po večeři je volný program po dvojicích vyhrazený rozhovorům. Přibližně ve 21 hodin je v kapli před vystavenou Eucharistií večerní modlitba a ve 21:45 večerka. Teprve po večerce je prostor k plnění soukromých úkolů – psaní deníku, učení se hraní na kytaru nebo italštiny, přípravy biblického čtení následujícího dne apod.¹²⁶

¹²⁶ Srov. Příl. 11: Svědectví K. Řád.

2.7.1 Program

Všední den

Třicet minut před programem možnost osobní adorace.

5:45 ve dnech, kdy je holení (úterý, čtvrtek, sobota, neděle), je budíček o čtvrt hodiny dříve

6:00 budíček + hygiena (studená voda, holení, sprchování)

6:15 ranní modlitba - nemá vždy stejný průběh

- výstav NSO
- Angelus
- radostný růženec
- mešní čtení – latinky a slovensky
- sdílení čtení lektorem
- možnost sdílení čtení ostatních
- prosby a poděkování
- zpěv s gesty
- 1 x týdně třicetiminutová adorace (doprovázená zpěvy)
- 1 x za čtrnáct dnů „revizio“ života (pokud je revizio života, růženec se vynechává a modlí se při práci)

±7:00 hned po ranní modlitbě se všichni převléknou a následuje:

- snídane
- poté, co všichni dojí, se čte deník
- modlitba
- „liturgik“ ohlásí práce a kdo s kým bude pracovat
- ±7:15 – 12:00 práce
- 10:00 merenda – svačina

12:00 oběd

- Angelus (prokládané místo modlitbou Zdravas Maria zpěvem Ave Maria, a to jazyky podle národnostního složení konkrétní komunity, zde – italsky, slovensky a česky)
- po obědě, kromě pátku, se rozdává káva

- modlitba – poděkování za oběd; Prozřetelnost; za toho, kdo připravil stůl ...
- servicio
- po obědě osobní volno po dvojicích (starší a mladší, praní, servicio, témata, naplnění služby – výroba sýrů ...)

13:30 - ± 18:00 práce

- při odpolední práci se modlí bolestný růženec

16:00 svačina

± 18:00 chodící růženec – slavný

± 18:45 večerní hygiena

± 19:00 večere

- úlohy (z revizio života)
- modlitba – poděkování
- ohlášky

± 19:30 volný čas po dvou, rozhovory (popř. čas pro sdílení se katechezi)

± 21:00 – večerní modlitba

- výstav NSO
- poděkování, chvály – prokládané písněmi
- modlitba k patronu domu sv. Kamilovi
- zavření svatostánku – všichni se skloní
- „lettura“ – čtení mešního evangelia
- sdílení toho, kdo má službu, a ostatních
- požehnání nejstaršího z domu

21:45 večerka

- plnění úkolů – psaní deníku, učení se jazykům apod.

Noční adorace

Středa 2:00 – 3:00

Neděle 2:00 – 3:00

Sobota

5:45 budiček + hygiena + holení

6:15 ranní modlitba - nemá vždy stejný průběh

- otevření svatostánku
- Angelus
- radostný růženec
- mešní čtení – latinsky a slovensky
- sdílení čtení lektorem
- možnost sdílení čtení ostatních
- prosby a poděkování
- zpěv s gesty

±7:00 hned po ranní modlitbě se všichni převléknou

- snídaně
- poté, co všichni dojí, se čte deník
- modlitba
- „liturgik“ ohlásí práce a kdo s kým bude pracovat

±7:15 – 12:00 práce – jako ve všední den, jen více zaměřena na generální úklid domu, přílehlých prostor, dílen apod.

10:00 merenda (svačina)

12:00 oběd

- Angelus (prokládané místo modlitbou Zdravas Maria zpěvem Ave Maria, a to jazyky podle národnostního složení konkrétní komunity, zde italsky, slovensky a česky)
- po obědě, kromě pátku, se rozdává káva
- modlitba – poděkování za oběd, Prozřetelnost, za toho, kdo připravil stůl ...
- Servicio
- po obědě osobní volno po dvojicích

13:30 - ± 17:30 práce

- v sobotu odpoledne se provádí údržba veškerého nářadí a nástrojů
- při odpolední práci se modlí bolestný růženec

16:00 svačina

± 18:00 chodící růženec – slavný

± 18:45 večerní hygiena – sprchování v teplé vodě, každý má na osprchování
3 minuty

± 19:00 večeře

- úlohy (z „revizio“ života)
- modlitba
- poděkování
- ohlášky

± 19:30 volný čas

- večerní program – ti, kteří mají službu, si nachystají nějakou hru nebo se posedí u pizzy. Je to večer na uvolnění, nechodíme na diskotéky, ale posedíme společně jako rodina.
- jedenkrát za 2-3 týdny, pokud si to komunita zaslouží, což rozhodne správce domu, se pouští nějaký film, a to nejen s náboženskou tematikou, ale i filmy různého žánru

± 21:30 večerní modlitba

- výstav NSO
- poděkování, chvály – prokládané písněmi
- modlitba k patronu domu sv. Kamilovi
- zavření svatostánku – všichni se skloní
- čtení mešního evangelia
- sdílení toho, kdo má službu, a ostatních
- požehnání nejstaršího z domu

21:45 večerka

- plnění úkolů – psaní deníku, učení se jazyku apod.

Neděle

2:00 – 3:00 společná noční adorace za ty, kteří jsou na ulici

- vzývání Ducha sv.
- chvály

- prosby (za sebe navzájem; aby každý našel cestu s Bohem a šel po ní; za rodiny; za narkomany, kteří jsou na ulici, aby našli cestu k nápravě – k Bohu)
- poděkování (za komunitu, za přátelství, za pomoc, za to, co se zde můžeme naučit)
- čtení mešních textů z dané neděle
- *poděkování Panně Marii, prosby za odpuštění*
- prokládané písněmi

8:00 budiček, hygiena, holení

8:15 snídaně

- modlitba před jídlem + píseň s gesty
- další program je závislý na tom, v kolik bude mše svatá
- radostný růženec
- úklid domu – aby byl dům čistý, než přijde kněz sloužit mši svatou
- 30 minut před mší svatou příprava – příprava liturgie, nácvik písní
- mše svatá
- do oběda volný čas po dvou – nejčastěji se využívá na skládání osobního prádla, praní ...

12:00 oběd

- nedělní oběd je slavnostnější než ve všední den, a to jak prostřením stolu, tak i lepším jídlem a pitím (pije se čaj, nikoliv voda)
- káva + oplátek
- čtení z knihy a sdílení se s tím, co mě oslovilo
- úklid po obědě – jsou zapojeni všichni

13:30 odpolední program

- sport, nejčastěji fotbal
- pokud je špatné počasí a nedá se sportovat venku, tak si ten, kdo má službu, dopředu přichystá odpolední program v domě – nějaké soutěže, hry ...

± 16:00 svačina

± 17:30 růženec

± 19:00 večeře

± 20:00 škola

- ten, kdo má službu ... vyučuje ostatní italský jazyk

21:15 poděkování

21:45 večerka

Výjimky

Jedenkrát či dvakrát do týdne je mše svatá podle toho, kdy přijede nějaký kněz. Den ani čas nejsou předem domluveny, proto se také program mění podle potřeby

Pátek:

- Každý pátek se drží půst a celý den je skromnější strava. Na snídani je čaj nebo kakao a chléb. Na oběd je chléb a voda, po obědě se nepije káva. Svačina je taktéž skromnější než jiné dny: čaj a slané pečivo nebo taktéž jen chléb. Na večeři je tzv. fukače – slané pečivo.
- každý pátek se koná generální úklid v kuchyni a ve chlívě
- po obědě je osobní volno jen do 13:00

Jedenkrát do týdne je hodinová zkouška písní. Taktéž před každou mší svatou je půlhodinový nácvik žalmu a písní, které se budou zpívat při liturgii.

2.7.2 Služby

Pro stabilní chod komunity je vybudován systém služeb, který učí chlapce pečlivosti, vytrvalosti, trpělivosti, pokoře.... Zároveň každou službou chlapci dostávají důvěru, které se jim dříve nedostávalo.

„Ale jsem tady a dostávám důvěru. Když dostáváme pracovní úkoly, tak nás už nikdo nehlídá, máme důvěru, že to nepokazíme. Chápej, narkomani, kteří dřív uměli jen fetovat, plní kompromisů. Dostaneš volnou ruku, že můžeš uklidit sklep. Věří ti, že tam nesníš nebo nerozbiješ ty kompoty. Všechno je tu otevřené, že nic neukradneš, taková důvěra. Když mi něco nejde dobře, tak já to vidím na tvářích ostatních. Učí tě trpět. Uvědomovat si váhu tvých skutků. Naučit se, že nemůžeš dělat, co chceš, umět nést důsledky. Tady žádná vypočítavost neplatí, to není jako na ulici, jenom tak s někým vybabrat.

Jsou tu různé úkoly. Někomu jde práce ve chlévě a dostane třeba kuchyň. Nikdy nadržel vařečku v ruce. Jde o to, jak to přijme, víš, takové ty svoje pocity... vždyť já neumím vařit, a musím teď vařit, všechno pokazím a špatně to skončí... Ale když to přijmeš ... To se dá přijmout pozitivně. Třeba takto... no, vařit neumím, ale můžu se něco naučit, mám naději. Jdu do toho, ok zkusím to, a možná to vyjde. Třeba teď se pracovalo ve sklepe, zednická, strašně moc jsem se naučil. Každá maličkost se nám sejde. To, jak přijmu bratra. To, jestli s pýchou nebo s pokorou. Když je tam pýcha, každá maličkost mi na něm vadí. Když se má čistit vztah, tak to se nedělá hned. Čeká se den nebo ji tři, abych byl se svým utrpením a prožil ty pocity viny vůči němu a mohl to pak s pokorou vyznat. To je na člověku vidět, to vidí i ostatní, že se něco stalo. Je to také o svědomí. Sám před sebou být pravdivý“ (svědectví E.)¹²⁷

CUCINA – kuchař, služba trvá okolo 6 měsíců

Kuchař je jeden z chlapců, kteří jsou v komunitě déle než půl roku a službou je pověřen okolo šesti měsíců. Je to velmi zodpovědná služba: musí se postarat, aby svačina, oběd a večeře byly připraveny včas a v dostatečném množství. Kuchař se musí den předem domluvit s tím, kdo má službu „dispensa“ (spížírna) na tom, co bude následující den na jídlo a vzít si potřebné množství surovin tak, aby jídla nebylo moc nebo málo. Veškeré potraviny jsou dar od Boha, jí se proto to, co si sami chlapci vypěstují nebo co dostanou od lidí darem. Daru od Boha si člověk musí vážit, proto vše, co kuchař uvaří, se musí sníst! Nic se nevyhodí ani se nedá dobytku. Je to velká zodpovědnost pro kuchaře, který často musí „kouzlit“ z různých surovin, které je potřeba zpracovat, aby se nezkazily. I kdyby se kuchaři oběd nepovedl nebo kdyby přespříliš přesolil polévku, musí se sníst. Většina z chlapců nikdy nic nevařila, natož pro sedmnáct vyhládlých mužských, kteří pracují více než deset hodin denně. Díky této službě se chlapci naučí nejen postarat se o sebe a budoucí rodinu, ale také odpovědnosti, dochvilnosti, trpělivosti, skromnosti, přičinlivosti a štedrosti.

PULIZIE – úklid, služba trvá okolo 3-4 měsíců

¹²⁷ Příl. 15: Svědectví E. Nová naděje.

Hlavní čas úklidu je po snídani okolo 7:30 a musí být hotov do 10 hodin. V průběhu dne uklízí pověřený chlapec podle potřeby a večer smetou podlahy. Úklid se týká veškerých prostor v domě – kaple, jídelny, místnosti na spaní, kuchyně, chodby, umývárny a záchodu. K této službě také patří doplňování toaletních potřeb – toaletní papír, mýdlo, ručníky.

RESP. PULIZIE – vedoucí úklidu, služba trvá okolo 6 měsíců

Starostí vedoucího úklidu je dohlížet na úklid v celém prostoru domu a zabezpečování potřebných čisticích prostředků. Touto službou je pověřen vždy jeden ze starších chlapců, kteří žijí komunitě déle než jeden rok.

LEGNAIA – dřevník, služba trvá okolo 6 měsíců

Tato služba zahrnuje veškerou starost o dřevo: zajistit dostatek dřeva, místo, kam se dřevo uloží, stavění dřevníku, které dřevo se bude brát. Ten, kdo potřebuje dřevo, kuchař či kotelník, musí konzultovat výdej dřeva do kuchyně či do kotelně s chlapcem, který je momentálně pověřen touto službou „legnaia“.

GIARDINO – zahrada, služba trvá okolo 6 měsíců

Starost o zahradu, pole, záhonky, ovocné a okrasné stromy, kosení trávy.

CALDAIA – kotel, kotelník, služba trvá okolo 9 měsíců

Službu kotelníka má jeden z chlapců, kteří jsou poučeni, jak s kotlem zacházet. Musí mimo jiné myslet na to, aby ve dnech, kdy je teplá voda (ve středu na umytí vlasů a v sobotu na třiminutovou sprchu) zavčas roztopil kotel. V zimním období má na starost topení v domě.

TAO – výroba předmětů náboženské úcty, služba trvá okolo 6 - 12 měsíců

Jeden z chlapců má na starost výrobu různých předmětů náboženské úcty, jako jsou růžence, obrázky, ikony, přívěsky, keramické předměty apod. Jsou

komunitní domy, které se této výrobě přímo věnují, v ostatních domech se vyrábějí většinou jen růžence, např. když je někdo nemocný a nemůže pracovat venku.

MEZZI – umývání aut, služba trvá okolo 3 měsíců

Každou sobotu dopoledne, v době generálního úklidu, je pověřen jeden z chlapců umýváním aut. Dotyčný musí sledovat, jestli není auto špinavé i přes týden a popřípadě je umýt.

OFFICINA – nářad'ovna, dílna na nářadí, služba trvá okolo 3 – 4 měsíců

Ten, kdo má na starost místnost na nářadí, musí na konci práce dohlížet, aby zde byl pořádek. Čisté věci musí být uloženy na svém místě. Pokud je něco rozbité, musí to opravit. Také ale dovoluje, kdo si co může vypůjčit. Bez jeho svolení není možné si cokoli vzít. Je to také z organizačních důvodů, aby někdo věděl, kdo si co vypůjčil a kde se které nářadí nachází.

STALLA – chlév, služba trvá okolo 6 měsíců

Starost o chlév mají dva chlapci, kteří pečují o veškerý dobytek – krávy, prasata, kačeny, slepice, králíky a další. Mezi povinnosti patří příprava žrádla, dojení, vyhazování hnoje, postarat se o přírůstky apod. Služba v maštali začíná nejdříve ze všech ostatních služeb, brzy ráno je potřeba podojit krávy, aby se včas předalo mléko tomu, kdo má službu „colazione“ (snídaně) a ten připravil z mléka kakao na snídani.

RESP. STALLA – vedoucí chléva, služba trvá okolo 12 měsíců

Jeden ze starších chlapců, který má zkušenost s dobyt看kem a se službou „stalla“. Měl by vědět, co se děje ve chlévě, zda je dostatek krmení, slámy, sena a měl by řídit přiděl krmení tak, aby vyšlo na celý rok. Musí mít přehled, kdy bude rodit prasnice či kráva a zavolat včas veterináře.

PANE – chléb, služba trvá okolo 3 měsíců

V komunitě se nekupuje žádné pečivo. Pokud „nepřijde“ Prozřetelnost - dar od Boha skrze nějakého člověka, musí se chléb upéct.¹²⁸ Večer se musí domluvit s tím, kdo má službu „dispensa“ (spižirna), kolik chleba může použít následující den a před každým jídlem deset minut předem přichystat chléb ke každému jídlu a po jídle jej sklidit. Počet chlebů je omezen na osobu třemi chleby, ale jen dva si může namazat máslem nebo džemem. Je samozřejmostí, že se chléb bere shora, i když je malý.

FORMAGGERIA – sýry, služba trvá okolo 3-4 měsíců

Z mléka, které se nepoužije na snídani nebo na vaření, se dělají sýry. Je k tomu zaškolen jeden z chlapců, který se stará, aby žádné mléko nepřišlo nazmar.

GIRO CASA – úklid kolem domu, služba trvá okolo 3 měsíců

Jeden z chlapců má na starost úklid kolem domu. Především na podzim a na jaře, kdy je všude bláto, zametá chodník. Napadne-li v zimě sníh, tak jej shrnuje.

BACHECA – nástěnka, služba trvá okolo 3 měsíců

V jídelně je umístěna nástěnka, na které jsou vyvěšeny služby, úkoly revize života, rozpis adorace, evangelijní verš. Ten, kdo má nástěnku na starost, ji musí pravidelně podle potřeby aktualizovat.

CHIUSURA – zamykání, služba trvá okolo 3 měsíců

Ten, kdo je pověřen touto službou, má na starost vyhlásit večerku, zhasnout v pokoji na spaní, zkontrolovat, zda se někde nezapomnělo zhasnout a nesvíí se zbytečně. Rovněž zamyká dům.

SCARPIERA – botník, šatna, služba trvá okolo 3 měsíců

Je to místnost, kde je umístěno pracovní oblečení (montérky, pracovní trička, svetry, bundy), boty, rukavice a některé nářadí, zde se také převléká na práci. Ten, kdo má tuto místnost na starost, dohlíží, aby zde měl každý poskládané a čisté věci.

¹²⁸ Ve slovenském domě dostávají chléb od místního pekaře, který jim daruje chléb, který neprodá.

Pokud tomu tak není, upozorní ho na to, aby si dal věci do pořádku. V zimě se zde občas topí, aby vyschlo mokré oblečení a boty.

IMMONDIZIA – odpadové hospodářství, smetí, služba trvá okolo 3 měsíců

Ten, kdo je pověřený službou „immondizia“, má na starost vývoz popelnic, kontejnerů se sklem a plastů.

LAVANDERIA – prádelna, prádlo, služba trvá okolo 6 měsíců

Každý si pere svoje prádlo sám ručně ve studené vodě, společné prádlo jako jsou utěrky, ručníky, ložní prádlo, dresy pere ten, kdo je pověřen službou „lavanderia“ v automatické pračce. K této službě patří i žehlení tohoto prádla.

DISPENZA ALIMENTARE – sklad jídla, spižárna, služba trvá okolo 6 měsíců

Dotyčný musí hlídat, aby se žádné jídlo nezkazilo a bylo průběžně dle potřeby zpracováno kuchařem. Dále vydává kuchaři den předem suroviny pro další den, přitom musí být obezřetný, aby jídla nebylo málo nebo přespříliš na úkor dalších dnů.

DISPENZA IGIENE – sklad hygienických potřeb, služba trvá okolo 6 měsíců

Pokud někomu chybí hygienické potřeby jako zubní kartáček, pasta, mýdlo apod., pak je pro něj každý pátek otevřen sklad těchto potřeb, kam každý může přijít a poprosit o to, co mu schází.

ACCOGLIENZA – milé přijetí hostů, pohostinství, služba trvá okolo 3-4 měsíců

Když přijde návštěva, má na starost jeden ze starších chlapců jejich milé přijetí. Proveďte je po domě, představí komunitu, nabídne čaj a nějaké oplatky, které jsou pro tuto chvíli vždy připraveny. Komunita si váží každého hosta, neboť v každém člověku, který přichází do komunity, vidí samotného Pána, který má být mile přijat a obsloužen.

SCUOLA – škola, služba trvá delší dobu, podle okolností.

Pokud jsou v komunitě Italové nebo ti, kteří italsky umí nejlépe, vyučují ostatní každou neděli italštinu. Výuka je rozdělena na dvě skupiny - začátečníky a pokročilé. Cenacolo je italská komunita a komunikuje se zde italsky, chlapci se často po třech měsících domluví, pro lepší znalost je důležitá i teorie.

CORO – pěvecký sbor, služba trvá okolo 6-12 měsíců

Půl hodiny před každou mší svatou a jedenkrát v týdnu hodinu je zkouška zpěvu. Vede ji některý z chlapců, který hraje na kytaru nebo jiný hudební nástroj.

GESTI – gesta, služba trvá okolo 6 měsíců

Každé ráno po modlitbě, někdy i při mši svaté, se zpívají písně s gesty. V komunitě se skládají nové písně se symbolickými gesty. Tyto písně s gesty komunita vydává pro své komunitní domy na CD. Ti, kdo jsou pověřeni touto službou, nejprve sami nacvičí gesta a později při písni je předvádí ostatním.

GRUPPO ALLEGRIA – volnočasové aktivity, služba trvá okolo 3-4 měsíců

Pokud je v neděli odpoledne nevhodné počasí jít hrát ven fotbal, musí tato dvojice připravit alternativní program v místnosti na dvě hodiny – různé soutěže, hry, společenské hry jako „Člověče, nezlob se!“ apod.

COLAZIONE – snídane, služba trvá okolo 4-5 týdnů

Další náročná služba je „colazione“ snídane. Chlapec, který má tuto službu, musí již v 4:30 hodin vstávat, zavčas zatopit a připravit snídani: obvykle kakao nebo čaj s chlebem, máslem a marmeládou. Kromě přípravy snídane má na starost budíček - nejprve budí ty, kteří chtějí jít na dobrovolnou adoraci a půl hodiny poté budí ostatní. Neděle je pro komunitu „jiný“ den, proto je jiný i budíček: na místo klasického budíčku si připraví nějakou svoji oblíbenou písničku, kterou spolubratry vzbudí.

LITURGICO – liturgie, služba trvá okolo 6-8 měsíců

Službou liturgika je pověřen jeden ze starších chlapců, který má na starost veškerou organizaci v domě. Po večerce se sejde skupinka „starších“ domu, kteří jsou v komunitě proto, že v ní chtějí zůstat déle, tedy více než tři roky, a domlouvají se na dalším dnu, co kdo s kým bude dělat apod. Liturgik řídí program, po snídani sdělí, co se bude dít, kdo s kým bude pracovat, vede modlitby, svolává zazvoněním na oběd, večeri či chodící růženec. Po večeri zase ohlásí následující program. Při mši svaté připraví vše potřebné a ministruje při ní.

ANGELUS – modlitba Anděl Páně, služba trvá okolo 3 měsíců

Chlapec pověřený touto službou vede ráno modlitbu Anděl Páně, modlitby před a po jídle, modlitbu růžence. Veškeré modlitby jsou samozřejmě italsky.

DIARIO – deník, služba trvá okolo 1 měsíce

V každém komunitním domě se vede komunitní deník, který sepisuje jeden z chlapců. Deník se sepisuje po večerce a čte se při snídani.¹²⁹

LETTURA – četba, služba trvá okolo 14 dnů

Každé ráno, po modlitbě, se čte mešní čtení. Nejprve přečte italsky úryvek ten, kdo má službu „lettura“, po něm slovensky pověřený službou „lettura slovacca“. Ten, kdo má službu lettura, se po přečtení perikopy slovensky podělí s tím, jak ho Boží slovo oslovilo. Večer se čte obdobným způsobem evangelijní úryvek, který se taktéž sdílí.

LETTURA SLOVACCA – Slovenská četba, služba trvá okolo 1-2 měsíců

Dotyčný přečte ráno mešní čtení a večer evangelijní perikopy slovensky.

¹²⁹ Srov. Příl. 18: Překlad denního zápisu z deníku.

2.8 Zásady komunity Cenacolo

Zásady komunity Cenacolo si dali narkomani sami, a ne sestra Elvíra. Člověk zbavený závislosti ví nejlépe, jak může narkomanovi pomoci. Tyto zásady jsou v protikladu života na ulici, jako je například zákaz chodit jen v černém oblečení, mít ruce v kapsách, mluvit hrubě apod. Pro člověka, který nezná souvislosti, se mohou zdát být nepochopitelné, až manipulativní.

„To je škola disciplíny. Mnoho pravidel je udělaných pro komunitu. To, že si někdo sedl, tak se pak těžko zvedal k práci a měl tisíc řečí. Proto se nesesdá. Musíš si uvědomit, kdo tu přichází. Narkoman dokáže zahrát lhostejnost, lenost, nezájem na jedničku. Ty pravidla jsou udělané tak, aby tu bylo, pro tyto úniky, co nejméně prostoru. Narkomanovi je jedno, jestli je uklizené v domě, že se má skládat náklad. Takže ty pravidla si sami kluci udělali pro sebe, na svou míru. Proto se při práci neseď, ani když není zrovna co dělat“ (Svědectví M.)¹³⁰

Zásady:

Jestliže na někom vidíš, že dělá něco špatně, musíš mu to říct.

Komunita vede chlapce k životu v pravdě k sobě a k druhým. Pokud se někomu zdá, že jeho spolubratr v něčem chybuje, má po uplynutí jednoho či dvou dnů za svým bratrem přijít a říct mu, co se mu nelíbí na jeho chování.

Nepomlouvat, nemluvit zle o druhém.

Toto druhé pravidlo vyplývá z prvního: pokud se někomu na někom něco nelíbí, tak to má řešit s ním, a ne s jinými. Naopak v každém hledat jen to nejlepší, a pokud o někom hovořit, tak jen v dobrém.

Nebýt negativní „to je hrozná práce“, „to je zase zima“. Neztěžovat si, nenadávat, ale být pozitivní.

Každý nový den přináší těžké okamžiky a jsou dvě možnosti, jak tyto těžkosti člověk přijme: buďto s nechutí, negací nebo těmto těžkostem dá smysl, přijme je a

¹³⁰ Příl. 16: Svědectví M. Zásady.

nechá se jimi posílit. V komunitě se mají chlapci naučit přijímat těžkosti, nevzdávat se kříže, ale obejmout ho.¹³¹

Nesedět při práci, ani se neopírat. Stále mít nějakou činnost, neflákat se, nezašívát se!

Narkoman je člověk, který není zvyklý pracovat - pokud něco začne, nedokáže dílo dokončit, ale uteče od něj. Tato zásada učí chlapce být trpělivým a neutíkat od práce, ale naopak najít v práci dar. Narkoman je člověk vypočítavý, proto i půl hodiny po obědové přestávce se nesmí chodit na záchod.

Nemít ruce v kapsách.

Pro život na ulici je typické poflakování se s rukama v kapsách. Komunita chce žít pravý opak ulice. Tento zákaz je jedním z osvobozujících krůčků ke změně stylu života, změně charakteru.

Nemluvit hrubě, nepoužívat vulgární slova, neříkat sprosté vtipy.

Zvyk je železná košile, dříve v každé větě nechybělo alespoň jedno vulgární slovo. Tím se tato zásada stává několik prvních dnů nejproblematictější. Narkoman se neučí jen komunitní jazyk italštinu, ale také se musí znova naučit mluvit bez používání vulgarismů. Je to okamžik, kdy musí nejdříve přemýšlet, co řekne.

Neplivat.

Zlozvyk ulice – mít ruce v kapsách a odplivávat si. Chlapec si musí na sebe dávat pozor, musí se kontrolovat, aby se těchto zlozvyků časem zbavil.

Nejíst mimo společné jídlo, při práci pít jen vodu.

Komunita je rodina. Kromě svačiny, kterou kuchař donáší k práci, se komunita k jídlu schází a jí společně. Není dovoleno jíst mimo společné stravování, neboť by to bylo na úkor ostatních. Chlapci jsou tímto učeni k odříkávání se, i když je třeba svádí velká chuť. Časem jim to bude k dobru, když budou mít chuť na drogu, cigaretu nebo alkohol.

Nebavit se příliš o droze, jaké to bylo apod., o věcech z ulice.

V komunitě jsou chlapci učeni žít přítomnost a nevracet se neustále do minulosti. Pokud se chce bavit o tom, co bylo, tak jedině v rámci uzdravení bolavé rány minulosti. Ale v žádném případě to nesmí být rozhovory typu kde a s kým se scházel, od koho kupoval drogy nebo komu ji prodával, jaké zažíval stavy apod.

Neoblékat se do černého a nenosit trička se zlými nápisy.

¹³¹ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra* - *Comunita Cenacolo*, str. 60.

Část narkomanů patří do skupiny lidí, kteří si říkají satanisté, pro ně je typické černé oblečení s různými symboly. Satanismus je cesta tmy, bolesti, zla doprovázena drogou, metalem a různými rituály, tato cesta vede k otroctví. Naopak komunita Cencolo je cesta světla, radosti, plnosti, je vedená Bohem, tato cesta vede k opravdové svobodě. Styl oblékání je vizitka člověka, ukazuje na styl života. Proto i oblékání chlapců má ukazovat na nový život, který v komunitě začali.

Zákaz porno časopisů, zákaz jiných časopisů a novin, kromě katolicky zaměřených.

Chlapci jsou v komunitě povoláni k pravému, čistému životu bez jakýchkoliv závislostí různého druhu. Zákazem novin a časopisů nechce komunita členy izolovat od světa, ale směřovat pozornost na podstatné, chlapci se v komunitě nemají zabývat problémy v politice nebo zprávami z bulváru, ale problémy svými a svých bratrů.

Nesmí se vytvářet partikulární přátelství nebo skupinky, neseparovat se, ale bavit se se všemi.

Komunita je rodina, není dobré, aby se rodina štěpila na části, ale byla jeden celek. Proto si musejí dávat chlapci pozor, jestli se někoho nestraní nebo někoho obzvlášť nevyhledávají.

A nyní ještě několik praktických pravidel:

Teplá voda je určena na umytí vlasů, a to ve středu a v sobotu na třiminutovou sprchu. Jinak se umývá vždy ve studené.

Pokud si někdo potřebuje cokoli vypůjčit, musí se dovolit u toho, kdo má věc za věc zodpovědnost.

Jestliže někdo něco rozbije, i když nechtěně, musí se přiznat a umluvit bratřím. Pokud se někomu podaří něco rozbít, např. kuchaři talíř při vaření, vyčká den až dva, to je čas kdy má „protrpět“ svoji chybu a po té při večeři oznámí, co se stalo, porosí za odpuštění a stanoví si nějaké „pokání“ např. se zřekne týden kávy.

2.8.1 Deset zakázaných slov

1. Nemám chuť.
2. Mě se to netýká.
3. Nelíbí se mi to (neopodstatněná kritika).

4. Necítím se na to – ve smyslu „nechci přijmout službu“, „necítím se na práci“.
5. Nejde mi to, nesedí mi to, nevyhovuje mi to – nevzdávat dílo předčasně.
6. Jsem unavený, nemůžu - učit se překonávat únavu
7. Nemůžu, nevzdávat předem – z lenosti.
8. Starej se o sebe, hled' si svého.
9. Nejsem schopný, nemám na to.
10. Nechej mě na pokoji.

2.8.2 Modlitba komunity Cenacolo

Modlitba je základním pilířem komunity. Každý den je modlitbou protkán. Den začíná brzy ráno v kapli modlitbou radostného růžence před vystavenou NSO, poté všichni naslouchají mešnímu čtení z daného dne a sdílí jej mezi sebou. Modlí se před každým jídlem a po jídle, kdy děkují Bohu za přijatá dobrodíní a prosí jej o nasycení hladovějících. Odpoledne při práci se modlí bolestný růženec a hned jak práce skončí, je tzv. chodící růženec: jde se na procházku a při chůzi se všichni pomodlí modlitbu Anděl Páně a slavný růženec. Na závěr dne se všichni scházejí v kapli, kde nejdříve naslouchají Božímu Slovu - perikopě mešního evangelia daného dne a vzájemně se jím podělí. Den končí společnou adorací, poděkováním Stvořiteli za celý den.

Komunita není léčebna, není zde žádný personál, žádný psychoterapeut – nepoužívají se žádné psychoterapie ani léky. Terapií je „kristoterapie“. Jen v modlitbě může člověk najít sám sebe, jen skrze Krista může poznat pravdu o sobě samém, jen modlitba může otevřít člověku oči, aby viděl, jaký opravdu je, bez přetvářek a lží. Jen modlitba dává sílu toto poznání přijmout. Modlitba narkomana odhaluje, vede ho k vnitřnímu přiznání toho, že má problém, a dá mu sílu s tímto problémem bojovat. V modlitbě může narkoman najít kořen problému, proč začal brát drogu a upadl do závislosti na drogách.¹³²

Když jsem se ptal E., jestli řešil před komunitou svůj problém s psychologem, odpověděl mi: *„Ano, byl jsem tam, ale co on mi mohl nabídnout – tabletky. Neuměl mi pomoci, já jsem ho neuznával, jeho metody.*

Když jsem se začal modlit, tam mi nedával nikdo žádné rady. Modlil jsem se, protože jsem chtěl změnit něco sám u sebe. Věřit v něco. Věřit v to, že existuje možnost změny. Můžu se rozdělit s Bohem o svůj problém. Cítím, že Bůh mne nepustí dělat zlo. Opustit zlo, nedělat kompromisy.

Psycholog je osoba, která se mi snažila pomoci pro mě zvláštním způsobem, svými metodami. Naproti tomu modlitba mi dala uvěřit, důvěřovat sobě, přátelům a Bohu. Psycholog se snažil najít, kde je moje chyba, ale nedokázal ji najít, protože

¹³² Srov. Příl. 13: Svědectví Pi. Přijímání života v komunitě.; Příl. 15: Svědectví E. Můj život v komunitě.

nevěděl, co hledá, a já jsem se mu nechtěl otevřít, protože jsem to také sám nemohl najít. Naproti tomu v modlitbě mi Bůh pomohl, abych hledal já sám v sobě, měl jsem najednou jistotu, že alespoň někdo mě zná a ví, v čem je problém a jak mi může pomoci. Psycholog hledal, kde je ve mně chyba. Ale on tu příčinu neuměl najít.

Když se modlím, tak hledám sám sebe, protože Bůh mne hledá. Pokud psycholog hledal problém, tak chtěl dělat konkrétní kroky. Když se modlím, nechám to tak, jak to je, já sám nevím, kde je ten kořen. Začínám maličkostmi. Proč jsem se neuměl přijmout v tom a v tom. Když vidím pýchu, tak pochopím, že to jsem já, který se nikdy nedokázal ponížit. Skrze malé věci jsem došel k těmto velkým.

Ten život, co vedu teď, je krokem k tomu, abych vedl život, jaký bych jednou chtěl vést (svědectví E.) ¹³³

Každý den před programem je dobrovolná adorace třicet minut před budíčkem.

Ranní modlitba

- Anděl Páně
- Radostný růženec. Mezi každým desátkem je píseň.
 1. desátek – na vlastní úmysl,
 2. desátek – za kněze a zasvěcené osoby,
 3. desátek – za zřeknutí se materiálních věcí, nepodlehnutí materialismu,
 4. desátek – za misionáře a misie, děti v misiích a za matku Elvíru,
 5. desátek – za všechny, kdo prošli komunitou a jsou ve světě.

Čtení perikopy mešního čtení a evangelia, následné sdílení se. (Viz kap. 3.4)

Condiviso (sdílení)

Modlitba před a po jídle

Modlitba není přesně předepsána, proto zmiňuji základní prvky.

Před jídlem:

- před obědem Anděl Páně,
- poděkování za Prozřetelnost, za ty, kdo jídlo připravili,
- prosba o požehnání jídla,

Po jídle:

¹³³ Příl. 15: Svědectví E. Proč se děje změna.

- poděkování za Prozřetelnost, za štědré dárce,
- prosba, aby dobře využili sílu, kterou přijali skrze toto jídlo,
- modlitba San Giuseppe grazie e provvedi per noi.

Bolestný růženec při práci

Odpoledne při práci se modlí bolestný růženec. Růženec není společný, chlapci se neschází na jedno místo, kde by se jej pomodlili, ale modlí se ho po dvou nebo po skupinkách, jak zrovna pracují. Tento celý růženec je obětován za matku Elvíru.

Chodící růženec

Po práci (v zimě okolo 18:00 hodin, v létě později) je tzv. „chodící růženec“, kdy se jde na krátkou procházku a při ní se modlí nejprve modlitba Anděl Páně a poté slavný růženec.

Úmysly desátků:

- 1., 2., 4. na vlastní úmysl,
3. za Prozřetelnost a za lidi, kteří pomáhají komunitě,
5. za projekty domácího domu a za ty, kteří domu pomáhají.

Poté následuje:

- Zdrávas Královno, Pod ochranu Tvou,
- Klaním se ti, svatý kříži,
- Anděle Boží,
- za zemřelé „Odpočinutí věčné ...“,
- San Giuseppe grazie e provvedi per noi.

Večerní modlitba

- čtení mešního evangelia italsky a slovensky,
- sdílení evangelia podobně jako ráno – nejprve sdílí, ten kdo má službu lettura a pak mohou sdílet ostatní.
- adorace prokládaná písněmi,

- každý může za něco Bohu poděkovat - za den, život, za Prozřetelnost, přátelství, rozhovory, za Boží Slovo apod.,
- modlitba ke sv. Kamilovi de Salles,
- když se zavírá svatostánek, všichni se vkleče skloní a modlí se modlitbu „Skrze Krista...“,
- požehnání nejstaršího člena domu,
- píseň s gesty.

Noční adorace

Středa 2:00 – 2:30 – modlí se růženec světla, úmysl modlitby je za projekty domu.
Neděle 2:00 – 3:00 – různé provedení. Úmysl této adorace je za všechny, kteří jsou v otroctví závislosti, za všechny, kdo jsou na ulici, za všechny beznadějně, zoufalé, kteří si drogou zničili život a neví, co dál, aby našli smysl života, Boha.

Komunita Cenacolo má v rámci všech domů neustálou adoraci, každý dům má jednu hodinu denně, a to v různou dobu.¹³⁴

Nepravidelné modlitby jedenkrát do týdne

– Ranní chvály

Nejčastěji v pondělí při ranní modlitbě se modlí Denní modlitba církve – **Ranní chvály**. Po každém žalmu je krátké silentium na zamyšlení nad textem, poté každý může zopakovat verš a říci, čím ho oslovil. Dále skrze tento verš Boha prosí nebo mu poděkuje. Každý by se měl do tohoto sdílení nad třemi žalmy jedenkrát zapojit.

Např: *Bratři, oslovil mě verš: „Položils před sebe naše viny, * naše tajné hříchy jsou ve světle tvé tváře.“¹³⁵ Když si uvědomím, komu všemu jsem svým jednáním ublížil a nebylo mi to nikdy líto, až poté co jsem vstoupil do komunity. Ale teď jsem si také uvědomil, že všechny moje hříchy jsou před Bohem, i ty tajné hříchy. Pane, prosím Tě, očist nás od hříchu. S vaší a Boží pomocí chci jít stále vpřed. Grazie. Ostatní odpoví: „Grazie.“*

¹³⁴ Kol. autorů. *Matka Elvira - Comunita Cenacolo*, str. 93.

¹³⁵ *Denní modlitba církve*. Praha: Česká liturgická komise, 1987, str. 588.

Poté, co ukončí sdílení se, poprosí ostatní o pomoc: *S vaší a Boží pomocí chci jít stále vpřed.* Poté poděkuje: *Grazie.* Ostatní odpoví: „*Grazie.*“

- **Korunka k Božímu milosrdenství**
- **„Sedm otčenášů“** V Medžugorji se po každé večerní mši svaté modlí v kostele „medžugorskou“ modlitbu: *Věřím v Boha, následuje sedm otčenášů a zdrávasů, prokládaných zvoláním sedmkrát Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.*
- **Zasvěcení Panně Marii** - Tuto zázračnou modlitbu se modlí mladí v komunitě na závěr ranních modliteb.¹³⁶
- **Půlhodinová adorace**
- **Adorace beze slov, jen písně a ticho.**
- **Modlitba růžence za závislé a se závislými.**¹³⁷

¹³⁶ Srov. Příl. 20: Zasvěcení Panny Marie.

¹³⁷ Srov. Příl. 19: Modlitba růžence za závislé a se závislými.

3 TERAPEUTICKÉ PRVKY V KOMUNITĚ CENACOLO

V komunitě není vyhrazen čas pro určité terapie, nejsou zde přítomni psychologové ani studovaní terapeuti, kteří by terapie vedli. Terapeuty jsou chlapeci sobě navzájem a terapie je každý okamžik života v komunitě.

Komunita Cenacolo stojí na třech základních pilířích: duchovní život, přátelství a práce. Na těchto pevných pilířích mladí lidé přestavují svůj život. Tyto tři základní hodnoty jsou navzájem provázané.

3.1 Modlitba

Modlitba je neoddělitelnou součástí komunity Cenacolo. Komunita učí nový způsob života, ve kterém je na prvním místě Bůh, proto je každý den protkán modlitbou.

Modlitba je tajemstvím úspěchu komunity Cenacolo, neboť dokáže to, co se nemůže podařit ani nejlepšímu terapeutovi - otevírá oči, shazuje masky z tváří. Díky ní si mnozí chlapeci přiznali svůj problém, rozhodli se bojovat se závislostí a současně si uvědomili, že sami nejsou schopni tento boj vyhrát. A právě modlitbě nacházejí každodenní sílu k boji. Jen díky ní mnoho narkomanů, alkoholiků, gamblerů a zoufalých lidí našlo smysl života, poznali, kým opravdu jsou a kam směřuje jejich život. Když člověk najde Ježíše, nachází znova i sám sebe. Modlitba osvobozuje od strachu, proměňuje zoufalé srdce v srdce plné radosti, naděje, lásky a pokoje.¹³⁸

„Najděme si čas na rozhovory s Ježíšem v modlitbě a bez strachu, v pravdě, protože jen takto se naše svoboda utvoří a bude trvat věčně, neboť svoboda je věčná. Když se nemodlíme, zůstává v nás prázdnota, a potom v té smutné prázdnotě a ve tmě, tam padáme. Proto je modlitba pokoj, je nádhera, která nám pomůže žít ve světle,

¹³⁸ Srov. Sestra Elvíra - příhovory a katechézy [online], dostupné na: < http://www.cenacolo.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=21&Itemid=36 > (18. 2. 2011).

vytvoří nám horizonty, pomůže nám rozmlouvat s láskou, což je největší hlas v modlitbě. Dětem se nelíbí tma, ale i my dospělí máme strach z noci. Dobře vykonaná modlitba nás osvítlí, ať je den nebo noc“ (sestra Elvíra).¹³⁹

Modlitba je vnitřní světlo, které svítí na skryté a tajné rány. Díky ní lze najít kořen problému. Hlavním problémem není droga či závislost, ale důvod, proč začal brát drogu. Droga je náhražkou a absencí lásky, je následkem života bez Boha.¹⁴⁰

„Psycholog je osoba, která se mi snažila pomoci pro mě zvláštním způsobem, svými metodami. Naproti tomu modlitba mi dala uvěřit, důvěřovat sobě, přátelům a Bohu. Psycholog se snažil najít, kde je moje chyba, ale nedokázal ji najít, protože nevěděl, co hledá, a já jsem se mu nechtěl otevřít, protože jsem to také sám nemohl najít. Naproti tomu v modlitbě mi Bůh pomohl, abych hledal já sám v sobě, měl jsem najednou jistotu, že alespoň někdo mě zná a ví, v čem je problém a jak mi může pomoci.“¹⁴¹

Většina chlapců vstupuje do komunity, aniž by věřili v Boha. Ti, kteří se nechtějí modlit, nemusí, ale když vidí ostatní chlapce, jak se modlí, jak modlitba proměňuje jejich život a jak jsou díky ní šťastni, brzy také pocítí touhu po modlitbě. V rozhodnutí se pro modlitbu také ovlivňuje situace, ve které se narkoman nachází. Často vstupují do komunity odvrhnutí od celého světa, od rodiny, přátel, přicházejí bez naděje, bez budoucnosti. Komunita se jim stává jediným světlem v temnotě.¹⁴² Dnešní západní svět je velmi bohatý jako nikdy před tím, ale současně umírá hladem, který je mnohem silnější než hlad tělesný, hladem po Bohu. Žít bez Boha má vždy katastrofické následky. Komunita přijímá duchovně vyhladovělé, plné smutku, zranění, nenávisti a sytí je jediným Chlebem, který může nasytit srdce člověka, Chlebem života – Ježíš z Nazareta. Sestra Elvíra říkává, že Eucharistie je srdcem Cenacola, které uzdravuje. *„Už 20 roků jsme svědky zázraků způsobených Eucharistií, která uzdravuje, osvobozuje, proměňuje, dává pokoj a skutečně nasytí srdce člověka.“¹⁴³*

¹³⁹ Srov. Sestra Elvíra - příhovory a katechézy [online], dostupné na: <http://www.cenacolo.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=21&Itemid=36> (22. 3. 2011).

¹⁴⁰ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 54.

¹⁴¹ Příl. 15: Svědectví E. Proč se děje změna.

¹⁴² Srov. Sestra Elvíra - příhovory a katechézy [online], dostupné na: <http://www.cenacolo.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=21&Itemid=36> (22. 3. 2011).

¹⁴³ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 34-35.

2.8.3 Modlitba růžence.

V komunitě Cenacolo se modlí tři až čtyři růžence denně - ráno, odpoledne, večer a někdy i v noci. Rozpoložení této modlitby vyjadřuje úsvit, ostrost i západ slunce života člověka.

Východem slunce se rodí nový den. Podobně brzy ráno začíná život v komunitě modlitbou radostného růžence, připomínajícího narození "Světla světa" (Jan 8,12) - Krista. Rodí se nový den, „nový“ život s Bohem. Jako Maria řekla Bohu své „ano“ a tím se jí radikálně změnil a naplnil život, tak podobně každý člen komunity říká Bohu své „ano“, a tak nechává působit Boha ve svém životě. Potom přichází odpoledne, které zde symbolizuje nejproblematictější věk, dospívání. Věk hledání a tázání se po nejhlubších otázkách lidské existence, po smyslu věcí a života. Proto se v odpoledních hodinách, při práci, v komunitě modlí bolestný růženec, protože Ježíšovo zhanobení a utrpení hojí naše rány, negativní vzpomínky, násilné zranění těch nejbližších, a vše, co vedlo na cestu zla. Po náročné práci přichází večer, okamžik, který symbolizuje únavu, stáří, nemoci. Zde je prostor pro třetí, slavný růženec. Rozjímáním o Kristově zmrtvýchvstání si uvědomujeme tajemství kříže, z utrpení „se rodí“ nový život, to lepší nás teprve čeká v nebi, proto je třeba připravit svoje srdce na setkání s Ním. Celý „den“ života je obklopen modlitbou růžence, prostřednictvím Mariina srdce je vkládán můj životní příběh do srdce Krista a současně skrze Marii je přítomen v mém životě Kristův život. Růženec je modlitbou chudých, posledních, nejslabších, modlitbou pokorné Marie, která je ale mocná v Božích očích.¹⁴⁴

Modlitba růžence je vzácný dar Boha lidstvu, skrze tuto modlitbu dostáváme mnohé milosti. Je to modlitba, která dala naději nespočetným zoufalým životům, rozpadlým rodinám. Sestra Elvíra po dlouhodobé zkušenosti o modlitbě růžence říká: „Pro některé je to stará a monotónní modlitba, ale my můžeme před vámi dosvědčit, že má konkrétní účinek uzdravení, osvobození, pokoje a smíření.“¹⁴⁵

¹⁴⁴ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 24-25.

¹⁴⁵ Tamtéž, str. 24.

3.2 Terapeutický vliv (účinky) Písma svatého.

3.2.1 Nemoc a uzdravení – jejich smysl a hodnota.

Prokletí, utrpení, trápení, bolest, nemoc provází člověka od počátku. Každý člověk je konfrontován s bolestí, utrpením či nemocí, je to následek Zla, hříchu Adama a Evy (srov. Gn 3,14-20). Nemoc jako spravedlivý trest za hříchy (srov. Job 22,1-11; Žl 37; 40; 106,17-21). Člověk neustále touží být osvobozen od Zla a jeho následků, chce znova zažívat onu původní blaženost Ráje.¹⁴⁶

Proč ale musí trpět nevinní, jaký má smysl utrpení? Odpovědí je Ježíš. On nevysvětlil teoreticky utrpení, ale vzal ho na sebe. Ale proč Ježíš trpěl, je také tajemství. Ukázal nám tím, že pochopení smyslu utrpení nespočívá ve spekulativní analýze, ale v přijetí kříže, v němž se setkáváme s trpícím Kristem. Utrpení je zvláštním ukazatelem cesty k setkání s Bohem. Ježíš může být přítomen v každém našem utrpení, neboť přijmeme-li utrpení, stane se nám radostnou cestou k Ježíši. Každodenní utrpení, nemoc, bolest je dar „Kříže“, je to cesta k Němu. Každá bolest má svůj smysl, i když skrytý.

K lepšímu pochopení a interpretaci smyslu utrpení nám může pomoci kniha Job. Tato kniha nás varuje před jednoduchým uchopením smyslu utrpení, abychom se nepodobali Jobovým přátelům, kteří se snažili přijít příčině utrpení jednoduše na kloub.¹⁴⁷

*“Kristovým křížem se nejen uskutečnilo vykoupení, ale bylo vykoupeno i samo lidské utrpení. [...] Kristus uskutečnil vykoupení svým utrpením, a tím zároveň pozvedl i lidskou bolest do roviny vykoupení. Proto každý člověk může svým utrpením mít účast na Kristově výkupném utrpení.”*¹⁴⁸

Přijmeme-li kříž a v lásce ho poneseme přes mnohé pády, povede to ke vzkříšení s Kristem. Kříž, utrpení vede k postatě. Na jednom středověkém zobrazení ukřížování přibíjejí Ježíše na kříž křesťanské ctnosti v lidské podobě: milosrdenství,

¹⁴⁶ Srov. KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Instrukce kongregace pro nauku víry o modlitbách za získání uzdravení od Boha z 14. září 2000*, 1.

¹⁴⁷ Srov. VLKOVÁ, G. I. *Úvod do prorocké a mudroslovné literatury Starého zákona*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, str. 69 -72.

¹⁴⁸ JAN PAVEL II., *Salvifici doloris*, 19.

poslušnost a pokora. Ježíšův bok neprobodává římský voják, ale caritas. V tomto zobrazení je Ježíš ukřižován láskou.¹⁴⁹

Nemoc je někdy nejlepší *kazatel*, neboť přivádí člověka k Bohu (srov. např. 2Kr 20,1-8, Mt 4, 24; Mt 14,35; Mk 1,32; Sk 5,16). Dokud se člověku dobře daří a vystačí si sám, nepotřebuje Boha. Když však přijde nemoc, úraz, utrpení, vede to nemocné k Bohu. Nemoc, při které si uvědomíme vlastní slabost, je dar. Proto Církev vnímá nemoc jako možný prostředek setkání se s Bohem, s Kristem. Období nemoci a utrpení je privilegovanou dobou modlitby (srov. 2Kr 20,1-8).

Je tedy vůbec správné modlit se o uzdravení? Modlit se o zbavení kříže, který nás vede ke Kristu? Jestliže je přijímána Boží vůle, je dobré a přirozené prosit Boha o dar zdraví. Za Kristem přichází mnoho nemocných s prosbou o uzdravení a nikomu ji nevyčítá. K modlitbě za uzdravení povzbuzují i mnohé žalmy (srov. Žl 6; 37; 40; 87); tak i Ješua ben Sirach ve starozákonní mudroslovné knize Sirachovec „Synu, svou nemoc nepodceňuj, ale pros Hospodina, a on tě uzdraví“ (Sir 38,9).

K modlitbě za uzdravení nejsou vybízeni jen samotní nemocní, ale na nemocné má pamatovat i celé společenství (srov. Mk 35,31-46; Jan 5,14).¹⁵⁰

3.2.2 Terapeutická dimenze v Písmu svatém

V knize „Upřímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci“ je příběh ruského vojáka, který začal pít. Nedokázal se vypořádat se stupňovanou závislostí na alkoholu a hrozilo mu, že ho propustí ze služby. Šel za jedním mnichem s prosbou o pomoc. Mnich mu dal Písmo a poradil mu, ať si, když na něj přijde touha po alkoholu, přečte

¹⁴⁹ Srov. MARSCH, M. *Uzdravení skrze Bibli*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008, str. 15.

¹⁵⁰ Srov. KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Instrukce kongregace pro nauku víry o modlitbách za získání uzdravení od Boha z 14. září 2000*. 1.

kousek z Bible. Když měl muž zase potřebu pít, vyzkoušel, co mu mnich radil. Slovo, které se stalo tělem, se zde doslova dotklo člověka a proměnilo jeho život.¹⁵¹

Čtení Písma není obyčejná četba, je to svaté přijímání Boha ve Slově. Mějme víru v sílu Božího Slova, které působí. Písmo svaté je Slovo, přítomné zvláštním způsobem ve slově.

Při četbě Písma musíme hledat jeho podstatný - duchovní smysl. Proto je důležité, čte-li se Písmo mimo liturgii, začít a provázet četbu modlitbou. Bez ní není myslitelné pochopit pravý duchovní smysl. Další podmínkou k pochopení duchovního smyslu Písma je mít čisté srdce a naslouchat srdcem. Má-li se slovo Boží dotknout srdce a uzdravit ho, nesmí se číst jako hlášení rozhlasu na vlakovém nádraží, s koktáním, s přízvukem a bez vztahu lektora k Písmu. Tento přístup naopak brání přijmout Krista ve slově. Ten, kdo předčítá Písmo, se nejprve sám musí nechat oslovit, proniknout, uchvátit posilujícím a uzdravujícím účinkem slova. V takovém případě bude pro posluchače samotný poslech posvěcující a uzdravující, protože budou naslouchat samotnému lékaři duše i těla.¹⁵²

Meditace nad Písmem svatým je neodlučitelnou součástí každého dne v komunitě, každé ráno a večer jsou čteny mešní texty připadající na konkrétní den, nad kterými se medituje a následně se po té sdílí.

Zdraví a nemoc ve Starém zákoně.

Adamovým hříchem přišla na svět bolest, spousta krve a potu – a také nemoci. Jedna z egyptských ran, kterými chtěl Hospodin přimět faraóna k propuštění Izraelitů z otroctví, byly hnisavé neštovice (Ex 4, 6).

Izraelitům, kteří byli na cestě z Egypta do zaslíbené země, Hospodin slíbil, že od nich vzdálí nemoc, neplodnost a potrácení plodů (Ex 23, 25; 26). Pokud by však Boží lid neposluchoval Boží zákon, Hospodin na něj uvede mor (Lv 26, 24).

Jiný charakter má nemoc v knize Job. V jeho případě může být zkouškou věrnosti, kterou si vyžádal satan (Job 1-2). Žalmy mluví o souženích, ve kterých autoři volají s důvěrou k Bohu (Žalm 38), připomínají Boží zaslíbení o pomoci (Žalm 50). Bázeň před Hospodinem dává tělu zdraví (Přís 3,7.8).

¹⁵¹ Srov. *Upřímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci*. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2001, str. 73 – 75.

¹⁵² Srov. MARSCH, M. *Uzdravení skrze svátosti*. Brno: Kartuziánské vydavatelství, 2007, str. 39.

Starý Zákon mluví o uzdravení člověka několikrát - Job, Naamán (2Král 5), judský král Chizkijáš (Iz 38).¹⁵³

Nový zákon o zdraví a nemoci.

Uzdravování patří společně s učením a hlásáním evangelia k základním charakteristickým rysům Ježíšova působení. „*Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagogách, hlásal radostnou zvěst o Božím království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu*“ (Mt 9,35). Nový zákon je uzdravením téměř protkán. Ježíš procházel mezi městy a uzdravoval nemocné vždy jedinečným způsobem. Posílá své učedníky s pověřením, aby hlásali Boží království a uzdravovali nemocné (např. Mt 10,1). Po seslání Ducha svatého apoštolové uzdravovali nemocné (Sk 1,9-11). Uzdravováním Ježíš ukazoval, že mu nejsou lhostejné těžkosti našeho života. Uzdravení jsou znamením Ježíšova mesiášského poslání. Ježíš však neuzdravil všechny: ze strany lidí byla překážka uzdravení, jako například nevěra (Mk 6, 1-6) či malá víra (Mk 9).

Nemoc má svůj počátek v prvotním hříchu, ale příčinou nemoci nemusí být vždy nějaký hřích (slepý člověk – Jan 9, 3). Uzdravení nemusí být vždy dílo Boha, ale i satana (Zj 13). Hlavním cílem Ježíše je duchovní uzdravení, tedy přijetí spasení. Pán Ježíš rozlišuje tělesné uzdravení od duchovního (Mk 2, 1-12). Duchovní zdraví je upřednostňováno před tělesným (Mk 9, 47).¹⁵⁴

3.2.3 Ježíš Kristus jako lékař

Prvotní církve nazývala Ježíše „jediným lékařem“. Věřili, že jedině Ježíš dokáže skutečně uzdravit.¹⁵⁵ Evangelisté se tématu uzdravení věnují více než šedesátkrát, celkově téma uzdravení tvoří zhruba 20% textu evangelií.¹⁵⁶ Nešlo jim o

¹⁵³ Srov. KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Instrukce kongregace pro nauku víry o modlitbách za získání uzdravení od Boha z 14. září 2000*. 1.

¹⁵⁴ Srov. KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Instrukce kongregace pro nauku víry o modlitbách za získání uzdravení od Boha z 14. září 2000*. 1.

¹⁵⁵ Srov. GRÜN, A. *50x Ježíš*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, str. 55.

¹⁵⁶ Srov. Modlitba za uzdravení v Novém zákoně [online], dostupné na: <<http://www.cho.cz/clanky/Modlitba-za-uzdraveni-v-Novem-zakone.html>> (10. 2. 2011).

popis senzace, o zázrak sám, ale snaží se popsat vztah, jaký byl mezi Ježíšem a nemocným.

Je zajímavé si u každé perikopy, v níž Ježíš uzdravuje nemocného, povšimnout, jak jedná. Ježíš se primárně nesoustředil na hříšnost člověka, ale na jeho utrpení, a to jak duchovní, tak fyzické.

Ježíš při uzdravování používá jednoduchých přirozených gest, dotyků nebo slov. Neužravuje pomocí zvláštních úkonů nebo magických gest jako nějaký „divotvůrce“. Bůh uzdravuje „jednoduše“. Podobně jako když Hospodin uzdravil skrze proroka Elišu Aramejce Naamána, kterému nechal jen vzkázat: „*Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist.*“ (2Kral 5,10). Naamán od Božího proroka Eliši očekával, že udělá něco zvláštního, že nad ním třeba bude vzývat jméno Hospodinovo a bude mávat rukou směrem k nemocnému místu, a tak jej zbaví malomocenství (srov. 2Kral 5,8-14).

Pro Boha, který vše tvoří svým slovem, je totéž něco říci a učinit. Tak je tomu i u Ježíše. Mnoho lidí zakusilo a neustále zakouší, jak uzdravující je Ježíšovo slovo. Ježíš není lékař v našem slova smyslu, on neléčí jako člověk-lékař postupně a zčásti, pomocí medikamentů, ale Ježíš tvoří nové, dává ihned plnost zdraví, plnost života. Ježíš člověka neléčí, ale uzdravuje. Uzdravení je vždy absolutní, Ježíš neužravuje jen trošičku, jen na půl, ale vždy úplně celého člověka, jak jeho duši, tak i tělo. Bůh dává plnost.¹⁵⁷ Největší nemoc člověka není nemoc tělesná, ale duševní: Ježíš primárně uzdravuje právě duši.

3.3 Uzdravující působení liturgie a svátostí

V dnešní ateistické době si lidé začínají uvědomovat důležitost duchovních hodnot a hledají něco nového, co by je mohlo naplnit a uzdravit. Proto mnozí vyhledávají nové směry, které slibují uzdravení jich samotných a celého rodu. Dnes se velmi často hovoří o uzdravení rodových kořenů. Já osobně si myslím, že není třeba zavádět něco nového, neboť vše je přítomno v naší liturgii.

¹⁵⁷ Srov. BOURS, J. *Ježíš se ho zeptal*. Praha: Zvon, 1995, str. 86.

V komunitě Cenacolo je kladen velký důraz na prožívání liturgie. Na mši svaté všichni chodí svátečně oblečení, nesmí být v celém černém (neboť takto chodili dříve a také černě oblečení chodí satanisté), ale naopak v radostných barvách. Před každou mší svatou probíhá půlhodinový nácvik písní, které budou při mši zpívány. Je zde prožíván liturgický rok. Každou významnou liturgickou dobu jako advent, Vánoce, půst, Velikonoce či slavnosti se předem připravují a společně prožívají.

3.3.1 Terapeutická dimenze liturgie

Konstituce o posvátné liturgii, Sacrosanctum Concilium, vidí v liturgii několik důležitých činností, které sám Kristus Církvi svěřil: oslavovat Boha, hlásat evangelium a uzdravovat.

„Když přišla plnost času, poslal svého Syna – Slovo, které se stalo tělem – pomazaného Duchem svatým, aby hlásal radostnou zvěst chudým, uzdravoval zkroušené srdcem, ‘lékaře těla i ducha’, ‘prostředníka mezi Bohem a lidem’.“¹⁵⁸

Liturgie je v první řadě oslava Boha, ale kromě této vzestupné roviny je v liturgii také přítomna rovina sestupná, a to je posvěcení člověka, člověk se má stávat více člověkem.

Myslím si, že dnešní praktikující katolíci zapomínají na bohatství přítomné v liturgii, nebo dokonce už přestali věřit v její moc. S liturgií se setkáváme každý den a to může mít za následek, že jsme zapomněli vnímat její krásu, a tak nám liturgie zevšedněla. Na liturgii jsme si zvykli, už nevidíme to podstatné a často se utápíme ve zvycích, kterých se nechceme vzdát.

Důležitým prvkem, který dělá liturgii krásnou, je její řád. Podobně každý člověk potřebuje ke svému rozvoji pevné zásady, řád. Znamé přísloví říká: „Zachovej řád a on zachová tebe.“ Kdo žije bez vnějšího řádu, upadá do nepořádku i vnitřně. Kdo se dá unášet proudem svých nálad a choutek, ten se vnitřně rozpustí a začne se vnitřně rozpadat. Řád má sjednocovat protikladné síly, držet je pohromadě.¹⁵⁹

Liturgie je slavnost a slavnost je opakem všednosti, je to pozvednutí duše z prachu. Slavnost znamená přejít ze samoty do společnosti, slavnost je záblesk

¹⁵⁸ Konstituce o posvátné liturgii, 5. In: *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.

¹⁵⁹ Srov. GRÜN, A. a DUFNER, M. *Zdraví jako duchovní úkol*. Svitavy: Trinitas, 1994, str. 38.

věčnosti. Dnešní člověk vidí podstatu slavnosti pouze v tom, aby se dobře najedl, napil a popřípadě opil. Alkohol a jiné různé drogy jsou neodlučitelnou součástí oslav mladých lidí, tato touha člověka opít se nebo se zdrogovat je snahou zažít něco jiného. Člověk, který slaví a opíjí se alkoholem, se v podstatě snaží o osvobození, o útěk od všednosti. Opíjející se člověk podvědomě hledá svobodu, pokoj, lásku, blaženost. Nepodobá se tato touha touze po ráji? Takto získaná svoboda naopak často vede k otroctví závislosti na omamných látkách. Jaká je to svoboda, která zotročuje? My křesťané máme slavit jinak. Tím nejdokonalejším slavením je oslava Boha, což je liturgie. Právě v liturgii člověk může najít naplnění, které nepochází z omamných látek, nebo od lidí, ale přímo od Boha, který jediný dokáže naplnit srdce člověka.¹⁶⁰

V liturgii se sám Bůh dává věřícím a tímto máme podíl na přebývání s Bohem už zde na zemi, zažíváme v ní věčnost s Bohem. Pouze v liturgickém slavení nacházíme pravou blaženost, lásku a svobodu, která nezotročuje, ale osvobozuje.

3.3.2 Liturgie a společenství

Bohu záleží na tom, aby člověk netrpěl osamělostí. Na začátku Bible čteme, že po stvoření Adama Hospodin řekl: „Není dobré, aby člověk byl sám“ (Gn 2,18) a z Adamova žebra stvořil ženu, Evu. Bůh nás nestvořil jako osamělé lidské bytosti, ale jako muže a ženu, stvořil člověka jako bytost společenskou. Člověk potřebuje druhé k tomu, aby mohl žít, vzdělávat se, být osobností. Samotné stvoření člověka vede k myšlence, že Bůh je Bohem, který touží po vztahu s člověkem. Člověku, který prožívá hlubokou samotu, Bůh nabízí svou blízkost - pomoc a cestu zpět k lidem. Bůh je s námi - Immanuel.

To, že jsme lidé společenští, neznamena, že musíme veškerý čas trávit s druhými. Je rozdíl samota a osamělost. Samota je prostorem pro ztišení a vnitřní usebrání v rozhovoru s Bohem v modlitbě. Ježíš sám rád vyhledával takové chvíle uprostřed náročné služby. (Srov. Mt 4,1; Mk1,12, Lk 4,1-3; Mk 1,35; Lk4,42; Jan 6,15;)

Liturgie je místem, kde člověk nemůže být osamocen, je to vždy záležitost celé církve. Jen ve spojení s těmi, kteří do církve patří, jsme schopni opravdového slavení Boha. Svátostná liturgie je vnějším výrazem vnitřního vztahu, uskutečňovaného

¹⁶⁰ SMEJKAL, J. Církev a drogy. In: *Sborník konference Komunitní spolupráce v ČR*, str. 21.

v solidárním společenství věřících. Tento společenský a solidární prvek v liturgii pochází již od prvních křesťanů. Svatý Justin slavení eucharistie popisuje: „*A my, kteří jsme zámožnější, přispíváme všem nuzným a jsme stále pospolu.*“¹⁶¹

Mimo tento společenský charakter liturgie nesmíme zapomínat na rovinu osobního setkání každého přítomného s Kristem. Je to podobné, jako když přijmeme pozvání na oslavu narozenin. Při oslavě jsme obklopeni různými lidmi, se kterými tvoříme jedno společenství, každý zvlášť přispívá do celkové nálady svojí osobou. Pokud je mezi oslavenci někdo, kdo má špatnou náladu, ovlivní tím celé společenství a naopak. Ale mimo to, že na oslavě vzájemně tvoříme společenství, je zde i prostor pro osobní setkání s hostitelem.

3.3.3 Liturgická hudba

Viktor Emanuel Frankl definoval tři okruhy hodnot - zážitkové, tvořivé a postojové, které se týkají smysluplného zaměření života. Typickým příkladem zážitkové hodnoty je láska (láska matky k dítěti, mládence k děvčeti), ale týká se i toho, co v nás probouzí kladné emoce, např. krása hudby, zpěvu a jiné umělecké zážitky. Zážitkové hodnoty dávají možnost prožít hluboké niterné emocionální záchvěvy, jako jsou radost a potěšení. Obohacují a naplňují náš život.¹⁶²

Potenciál, který hudba nabízí, využívá psychoterapie v léčebné metodě zvané muzikoterapie. Muzikoterapie používá hudbu jako terapeutického prostředku, jejímž cílem je pomoci hudbou člověku se zdravotními nebo výchovnými problémy.¹⁶³

Hudba nejen že působí na naše emoce, ale ovlivňuje i vegetativní funkce. Hudby se používá jako podpůrného prostředku při léčení, ale i jako samotné léčby u respiračních poruch. Muzikoterapie nachází uplatnění v mnoha oblastech: speciální pedagogika, fyzioterapie, neurologie, ošetřovatelství, porodnictví, paliativní péče a další oblasti.¹⁶⁴

¹⁶¹ KUNETKA, F. *Eucharistie v křesťanské antice*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004, str. 165.

¹⁶² Srov. KŘIVOHLAVÝ, J. *Mít pro co žít*. Praha: Návrat domů, 1994, str. 63.

¹⁶³ Srov. KANTOR, J. a kol. *Základy muzikoterapie*. Praha: Grada Publishing, 2009, str. 23.

¹⁶⁴ Srov. tamtéž, str. 60.

Hudba je sama o sobě komunikací, umožňuje porozumění tam, kde jsou narušeny mezilidské vztahy. Terapií je již samotný poslech dobré a vhodné hudby. Zpěv je jedna z možností odreagování se z psychického napětí, to znamená, že zpěv má funkci emočního ventilu. Důležitá je také léčba postavená na práci s vlastním hlasem, zpěvem - hlasová terapie. Muzikoterapie klade důraz na ztišení se a naslouchání, na léčbu tichem.¹⁶⁵

Hudba vždy byla a je součástí spirituálních rituálů. V každém náboženství je obsažen rituál, který je doprovázen hudební aktivitou. „*Hudba, terapie a spiritualita jsou odedávna neodlučitelně spojené.*“¹⁶⁶

Již v Bibli, ve Starém zákoně nacházíme jistou „muzikoterapii“, kdy David hrou na harfu léčil deprese krále Saula (srov. 1Sam 16,23).

Při bohoslužbě hudba nemá povahu ozdoby, ale je sama liturgií, jako například při zpěvu žalmů, liturgických zpěvů Sanctus a Gloria, modlitby Otčenáš, Exultet, hymnů a dalších. Liturgie je protkána zpěvem duchovních písní, které jsou inspirované Duchem svatým a jsou samy o sobě modlitbou. Díky tomu můžeme při mši svaté zažívat „božskou“ terapii skrze duchovní hudbu.

V komunitě Cenacolo má hudba své důležité místo, písněmi jsou doprovázeny modlitby, adorace, růženec, někdy i práce. Dříve než se jde pracovat a po večerní modlitbě je tzv. „píseň s gesty“. Jsou to křesťanské písně, ke kterým chlapci a děvčata z komunity přidali symbolická gesta. Jsou to písně, které každého člověka nadchnou, naplní radostí a pokojem.

3.3.4 Svátost pomazání nemocných

Modlitba za nemocné má v liturgii svoje zvláštní místo při slavení svátosti nemocných. V ní prosíme Pána, aby nemocným dával sílu v jejich utrpení a aby je uzdravil. „*Pomazáním a modlitbou kněží (církev) doporučuje nemocné trpícímu a oslavenému Pánu, aby je posílil a zachránil.*“¹⁶⁷ Když na Zelený čtvrtek diecézní biskup svěť olej k pomazání nemocných, modlí se: „*Kéž podle tvé vůle užíváme*

¹⁶⁵ Srov. KANTOR, J. a kol. *Základy muzikoterapie*, str. 22-23.

¹⁶⁶ Tamtéž, str. 149.

¹⁶⁷ *Obřady pomazání nemocných a péče o nemocné*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, str. 13.

tohoto oleje k mazání nemocných, abys jim dal zdraví těla i duše, abys utišil jejich bolest, v slabosti je posilnil, vyléčil jejich nemoc".¹⁶⁸ Tak i po samotném pomazání nemocných udělovatel s věřícími prosí za uzdravení nemocného.¹⁶⁹ Jedná se o hluboký akt, který vtiskuje duchovní pečeť. Symbolika pomazání olejem je velmi bohatá, olej je znamením hojnosti a radosti, očišťuje, dělá mrštným (mazání zápasníků); je znamením uzdravení, léčí pohmožděniny a rány. Dává vyzařovat krásu, zdraví a sílu.¹⁷⁰

Další společnou modlitbou, kdy zvláštním způsobem myslíme na nemocné a prosíme Boha o dar uzdravení, je mše svatá, při níž může být použit formulář „*za nemocné*“. Zde církev prosí nejen o duchovní milosti, ale i o zdraví duše i těla.¹⁷¹

Modlitba nemocného nesmí být únikem od profesionální léčby pomocí medikamentů předpisovanými lékaři. Nemoc totiž může být přirozenou reakcí těla/ducha na negativní podnět, který musí být profesionálně řešen. Někdy se můžeme převážně u zbožných žen setkat s alibismem typu: „Já se za to modlím a nechávám to na Pánu Bohu.“

3.3.5 Svátost pokání, smíření

Ježíš svým vykupitelským dílem smířil člověka s Bohem. Zrazený Panovník - odmítnutý Bůh posílá svého jediného milovaného Syna, aby viníky smířil se sebou samým. Ježíš nás skrze svoji poslušnost a lásku k Otci osvobozuje od hříchu, ukazuje nám pravý obraz milujícího Boha – Otce. To vyjadřuje i modlitba, kterou se kněz modlí, když dává kajícímu rozhřešení. „*Bůh, Otec veškerého milosrdenství, smrtí a vzkříšením svého Syna smířil se sebou celý svět a na odpuštění hříchů dal svého svatého Ducha*...“¹⁷²

Sebepoznání je jediný lék, který má soudit a pořádat život kajícího. Kritický pohled na sebe sama nemůže nahradit žádná jiná činnost. Abychom se dokázali vypořádat se světem, s druhými lidmi a s Bohem, musíme nejprve nalézt sami sebe.

¹⁶⁸ *Obřady pomazání nemocných a péče o nemocné*, str. 41.

¹⁶⁹ Srov. tamtéž, str. 43-44.

¹⁷⁰ Srov. *Katechismus katolické církve*. Praha: Zvon, 1995, 1293.

¹⁷¹ Srov. *Český misál*. Praha: České liturgické komise, 1983, s. 860-861.

¹⁷² *Obřady pokání*. Praha: Česká liturgická komise, 1982, str. 30.

Toto kritické nahlížení na sebe sama nelze redukovat pouze na duši, ale musíme do něj zahrnout celého člověka, tedy podrobit zkoumání i tělo. Tělo nám o nás může prozradit mnohé, je zrcadlem lidského nitra, v němž se odráží to, co člověk zažívá: stres, bolest hlavy, bolest zad, vypadávání vlasů apod.¹⁷³

*„Všemohoucí a milosrdný Bože, ... otevři naše oči, abychom poznali své hříchy, a proměň naše srdce, abychom konali opravdové pokání. Hřích nás rozdělil a rozptýlil, tvá láska kéž nás znovu sjednotí. Naše slabost nás ranila, tvá síla kéž nás uzdraví a upevní. Smrt nás přemohla, tvůj Duch kéž v nás vzkřísí nový život.“*¹⁷⁴

Aspekt sebepoznání je v komunitě silně přítomen v několika rovinách: při každodenním sdílení se nad Písmem sv., sdělování kompromisů, rozhovorech, v každodenním společném životě apod. Jednotlivé části jsou podrobně rozepsány níže v následující kap. 3.4.

3.3.6 Eucharistie

Během přinášení darů není přinášen pouze chléb a víno, ale také náš život. My sami se máme stát obětí, kterou Bůh promění v život plný čistoty a svobody. Při každém slavení eucharistie se u člověka navenek neděje nic nápadného, ale přesto je to rozhodující změna, která se dotýká života, a to skrze milosti, které v eucharistii přijímáme. Tato neviditelná duchovní síla ničí naši pýchu, nenávisť, závist, pocit domýšlivosti či méněcennosti. Díky eucharistii můžeme zažívat přítomnost věčnosti. Po přijetí těla a krve se kněz modlí tuto modlitbu, která pochází od sv. Ignáce Antiochijského: *„Přijetí svátosti Těla a Krve, Pane, ať nás posílí a stane se nám lékem nesmrtelnosti.“* Největší dar eucharistie je samotná přítomnost Boha, který se nám lidem dává.¹⁷⁵

Eucharistie je srdcem komunity, které neustále bije. Ranní modlitba a večerní modlitba je vždy před vystavenou Eucharistií. Několikrát týdně je půlhodinová adorace prokládaná písněmi, díky, prosbami a chválami. Ve středu a v neděli jsou

¹⁷³ Srov. GRÜN, A. a DUFNER, M. *Zdraví jako duchovní úkol*, str. 34-36.

¹⁷⁴ *Obřady pokání*. Praha: Česká liturgická komise, 1982, str. 35.

¹⁷⁵ Srov. MARSCH, M. *Uzdravení skrze svátosti*, str. 33-34.

adorace ve dvě hodiny ráno za všechny, kteří jsou v otroctví závislosti, za beznadějně, zoufalé, kteří si drogou zničili život a neví, co dál. Modlí se, aby našli smysl života: Boha.

Dále v komunitě Cenacolo probíhá nepřetržitá adorace, v každém komunitním domě se denně někdo v určenou hodinu modlí před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltární.¹⁷⁶

„Dnes už to dokážu pojmenovat ... to zlo, strach, nechápal jsem sám sebe. Já jsem potřeboval najít příčinu toho, proč se tak chovám. Jít do sebe, do hloubky, pojmenovat to, co v sobě cítím. Do té hloubky se mi podařilo jít až tady. Boha nevidíš, ale můžeš ho cítit, komunikovat s ním. Sdílet se Bohu s tím, co nedokážeš sdělit před druhým. Dá se jít hlouběji. V kapli. Jdeš do hloubky a setkáváš se s Ním (svědectví E.)“¹⁷⁷

3.4 Vliv společenství a přátelství na terapii

3.4.1 Přátelství

Dokonalé společenství existuje pouze v Bohu, uvnitř Boží Trojice. My, kteří jsme stvořeni k její podobě a obrazu, máme být podobni i vztahům, které jsou mezi Otcem, Synem a Duchem svatým. Otec miluje Syna, Syn je milován Otcem a zároveň miluje Otce a z této vzájemné lásky nebo přímo tato láska je Duch svatý. Člověk byl stvořen k Božímu obrazu, jeden z možných výkladů zdůrazňuje rozměr společenství. Na to odkazuje i Ježíšova velekněžská modlitba, podle níž máme směřovat k takové jednotě, jaká je uvnitř Nejsvětější Trojice. O takovou jednotu se snažíme v Církvi, potažmo v ostatních menších společenstvích. Tak se jednota v Nejsvětější Trojici stává vzorem pro vztahy mezi námi.

Slovo komunita vychází z latinského *communitās, ātis f.*, což znamená společenství, společnost, ale také společné soužití, vlídnost, laskavost či smysl pro

¹⁷⁶ Srov. Kol. autorů. *Matka Elvira - Comunita Cenacolo*, str. 93.

¹⁷⁷ Příl. 15: Svědectví E. Můj život v komunitě.

pospolitost.¹⁷⁸ Výraz *communitās* je podobný latinskému *commūniō, ōnis, f.*, který vyjadřuje hlubší společenství, pospolitost.¹⁷⁹ Společenství vzniká tehdy, pokud je mezi členy opravdové přátelství, a pro přátelství nezbytná láska. Pokud tomu tak není, nejedná se o společenství, ale o skupinu lidí. Tam, kde vznikne přátelství, automaticky přichází dialog, ale i naopak, tam kde vzniká dialog, rodí se přátelství.

Společenství má velký terapeutický potenciál. Psychologie byla zpočátku své existence zaměřena na jedince, ale již v 19. století Wilhelm Wundt začal ve své psychologii uplatňovat teorii, že člověk není sám (individuum), ale je tvor společenský, který potřebuje ke svému rozvoji sdílet svoji osobu. I moderní psychologie si uvědomuje důležitost sociální opory. Sociální opora má důležitý význam pro zvládání těžkých situací, a to především tam, kde se člověk dostává do krize – onemocnění, autonehoda, smrt blízkého, před závažným rozhodnutím. V takovém případě se mluví o sociální podpoře jako o určitém „nárazníku“ a tlumiči nárazů.¹⁸⁰

Když jsem se zeptal M., který je v komunitě déle než 10 let a je „šéfem“ slovenského komunitního domu, co je podle něj nejdůležitějším faktorem změny, odpověděl: *„První věc je to, že všichni jsou stejní, všichni brali drogy. Další je, že tady vidím, že ti narkomani tady žijí úplně jinak, ... jsou tu rádi a jsou takoví, jaký bych chtěl být jednou i já. Zůstali tu pět, šest roků a nemusí tu být. A vidím, že jsou dobří. A když mi on řekne, když budeš dělat to, to, to a to a budeš takový jako já, tak ho poslechnu. Jdou dopředu proto, že chtějí být také dobří, je to v nitru každého z nich. A hledají lásku a tady ji mají. Tady jim nikdo nedává tabletky, nedělá se vizita. Tady to ti kluci žijí, a jeden druhého tlačí. Všechno je to o lásce. To najde tady, to najde v Bohu, v modlitbě, v tom, když se dám druhým. To vlastně ani nechápeš.*

Kluci zjistí, že když půjdou proti sobě, proti své pohodlnosti, proti tomu „co já chci“, když budou dělat něco, co „nechtějí“, když budou v poslušnosti sloužit druhým, sloužit Bohu, tak že budou nejšťastnější. To jsou takové věci, jakoby postavené na hlavu, ale je to tak (svědectví M.)“¹⁸¹

¹⁷⁸ Srov. KÁBRT, J. a kol. *Latinsko český slovník*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1996, str. 89.

¹⁷⁹ Srov. KÁBRT, J. a kol. *Latinsko český slovník*, str. 89.

¹⁸⁰ Srov. KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, 2001, str. 98.

¹⁸¹ Příl. 16: Svědectví M. Stoupání po služebním žebříčku.

3.4.2 Condiviso (Sdílení)

Italské *condiviso* znamená dělit se o něco s někým. V komunitě *Cenacolo* se tím myslí sdílet se s druhými o prožívání dne, a to ve dvou rovinách: ve vztahu k sobě samému a k druhým. Každý člověk si vytváří o druhých lidech úsudky. Čím méně se vzájemně znají, o to více je úsudek mylný a narůstá vzájemné neporozumění, odsouzení, odmítání a odsuzování. Tyto rozhovory opožděně učí, co se měli naučit již v rodinách, je to škola upřímnosti a pravdivosti.

Chlapci v komunitě se často shodují, že se v rodině obdobné rozhovory nevedly. Nejen že na sebe neměli čas, ale někteří se báli reakcí svých rodičů, proto si raději vymýšleli. Pro ně takto nastal život ve lži a podvodech. Jestliže člověk překoná strach a před druhými o sobě pravdivě promluví, nastane v jeho duši osvobození, pronikne do srdce světlo naděje a naplní ho pokoj. Člověk je zbaven strachu, a tak je připraven na život v míru a šťastném soužití. Můžeme říci, že v *condiviso* se naplňují Ježíšova slova „*Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými*“ (Jan 8,30).¹⁸²

Každodenně se člověk setkává s formou osobní, kdy musí mezi čtyřma očima vyřešit osobní problém. Například pokud někdo pocítí negativní prožitek vůči spolubratru a v srdci ho takto odsoudí (kvůli práci, kterou by on dělal jinak nebo kvůli smíchu, který mu připadl nevhodný), musí se nejdříve zamyslet, proč tento prožitek u něj nastal, jaký je kořen této negace. Po „protrpění“ si této negace v sobě, den dva, jde za bratrem, kterého v srdci odsoudil, podělí se s ním o to, co prožil a poprosí ho o odpuštění. Dalším prostorem pro osobní *condiviso* je při hovorech po obědě a večeři.¹⁸³

*„Pro mě bylo nejtěžší jít za jedním klukem a říct mu, promiň mi, protože já jsem v sobě prožil vůči tobě méněcennost. Byl to pro mě obrovský krok. My jsme se normálně bavili a já sem mu v jednom momentě řekl, prosím tě, můžu ti něco říct, já jsem vůči tobě prožil méněcennost, viděl jsem, že ty například děláš něco lepší jak já a já jsem to neuměl přijmout. A možná, že jsem tě i odsoudil. Uf, toto byl pro mne opravdu krok, toto udělat.“*¹⁸⁴

¹⁸² Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 106.

¹⁸³ Srov. Příl. 11: Svědectví K. Filosofie komunity *Cenacolo*.

¹⁸⁴ Příl. 12: Svědectví P. *Revisio* a úkoly.

Ke každodenní ranní a večerní modlitbě patří čtení mešních úryvků. Ráno se čte úryvek mešního čtení, který připadá na daný den, a večer se čte evangelium ze dne. Ti, kteří mají službu „lettura“, společně jdou před obětní stůl, na němž je položen lekcionář, pokloní se a jdou k ambonu, kde důstojně přečtou předem připravený text. Ten, kdo má službu „lettura“, čte italsky a druhý chlapec, který má službu „lettura slovakia“, slovensky.

Ke službě „lettura“ patří i sdílení textů. Po přečtení úryvku se dotyčný sdílí s ostatními, co ho na čtení zaujalo, jak přečtené Slovo Boží prožívá, co pro něj znamená. Jedná se o aplikaci úryvku na sebe, na svůj život v období posledních dnů, jak jsem ve světle úryvku jednal a jak bych měl jednat, k čemu mě čtení motivuje, jaké nacházím svoje slabosti, svoje kompromisy, a naopak kde vidí, že se polepšil a v čem je silný. Nejde o exegezi úryvku, ale o sdílení se intimního zakoušení Božího slova na sobě. Toto sdílení není povrchní, uměle vytvořený proslov, ale naopak velmi osobní vyjádření vztahu s Bohem skrze Písmo svaté. Toto sdílení trvá přibližně pět minut, což není krátká doba. Je to snaha žít křesťanský život podle Písma. To, co komunita předkládá, je v Písmu, žití Písma je zároveň žití komunity. Po sdílení toho, který má službu „lettura“, se mohou sdílet ostatní. Každý by se měl sdílet minimálně jedenkrát do týdne.

V komunitě je kladen velký důraz na žití Písma svatého. V kapli před ambonem je zvláštní stojan, na kterém je připevněn papír s odkazem na mešní čtení a myšlenka z něj, která nejvíce zaujala toho, kdo má sdílení. Na nástěnce jsou dva papíry, na jednom je odkaz a myšlenka napsána slovensky a na druhém italsky. V jídelně je obdobná nástěnka, na které je evangelijní odkaz a myšlenka.¹⁸⁵ Tento evangelijní verš je vkládán i do modliteb během dne, např. před jídlem.

Po sdílení Písma následují prosby, kdy každý může Boha za něco poprosit - za den, za práci, za Prozřetelnost, za dobré vztahy apod. Modlitba je zakončena požehnáním nejstaršího člena v komunitě. Na závěr je písnička s gesty, která dodá nadšení do nového dne.

„Smysl je v tom, abychom se učili žít křesťanský život podle Písma svatého, žít s Bohem. Vidět ty chvíle. Další věc, je aby se ten kluk osvobodil, naučil se dívat do své hloubky na to, co žije. Zažít pocit svobody, naučit se žít pravdu. Mluvit pravdu. A tím

¹⁸⁵ Srov. Příl. 21: Obrázková příloha.

dát šanci druhým, aby mi pomohli. Připravit se na rodinný vztah. Na pravdivý vztah. Umět pracovat se svými pocity.“¹⁸⁶

Další skupinovou formou je sdělování kompromisů a revize života.

3.4.3 Revize života

Pojem „revize života“ vznikl ve Francii roku 1944. Název této metody vychází z francouzského hnutí Jeunesse Ouvrière Chrétienne (JOC), které založil kardinál Cardijn. Vidět – Posoudit – Jednat. Byla to metoda mladých francouzských dělníků, kteří vycházeli z životní praxe dělníka v továrně: 1. Vidět – pozorovat a popsat situaci; uvažuje se o nějaké situaci, konkrétní události ze života; 2. Posoudit – nauka, konfrontovat situaci s Písmem; 3. Jednat – po rozpoznání a posouzení situace následuje praktické rozhodnutí se, čin. Pomocí této metody chtěli prohloubit svůj vztah s Kristem a neustále se k němu přibližovat skrze Písmo svaté.¹⁸⁷

Tato metoda nachází uplatnění i v pastorální teologii – hodnocení situace (osob, společnosti, činnosti v současném světě), definice poslání církve a stanovení postojů k jejímu zlepšení.¹⁸⁸

Tuto metodu rozvinul italský kněz Andrea Gasparino, který vedl školu modlitby pro mladé „Città dei ragazzi“ (Boys Town), kde ji také prakticky aplikoval. Svoji osobní zkušenost s revizí života popsal ve stejnojmenné knize „Revisione di vita“ (Revize života).¹⁸⁹ Revize života není novinkou, kterou by Církev neznala. Již svatý Jakub doporučuje prvním křesťanům, aby praktikovat podstatu této metody. „*Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni*“ (Jak 5,16).

V komunitě Cenacolo se revize života neprovádí zcela podle podání otce Andrea, například se nestanovuje téma, nepředchází bezprostřední příprava členů na revizi, nečte se Písmo svaté aj. V komunitě Cenacolo je každodenně mezi členy praktikován princip revize života, například součástí ranní a večerní modlitby je čtení

¹⁸⁶ Příl. 14: Svědectví D. Prožívání řádu.

¹⁸⁷ Srov. GASPARINO, A. *Revízia života*. Bratislava: Don Bosco, 2000, str. 8 + 30.

¹⁸⁸ Srov. AMBROS, P. *Fundamentální pastorální teologie I*. Olomouc: Jiří Burget, 2000, str. 75.

¹⁸⁹ Srov. GASPARINO, A. *Revízia života*, str. 7.

a sdílení se nad Písmem svatým, ke každému dni patří vzájemné sdílení kompromisů, rozhovory apod. Proto je revize života upravena tak, aby vyhovovala potřebám komunitního společenství.

Revize života je kostrou dialogu. V přátelství je automaticky přítomna, aniž by si to kdo uvědomoval. Revize není určena jen křesťanským komunitám, nebo jiným společenstvím, je pro každého, kdo je schopný přátelství a dialogu. Kdo miluje, vede pravdivý dialog. Kdo takto jedná, praktikuje revizi života. Rozdíl je v tom, zda společenství koná revizi života systematicky, konstruktivním způsobem, nebo zda ji praktikují spontánně manželé.¹⁹⁰

Co revize života přináší těm, kteří ji praktikují ve svém životě? Učí vést dialog, naslouchat druhým, ale i říct nepříjemnou pravdu. Současně vychovává k pokoře, kdy s úctou naslouchám druhým. Praktikování revize učí přijímat druhé takové, jací jsou, třeba i s jiným názorem, jinými hodnotami. Revize napomáhá vzít za sebe zodpovědnost, kriticky na sebe nahlížet a reflektovat svůj život. Je vysokou školou pravdivosti, kdy se člověk učí říci nahlas pravdu o sobě před sebou samým a před druhými a nepřetvařovat se. Pravda člověka osvobodí od každé pýchy, egoismu, uzavírání se do sebe. Je výchovou k pravdě, učí odhodit masky. Revize života vede ke zralé lásce a předchází rozdělením.¹⁹¹

Matka Elvíra ve svých katechezích často nabádá své svěřence k zodpovědné revizi života, která je nezbytná k opravdovému přátelství. *„Abys byl schopný rozdávat přátelství, musíš dokonale poznat sebe samého, objevit, kdo jsi, a být schopný o tom mluvit beze strachu. Pojďme odhalit modly, které nás sžírají z nitra a nakonec nás nechají osamocené: sobectví, pýcha, nadřazenost a lhostejný přístup.“*¹⁹²

Tyto okamžiky jsou velmi důležité v procesu uzdravování se. Zde nacházím hned několik terapeutických prvků:

1. Pravdivě a nahlas reflektovat život před lidmi, kteří mě dobře znají, se kterými trávím veškerý čas při práci, modlitbě, rozhovorech, sportu...
2. Naslouchat tomuto vyznání.

¹⁹⁰ Srov. GASPARINO, A. *Revízia života*, str. 5.

¹⁹¹ Srov. tamtéž, str. 7-18.

¹⁹² Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 12.

3. Pokorně naslouchat druhým, jak oni prožívají svůj život. Často ho skupina vidí v jiném světle, než se pozoruje sám, každý každého jinak prožívá.

4. Naučit se pravdivě a svobodně sdělit druhému, jak pozoruji jeho prožívání posledních dnů, sdělit, co se mi líbí, ale také na čem by měl pracovat. Pravdivě a svobodně proto, jelikož na začátku se bojí, že druhému ublíží, nebo že na něj žalují.

5. Jsou to okamžiky plné pravdy a lásky, kdy ve vzájemném naslouchání poznávám sám sebe i druhé.

6. Díky těmto rozhovorům se lépe dokážou vcítit do druhého, pochopit ho a tak ho přijmout, odpustit či poprosit o odpuštění.

Jak probíhá Revize života v komunitě Cenacolo

Postupně každý člen skupinky projde tzv. „kolečkem“:

Skupinka s pěti až deseti členy se posadí do kruhu. Po krátké modlitbě k Duchu svatému, kterou vede jeden ze starších členů komunity, nastává tzv. „kolečko“.

Nejprve člen, na kterém je řada, skupině připomene, jaký dostal při poslední revizi úkol a jak jej plnil. Poté vyznává, jak prožil období od poslední revize. Měl by se představit tak, jak ho vidí Bůh. Začíná se od konkrétních faktů a situací, popisuje, co prožil, co nyní prožívá, jaké má problémy, jak žil komunitu, v čem vidí nedostatky, kde chyboval a měl by se zlepšit, jaký na sobě pozoruje růst apod. Má se snažit o pravdivý náhled na sebe sama, bez jakéhokoli ospravedlňování se, které bývá snahou vzbudit u ostatních lítost. Dotyčný strhne masky z tváře, neboť maskování znamená zradit sebe a skupinu. Největší překážkou upřímné lásky je přetvářka. V této fázi neřeší problém jiných, ale jen sebe sama. Pokud má s někým nevyřešený konflikt, neříká jméno a mluví všeobecně o svém prožívání. Pokud je problém vyřešen, může o něm podrobněji jmenovitě hovořit. Na závěr dodá prosbu „S vaší a Boží pomocí chci jít dál“. Poté již mlčí a mluví k němu jeho spolubratři, postupně, podle toho, jak sedí v kruhu. Je zásadou, že když jeden mluví, tak ostatní mlčí a naslouchají nejen ušima, ale i srdcem.

Každý z členů skupinky s láskou a s posvátnou úctou reaguje nejen na řečené, ale na celé období od poslední revize. V čem vidí jeho pokrok, jak na sobě pracoval, na čem by měl zapracovat, na co si dávat pozor apod. Výtky a rady jsou obecného typu, neřeší zde osobní věci, ty si musí vyřešit nejprve sami mezi sebou. Nejčastější výtky

a rady: nedokážeš zůstat v tichu, jsi nervózní; děláš věci na oko; jsi lenivý; nedokážeš zůstat v tichosti, když ti někdo něco vyčte; ubližuješ druhým svým humorem; jsi uzavřený a dusíš se v problémech; lehkovážně porušuješ řád; neděláš věci s láskou aj. Poté, co se každý ze skupiny vyjádří, pokračuje se stejným způsobem u dalšího.

Po proběhnutí celého „kolečka“ se celá skupinka domluví a dá každému konkrétní úkol. Tento úkol není trest, naopak má pomoci ke změně. Jsou dva typy úloh: na svědomí a tzv. „za stolem“. Úkol „za stolem“ znamená, že dotyčný se po večeři postaví a řekne, jaký dostal úkol a že by jej rád splnil. Například uzavřený chlapec, který se nesnaží komunikovat, může dostat úkol, aby každý den řekl, s kým se sdílel. Pro jiného chlapce, který začíná a učí se italsky, může být vhodná úloha, že každý den řekne dvě věty italsky. Úkol „na svědomí“ zavazuje k plnění úkolů, jak již samotný název vypovídá, svědomí. Tyto úkoly jsou nejprve vyhlášeny v kapli a poté vyvěšeny na nástěnce v jídelně.¹⁹³

Celá revize života je zakončena modlitbou, v níž společně prosí Boha, aby dal sílu ke změně a nápravě života. Cílem revize je postavit se před Pána a s pomocí přátel zodpovědně žít svoje povolání křesťana.¹⁹⁴

3.4.4 Kompromisy

„Kompromisem“ se zde myslí nekonání dobra nebo porušení komunitních pravidel či zákazů. Často se jedná o skrytou chybu, o které ví jen on sám. Narkomani jsou plní kompromisů, lži, podvodů, krádeže. Pokud někdo udělá nějaký kompromis, měl by určitý čas (den či dva) protrpět svoji chybu a poté předstoupit před bratry a pravdivě sdělit svůj kompromis. Nakonec spolubratry poprosí o pomoc: „S vaší a Boží pomocí chci jít dál“. Je to proces osvobození se, vítězství nad sebou samým. Je to podobný pocit, jaký člověk prožívá po přijetí svátosti smíření. Tímto se učí říct o sobě pravdu, i když je to nepříjemné. Vyznat svůj kompromis znamená očistit se. Ten, kdo nedokáže říct pravdu, nedokáže žít v komunitě, bude utíkat. Komunita je bez kompromisů. Pokud člověk dokáže říct pravdu, překonat se, tak tyto lidské pády pomáhají ke změně charakteru. Pokud člověk chce žít pravdu, musí umět očistit se před sebou samým i před ostatními. Komunita žije jako rodina v upřímnosti.

¹⁹³ Srov. Příl. 8: Úkoly z revize života.

¹⁹⁴ Srov. Příl. 12: Svědectví P. Revisio a úkoly; GASPARINO, A. *Revízia života*, str. 6 -18.

Chlapské je říci pravdu, přiznat se a vyvarovat se toho. Vyznání kompromisů je velmi těžké, především pro starší, zkušené chlapce. Ale právě pro ně je to důležitá škola pokory a střidmosti v uvažování. Život bez kompromisů je to, co dnešním rodinám tolik chybí. Vzájemné sdílení kompromisů je každodenní pokračování revize života.¹⁹⁵

„Je to proto, abychom se naučili mluvit pravdu. Celý život jsme lhali, už jsme ani nevěděli, že lžeme. Ale že je potřeba mluvit pravdu, že je nutné naučit se nést i možné utrpení, třeba z ponížení. Být pravdivý, to je důležité.“¹⁹⁶

Kruh kompromisů

Dvakrát do roka, vždy před největšími církevními svátky, Vánocemi a Velikonocemi, se v každé komunitní kapli koná tzv. „kruh kompromisů“. Na tuto událost se všichni připravují zpytováním svého nitra, je to vyznávání těch nejtajnějších kompromisů.

3.4.5 Rozhovory

Nezbytnou součástí komunity jsou rozhovory, které se v komunitě vedou po celý den, při práci, při jídle i v době volna, které vždy tráví po dvou. Po obědě a po večeři je přímo určený čas pro rozhovory, mladší chlapci (do jednoho roku v komunitě) musí být vždy se starším (starší je ten, kdo je v komunitě déle než rok). Kdo s kým kdy bude, není předem stanoveno, záleží to na mladších chlapcích, kteří předem osloví starší a požádají je o rozhovor v daném čase.

Přicházející chlapci v prvních měsících nedokážou vést pravdivý dialog, často si vymýšlí, skrývají se, nechtějí říci a slyšet pravdu. Narkomani nejsou zvyklí vést rozhovory, jak často říkávají, v jejich rodině se nedalo s nikým bavit a na ulici se vážné rozhovory vůbec nevedou.

Později touží po změně, chtějí se otevřít a zlepšit se. Chlapci často přiznávají, že po dlouhé době poprvé pocítili, že má někdo o ně opravdový zájem, že mu někdo upřímně naslouchá a chce mu pomoci. Rozhovory, které jsou komunitním „kořením“,

¹⁹⁵ Srov. Příl. 12: Svědectví P. Kompromisy.

¹⁹⁶ Příl. 12: Svědectví P. Kompromisy.

formují člověka, učí otevřít se a vyslovit problém, učí k pravdivosti a upřímnosti, formují svědomí.¹⁹⁷

„Rozhovory jsou jednou ze třech nejdůležitějších věcí v komunitě. Je to čas na ladění, čištění vztahů. Nebo mám těžkosti a tak požádám o pomoc staršího kluka. Toto venku nebylo, tam se člověk bavil o hloupostech. Po rozhovoru tady máš jako radost. Rostou z toho pravdivá přátelství (Svědectví D.)“¹⁹⁸

3.4.6 Sedm aspektů lásky

Známý teolog a filozof Jean Vanier, zakladatel Archy, tedy mezinárodní sítě komunit pro lidi s mentálním postižením, kterých je nyní 1300 v sedmdesáti pěti zemích, mluví o sedmi aspektech lásky, která proměňuje srdce: láska **odhaluje** druhému krásu, je **chápací**, láska **ctí**, pomáhá na sebe **vzít** odpovědnost za vlastní život, láska je **společenství**, jádrem lásky je **kommunikace**, láska **odpouští**.¹⁹⁹ Těchto sedm aspektů taktéž nalézám ve společenství komunitě Cenacolo. O některých se přímo v katechezích zmiňuje sestra Elvíra.

Láska odhaluje druhému krásu.

Jean Vanier říká, že prvním a klíčovým aspektem lásky je odhalení. Podobně jako matka a otec svým dětem odhalují, jak jsou cenné a krásné. Odhalit krásu znamená nechat odkrýt hodnotu. To je možné tím, že mu věnujeme čas, pozornost, něhu, že mu ukážeme jedinečnost a důstojnost jeho osoby. K odhalování napomáháme mnoha způsoby: naše gesta, jak dotyčného nasloucháme, jak jej přijímáme apod.²⁰⁰

Podobně ve svých katechezích poučuje i sestra Elvíra své chlapce, jak mají přistupovat k spolubratrům: „V každém muži i ženě musíme znovu objevit tu část, která je schopna milovat něžně, dobrotivě a milosrdně.“²⁰¹

Láska má pochopení

¹⁹⁷ Srov. Příl. 12: Svědectví P. Povinnosti a zážitky „anděla strážného“.

¹⁹⁸ Příl. 14: Svědectví D. Prožívání řádu.

¹⁹⁹ Srov. VANIER, J. *Cesta k lidství*. Praha: Portál, 2004, str. 27.

²⁰⁰ Srov. tamtéž, str. 28.

²⁰¹ Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 12.

Být milován znamená být chápán, pravdivě milovat vyžaduje snažit se pochopit druhého. Člověk potřebuje nejprve chápat sám sebe, ale také být chápán druhým. Jestliže budeme chápat sami sebe, začneme chápat i druhé. Jen tehdy, pokud se budu snažit druhého chápat, můžu mu adekvátně pomoci najít vnitřní pokoj a růst. I každý zlý skutek je jistým poselstvím, které je třeba snažit se pochopit. Je třeba se ptát: Odkud násilí pochází a co se jím chce sdělit?²⁰²

Dialog je jádrem lásky

Komunikace navazuje na předešlý aspekt, komunikace napomáhá k pochopení druhého. Něco pojmenovat znamená uchopit to, vytáhnout ono neznámé na světlo a dát tomu pravdivé jméno, vyvést z chaosu a zmatku a učinit to srozumitelným. Věci, o kterých se nemluví, jako smrt, víra, sex, zůstávají nepojmenovány a přináší zmatek a strach. Pokud dáme věcem pravdivé jméno, pak nás pravda osvobodí od strachu.²⁰³

Láska ctí člověka

Bylo by příliš málo jen odhalit hodnotu člověka, pochopit jej a věnovat mu péči. Dalším důležitým aspektem je vážit si každého člověka, mít k němu úctu. Postižení lidé, ale i lidé trpící závislostí různého druhu jsou vnímáni jako problém, který mají vyřešit profesionálové. Nejsou přijímáni jako osoby se ctí a důstojností, ale jako problém. Bývá s nimi zacházeno buďto s pohrdáním, nebo s lítostí, jako s tragickým případem. Každý člověk musí být přijímán se ctí a důstojností, v každém člověku je třeba vidět samotného Krista, který je v něm přítomen. Nikdo nesmí být považován jen za klienta s problémem, kterému je dovoleno přežít díky naší pomoci, naopak potřebuje vnímat, že i on je pramenem radosti a lásky pro okolí.²⁰⁴

Láska napomáhá vzít zodpovědnost za vlastní život

Dalším aspektem lásky je napomáhat objevovat smysl života a přijmout za něj zodpovědnost. Nedělat věci za druhé, i když je to pohodlnější, ale pomoci poznat krásu života a vzít ho na svá bedra. Každý člověk je pánem svého života, je zodpovědný za své jednání a rozhodování. Jen tehdy, když člověk přijme zodpovědnost za sebe sama, dovede respektovat druhé.²⁰⁵

²⁰² Srov. VANIER, J. *Cesta k lidství*, str. 29-30.

²⁰³ Srov. tamtéž, str. 30-31.

²⁰⁴ Srov. tamtéž, str. 31.

²⁰⁵ Srov. tamtéž, str. 32.

Pomoc bližního při nalézání smyslu života a přijetí zodpovědnosti za něj je chlapci z komunity Cenacolo jeden z nejčastěji zmiňovaných důvodů, proč začali brát komunitu vážně a chtěli se změnit.

Láska je společenství

Společenství fakticky neexistuje, pokud mezi členy není přítomna vzájemná láska, sounáležitost a důvěra. Důvěra je nezbytným předpokladem života ve společenství a je možná jen tam, kde je láska. „*Důvěra je nádhernou formou lásky. Jsme velkorysí, dáváme peníze, čas, poznání. V důvěře dáváme sami sebe.*“²⁰⁶ Důvěra se rodí společně s láskou, začíná tehdy, když jsem milován a miluji. Současně zahrnuje riziko zneužití, a tím způsobené zklamání a zranění. Bez tohoto aspektu není možné mluvit o důvěře. „*Společenství srdcí je nádherné i nebezpečné zároveň. Je nádherné, neboť je novým osvobozením; přináší novou radost, protože už nejsme sami. Cítíme se blízcí, i když jsme fyzicky vzdáleni jeden od druhého. Nebezpečné je společenství proto, že odstranění vnitřních bariér nás vystavuje snadnému poranění. Ano, společenství činí člověka zranitelným. V osvobozujícím společenství je přítomen Bůh.*“²⁰⁷

Společenství je dynamické, je v neustálém pohybu. Může růst, a tak prohlubovat vzájemné vztahy, ale také může zakrnět, pokud bude chtít jeden druhého sobecky vlastnit.²⁰⁸

Chlapci přicházející do komunity Cenacolo jsou hluboce zasaženi společenstvím, jaké v komunitě nacházejí. Většina z nich má se společenstvím negativní zkušenost, pokud se jejich rodina a ulice společenstvím mohou nazvat.

Láska odpouští

Žít ve společenství přirozeně přináší mnohá chtěná či nechtěná zranění, proto posledním důležitým aspektem lásky je odpuštění. Prosit o odpuštění a odpustit. Odpuštění souvisí se všemi předešlými aspekty lásky. Bez vzájemného odpuštění by bylo společenství plné výčitek.²⁰⁹

²⁰⁶ VANIER, J. *Cesta k lidství*, str. 33.

²⁰⁷ Tamtéž, str. 33.

²⁰⁸ Srov. tamtéž, str. 32-33.

²⁰⁹ Srov. tamtéž, str. 34-35.

3.5 Terapeutický účinek práce

V komunitě Cenacolo nejsou žádní externí zaměstnanci, veškerou práci obstarávají chlapci sami: od vaření přes úklid domu po odbornou práci. Jsou zde různé služby, které pokrývají každodenní potřeby pro chod domu. Kromě těchto služeb se v komunitě neustále pracuje, od jara do zimy se provádějí různé stavební práce. Velký význam mají práce na poli a zahradě, kde se pěstuje ovoce a zelenina pro komunitu na celý rok, neboť v komunitě Cenacolo se nic nekupuje. V zimě se nosí dřevo z lesa, které se ručně řeže a z pořezaného dříví se staví dřevárna.²¹⁰

Pracovní den začíná hned po snídani okolo sedmé hodiny ranní a končí po šesté hodině večer. Práce slouží k budování vztahů a poznávání se navzájem, proto v komunitě nikdo nepracuje sám, ale vždy minimálně po dvou. Práce je společně s modlitbou a přátelstvím základními pilíři komunity Cenacolo.

3.5.1 Teologie práce a spiritualita práce

Bůh nás stvořil ke své podobě a obrazu. Člověk se stal obrazem Božím i v tvoření. V něm, podobně jako Bůh, svou prací tvoří nové, a tak pokračuje v díle Stvořitelově. Z první kapitoly knihy Geneze se dozvídáme, že jedině člověk je stvořen k obrazu Všemohoucího a jen jemu dává Bůh příkaz, aby pracoval, podrobil si zemi a panoval všemu stvořenému. Práce byla a je základní součástí lidského bytí. Práce je nezbytný rozměr lidské existence.²¹¹ Bůh stvořil člověka a dal mu své požehnání, aby naplnil zemi potomstvem, podrobil si ji a panoval všemu stvořenému (srov. Gn 1,28). Poté jej Hospodin usadil do zahrady Eden a dal mu výslovný příkaz, aby zemi obdělával a střežil (srov. Gn 2,15).²¹²

²¹⁰ Srov. Příl. 21: Obrázková příloha.

²¹¹ Srov. JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*. Praha: Zvon, 1991, str. 14.

²¹² Srov. BIČ, M. a kol. *Výklady ke Starému zákonu: díl I. zákon (Genesis - Deuteronomium)*, Praha: Kalich, 1991, str. 32.

Papež Jan Pavel II. v encyklice *Laborem exercens* k tomuto úryvku výstižně říká: „*Tento popis stvoření, který nalézáme už v první kapitole knihy Geneze, je současně jakési první "evangelium práce". Ukazuje totiž, v čem záleží její důstojnost: učí, že člověk je v práci povinen napodobovat Boha, svého Tvůrce, neboť on jediný v sobě nosí zvláštní prvek podobnosti s ním. Je povinen napodobovat Boha jak v práci, tak v odpočinku, protože sám Bůh mu chtěl představit svou tvůrčí činnost v podobě práce a odpočinku.*“²¹³

Bůh dal Adamovi moc pojmenovat veškerou zvěř. Přitom objevuje svoje vlastní jméno, svoji identitu. Zjišťuje svoji jinakost, neboť nenašel tvora k sobě rovného. Je sám, jinou bytostí (srov. Gn 2,19-20). Bůh Adama tvoří z prachu. Adam ale v sobě má něco navíc, co jiný tvor nemá, má „dech života“, který tělo naplňuje duchem, oduševňuje ho. Člověk má na rozdíl od zvířat „vnitřní život“ - tím se podstatně odlišuje od ostatního tvorstva. Člověk není ovládán tělesnými pudy, je svobodný, dostal svobodu, aby mohl milovat Boha a bližního. Láska a svoboda odlišuje práci od činnosti zvířete, která práci může být jen podobná.²¹⁴

Člověk díky této svobodě může odmítnout pracovat, a tak i odmítnout spolupráci s Bohem. Následek takového rozhodnutí je až tragický. Nejen že se vzdaluje obrazu Stvořitele, a tak se stává „neplodným“, ale dochází i k zastavení růstu a rozvoje osobnosti. Takové zahálení je zdrojem zla a špatných vztahů jak k sobě samému a k druhým lidem, tak i k Bohu. Proto lenost patří mezi sedm hlavních hříchů, neboť jí člověk odmítá Boha, nechce být obrazem, ke kterému byl stvořen. Podobně jako padlí andělé člověk svou leností říká Bohu jasné ne, „vystačím si sám“. Lenost vychází z pýchy, lenivý člověk chce žít podle sebe sama - odmítá pravidla Boha, tedy pravidla života, která Bůh vložil do srdce člověka. Lenost ničí člověka po všech stránkách: fyzicky, duchovně i duševně.²¹⁵

Kristus - člověk práce

V Markově evangeliu se můžeme dočíst, že lidé považovali Ježíše za tesaře (srov. Mk 6,3). Ježíš, pravý Bůh a pravý člověk, zvěstoval světu evangelium nejen slovem, ale celým svým životem, každou svou činností, tedy i prací. Svaté Řehoř

²¹³ JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 60.

²¹⁴ Srov. WEST, CH. *Teologie těla pro začátečníky*. Praha: Paulinky, 2006, str. 28.

²¹⁵ Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 89.

Naziánský v *Ad Cledonium* říká důležité pravidlo týkající se spásy člověka: „Vždyť to, co není přijato, není spaseno; na druhou stranu to, co bylo spojeno s Bohem, to bude spaseno.“²¹⁶ Člověk je zbožšťován tím, že napodobuje Kristovo dokonalé lidství. To, co z našeho lidství není Slovem přijato, nemůže být člověkem napodobováno a následováno. To, co nelze napodobovat, nemůže být zbožštěno. Práce je posvátná věc, neboť byla Kristem posvěcena, takže i díky ní je člověk posvěcován.²¹⁷

Ježíš dodává práci na důstojnosti, když k přiblížení tajemství Boha používá přirovnání vinaře: „Můj Otec je vinař“. Také v podobenstvích o Božím království Ježíš používá k vyjádření nevyjádřitelného různé druhy lidské práce, jako například pastýře (srov. např. Jan 10,1-16), rolníka (srov. Mk 12,1-12), lékaře (Lk 4,23), rozséváče (Mk 4,1-9), hospodáře (Mt 13,52), služebníka (srov. Mt 24,45; Lk 12,42-48), správce (srov. Lk 16,1-8), rybáře (srov. Mt 13,47-50), obchodníka (srov. Mt 13,45n.) či nádeníka (srov. Mt 20,1-16). Hlásání evangelia jeho učedníků připodobňuje k práci ženců (srov. Mt 9,37; Jan 4,35-38) a rybářů (srov. Mt 4,19).²¹⁸

Sv. Pavel a práce

Pavel, apoštol národů, ve svých listech sděluje důležitá morální a spirituální ponaučení, týkající se práce.

Někteří křesťané pod záminkou blízké eschatologie ustávají od práce, zneužívají evangelia pro vlastní prospěch a nechávají se živit křesťanskou obcí či majetnými křesťany. Aby se zabránilo šíření takových názorů, přikazuje sv. Pavel, aby křesťané s těmito povaleči neudržovali osobní kontakty.²¹⁹ A připomíná zásadu „*Kdo nechce pracovat, ať nejí!*“ (2Sol 3,10)

V Skutcích apoštolů a v Pavlových listech se několikrát dočítáme o Pavlově soběstačnosti, kterou dává za příklad. Je hrdý na to, že i jako apoštol během náročného hlásání evangelia pracoval a vydělával si na živobytí. Nikdo nemá druhé

²¹⁶ Řehoř Naziánský, *Epistula 101 (Ad Cledonium)*. In: M. Simonetti (a cura di), *Il Cristo II* (Vicenza 1986) str. 329.

²¹⁷ Srov. POSPÍŠIL, C. V. *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, str. 135-136.

²¹⁸ Srov. JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 62-63.

²¹⁹ Srov. KNOCH, O. *První a druhý list Soluňanům (Malý Stuttgartský komentář)*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000, str. 69.

zatěžovat leností a nechávat se živit okolím, naopak má pracovat a pomáhat slabým. „Sami víte, že tyto mé ruce vydělávaly na všechno, co jsem potřeboval já i moji společníci. Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: 'Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere'" (Sk 20,34-35). Taktéž v prvním listě Soluňanům sv. Pavel o práci říká: „Zakládejte si na tom, že budete žít pokojně, věnovat se své práci a získávat obživu vlastníma rukama, jak jsme vám již dříve uložili“ (1Sol 4,11). Rovněž v druhé knize Soluňanům: „Sami přece víte, jak máte žít podle našeho příkladu. My jsme u vás nezaháleli ani jsme nikoho nevyjídali, ale ve dne v noci jsme namáhavě pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž“ (2Sol 3,7-8). Tím ovšem neříká, že misionář nemá právo na vydržování. Apoštol Pavel hned dodává: „Ne že bychom k tomu neměli právo, ale chtěli jsme vám sami sebe dát za příklad, abyste se jím řídili“ (2Sol 3,9).²²⁰

Pavlovy zásady jsou pro nás aktuální i dnes po dvou tisících let. Můžeme si všimnout několika ponaučení, která se týkají i nás.

Křesťané mají „žít řádně a živit se vlastní prací“ (2Sol 3,12), nemají zneužívat sociální systém tím, že vlastní vinou nechťejí pracovat, a nenechávat se lehkovážně živit státem, nemají se podobat povalečům a pobírat neoprávněné sociální dávky a příspěvky. Apoštol Pavel se zmiňuje o lidech, kteří nepracují, ale zato mají spoustu starostí o věci, po kterých jim nic není. Proto razantně přikazuje: „Kdo nechce pracovat, ať nejí“ (2Sol 3,10). Ani náboženská činnost nezbavuje žádného člověka povinnosti pracovat, zbožnost nemůže dát příležitost k zahálčivosti.²²¹

Jednou z nejvýznamnějších mnišských spiritualit je Řehole svatého Benedikta, který je považován za otce západního mnišství. Podstata Benediktovy řehole je shrnuta ve známém „Ora et labora!“, tedy „Modli se a pracuj!“ Svatý Benedikt zdůrazňuje: „Aby byl ve všem oslavován Bůh“ (RB 57,9). A to nejen v modlitbě, ale i všední práci. Řehole také varuje před leností, která je smrtelným nebezpečím pro duši: „Zahálka je nepřítel duše. Proto mají být bratři v určité hodiny zaměstnání tělesnou prací, v jiné hodiny zase svatým čtením“ (RB 48,1). Pravidlo „Ora et labora“ není jen pravidlem benediktinským, ale spíše božským pravidlem pro každého

²²⁰ Srov. JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 63.

²²¹ Srov. KNOCH, O. *První a druhý list Soluňanům (Malý Stuttgartský komentář)*, str. 69.

člověka.²²² Práce a modlitba patří k sobě, nedají se od sebe oddělit, jak se mnozí domnívají. Práce je kontakt s Bohem, tudíž je modlitbou. Origenes k tomuto výstižně říká: „*Modlí se neustále ten, kdo spojí modlitbu s nutnou prací a nutnou práci zase s modlitbou. Pouze tak můžeme považovat příkázání „neustále se modlit“ za uskutečnitelné*“ (Origenes, De oratione 12). Práce je duchovní cvičení, díky němuž se můžeme přiblížit Bohu. Práce je dobrá pro mysl a charakter.

Podobně o práci smýšlí jedno z pravidel řehole francouzské křesťanské komunity Taizé, založené bratrem Rogerem: „Aby tvá modlitba byla pravdivá, musíš tvrdě pracovat. Spokojíš-li se s amatérskou nedbalostí, nebudeš schopen skutečné modlitby. Tvá modlitba bude úplná, bude-li jedno s tvou prací“²²³

Práce je důležitou součástí všech terapeutických komunit. Nejen že si klient má osvojit nebo obnovit pracovní návyky a dovednosti, ale je i důležitým prvkem terapie. Práce umožňuje přirozený vzájemný kontakt členů komunity, odhaluje osobnost a její vztahy, posiluje hodnoty komunity, buduje charakter, posiluje sebeúctu. Práce učí klienta pracovat s druhými, naslouchat radám ostatních členů komunity, vyrovnat se s příkazy nadřízeného, přijímat kritiku apod. Je důležité, aby práce byla smysluplná. Nejlépe pokud se jedná o nezbytnou práci, zabezpečující chod komunity, jako je vaření, poklizení dobytka apod.²²⁴

Práce je charakteristická namáhavostí, kterou každý člověk pociťuje. Práce a namáhavost, která z ní plyne, je dar od Boha, je dobrem pro člověka. Svatý Tomáš Akvinský říká o práci, že je „*bonum arduum*“ (obtížné dobro).²²⁵ Práce není jen dobrem „užitkovým“ (jde o to, co z ní člověk těží), ale i dobrem důstojným, neboť práce důstojnost vyjadřuje a rozmnožuje. Práce je stará jako člověk sám, je základním rozměrem lidské existence. V práci člověk nachází sebe sama a díky ní se stává více člověkem. Člověk jako osoba je podmětem práce, realizuje vlastní povolání, a tím

²²² Srov. BARBARIĆ, S. *Perly raněného srdce*, str. 90.

²²³ LUISLAMPOVÁ, P. Spiritualita Řehole Benediktovy, In: *Řehole Benediktova*, Praha: Benediktinské arciepatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 1998, str. XLVII.

²²⁴ Srov. KALINA, K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislostí*. Praha: Grada Publishing, 2008, str. 117.

²²⁵ Srov. *Summa theol.* I-II, q.40, a.1 c; I-II, q.34, a.2 ad 1. In: JAN PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 26.

naplňuje svoje lidství, utváří sebe a svět. Dobře pojímaná práce se stává ctností, díky níž rozvíjí jedinec svůj život a stává se dobrým člověkem.²²⁶

O hodnotě lidské činnosti mluví podobně koncilní otcové v Pastorální konstituci o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*: „Když člověk pracuje, nemění jenom svět a společnost, ale zdokonaluje i sám sebe. Mnohému se naučí, rozvíjí své schopnosti, vychází ze sebe nad sebe. Takový růst je při správném pochopení vzácnější než vnější bohatství, které lze shromáždit. Člověk má větší cenu pro to, co je, než pro to, co má.“²²⁷

3.5.2 Práce a naplňování smyslu života

3.5.2.1 Obecně o logoterapii a smyslu života

Podle V. E. Frankla se práce stává jedním ze smyslů života. Tím, že člověk pracuje, že tvoří, překonává sám sebe. Seberealizace v činnosti je nejpodstatnějším znakem lidské existence.

Po smyslu života se nemáme ptát.

Někteří lidé se domnívají, že nenaplněnost jejich života je zapříčiněna povoláním, které vykonávají. Dívají se po jiném povolání, které by je více naplňovalo a učinilo šťastnými. Není pravdou, že možnost naplnění nabízí člověku jen jedno konkrétní povolání. Problém není v povolání, ale v člověku. Nezáleží na podobě povolání, které kdo vykonává, ale na tom, zda uplatní svoje specifické originální vlohy, „zda se to osobní a specifické, co tvoří specifickou existenci jedince, v práci uplatní a učiní život smysluplným, nebo ne“.²²⁸ Smysl práce nespočívá v plnění povinností, přiřazených k dané práci, ale nacházíme jej, když jednáme nad rámec těchto povinností - tehdy začíná osobní a naplňující práce. Takto prožívaná práce z člověka dělá nenahraditelného, jedinečného a neopakovatelného jedince.²²⁹

²²⁶ Srov. JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 25-26.

²²⁷ Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 35.

²²⁸ TAVEL, P. *Smysl života podle Viktora Emanuela Frankla*, str. 71.

²²⁹ Srov. tamtéž, str. 70-71.

Tento význam práce zdůrazňuje i komunita Cenacolo: „*Nejdůležitější práce je budování našeho nitra, proto není důležité, co děláme, ale jak to děláme.*“²³⁰

Důležitost práce a její smysl se ukazuje, když o ni člověk přijde, když je nezaměstnaný. Velkým problémem u lidí bez práce může být neuróza z nezaměstnanosti, která se projevuje apatií. Nezaměstnaný ztrácí smysl života, je bez zájmu, vnitřně nenaplněný, cítí se neužitečný a nechce přijmout pomoc. Někteří neurotici nezaměstnanost používají jako jakési alibi, jako prostředek, který je zbavuje viny za jejich různá selhání.²³¹

Být schopný práce je jistou podmínkou založení rodiny. Nejen že zajišťuje materiální zabezpečení nezbytné pro důstojný život rodiny, ale má i výchovný charakter, neboť práce a tvořivost vytváří celý proces výchovy v rodině, je nezbytným prvkem ve výchově potomků. Rodina je domácí škola práce.²³²

K. Nešpor uvádí několik bodů pozitivního vlivu přiměřené intenzivní tělesné práce a cvičení na člověka:

- snižují úzkosti a deprese,
- pomáhají se odreagovat při hněvu a rozčilení,
- při pravidelném provozování zvyšují kondici a zdravé sebevědomí,
- pomáhají vytvářet zdravý životní styl,
- usnadňují relaxaci (uvolnění). Ta se někdy dostavuje samovolně po předchozí tělesné aktivitě,
- mohou vyvolat pocit libosti (euforii),
- zdravá a přiměřená námaha nebo vhodné cvičení jsou součástí prevence nebo léčení mnoha nemocí (obezita, cukrovka, vysoký krevní tlak, některá onemocnění pohybového systému, duševní poruchy atd.),
- přiměřené cvičení posiluje imunitní systém a zvyšuje celkovou odolnost.²³³

²³⁰ Projektový záměr [online], dostupné na: <http://www.cenacolo.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=52#pilieremetodiky> (16. 3. 2011).

²³¹ Srov. TAVEL, P. *Smysl života podle Viktora Emanuela Frankla*. Praha: Triton, 2007 str. 72.

²³² Srov. JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*, str. 27.

²³³ NEŠPOR, K. *Zůstat střízlivý: praktické návody pro ty, co mají problém s alkoholem, a jejich blízké*. Brno: Host, 2006, str. 60.

3.5.2.2 Práce a naplňování smyslu

Smysl života nelze do situace vložit, musí být hledán. V každé situaci je nějaký smysl přítomen, úkol člověka je ho nalézt, ale nevynalézt. „*Smysl nemůže být dán, nýbrž musí být nalezen*“²³⁴

Stejně jako se neustále mění člověk, mění se zároveň smysl života, mění se, ale nikdy nemizí. Jak je možné najít smysl života? Frankl říká, že je možné jej najít třemi odlišnými způsoby:²³⁵

1. provádění nějakého činu – veškerá činnost, vše obsahuje nějaký smysl,
2. zakoušením nějaké hodnoty – největší hodnotou je láska,
3. utrpením.

*„Mladí lidé jsou ve své původní vůli ke smyslu frustrováni. Pak vezmou LSD a najednou pro ně nabývá svět, který se jeví jako bezesmyslný, ohromné smyslové bohatosti. Ale to není žádný smysl, nýbrž pocit smyslu. A mladí lidé se spokojují pouhými pocity smyslu a to skrývá velké nebezpečí. V Kalifornii zavedli pokusně elektrody do mozku krysy, do hypotalamu, a když se stisknutím tlačítka uzavřel proudový okruh, prožívaly krysy buď sexuální orgasmus, nebo uspokojení pudu potravy. Pak se krysy naučily samy stisknout tlačítko a uzavřít proudový okruh, a tak tomu propadly, že se až padesátitisíckrát za den takto ukájely. Interesantní přitom však je toto: tyto krysy pak nebraly brzy skutečnou potravu, která jim byla nabídnuta, a nestaraly se o skutečného sexuálního partnera, krysí samičku. Tak se rovněž může stát, že mladí lidé, kteří berou LSD, spokojí se tím, že uniknou ze smyslové prázdnoty, tím že si opatří subjektivní pocit smyslu, ale procházejí a žijí mimo opravdové úkoly venku ve světě“*²³⁶

3.5.2.3 Každá situace má svůj smysl

V komunitě je velmi náročný život. Převážnou část každého dne tvoří tvrdá ruční práce za každého ročního období a počasí, ať je léto a práci sužuje horko, nebo zima, která zalézá pod nehty. Při modlitbách, které jsou v kapli (ranní modlitba, která

²³⁴ FRANKL, V. E. *Vůle ke smyslu*. Brno: Cesta, 2006, str. 18.

²³⁵ Srov. FRANKL, V. E. *Člověk hledá smysl, úvod do logoterapie*. Praha: Psychoanalytické nakladatelství, 1994, str. 73.

²³⁶ FRANKL, V. E. *Vůle ke smyslu*, str. 17.

je spojená s radostným růžencem, půlhodinové až hodinové adorace, večerní modlitba) se vždy klečí na holé zemi, žádné polštářky, klekátko. Kromě středy (umývají se vlasy) a soboty (tříminutová sprcha) teče zásadně studená voda. V komunitě musí chodit její členové vždy upravení a čistí i přesto, že si každý pere sám, taktéž ve studené vodě. V komunitě jsem pobýval od 22. listopadu do 6. prosince. V té době byl venku mráz a sněžilo, přesto se v domě ještě netopilo, dům oteplovala jen kamna, která se používala k vaření.

Cenacolo je italská komunita a mluví se zde italsky, proto se každý brzy musí naučit této komunitní řeči. Pro mnohé je náročné o sobě před ostatními mluvit, sdílet se, vyznat svoje kompromisy.

Přes náročnost komunity jsem za celou dobu mého pobytu neslyšel jedině povzdechnutí si ze strany chlapců. Když jsem si jednou při práci povzdechl, že je hrozná zima a zeptal se kolegy, se kterým jsem v ten den pracoval, jestli to také tak cítí, byl jsem poučen, že všechno má svůj smysl a že negativním přístupem člověk vytváří zlo. Naopak pokud tomu, co je nepříjemné, dá člověk pozitivní smysl, například tím, že utrpení za něco/někoho obětuje (za ty, kterým ublížil, za život po komunitě, za manželku a děti...), rád to těžké člověk přijme a protrpí. Komunita pomáhá najít cestu a naplnit okamžiky smysluplně. Naplňovat smyslem každou situaci je opačný přístup narkomana, který smysl nahrazuje drogou. Narkoman se utrpení vyhýbá, není schopen ho přijmout, zpracovat a vytrvat v něm, naopak před ním utíká. „*Charakter narkomana je utíkat, vyhýbat se*“ (Eric, sešit 51).

Pro každodenní život je nezbytné naučit se prožívat bolestivé chvíle, smutek, soužení, odvrhnutí, osamocení, roztrpčení, neboť všechny tyto okamžiky jsou součástí lidské existence. Utrpení je dar kříže, který Bůh člověku dává, aby díky němu dozrál v osobnost. Je to dar, který Bůh dává člověku, ale je schopný jej unést jen tehdy, když ho odevzdává Bohu. Abychom byli schopni tento dar přijmout a unést, musíme to Bohu říct, vykřičet mu svoje trápení vkleče s upřenými očima na kříž. Je důležité naučit se tento způsob myšlení, zformovat vlastní myšlení v myšlení Kristovo, abychom mrzoutsky nepromarnili tento privilegovaný čas, kdy se s námi Ježíš dělí o svůj kříž a dává nám malou část svojí bolesti na tomto kříži. „*Bolest je součástí života člověka, neodhazuj ji, nedělej z ní triviální záležitost, ani nemluv o ní tak, jako by jí byla!*“²³⁷

²³⁷ Kol. autorů. *Matka Elvira - Comunita Cenacolo*, str. 60.

V komunitě k takovému snášení utrpení a provokací napomáhá heslo složené ze tří slov. "Zitto, aspirare e soffrire" (Zmlkni, spolkní a trp.) Toto pravidlo není určeno jen pro snášení fyzických bolestí, ale především ke zvládání nepříjemných okamžiků. Pokud někdo druhému něco vyčte, i když nespravedlivě, nemá se hned obhajovat, či vymlouvat. Naopak, má se ztišit, polknout a protřpět situaci.

„Když tě někdo pokárá a ty se obhajuješ, ostatní chlapečci a děvčata ti říkají: Ujel ti vlak, vlak zralosti, sebeovládání, schopnosti být ticho a důstojně v tichosti trpět.“²³⁸

Komunita Cenacolo učí umění ustoupit, aby zavládl pokoj. Je to důležitá příprava pro budoucí život po komunitě, např. do nové práce, kde musí poslouchat mistra; spolupracovník nebude chtít přiznat omyl; manželka bude chtít mít pravdu.²³⁹

Narkomani mají problém se zvládáním takových situací, neboť k tomu v rodině nebyli vedeni. O tomto problému se také často zmiňuje známý francouzský kněz a vychovatel Guy Gilbert, který se dlouhá léta věnuje mladým s životními problémy – narkomanům, recidivistům. Ve své knize *„Bratr vyvržených“* o tom píše: *„Hlavně ale nesnášejí nadřízené, dohled, příkazy. Několik málo se jich pokusilo pracovat v malé továrničce, ale praštili s tím hned po první sebevinnější připomínce nejbližšího nadřízeného. Říkají: „Není ani můj táta, ani moje máma, není to pro mě nikdo.“ A vezmou roha okamžitě, nepočkají ani na výplatu. Anebo tam jdou s pár kamarády a vyhrožují majiteli. Několikrát jsem se do toho musel vložit, abych zabránil pěkným nepříjemnostem.“*²⁴⁰

Přijímání utrpení je důležitou vlastností, kterou je potřebné umět zvládat. Jak přijímat utrpení, bolesti, příkoří nám ukázal Ježíš, který nedává teoretické ponaučení o kříži, ale přijal ho na sebe (srov Jan 19,17), Přijetí kříže je jednou podmínkou, kterou Ježíš dává svým učedníkům (srov. Mt 10,38; Mt 16,24; Mk 8,34; Lk 9,23; Lk 14,27).

Viktor Emanuel Frankl je zakladatel psychoterapeutické metody logoterapie, jejíž podstatou je dát věcem smysl. Tento známý odborník vychází z osoby, která je základem jednoty a celistvosti. Lidská osoba má tři dimenze – tělo, duše, duch. Tyto

²³⁸ Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*, str. 60.

²³⁹ Srov. tamtéž, str. 60.

²⁴⁰ GILBERT, G. *Bratr vyvržených*. Praha: Portál, 1993, str. 77.

rozměry jsou vzájemně propojeny v osobě, nelze je oddělit.²⁴¹ Pro duchovní rozměr Frankl zavádí termín „noetický rozměr osobnosti“, jindy rozměr „noologický“. Tento rozměr, vlastní jen lidem, se vztahuje k vůli ke **smyslu**, obsahuje schopnosti, jako jsou: svoboda, zodpovědnost, sebetranscendence, sebeodstup, akceptace smrti.²⁴²

Podle Frankla je hledání smyslu v životě člověka primární silou. Tento smysl je jedinečný, proto ho musí každý hledat a naplňovat sám.²⁴³

²⁴¹ Srov. TAVEL, P. *Smysl života podle Viktora Emanuela Frankla*, str. 125.

²⁴² Srov. tamtéž, str. 123.

²⁴³ Srov. FRANKL, V. E. *Člověk hledá smysl, úvod do logoterapie*. Praha: Psychoanalytické nakladatelství, 1994, str. 66.

4 ÚČINNÉ FAKTORY SKUPINOVÉ PSYCHOTERAPIE PODLE IRVINA YALOMA S POROVNÁNÍM KOMUNITY CENACOLO

V této kapitole si přiblížíme odborný pohled na skupinovou terapii, a to v díle Irvina Yaloma, jednoho z nejuznávanějších současných psychoterapeutů. Ten ve svém díle *Teorie a praxe skupinové terapie* uvádí jedenáct účinných faktorů v různých formách terapie. Jsou to: dodávání naděje, univerzalita, předání informací, altruismus, korektivní rekapitulace primární rodiny, rozvoj sociálních dovedností, napodobující chování, interpersonální učení, skupinová soudržnost, katarze, existenciální faktory. Přítomnost těchto faktorů nalézám také v komunitě Cenacolo.

4.1 Dodávání naděje

Yalom na první místo účinných faktorů staví dodávání naděje. „*Dodávat a udržovat naději je rozhodující v každé terapii.*“²⁴⁴ Poznání a vědomí, že změna je možná, silně napomáhá k nasazení se, zapojení se do procesu a práci na sobě. Důvěra ve způsob léčby je sama o sobě terapeuticky účinná. Pro pacienta je důležité svědectví ostatních kolegů, kteří se dokázali vypořádat s obdobným problémem.²⁴⁵

²⁴⁴ YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. Praha: Portál, 2007, str. 24.

²⁴⁵ TAVEL, P. Nezveřejněné texty, str. 2.

Závislý, který jedná pod vlivem drog, ubližuje svým jednáním rodině a celému okolí. Brzy se o něm mluví jako o „beznadějném případě“, nikdo mu nevěří a nevěří ani tomu, že by se mohl změnit. Tato beznaděj bývá prohlubována každým neúspěšným léčením. Je to selháním nejen pro rodinu, ale především pro samotného závislého, který přestává věřit možné změně a rezignuje. Většina narkomanů vstupuje do komunity Cenacolo s touto beznadějí na změnu, vstupují na nátlak rodičů či partnerů. Ti jejich vstup vynucují hrozbou rozvodu nebo vyhození z domova. Nejčastějším obratem ke změně u většiny členů komunity byl pozitivní příklad starších, kteří měli obdobný problém a díky komunitě jsou osvobozeni z otroctví závislosti.

„Ve dvanácti jsem začal brát drogy, můj psychický vývoj se zastavil nebo utlumil až do dvaceti. Já jsem neuměl normálně žít. Je potřeba být zodpovědný za to, co děláš, co říkáš, sám za sebe. To jsem neuměl. Venku jsem nebyl zodpovědný za nic. Komunita mi dala důvěru, i když mě vůbec neznala. Matka Elvira říká: dávat tolik důvěry, kolik ten kluk unese.

Tady se učíš důvěře. Kolikrát nevidíš smysl ve věcech, které děláš, ale důvěřuješ. Když důvěřuji, tak mě nezajímá, jestli vidím smysl nebo ne. Je to škola života. Komunita tě učí žít. Dnes je mnoho lidí, kteří potřebují pomoc, ať už brali drogu nebo ne.“²⁴⁶

4.2 Univerzalita

Druhým Yalomovým faktorem skupinové terapie je univerzalita neboli obecnost obtíží a problémů. Řada klientů vstupuje do terapie s představou, že jsou „jedinými ztroskotanci“, že mají zvláštní, originální, vnitřní problémy, kterým ostatní nerozumí, a proto je nemožné je sdělit ani sdílet. Skupina či komunita přináší takovému jedinci úlevu. Zjišťuje, že není „podivín“, a že obdobné problémy mají také jiní lidé.²⁴⁷

²⁴⁶ Příl. – svědectví E. 5.2.1 Důvěra v komunitě

²⁴⁷ Srov. TAVEL, P. Nezveřejněné texty, str. 2; KALINA, K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislosti*, str. 143.

Tento faktor je taktéž v komunitě Cenacolo bohatě zastoupen. Již sama skutečnost, že zde není přítomen žádný personál, ale jen sami „ztroskotanci“ – alkoholici, narkomani, gambleři apod., je pro členy úlevou a prostorem k otevření se a vzájemnému sdílení. Chlapci z komunity často říkávají, že narkomana může pochopit zase jen narkoman, ostatní obelže.

4.3 Předání informací

Jedná se o poskytování informací například v podobě didaktických instrukcí – o duševním zdraví, duševních poruchách, ale i v podobě rad a doporučení, které dávají terapeuti nebo vzájemně členové skupiny. Poznání problému a jeho možného řešení je prvním krokem ke zdárnému vyřešení. „*Vysvětlením určitého jevu je prvním krokem k jeho ovládnutí. Strach a úzkost pramenící z nejistoty může způsobit víc škody než nemoc sama.*“²⁴⁸

Poskytování rad svědčí o vzájemném zájmu a péči, což Yalom považuje za důležitější než obsah rady. Yalom mluví o dvojím typu učení: 1. *Učení nápodobou* – člen skupiny se nechává ovlivnit vzory, které napodobuje. 2. *Učení pozorováním* – pacient pozoruje ostatní, seznamuje se s příběhy druhých lidí, s příčinami a následky jejich chování.²⁴⁹

V komunitě Cenacolo můžeme tento faktor nalézt v několika oblastech. Již na přípravných setkáních, kolokviích jsou rodiny alkoholiků/narkomanů seznamovány s problémem závislosti a s tím, jak na ni reagovat. Kolokvia pro závislé vede někdo z komunity Cenacolo, tedy bývalí narkomani, kteří si osobně prošli drogovou „kariérou“ a vědí, jak mohou závislému pomoci.

Když přijde nový člen do komunity, je svěřen jednomu ze starších chlapců, který se mu stává „andělem strážným“ – zasvěcuje ho nejen do řádu komunity, ale pomáhá mu překonávat první nesnáze v komunitě, vysvětlovat mu smysl věcí, překonávat problémy s abstinenčními příznaky aj. Místní pravidla jsou sestavena samotnými bývalými narkomany, kteří vědí, co nejvíce závislému pomůže a čeho se

²⁴⁸ TAVEL, P. Nezveřejněné texty, str. 3.

²⁴⁹ Srov. KALINA, K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislosti*, str. 143.

musí vzdát. Každodenní rozhovory, které jsou vždy mezi starším a mladším členem, mají také naučný charakter – starší, zkušenější naslouchá mladšímu a radí mu.

4.4 Altruismus

Tuto kapitolu Yalom začíná známou chasidskou historkou, kde rabi mluví s Bohem o nebi a pekle. Bůh ukazuje rabínu peklo a nebe, na obou místech byl velký hrnec dobrého guláše. Lidé v pekle ho nedokázali jíst, neboť měli dlouhé lžíce, se kterými se sami nemohli najíst. Lidé v nebi měli tytéž lžíce, kterými se ale navzájem krmili. Podobné je to i v terapeutických komunitách: pacienti dostávají tím, že dávají. Nový člen do komunity přichází s pocitem, že nemá kolektivu co dát, naopak si připadá být zátěží. Uvědomění, že mohu být ostatním užitečný, je pro jedince velmi povzbuzující. Každý člověk potřebuje cítit, že ho někdo potřebuje, že je pro někoho důležitý a užitečný.²⁵⁰

Myslím si, že tento faktor je v komunitě Cenacolo přítomen více než v ostatních komunitách, neboť je zde altruismus postaven nejen na rovině lidské, ale i na požadavku křesťanském. Chlapci si navzájem nezištně pomáhají, poskytují si vzájemnou oporu, všímají si sebe navzájem, zda někdo nepotřebuje pomoc, modlí se za sebe navzájem, vždy si pro sebe berou např. horší porci...

4.5 Korektivní rekapitulace primární rodiny

Pátým faktorem skupinové psychoterapie podle Yaloma je umožnit pacientům získat novou zkušenost s rodinou poté, co s primární mají velmi negativní zkušenosti. V terapeutických komunitách je snaha napodobit život v rodině. Vedoucí mají

²⁵⁰ Srov. YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 32; TAVEL, P. Nezveřejněné texty, str. 4.

zastupovat rodiče, proto bývají muž a žena, v některých komunitách se vzájemně oslovují „bratr“ či „sestra“ apod.²⁵¹

Opět si myslím, že tento faktor je v komunitě Cenacolo silněji přítomen než v jiných terapeutických komunitách. Cenacolo není terapeutická komunita, ale spíše „rodinná komunita. Pro mnohé chlapce a děvčata se komunita stala rodinou, kterou dříve nenašli. Cenacolo není léčebna, ale společenství lidí, kteří zde našli rodinu, proto neopouští komunitu po absolvování „ozdravné kúry“, ale zůstávají v ní několik let, nebo i celý život. Klasickým terapeutickým komunitám se nemůže podařit vybudovat takové vztahy jako v komunitě Cenacolo, kde není žádný personál, neplatí se za léčení, lidé jsou dlouhodobě a naprosto odloučení od světa (bez mobilů, televize, rádia), převážnou část dne společně pracují, jsou závislí na tom, co si vypěstují nebo dostanou od dárců, společně prožívají veškeré chvíle, slaví Vánoce, Velikonoce, společně se modlí ...

4.6 Rozvoj sociálních dovedností

Sociální učení je terapeutickým faktorem přítomným ve všech terapeutických skupinách, ať je na něj kladen důraz nebo je přítomný nepřímo. Jedinec získává informace o svém jednání, návycích, které vyplývají ze vztahů s ostatními. Díky formaci skupinou je později jedinec schopen pomáhat ostatním řešit konflikty, nepouští se snadno do soudů nad ostatními, rozvíjí svoji empatii.²⁵²

V komunitě Cenacolo je kladen důraz na osvojování si „cenacolského“ způsobu života, který je postaven na křesťanských ctnostech. Každých čtrnáct dnů se v komunitě provádí revize života, díky níž jsou chlapci či děvčata skupinou konfrontováni se svým jednáním. Pokud někdo má něco proti druhému, jde a řeší to s ním.

²⁵¹ Srov. TAVEL, P. Nezveřejněné texty, str. 4.

²⁵² Srov. tamtéž, str. 4.

4.7 Napodobující chování

Jako další účinný faktor skupinové terapie Yalom uvádí napodobování chování. „*Klienti v individuální terapii začínou někdy sedět, chodit, mluvit a občas i myslet jako jejich terapeuti.*“²⁵³ Ve skupině neovlivňuje jednání klientů jen terapeut, ale i ostatní členové skupiny.²⁵⁴

Vzájemné ovlivňování je v komunitě Cenacolo znát především na starších chlapcích, kteří žijí v komunitě delší dobu (podobné uvažování, jednání, zlozvyky...) Starší chlapci jsou silnými vzory pro mladší. Ti na starších pozorují, jak žijí, že jsou šťastni, spokojeni, plní radosti a pokoje, a chtějí být také takoví. Proto podobně jako oni berou vše vážně, chodí na dobrovolné adorace, plní svědomitě řád, sdílí kompromisy, svědomitě pracují ...

4.8 Interpersonální učení

Každodenní společný život komunity vytváří různé situace, problémy a konflikty, se kterými je jedinec konfrontován. Pacient přichází do skupiny s navyklými vzorci chování, které promítá do vztahů s ostatními, skupina přirozeně reaguje na tento vzorec. Změna neprobíhá jen mezi terapeutem a klientem, ale i vztazích mezi skutečnými lidmi. Ve skupině dochází k přirozenému odhalování problému, pacient nemusí terapeutu popisovat svoji patologii, členové skupiny ji sami zpozorují a stávají se mu zpětnou vazbou.

Dalším faktorem interpersonálního učení je "korektivní zkušenost". Terapeut a celé společenství po psychologické stránce představuje pro klienta nějakou jinou osobu, která byla zdrojem konfliktu, nebo se na něj váže (např. otce); terapeut však na rozdíl od otce na klientovy reakce, které vlastně směřují vůči otci, reaguje pozitivně - tím dává zažít klientovi traumatizující zkušenost s "dobrým koncem" - tomu se říká "korektivní zkušenost" (můj otec mne nikdy nepochválil - terapeut mne chválí - zažiji pocit, že jsem milován - uzdravuje se můj sebeobraz).

²⁵³ YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 36.

²⁵⁴ Srov. TAVEL, P. *Nezveřejněné texty*, str. 4.

Další pojem je "vhled" nebo "náhled": díky terapii si uvědomím, že některé moje reakce jsou důsledkem mého zranění. Uvědomím si také třeba to, že do lidí, kteří mi připomínají mého otce, promítám své postoje k otci - tím se moje vnímání reality zkresluje. Vhled je takové "prozření".²⁵⁵

V komunitě Cenacolo není přítomen žádný profesionální terapeut, chlapci z komunity říkávají, že jedinými terapeuty v Cenacolu je Bůh a každý spolubratr. Tento Yalomův faktor je v komunitě Cenacolo o to víc přítomen, že chlapci jsou zde tři léta.

4.9 Skupinová soudržnost

Skupinovou terapii ve velké míře ovlivňuje vztah, jaký je mezi terapeutem a klientem a mezi klienty navzájem. Pro pozitivní průběh terapie je důležité, aby klient zakoušel přijetí a emoční podporu skupiny. Jedince, kteří zaznamenávají zlepšení, spojuje skupinová soudržnost – dobré vzájemné vztahy.²⁵⁶ „*To, co je nejdůležitější, je emocionální sdílení vlastního vnitřního světa a následné přijetí ostatními. Když je člověk přijímán, začne zvažovat původní přesvědčení, že je v podstatě nepřijatelný, nemilovaný a odporný.*“²⁵⁷

Jedním ze základních pilířů komunity Cenacolo je pravdivé přátelství. Každý nový člen není přijímán jako pacient nebo klient, ale jako nový člen velké rodiny Cenacolo. Prvním velkým přítelem se novému členu komunity stává jeho „anděl strážný“, který mu celý měsíc s láskou naslouchá, pomáhá, odkrývá jeho pravou tvář. K prohlubování soudržnosti skupiny napomáhá modlitba, adorace, časté vzájemné rozhovory, revize života, sdělování kompromisů, každodenní práce, sport.

²⁵⁵ Srov. K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislostí*, str. 141-143; TAVEL, P. *Nezveřejněné texty*, str. 4-5.

²⁵⁶ Srov. YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 72-73 + 89-90.

²⁵⁷ Tamtéž, str. 72.

4.10 Katarze

Dalším faktorem skupinové psychoterapie je katarze, která je neoddělitelně spojena s předchozím faktorem – soudržností. Díky soudržnosti skupiny pacient sebeodhaluje potlačované emoce způsobené minulými traumatickými zážitky, které mohou vyvrcholit v momentu katarze. Klient musí nejprve přijmout a zpracovat negativní emoce – vztek, vinu, křivdu a jiné. Teprve poté se mohou uvolnit pozitivní emoce – radost, soucit, blízkost, láska aj. Musí dojít k vnitřnímu převratu, přelomu, přehodnocení, „obrácení“.²⁵⁸

S obdobným procesem „obrácení“ se v komunitě Cenacolo setkala většina chlapců. Někteří připisují primární vliv modlitbě a společenství – rozhovorům, revizi života, opravdovému přátelství, které dříve nenašli.

4.11 Existenciální faktory

Yalom o těchto faktorech říká, že vznikly jako dodatečný nápad. Cítil, že předchozím faktorům něco chybí, proto přidává další pět tzv. „existenciálních faktorů“. Ty jsou syntézou výzkumu, v němž pacienti a terapeuti hodnotili 60 položek, vztahujících se k jednotlivým terapeutickým faktorům.²⁵⁹

Existenciální faktory:

- Připustil jsem, že život je někdy nespravedlivý a tvrdý.
- Uvědomil jsem si, že z lidské bolesti a smrti není úniku.
- Pochopil jsem, že i když mám k ostatním hodně blízko, stejně musím čelit životu sám.
- Postavil jsem se tváří v tvář svému životu i smrti, a tak jsem začal žít upřímněji a méně spoután malichernostmi.

²⁵⁸ SROV. KALINA, K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislostí*, str. 140;
YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 100.

²⁵⁹ SROV. KALINA, K. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislostí*, str. 144;
YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 108.

- Zjistil jsem, že musím převzít odpovědnost za to, jak žiji svůj život, a to bez ohledu na to, jak mnoho podpory a vedení dostávám od ostatních.²⁶⁰

Tyto faktory se týkají několika témat: odpovědnost, osamocení, náhodnost, nevypočitatelnost existence, smíření se se smrtí.

Myslím si, že tyto existenciální faktory jsou přítomny u každého člověka, který hledá pravdu a smysl života. Každodenní zkušenost nám nechává zakoušet tyto faktory, byť často zůstávají neuvědomované, nevyjádřené.

Prošli jsme si několik prvků, které se ve skupinové terapii dle předního odborníka používají. Srovnáním teoretického pohledu se skutečností naší konkrétní komunity jsme dospěli k zajímavému závěru, že jsou všechny faktory v komunitě Cenacolo přítomny.

²⁶⁰ YALOM, I. D. a LESZCZ, M. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*, str. 108.

5 KOMUNITA CENACOLO A JEJÍ PŘÍNOS Z MÉHO POHLEDU

Komunita Cenacolo stojí na třech základních pilířích: modlitba, práce a přátelství. Z toho plynou další principy, které se v komunitě zachovávají – láska, pravda k sobě a k druhým, trpělivost, pokora, střídmost, čistota, mírnost, usilovnost a pracovitost. Život v komunitě není jednoduchý, ale naopak velmi náročný a skromný. Každý člen žije velmi skromně a má jen to co potřebuje k životu, proto v komunitě nikdo nemá nic nezbytného. Ten, kdo vstoupí do komunity, zde žije bez počítače, mobilu, MP3 přehrávačů apod. V prvních měsících po nástupu do komunity je dovolenou knihou pouze Písmo sv., později je možné si vypůjčit i jinou knihu z místní skromné knihovničky. Tímto se také radikálně liší od ostatních civilních komunit.

Dalším rozdílem mezi komunitou Cenacolo a jinými terapeutickými komunitami je, že v komunitě Cenacolo žijí pouze ex - narkomani, feťáci, alkoholici a gambleři. Není zde přítomen žádný personál, jako např. údržbáři, kuchaři, psychoterapeuti, lékaři aj. Když to lidé slyší, ptají se, jaké je jejich vzájemné soužití. Dát mezi sebe kriminálníky závislé na drogách je nesmysl a logicky to nemůže dopadnout dobře. Je velkým zázrakem, že to možné je. To, co zde umožňuje harmonické, rodinné soužití, je Bůh, aktivní život s Bohem. Vždyť to, co je nemožné u lidí, je možné u Boha, u něho je možné všechno (srov. Mt 19,26). Komunita Cenacolo se takto o narkomany stará již devětadvacet let, a to velmi úspěšně.

V komunitě Cenacolo není žádný terapeutický plán či fáze léčby, žije se zde podle Písma sv., podle Krista. Proto každý den začíná a končí modlitbou, při které se čte Písmo sv. a podílí se. Nasloucháním a sdílením se nekončí, jde se dál – vše, co Písmo sv. vyžaduje a radí, se v komunitě Cenacolo také do důsledku plní - dodržování desatera, naplňování blahoslavenství, a ostatní rady Krista a apoštolů se zde uvádějí do každodenního života. Když jsem se ptal chlapců z komunity na jejich terapii, řekli mi, že jejich terapií je kristoterapie a terapeutem je každý jeho spolubratr. Kristoterapií se myslí to, že všemu dávají pravý smysl, to je takový, jaký

věcem dal Bůh. Např. práce, přátelství, služba, láska aj. Proto jsem v kapitole, kde popisuji terapii v komunitě Cenacolo, popsal terapeutický potenciál různých prvků z pohledu teologického, tedy tak, jak je to chápáno v komunitě Cenacolo.

Podobně jako Josef a Maria neměli při narození Krista příznivé vnější podmínky: Maria musela porodit ve chlévě, protože ji nikdo nepřijal do domu. S malým dítětem, Ježíšem, museli utíkat do neznámé země před Herodem. Josef přijal Marii i s „neznámým“ dítětem apod. (srov. Mt 1,18–2,23). Neměli příznivé vnější podmínky, ale naopak měli ty nejlepší dispozice vnitřní.

Taktéž v komunitě nemá člověk pohodlné vnější podmínky: těžce se pracuje dvanáct až patnáct hodin denně, přísný řád, skromné jídlo, studená voda na umývání (jen ve středu se ohřeje teplá voda na umytí vlasů a v sobotu na tři minutovou sprchu), brzké vstávání, časté modlitby – dvakrát týdně hodinová noční adorace (2:00–3:00), v kapli se při modlitbách klečí na studené tvrdé zemi, každý si sám pere prádlo v rukou a studenou vodou, spí se pohromadě na jednom pokoji ... Ale naopak je zde příznivé vnitřní klima. Je zde promodlený prostor, prostor pravdy, lásky a přátelství. To, co nebyli schopni v minimální míře dodržovat doma v blahobytu, jde v tomto prostředí téměř samo.

Myslím si, že my naopak máme příznivé vnější podmínky, ale jak to vypadá s naším životem vnitřním? Více než o cokoli jině se staráme, abychom měli ten nejlepší typ mobilu, dobré auto, hodně peněz a pohodlný život bez nepříjemností. Jaké jsou naše hodnoty? Děti se mají v rodině naučit správnému užívání hmotných dober a osvojit si jednoduchý a nenáročný způsob života.²⁶¹ V komunitě Cenacolo si každý uvědomuje, že vše je dar od Boha, sami se odevzdávají do Boží prozřetelnosti, nic nekupují, živí se tím, co si s Boží pomocí vypěstují nebo dostanou od dárců. V komunitě Cenacolo se neplatí žádné poplatky - ani za pobyt či jídlo, tím se opět radikálně liší od ostatních terapeutických komunit, kde měsíční pobyt stojí řádově několika tisíc korun.²⁶² Díky tomuto si dobře uvědomují, že veškeré jídlo, čisté oblečení, voda (hlavně teplá), přátelství, pravda, život a všechno co mají a jsou, je od

²⁶¹ Srov. JAN PAVEL II. *Familiaris consortio*. Praha: Zvon, 1992, 37.

²⁶² Například v komunitě „Pastor Bonus“ měsíční pobyt stojí 5000Kč + jídlo si klienti zajišťují sami, v komunitě „Magdaléna“ 6500Kč, komunita „Sejřek“ 6300Kč, terapeutická komunita v Račím údolí 8000Kč ...

Boha a dostávají to jako nezasloužený dar. Uvědomují si, že člověk má větší cenu pro to, co sám je, než pro to, co má.²⁶³

„Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? Pohleděte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější?“ ... „Nemějte starost a neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete“

(Mt 6, 25-27; 31-32).

Na rozdíl od jiných, je komunita Cenacolo toho názoru, že jediným důvodem, proč člověk začne brát drogu, je nedostatek lásky. Člověk nezačne brát drogu, jestliže je šťastný, pokud je milován. Mladý člověk drogou/alkoholem řeší absenci lásky.

„Člověk nemůže žít bez lásky. Je sám sobě nepochopitelnou bytostí a jeho životu chybí smysl, nepozná-li lásku, nesetká-li se s ní, nezakusí-li ji, neosvojí-li si ji a nemá-li na ni živou účast.“²⁶⁴

Všichni, se kterými jsem se bavil o jejich životě a důvodu, proč začali brát drogu, uváděli právě rodinu. Nejčastějším problémem byl vztah s otcem nebo chybějící otec, jindy neharmonie v rodině – lži, podvody, nevěra rodičů, neustálé hádky. V rodině u mladších chlapců, byl důvod k útěku na ulici ke droze nepřijetí role rodičů, kdy se rodiče snažili být spíše jejich kamarády, a ne otcem a matkou. Každý člověk může mít mnoho přátel, ale jen jednoho otce a matku.

Narkomanům, kteří často pocházejí z „dobrých“ movitých rodin, jsou běžné hodnoty jakou pravda, láska, přátelství, trpělivost, pokora, skromnost obvykle cizí, protože se v jejich rodinách tyto hodnoty nežily. V komunitě si uvědomují, že bez těchto hodnot se nedá doopravdy žít, ale jen přežívat. Komunita Cenacolo není terapeutická komunita, ale spíše rodinná komunita života. Vyřešit následky bez samotného problému je povrchní a krátkodobé. *„Naše Komunita není léčebna, ale škola života. Problém drogy má svůj kořen v rodině a jen rodina může problém zastavit.“²⁶⁵*

²⁶³ Srov. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 35.

²⁶⁴ JAN PAVEL II. *Redemptor hominis*. Praha: Zvon, 1996, 10.

²⁶⁵ www.comunitacenacolo.it (8. 2. 2011)

Proto je důležité, aby se rodiče ve výchově zaměřili na hodnoty nejvyšší - na křesťanské ctnosti. Aby rozvíjeli ve svých dětech víru, naději, lásku, moudrost (rozhádnost), mírnost (zdrženlivost), statečnost, spravedlnost, čistotu, pokoru, poslušnost, trpělivost. Pomocí těchto ctností, které jsou nám známé tisíce let, je možné vychovat z dětí zralé osobnosti. Výchova a vzdělávání se se nedají od sebe zcela odloučit. Ale výchova je něco jiného než vzdělávání se, které se děje po stránce teoretické, intelektuální. Naopak výchova je předávání něčeho hlubšího – „předávání“ života. Naučit „jak žít“ je možné jen životem samým, životem v rodině. Proto je nezbytné, aby to, co chtějí rodiče dětem předat, bylo v rodině každodenně prožíváno. Je zajímavé všimnout si pedagogické definice výchovy: „*Výchova podle nejjobecnějšího pojetí je činnost, která ve společnosti zajišťuje předávání „duchovního majetku“ společnosti z generace na generaci. Jde tu o zprostředkování vzorců a norem k chování, komunikačních rituů, hygienických návyků apod., jež se uskutečňuje prostřednictvím rodinné výchovy již od nejranějšího věku dětí.*“²⁶⁶

Rodina je vždy pro dítě obrovský dar. Bohužel v dnešní společnosti se tento dar vytrácí, bojím se nazvat některé dnešní „rodiny“ rodinami, ale spíše „hotelem“, kde se jedinec může najíst a vyspat. Ale rodina je něco více než „noclehárna“, v rodině se vytvářejí meziosobní vztahy, a to jak mezi manžely navzájem, otcovský a mateřský, ale i dětský a sourozenecký. Díky těmto vztahům napříč rodině je člověk uváděn do „rodiny lidstva“ a do „rodiny Boží“ – Církve.²⁶⁷ Rodina je důvěrné společenství života a lásky.²⁶⁸ Tyto vztahy jsou pro každého člověka velmi důležité, bez nich nedokáže jedinec žít pozdější vztahy. Rodina musí být společenství pravdy, důvěry, respektu a víry mezi sebou navzájem, pak to bude společenství lásky. A naopak, jedno bez druhého není možné - tam kde je láska, je i pravda, důvěra a respekt mezi sebou. Všichni členové rodiny, včetně dětí, mají podle svých darů budovat společenství osob. To se děje každodenním vzájemnou službou, sdílením dober, radostí a strastí.²⁶⁹

²⁶⁶ PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2009, str. 14.

²⁶⁷ Srov. JAN PAVEL II. *Familiaris consortio*, 15.

²⁶⁸ Srov. Pastorační konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 48.

²⁶⁹ Srov. JAN PAVEL II. *Familiaris consortio*, 21.

Základním prvkem budování rodinného společenství je výchovný dialog mezi rodiči a dětmi a mezi sourozenci navzájem, je to dialog, při kterém každý dává a přijímá. Rodinné rozhovory, ať již u stolu při jídle, večerní „povídání si“ při hře jsou velmi důležité! Při těchto nepatrných rozhovorech se často nevědomky řeší existenciální problémy, pokud tyto rozhovory chybí, musejí je nahradit psychologové. Bohužel jsem často svědky toho, že rodiny nepraktikují běžné společné rituály jako je například rodinný oběd. Místo toho si každý sám poobědvá u televize, kde běží třistapátý díl seriálu, ze kterého se dítě „naučí“ spoustu nových věcí. V komunitě Cenacolo se chlapci učí těmto rozhovorům, které většina z nich v rodině nenalezla. Rozhovory mají v komunitě své důležité místo např. ve formě sdílení se, revize života, sdílení kompromisů, každodenní rozhovory po obědě a večeři, při práci apod.

Mohl jsem být přítomen několika rozhovorům, kdy se řešil problém mezi narkomanem a rodičem. V ten okamžik největším problémem nebyl důvod, kvůli kterému přišli, mnohem větší problém byla jejich vzájemná komunikace. Nebyli schopni dialogu, navzájem si naslouchat, byl to spíše rozhovor plný výčitek a urážek. Skákali si do řeči a prezentovali svoji pravdu, aniž by vyslechli druhého. Poté, co se dala dialogu pravidla, bylo možné vést rozhovor, který byl pro obě strany velmi šokující. Až teď se dozvěděli to, co se mělo a dalo řešit dříve. Rodině chyběl tento důležitý prvek – dialog. Rodiče často vyčítají svým dětem: proč jsi mi to neřekl dřív? Na to se jim dostává dvojí odpovědi: buď že to nedokázali (nebyli zvyklí řešit s rodiči dřívější problémy) a nebo, že to rodičům již dříve vícekrát říkali, ale rodiče neslyšeli (neuměli naslouchat).

Milovat znamená vyjít sám ze sebe, komunikovat, svobodně putovat „od sebe k druhým“ a nehledat přitom žádný zisk, ale za to být obohacen.

Rozmlouvat, vést dialog neznámá jen vést rozhovory, ale dialog je možný i jinak, např. skrze gesta, během práce, zkrátka chvíle strávené spolu.

Stejně jako se rodiče starají o vnější potřeby dítěte: zdravé jídlo, harmonické prostředí, dobrá společnost apod., tak by se také měli pečlivě starat o potřeby vnitřní, duchovní, o duši: modlitba, mše sv., čtení z Bible pro děti, příběhy o svatých, povídání si o víře, učit své dítě být s Bohem. Proto každodenní rodinný život by měl začínat a končit společnou modlitbou. Obsahem modlitby má být sám rodinný život a

to ve všech jejích rozmanitostech. Každé společné stolování má začínat a končit modlitbou, při níž se do rodinného kruhu pozve Bůh.

Prvními zvěstovateli Boha jsou pro děti jejich rodiče. Duchovní výchova dětí je především jejich úkol. Rodiče slibují, že budou ve víře své děti vychovávat již při udílení křtu. Nemohou tedy spoléhat a výchovu přenechávat pouze babičkám, knězi nebo katechetovi. Je potřebné, aby se rodiče modlili s dítětem již jako s kojencem. Může to být krátká modlitba nad postýlkou, kdy Bohu poděkuji za dítě a poprosím za ochranu, ale neměla by se ani v tomto věku vynechávat. Rodina, která se společně nemodlí hned ze začátku, s ní těžko později začíná. Naopak ti, kteří se s dětmi začali pravidelně modlit každý den a modlitba se stala součástí rodinného dne, s modlitbou neměli později potíže. Proto se v další části zaměřím na modlitbu rodiny s malými dětmi.

Několik rad od narkomanů pro rodiče:²⁷⁰

1. Nezapomínejte na modlitbu. Dejte rodině harmonii, lásku a pokoj skrze modlitbu. Ať je vaše rodina modlitbou.
2. Rodiče buďte rodiči. Kamarádů může mít vaše dítě hodně, ale jen jednoho otce a matku.
3. Nedávejte dětem nic jiného než sami sebe, dávejte jim čas. Kolik hodin strávíš u televize či PC a kolik hodin strávíš aktivně se svým dítětem? Dítě je důležitější než kariéra a koníčky.
4. Každé dítě je jiné, každé dítě potřebuje jiný přístup. A to ne jen charakterově, ale každé dítě se rodí do „jiné“ rodiny. Rodina se neustále mění - když se vám narodí třetí dítě, rodí se do jiné rodiny než se narodilo první.
5. Rodiče jsou pro dítě vzor. Dítě je zrcadlem rodičů!
6. Naslouchej svému dítěti, nech ho mluvit. Neskákej mu do řeči. Nesnaž se vždy mít jasné řešení. Ale přijmi jeho názor.
7. Když zjistíš, že má dítě pravdu, tak to uznej! Nesnaž se mít vždy pravdu.

²⁷⁰ Nejsou to samostatné výroky narkomanů, rady jsem sepsal na základě rozhovorů s nimi.

8. Vytvářejte harmonický domov. Mějte pod dozorem, kolik času dítě stráví u televize, počítače, a co sleduje!
9. Vytvářejte prostor pro ticho! Nedovolte, aby u neustále něco vyhrávalo.
10. Rodiče, buďte mezi sebou jednotní. Dítě vycítí vaši nejednotnost a naučí se to dobře využívat.
11. Stanovte si pravidla, kdo co bude mít na starost. Vychovejte v dětech smysl pro povinnost. Vyžadujte plnění jejich povinností a netolerujte polovičatost.
12. Vaše názory musí být v souladu s jednáním. Vaše slova s činy. Častý vzorec: tatínek domlouvá synovi „nesmíš lhát paní učitelce, to je škaredá věc, takového bychom tě neměli rádi “. Do toho zazvoní telefon a otec požádá syna, aby šel, zvedl sluchátko a popřípadě zapřel, že je doma, protože má hodně práce. Jak tomu má dítě porozumět?
13. Především otcové, uznejte svoje pochybení. Uznejte pravdu svého syna/dcery, pokud ji má a vy jste to třeba i později zjistili. Nebude to dítětem považováno za slabošství, ale naopak za siláctví.
14. Učte děti skromnosti. Učte děti vážit si věcí, vážit si mála. Nemusí mít všechno a hned, to je znamením sobectví. Člověk má větší cenu pro to, co sám je, než pro to, co má.²⁷¹ Nebojte se říkat ne.
15. Neodsuzujte osobu, ale čin. Je špatné to, co jsi udělal, ale ty nejsi špatný.
16. Nebojte se dítě potrestat. Dejte dítěti hranice, ve kterých se může pohybovat, ale když je vědomě přeruší, nediskutujte s ním, jestli trest ano nebo ne. Nenechte se manipulovat dítětem, často zkouší, kam až může zajít. Trest nikdy nemůže dítě ponižovat! Trest musí být spravedlivý.
17. Dítě nikdy netrestejte, pokud jste více opojeni alkoholem!
18. Buďte stálí – nepodléhejte náladovosti.
19. Při delším konfliktu řešte problém jako první.

²⁷¹ Srov. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 35.

20. Varujte se sourozeneckého soupeření, kdo je v čem lepší.
21. Učte dítě zodpovědnosti za své činy, za rodinu, kamarády. Povzbuzujte je v jejich pomoci pro druhé. Učte dítě, aby mělo otevřené oči pro bolesti druhých.
22. Spolupracujte a věřte ostatním vychovatelům, nevěřte svému dítěti, že si na ně všichni zasedli a ono se stalo jejich obětí.
23. Otcové, kéž byste hladili více manželčinu ruku než myš od počítače.
24. Nehádejte se před dětmi.
25. Nezapomeňte na dobrou duchovní výchovu, jak doma v rodině, tak ve škole a v různých společenstvích.

ZÁVĚR

Droga se šíří do všech míst jako epidemie, její následky jsou hroživé a nevratné.

Dnešní společnost a komunitu Cenacolo je možné přirovnat k izraelskému lidu a Mojžíšovi. Když Hospodin seslal na Izraelity ohnivě smrtící hady za nevděk a neustálé rebelství, Mojžíš se za lid modlil, Hospodin vyslyšel jeho prosby a dal mu povel, aby udělal hada Ohnivce a připevnil jej na žerd'. Kdokoliv se na něj podíval, byl zachráněn (srov. Num 21,5-9). Tento příběh se nesčetněkrát v dějinách spásy opakuje: člověk svým jednáním na sebe přivolá zlo, Bůh ho nenechává v beznaději a posílá hada „Ohnivce“, který zachraňuje. Pro nás je novým „Ohnivcem“ kříž, který nám přináší spásu.

Tento příběh můžeme také aplikovat na komunitu Cenacolo, která se pro mnohé mladé beznadějně lidi stala „hadem Ohnivcem“, který jim přinesl naději do beznaděje. Stejně jako izraelský lid, který byl se vším nespokojen – pohrdal dary od Boha, nelíbila se mu svoboda, reptal proti Bohu... Podobně jedná i dnešní člověk: má svobodu a blahobyť, ale nestačí mu to, neustále brojí proti Bohu, odmítá Boha, a tak upadá do prázdnoty – života bez Boha, kterou se snaží naplnit něčím jiným, drogou. Věci nemohou dát to, co dává Bůh. Podobně jako se Mojžíš modlil k Hospodinu, aby Izraelity zbavil smrtelných hadů, tak se i dlouhá léta modlila sestra Elvíra za všechny beznadějně mladé lidi, kteří upadli do otroctví závislosti. Díky ní se komunita Cenacolo stala „Ohnivcem“ pro všechny narkomany, alkoholiky, gamblery a lidi bez naděje. Epidemie drogy se šířila po celém světě rychle, ale ještě rychleji se šíří záchrana z této smrtelné epidemie v podobě křesťanských komunit v čele s komunitou Cenacolo.

Dnešní odborníci „léčí“ problém drog (somatickou a psychickou závislost) pomocí různých medikamentů, a tak často k závislosti na droze přibývá i závislost na antidepresivech. Komunita Cenacolo u psychické závislosti tento způsob léčby odmítá. Myslí si, že důvodem, který vedl jedince k užívání drogy, je absence lásky, nepřítomnost Boha, duchovní prázdnota, kterou není možné vyřešit pomocí léků, ale tím, že mu dáme lásku a naučíme ho milovat sebe sama a druhé. Tak se setká s Bohem, který naplní jeho prázdnotu.

„Tajemství“ komunity Cenacolo je nebýt terapeutickou komunitou, ale rodinnou komunitou Lásky. Její úspěch je dán tím, že se nesnaží vlastními silami vyléčit pacienta, ale že nechává působit Boha, který proměňuje jejich srdce. Komunita stojí na třech pilířích – modlitba, společenství a práce. Domnívám se, že na těchto pilířích je „přestavován“ i jejich nový chrám života s Bohem. I když se i v jiných světských komunitách objevují obdobné prvky, rozdíl je v tom, že v komunitě se vše žije naplno – pracuje se zde nejen pro terapii, ale kvůli přežití, aby měli co jíst a pít. Na rozdíl od některých civilních komunit se nejenom oslovují bratře a sestro, ale žijí zde tři roky společně jako jedna rodina, která prožívá mnoho krásného, ale i nepříjemného. Když jsem mohl strávit 14 dní ve slovenském komunitním domě, byl jsem velmi mile překvapen, jaké mají chlapci mezi sebou krásné vzájemné vztahy. Když jsem se ptal M., jestli někteří chlapci z komunity odchází, odpověděl mi, že ano, ale když se vrátí do rodné rodiny, zjistí, o co přišli a rychle se všichni vracejí. V komunitě Cenacolo je vzájemná láska, pravda, pokoj, víra – to, co doma nenašli.

Myslím si, že je možné najít v komunitě Cenacolo mnoho rozdílných terapeutických prvků, které se v jiných komunitách neobjevují, ale tím primárním, co dělá komunitu Cenacolo velice úspěšnou, je Bůh, který v komunitě působí. Podobně jako by na poušti mohlo být více jiných „hadů ohnivců“, ale pokud mu není dána moc od Boha, nemůže být zachraňující.

ANOTACE

Příjmení a jméno: Martin Sekanina

Instituce: Katedra křesťanské výchovy CMTF UP v Olomouci

Název diplomové práce: Využití terapeutických prvků komunity Cenacolo při léčbě závislostí

Vedoucí: Doc. Ing. Mgr. Peter Tavel, Ph.D.

Počet stran: 215

Počet příloh: 21

Počet titulů bibliografie: 54

Klíčová slova: katolická teologie

komunita Cenacolo

Elvíra

terapie

závislost

drogy

Diplomová práce analyzuje problematiku vzniku závislosti z bio-psycho-sociálního a biologického pohledu, dále se zaměřuje na vznik, projevy a léčení závislosti z odborného hlediska u nejzneužívanějších drog. Další část diplomové práce popisuje komunitu Cenacolo. Po historii komunity se zabývá průběhem vstupu do komunity, tzv. kolokvia, bezprostřední vstup do komunity, život v komunitě a zamýšlí se nad potenciálem, který komunita nabízí při léčbě závislostí. Další kapitola srovná účinné faktory skupinové psychoterapie, které uvádí Yalom, s komunitou Cenacolo.

Anottation

The diploma thesis analyses problems of the addiction origin from a bio-psycho-social and neuro-biological point of view. Hereafter it focuses on origin, manifestations and cure of addiction from a specialist view in the case of the most abused drugs. Another part of the thesis describes the Cenacolo community. In short it touches the Cenacolo history. The thesis takes down the community admission in general (the colloquiums), the concrete community admission and everyday community life as well. The potential, that the community can offer for an addiction treatment, is another important topic. Next chapter compares effective factors of the group therapy proposed by Yalom with that of the Cenacolo community.

BIBLIOGRAFIE

AMBROS, PAVEL. *Fundamentální pastorální teologie I.* 1. vyd. Olomouc: Jiří Burget, 2000. 132 s. ISBN 80-902798-2-1.

ATKINSON, RITA. L. a kol. *Psychologie*. Přel. Herman, E. a kol. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. 751 s. Přel. z: Hilgard's introduction to psychology. ISBN 80-7178-640-3.

BARBARIĆ, SLAVKO. *Perly raněného srdce*. Přel. Štampfelová, M. 1. vyd. Praha: VERITÉ, 1999. 160 s.

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad. 7. přepracované vyd. Praha: Česká biblická společnost, 1996. 1303 s. ISBN 80-85810-11-5.

BIČ, MILOŠ. a kol. *Výklady ke Starému zákonu: díl I. zákon (Genesis - Deuteronomium)*, 1. vyd. Praha: Kalich, 1991. 598s. ISBN 80-7017-408-0.

BOURS, JOHANNES. *Ježíš se ho zeptal*. Přel. Vokoun, J. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. 148 s. Přel. z: Da fragte Jesus ihm. ISBN 80-7113-131-8.

FRANKL, VIKTOR EMANUEL. *Člověk hledá smysl, úvod do logoterapie*. Přel. Trtík, Z. 1. vyd. Praha: Psychoanalytické nakladatelství, 1994. 88 s. Přel. z: Man's Search Meaning, Introduction to Logotherapy. ISBN 80-901601-4-X.

FRANKL, VIKTOR EMANUEL. *Vůle ke smyslu*. Přel. Jochmann, V. vyd. neuvedeno. Brno: Cesta, 2006. 213 s. Přel. z: Der wille zum sinn. ISBN 80-7295-084-3.

GASPARINO, ANDREA. *Revízia života*. Přel. Turanský, Š. 1. vyd. Bratislava: Don Bosco, 2000. 37 s. Přel. z: Revisione di vita. ISBN 80-88933-55-2.

GILBERT, GUY. *Bratr vyvržených*. Přel. Špinková, E. 1. vyd. Praha: Portál, 1993. 127 s. Přel. z: Un pretre cher les loubards. ISBN 80-85282-X.

GRÜN, ANSELM a DUFNER, MEINRAD. *Zdraví jako duchovní úkol*. Přel. Hermach, J. 1. vyd. Svitavy: Trinitas, 1994. 60 s. Přel. z: Gesundheit als geistliche Aufgabe. ISBN 80-901457-X.

GRÜN, ANSELM. *50x Ježíš*. Přel. Hubková, J. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. 195 s. Přel. z: Bilder von Jesus. ISBN 80-7192-482-2.

KÁBRT, JAN a kol. *Latinsko český slovník*. 4. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1996. 483 s. ISBN 80-04-26657-6.

KALINA, KAMIL. *Terapeutická komunita: obecný model a jeho aplikace a léčbě závislostí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 400 s. ISBN 978-80-247-2449-2.

KALINA, KAMIL. a kol. *Základy klinické adiktologie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 392 s. ISBN 978-80-247-1411-0.

KANTOR, JIŘÍ. a kol. *Základy muzikoterapie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 296 s. ISBN 978-80-247-2846-9.

Kol. autorů. *Matka Elvíra - Comunita Cenacolo*. (další údaje neuvedeny)

Kol. autorů. *Bohu nie je nič nemožné: 25 rokov cesty "z tmy do svetla"*. (Další údaje neuvedeny. Vydala komunita Cenacolo pro vnitřní potřebu – jedná se o pamětní knihu komunity Cenacolo. Stránky nejsou číslovány).

KŘIVOHLAVÝ, JARO. *Mít pro co žít*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1994. 94 s. ISBN 80-85495-33-3.

KŘIVOHLAVÝ, JARO. *Psychologie zdraví*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 280 s. ISBN 80-7178-551-2.

KUNETKA, FRANTIŠEK. *Eucharistie v křesťanské antice*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. 231 s. ISBN 80-244-0920-8.

MARHOUNOVÁ, JANA a NEŠPOR, KAREL. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. 1. vyd. Praha: Empatie, 1995. 112 s. ISBN 80-901618-9-8.

MARSCH, MICHAEL. *Uzdravení skrze Bibli*. Přel. Gärtnerová, A. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. 134 s. Přel. z: Komm, Schöpfer Geist, Heilung durch die Bibel. ISBN 978-80-7195-146-9.

MARSCH, MICHAEL. *Uzdravení skrze svátosti*. Přel. Jančařík, Z. 3. vyd. Brno: Kartuziánské vydavatelství, 2007. 87 s. Přel. z: Heilung durch die Sakramente. (ISBN neuvedeno)

NEŠPOR, KAREL a CSÉMY, LADISLAV. *Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je v čas rozpoznat, jak je zvládat*. 2. rozš. vyd. Praha: Sportpropag, 1994. 160 s. (ISBN neuvedeno)

NEŠPOR, KAREL. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 152 s. ISBN 80-7178-432-X.

NEŠPOR, KAREL. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 160 s. ISBN 80-7178-515-6.

NEŠPOR, KAREL. *Zůstat střízlivý: praktické návody pro ty, co mají problém s alkoholem, a jejich blízké*. 1. vyd. Brno: Host, 2006. 240 s. ISBN 80-7294-206-9.

POSPÍŠIL, CTIRAD. VÁCLAV. *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. 415 s. ISBN 80-7195-000-9.

PRŮCHA, JAN. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 3. aktualit. vyd. Praha: Portál, 2009. 271 s. ISBN 978-80-7367-567-7.

ŘEHOŘ NAZIÁNSKÝ. *Epistula 101 (Ad Cledonium)*. In: M. Simonetti (a cura di), *Il Cristo II* (Vicenza 1986)

SCHLESINGER, MIROSLAV. *Niečo nové pre život*. 1. vyd. Trnava: Dobrá kniha, 2006. 96 s. ISBN 80-7141-529-4.

SKÁLA, JAROSLAV. *Až na dno!? Fakta o alkoholu a jiných návykových látkách*. 4.přepřac. a dopl. vyd. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1988. 144 s. (ISBN neuvedeno)

SMEJKAL, JAROMÍR. *Církev a drogy*. In: *Sborník konference Komunitní spolupráce v ČR*. 1. vyd. Brno: Sdružení podané ruce, 2003.

TAVEL, PETER. *Smysl života podle Viktora Emanuela Frankla*. Přel. Florian, J. 1. vyd. Praha/Kroměříž: Triton, 2007. 303 s. ISBN 80-7254-915-4.

TAVEL, PETER. *Vybrané kapitoly ze sociální psychologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 132 s. ISBN 978-80-244-1658-8.

VANIER, JEAN. *Cesta k lidství*. Přel. Heryán, L. 1. vyd. Praha: Portál, 2004.

VLKOVÁ, GABRIELA, IVANA. *Úvod do prorocké a mudroslovné literatury Starého zákona*. 2. přepřac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 95 s. ISBN 978-80-244-1593-2.

WEST, CHRISTOPHER. *Teologie těla pro začátečníky*. Přel. Prukdá, J. a Skočovský, K. 1. vyd. Praha: Paulínky, 2006. 143 s. Přel. z: *Theology of the body for beginners*. ISBN 80-86949-18-4.

Upřímná vyprávění poutníka svému duchovnímu otci. Přel. Vítámvás, P. 1. vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2001. 279 s. (Přel. z: neuvedeno). ISBN 80-86045-65-X.

YALOM, IRVIN. D. a LESZCZ, MOLYN. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. Přel. Drápková, H. Hajný, M. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 648 s. Přel. z: Theory and practice of group psychotherapy. ISBN 978-80-7367-304-8.

Závislost. In: HOŠEK, JAN a kol. (red.). *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. 1. vyd. Praha: Diderot, 1999. Sv. 8 (t/ž). ISBN 80-902723-0-4.

LUISLAMPOVÁ, P. Spiritualita Řehole Benediktovy, In: *Řehole Benediktova*. vyd. 1. Praha: Benediktinské arcidiecéze sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 1998. LXX+242 s. ISBN 80-238-2676-X.

Církevní dokumenty liturgické knihy

Český misál. Praha: České liturgické komise, 1983.

Denní modlitba církve. Praha: Česká liturgická komise, 1987.

JAN PAVEL II. *Familiaris consortio*. Přel. Brichtová, T. 1. Vyd. Praha: Zvon, 1992. ISBN 80-7113-067-2.

JAN, PAVEL II. *Laborem exercens*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1991. ISBN 80-7113-007-9. (překladatel neuveden)

JAN PAVEL II. *Redemptor hominis*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1996. ISBN 80-7113-178-4. (překladatel neuveden)

Katechismus katolické církve. Z francouzštiny přel. Koláček, J. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995. Přel. z: Catéchisme de l'Eglise catholique. ISBN 80-7113-132-6.

KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Instrukce kongregace pro nauku víry o modlitbách za získání uzdravení od Boha z 14. září 2000*. Český překlad In: Acta České biskupské konference. Praha: Česká biskupská konference, 2009. roč. 2009, č. 4, str. 75-87.

Konstituce o posvátné liturgii. In: *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Přel. Mádr, O. a kol. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. Přel. z: Sacro Sanctum Concilium Vaticanum II: Constitutiones, Decereta, Declarationes.

Obrady pokání. Praha: Česká liturgická komise, 1982.

Obrady pomazání nemocných a péče o nemocné. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-585-3.

Internetové zdroje

www.alkoholik.cz

<http://botanika.wendys.cz>

www.cenacolo.sk

www.comunitacenacolo.it

www.comunitacenacolo.org

www.drogy.cz

www.cho.cz

www.val1libbt.com

www.zkola.cz

SEZNAM PŘÍLOH

Příl. 1: Domy komunity Cenacolo podle vzniku	150
Příl. 2: Dekret o uznání	152
Příl. 3: Protokol z kolokvia rodinných příslušníků.....	154
Příl. 4: Protokol z kolokvia se žadateli ke vstupu do komunity Cenacolo	157
Příl. 5: Zkušenost manželského páru, který vede rodičovské kolokvia	159
Příl. 6: Rozpis služeb slovenského komunitního domu	161
Příl. 7: Týdenní rozpis neustálé celo-komunitní adorace	162
Příl. 8: Úkoly z revize života	163
Příl. 9: Přeložené úkoly z revize života	164
Příl. 10: Příklad denního zápisu z deníku	165
Příl. 11: Svědectví K.	166
Příl. 12: Svědectví P.	175
Příl. 13: Svědectví Pi.	179
Příl. 14: Svědectví D.	183
Příl. 15: Svědectví E.	187
Příl. 16: Svědectví M.	191
Příl. 17: Překlad úkolů z revize života	199
Příl. 18: Překlad denního zápisu z deníku.....	200
Příl. 19: Modlitba růžence za závislé a se závislými.....	202
Příl. 20: Zasvěcení Panně Marii	208
Příl. 21: Obrázková příloha	209

Přil. 1: Domy komunity cenacolo podle vzniku

Mateřský dům	Saluzzo	Itálie	1983
Radost	Savigliano	Itálie	1985
Radost	Borgaro Torinese	Itálie	1988
Naděje	Envie	Itálie	1990
Ráj	S. Anna Boschi – Cuorgnè	Itálie	1990
Panna Maria Sněžná	Bagnolo P.te	Itálie	1991
Oáza sv. Františka	Vada	Itálie	1991
Pole života	Medžugorje	Bosna a Hercegovina	1991
Svatý Josef	Giustenice	Itálie	1992
Maria Ambra	Spinetta	Itálie	1992
Panna Maria Zdraví	Ugljane	Chorvatsko	1992
Svatá Bernardeta	Adé	Francie	1993
Panna Maria Naděje	St. Augustine	USA	1993
Sv. Jan Křtitel	Cherasco	Itálie	1995
Svatý Štěpán	Santo Stefano Belbo	Itálie	1996
Emauzy	Mariotto	Itálie	1996
Svatá rodina	Marene	Itálie	1996
Sv. Josef Dělník	Varaždin	Chorvatsko	1996
Panna Maria Něžná	Mogi das Cruzes	Brazílie	1996
Matka Naděje	Kleinfrauenhaid	Rakousko	1997
Svatý Mikuláš	Biograd	Chorvatsko	1998
Sv. Vincenc sv. de Paul	Vrbovec	Chorvatsko	1999
Panna Maria Boží prozřetelnosti	Lourdes	Francie	1999
Panna Maria z Knock	Knock	Irsko	1999
Cenacolo de Guadalupe	Valle de Bravo (Toluca)	Mexiko	1999
Panna Maria Nanebevzatá	S.Lazzaro – Saluzzo	Itálie	1999
Milosrdný Ježíš	Saluzzo	Itálie	2000
Královna misií	Saluzzo	Itálie	2000
Pole radosti	Medžugorje	Bosna a Hercegovina	2000
Městečko radosti	Novigrad	Chorvatsko	2000
Svatá Marta	Šišinec	Chorvatsko	2000
Vesnička pokoje	Saluzzo	Itálie	2000
Neposkvrněná Panna Maria	Giezkowo- Koszalin	Polsko	2001
Sv. František z Assisi	Jaù (Sao Paolo)	Brazílie	2001
Sv. Petr a Pavel	Šarengrad	Chorvatsko	2002
Jan Pavel II.	Jastrzębie Zdrój	Polsko	2002
Svatá Tereza	Hondeghem – Lille	Francie	2002
Panna Maria Růžencová	Casale Litta	Itálie	2002

Panna Maria			
pomocnice křesťanů	Catú	Brazílie	2003
Malí fatimští pastýři	Saluzzo	Itálie	2003
Nejsvětější srdce			
Ježíšovo	Chiusa Pesio	Itálie	2004
Matka života	Vrbovec	Chorvatsko	2004
Panna Maria mládeže	Skocjan	Slovinsko	2004
Blahoslavená			
Karolína	Tarnów	Polsko	2004
Matka Milosrdenství	Bartrès	Francie	2004
Panna Maria			
Lurdská	Mogliano Veneto	Itálie	2005
Neposkvrněná Panna			
Maria	St. Augustine	USA	2005
Maria naše Matka	Villa Salvador (Lima)	Peru	2005
Panna Maria z Lujan	Pilar (Buenos Aires)	Argentina	2005
Nebe a pole	Casaleggio	Itálie	2006
Nazaret	Loreto	Itálie	2007
Sv. Cyril a Metoděj	Kráľová pri Senci	Slovensko	2007
Louče světla	Villa Salvador (Lima)	Peru	2007
Sv. Maria Goretti	St. Augustine	USA	2008
Bl. Piergiorgio			
Frassati	Montecastello	Itálie	2009

Príl. 2: Dekret o uznání

Komunita Cenacolo sa zrodila 16. júla 1983 z iniciatívy pani Rity Petrozzi, známej ako Matka Elvíra, ktorá po niekoľkých rokoch čakania a modlitby, počas ktorých vnímala, že Pán ju povolával venovať svoj život opusteným mladým ľuďom, vylúčeným na okraj spoločnosti a narkomanom, otvára prvý dom Cenacola, v polo zborenej budove na kopci v Saluzzo, kde prijíma chlapcov z ulice v ťažkostiach. Hlboká intuícia, ktorá ju vedie, sa zrodila z vnímania že to, čo títo mladí ľudia hľadali, nebolo niečo, ale niekto - tvár Otca; toto poznanie ju podnecuje k tomu, aby ponúkla mnohým ľuďom, ktorí klopú na dvere Komunity, nielen miesto liečenia a sociálnej pomoci, ale aby im tiež navrhla cestu obrátenia a znovuzrodenia viery v Kristovom svetle. Ako je uvedené v Stanovách, Komunita Cenacolo chce byť živým znakom Lásky a Božieho milosrdenstva pre chudobných, v úplnom a nezištnom zdieľaní života rešpektujúceho dôstojnosť osoby, poslušná na hlas Ducha svätého, žijúca v odovzdanosti do Božej prozreteľnosti, pozorná na potreby doby (článok 2 Stanov). Komunita žije túto charizmu tým, že podporuje osobné posvätenie vlastných členov a rozvíja iniciatívy a diela, ktoré sú zamerané na prijímanie, formáciu a pomoc tým, ktorí prežívajú situácie závislosti alebo bezvýchodiskovosti. Komunita Cenacolo bola uznaná ako diecézne združenie veriacich 30. mája 1998 jeho excelenciou Mons. Diegom Natale Bona, a 8. decembra 2005 jeho excelenciou Mons. Giuseppe Guerrini, terajším biskupom Saluzzo, ktorý definitívne potvrdil diecézne uznanie Komunity. V uplynulých rokoch sa početné osoby rozhodli venovať tejto misijnej službe a tak boli otvorené nové domy a uvedené do chodu mnohé diela prijatia na celom svete. Pri príležitosti jubilejnej púte celej Komunity Cenacolo do Ríma 16. februára 2000, Svätý otec Ján Pavol II živo povzbudil úsilie jej členov slovami: „Drahí moji, pápež je s vami, oceňuje vaše dielo a sprevádza vás svojou modlitbou. Nestrácajte odvahu v ťažkostiach, nech je kríž vašou oporou. Od Krista ukrižovaného a vzkrieseného neprestajne čerpajte podnet k vytrvalosti v ceste, na ktorú ste sa podujali, aby ste takto boli svedkami nádeje v spoločnosti“. Druhý vatikánsky koncil, rovnako aj post-koncilové magistérium venujú osobitnú pozornosť združujúcim formám účasti na živote Cirkvi, a preukazujú voči nim hlbokú úctu a záujem (viď. Dekrét o laickom apoštoláte Apostolicam actuositatem 18,19,21 a

posynodálna apoštolská exhortácia Christifideles laici 29). Rovnako Boží sluha Ján Pavol II chcel zdôrazniť dôležitosť: „podporiť rôzne združujúce reality, ktoré či už v tradičných formách, alebo v nových formách cirkevných hnutí neustále dávajú Cirkvi tú živosť, ktorá je Božím darom a predstavuje skutočnú jar Ducha“ (z apoštolského listu Novo millennio ineunte, čl. 46). Aj Benedikt XVI potvrdil, že nové cirkevné hnutia a nové komunity: „sú darom od Pána, sú cenným prameňom, svojimi charizmami obohacujú celú kresťanskú komunitu“.

Na základe hore uvedených skutočností a žiadosti podanej pani Ritou Petrozzi, v ktorej, z titulu zakladateľky a predsedníčky Komunity Cenacolo, žiada toto dikastérium o právne uznanie menovaného združenia ako medzinárodného súkromného združenia veriacich a o schválenie jeho Stanov, vzaté do úvahy odporúčajúce listy biskupov, ktorí dosvedčujú pevnú vieru členov Komunity, živý zmysel pre cirkevné spoločenstvo, a tiež apoštolskú horlivosť; v očakávaní rozšírenia Komunity do mnohých krajín sveta, považujem za vhodné uznať Komunitu Cenacolo a schváliť jej Stanovy. Po prijatí námietok vznesených týmto dikastériom, podľa článku 134 apoštolskej konštitúcie Pastor Bonus o rímskej kúrii a kánonu 322 kódexu kanonického práva, Pápežská rada pre laikov:

1° - Uznáva Komunitu Cenacolo ako medzinárodné súkromné združenie veriacich s právnou subjektivitou podľa kánonov 298, 311 a 321, 329 kódexu kanonického práva.

2° - Schvaľuje stanovy menovaného združenia overené dikastériom a uložené v jeho archívoch na obdobie ad experimentum 5 rokov.

Vo Vatikáne 16. júla 2009 na sviatok Panny Márie Karmelskej, v deň dvadsiateho šiesteho výročia založenia Komunity Cenacolo, podpísané kardinálom Stanislavom Rylkom, predsedom a mons. Giosephom Clemens, sekretárom.

Přil. 3: Protokol z návštěvy kolokvia s rodiči

- Dne 16. 10. 2010 v Piešťanech.
- Setkání začíná každou sobotu v 14:00 hod v Piešťanech v Jezuitském pastoračním domě v ulici Pod Párovci a končí před cenacolským růžencem za všechny závislé narkomany, alkoholiky, gamblery, který začíná v 18:00 hod.
- Tato kolokvia vždy vedou manželé, kteří tato setkání absolvovali a svoje dítě mají v komunitě Cenacolo. Dnešní kolokvium vedou manželé Valíkovi z Bratislavy.
- Ve stejnou dobu, kdy probíhají tato rodičovská kolokvia, současně o patro výš probíhá setkání potenciálních žadatelů ke vstupu do komunity Cenacolo.
- I když se těmito kolokviím říká „rodičovská kolokvia“, tak nejsou určena výhradně pro rodiče, ale jsou pro nejbližší rodinné příslušníky, tzn. pro rodiče, partnery, sourozence či jiné přátele.
- Na dnešním kolokviu bylo okolo 37 rodinných příslušníků, větší polovina jsou manželské páry, dále samotné matky, a dva kněží.
- Jedním z pravidel je, že se z těchto kolokvií nevynáší žádné informace. Dalším z pravidel je, že si všichni tykají bez rozdílu věku či postavení.
- Ti, co kolokvium vedou, na začátek představí nováčkům komunitu Cenacolo a průběh kolokvií. Rodiče jsou taktéž seznámeni s požadavky ke vstupu do komunity a se životem v komunitě.
- Kandidáti a rodiče se během těchto několika týdnů (minimálně 8 sobotních setkání) připravují ke vstupu závislého do komunity a jsou v této době vázáni k plnění předem daných pravidel, které musí rodiče/partner od žadatele vyžadovat, a to velmi přísně. Po nedodržení pravidel je rodič/partner nucen pro dobro závislého a dobro rodiny volit velmi radikální řešení, např. dočasné vyhození z domova...
- Potenciální kandidáti mají v období kolokvií, tedy v průběhu přípravy ke vstupu do komunity žít podobným životem jako v komunitě. Proto se mají postupně vzdávat věcí, které v komunitě mít nebudou. Dalším důvodem přísnosti pravidel je, že narkomani/alkoholici nemají sami pevnou vůli a musejí být chráněni před jakýmkoliv pokušením si drogu nějak opatřit. „Kdo má mobil, má drogu.“ Proto kandidát musí přísně dodržovat tyto pravidla:

1. musí přestat brát drogu,

2. musí přerušit veškeré kontakty se světem – opustit práci, školu ...,
 3. nesmí vycházet z domova – rodič či partner má dotyčného zamknout,
 4. musí se vzdát mobilu,
 5. nesmí mít přístup na internet,
 6. nesmí mít u sebe žádné peníze,
 7. nesmí mít u sebe občanský průkaz ani pas,
 8. na kolokvium a z něj nesmí řídit auto,
 9. postupně se zbavit všech léků, které mají být náhradou drogy .
- Na začátku kolokvia se představí noví členové – všem sdělí informace: odkud jsou, s jakým problémem přišli, kolik je synovi/partnerovi let, o jakou závislost se jedná, jaký mají se závislým vztah k rodině apod.
 - Kolokvium probíhá v kruhu.
 - Po představení nováčků začíná samotné kolokvium. Účastníci popravdě a velmi upřímně popisují situaci předešlého týdne. Co se závislým prožili – jaké byly v rodině vztahy, jak se dařilo plnit pravidla, zda byl „čistý“, tzn. zda nepřijal drogu aj.
 - Velkým pozitivem těchto společných kolokvií je to, že si rodiče/partneři otevřeně sdělují své zkušenosti. To vede k otevírání očí oklamáných rodičů/partnerů, kteří jsou často oklamáváni dětmi/partnery. Nejčastějším příkladem je, že rodiče slepě věří svým dětem, že jsou čisti a drogy neberou, i když odborné vyšetření na přítomnost drogy bylo pozitivní. Jedna takto ze zkušených matek poradila své kolegyni: „Nikdy nevěř narkomanovi“.
 - Tato kolokvia nejsou určena pouze k tomu, aby rodiče byli schopni dobře připravit své děti ke vstupu do komunity. Jsou terapií pro rodiče samé. Setkávají se s druhými, kteří mají podobný problém, uvědomují si, že v tom nejsou sami. Navzájem se podrží a poradí si, jak oni problém řešili a jak by ho řešili dnes.
 - Je velmi přínosné, jestliže jsou manželé jednotní a jsou společně na kolokviích. V opačném případě, když jedna strana je pasivní anebo negativní, závislý využije slabého místa těchto rodičů a celý proces se zbrzdí anebo znehodnotí vůbec.
 - Pro některé rodiče, hlavně pro nováčky, jsou kolokvia velmi „tvrdá“ řeč – tvrdá pravda, často sami přiznávají, že to už dávno věděli, jen se to báli slyšet. Tato pravda je na jednu stranu velmi těžká, ale osvobozující.
 - Pro rodiče je často jedinou velkou pomocí a nadějí v této bolestivé a často beznadějně situaci víra a modlitba.

- Častým velkým problémem rodičů je slepota a přílišná a opakovaná důvěřivost k závislému.
- Rodiče jsou upozorňováni, aby se nenechali manipulovat závislým. Naopak mají důsledně vyžadovat dodržování všech pravidel.
- Rodiče poslouchají, ale nepřipouští si to. Jsou si vědomi, že by to bylo dobré, ale bojí se tento krok udělat, např. být důsledný k dodržování pravidel. Rodiče nemají odvahu vzít dětem mobil, zabavit peníze, nedovolit kouření. Závislý musí být izolovaný; pokud tomu tak není, tak to vede k bludnému kruhu, který nemá konce.
- Rozkazovat musí rodiče, a ne děti.
- Nenechávat si vyhrožovat závislým, např. typu „ty chceš, abych se zase oběsil?“

Přil. 4: Protokol z kolokvia se žadateli ke vstupu do komunity Cenacolo

- Dne 22. 10. 2010 v Piešťanech.
- Kolokvia se konají každou sobotu v 14:00 hod. v Piešťanech v Jezuitském pastoračním domě v ulici Pod Párovci a končí před cenacolským růžencem za všechny závislé narkomany, alkoholiky, gamblery který začíná 18:00 hod.
- Kolokvia jsou určena jak pro muže, tak pro dívky, kteří mají problém se závislostí anebo se svým životem. Do komunity nevstupují pouze narkomani, gambleři, alkoholici, ale také lidé, kteří neumí žít, nezvládají svůj život. Na dnešním kolokviu je například třicetiletý mladík, který má problém se vztahy v rodině, nedokáže si udržet práci déle než jeden měsíc.
- Tato setkání vedou vždy dva vyléčení narkomani, členové slovenského domu komunity Cenacolo sv. Cyrila a Metoděje. Někdy je přítomen Dr. Ivan Mendel, který se zasadil o vznik komunity Cenacolo na Slovensku. Ten taktéž bývá přítomen jak na těchto kolokviích tak i na rodičovských kolokviích. Pan doktor je člověk, který má v této problematice dlouholeté a bohaté zkušenosti a pomáhá vést tato kolokvia.
- Kolokvia probíhají obdobně jako rodičovská kolokvia. Všichni sedí v kruhu, nejprve moderátor představí sebe a komunitu Cenacolo. Pro nové členy potom stručně popíše průběh kolokvia a seznámí je s pravidly (pravidla jsou sepsána v Protokolu z návštěvy kolokvia s rodiči ze dne 16. 10. 2010 v Piešťanech). Následuje představení nových členů, poté probíhá tzv. „kolečko“, v němž se každý stručně představí (jméno, odkud je, pokolikáté je na kolokviu) a popíše průběh posledního týdne, tedy jak dodržoval daná pravidla, jaké byly v posledním týdnu vztahy v rodině, jak se dokázal vypořádat s abstinencí apod.
- Do těchto rozhovorů se může zapojit každý z přítomných. To je přínosné pro mladší chlapce, kteří jinak přijmou varování z úst člověka, který má s drogou své zkušenosti.
- Pro úspěch léčby je nutné, aby se závislý sám chtěl léčit, aby vše nepodstupoval jen kvůli tlaku okolí (rodiny). Neléčit se pro druhé, pro ty kolem mě – aby měli radost. Aby mohla být léčba úspěšná, tak závislý musí podstoupit léčbu z důvodu, že to dělá pro sebe, a to v první řadě vyžaduje poznání a přiznání si svého problému.
- Při nástupu – těsně před ním mívají žadatelé strach „měj jsem až panický strach,

hodinu poté, co jsem přišel do komunity, vše ze mě padlo a naopak mě „polil“ velký klid, jaký jsem dlouho necítil“(člen komunity Cenacolo).

- Kolokvia jsou místem setkání pravdy (p. Ivan).

- Častým problémem je laxnost závislých: „vím, že to škodí mně i celé rodině, ale je mi všechno jedno“.

- Kolokvia nejsou pouhou přípravou ke vstupu do komunity, ale jsou terapií – už tím, že jsou zde, se mění jejich život, pohled na drogu a pohled na sebe sama, mění se jejich vztah k rodině a v neposlední řadě se mění jejich svědomí.

- Častým problémem, který přítomní uvádí, je, že neumí čelit napětí, problému, před kterým dříve mohl utéci pomocí drogy. „Dříve když jsem něco provedl nebo jsem byl postaven k nějakému problému, vzal jsem si pervitin a vše bylo v pohodě“ (narkoman). V tomto období se závislý učí neřešit problémy drogou – musí se naučit umět přijmout sebe sama a neutíkat před problémem, ale naučit se jej řešit.

- Zájemci se bojí ztráty svobody, bojí se, že poté, co vstoupí do komunity, nebudou moct dělat to, co chtějí, a nebudou moct „jít ven“. Na to reagoval Dr. Mendel zajímavou myšlenkou, na kterou neměli další námitky: *„žádná léčebna, žádná komunita, nic nemůže být horšího než peklo závislosti“*.

- Důležitá je příprava před vstupem do komunity, někdy se rodiče nebo i samotní zájemci snaží urychlit vstup do komunity, ale zkušenost potvrdila, že čím je kratší tato příprava, tím dříve klient komunitu předčasně opouští.

- Typické pro většinu účastníků je prázdnota, nic je nenaplňuje, nemají smysl života. Dřívější plány udělat si školu, založit rodinu je nepřitahují, ale naopak se toho bojí.

- Závislý chce jen brát, chce brát jen pro sebe.

- Dříve než zájemce vstoupí do komunity, musí si vyřešit tyto věci: vyřešeny věci v rámci trestní činnosti (nemusí mít čistý trestný rejstřík), nesmí mít nevyřešené dluhy, musí mít lékařské vyšetření (více příloha...), musí mít ošetřené zuby....

- Komunita pomůže, aby si závislý sám uspořádal život. Komunita není ústav, ale cesta k životu. Poté, co opouští komunitu, jsou připraveni žít plnohodnotným životem, jsou schopni vztahů, založit rodinu, najít si trvalou práci.

- Tato kolokvia nejsou nábořem do komunity, mají ukázat potenciál, který se v komunitě nachází, ale na druhou stranu upozorňují na náročnost života v komunitě.

- Jsou rozdílné představy závislého dnes a jindy za rok. To, v čem vidí dnes problém a čeho se dnes bojí, po nějaké době v komunitě tomu bude právě naopak.

Přil. 5: Zkušenost manželského páru, kteří vedou rodičovská kolokvia

- Kolokvia môžu viesť starší rodičia, ktorí žijú komunitu vo svojej rodine a určí to Ivan- on má na to svoje oko.

- Ich význam a cieľ je pripraviť rodičov a syna pre vstup do komunity.

- Minimálny počet je 7 a viac, podľa toho ako rodičia napredujú aj so synom

Počas tejto doby by sa mali rodičia zjednotiť a byť pevní v tom, že cesta, ktorú pre syna vybrali je správna a iná nie je. Rodičia si na kolokviách navzájom odovzdávajú svoje skúsenosti a rozprávajú sa o tom ako ubehol týždeň a ako ho so synom prežili.

- Synovia sa pripravujú zase s chlapcami z domu v Královej pri Senci a oni posúdia kedy je chlapec pripravený pre vstup do komunity.

- Pravidlá spočívajú v tom, že syn nemá mobil, internet, kľúče od domu, nedostáva žiadne peniaze a ak sa rozhodne pre komunitu, počas celej doby prípravy ho rodičia strážia a ak ide von, len v ich doprovode. V prípade, že tieto pravidlá nedodržia predlžuje sa doba prípravy. Počas kolokvií, tie sa nesmú prerušiť inak sa začína vždy odznova akoby prišli po prvý krát.

- Ak rodičia nedodržia tieto pravidlá a nie sú jednotní a syn to vidí, tak ich nerešpektuje ani on.

- Ak syn s komunitou nesúhlasí, ale naďalej si myslí, že bude v rodine fungovať tak mu dáme na výber:

Syn môj ak chceš vstúpiť do komunity radi Ti pomôžeme, ale ak nie nebudeš žiť s nami pod jednou strechou a my sa nebudeme pozerieť ako sa dobrovoľne zabíjaš a preto choď mimo nášho domu a ži si svoj vlastný život - ale toto mu povieme s láskou lebo ho máme veľmi radi a ak sa vráti a požiada nás o pomoc sme tu vždy pre neho a pomôžeme mu.

- Aj keď sa hovorí, že závisláci sú všetci ako cez kopír, ku každej rodine a chlapcovi pristupujeme osobitne, pretože zranenia si každý nesieme vo svojom živote

- Ak rodičia majú podozrenie, netreba otáľať a konať, pretože každá dávka môže byť posledná, tu ide o život – že niečo nie je v poriadku spoznajú podľa toho, že sa zmení správanie- hovorím za našu rodinu: náš syn sa stal z dobrého a tichého chlapca zlý,

agresívny, utekal po nociach z domu, prestal chodiť do školy, raz dva dni spal, potom dva dni nespál, raz jedol do prasknutia , raz zase nejedol, nerešpektoval nič, bral peniaze alkohol. ...Ak to takto začína netreba čakať a konať. My sme nehľadali žiadnych psychiatrov ani diagnostický ústav ani nečakali na sľuby veď ja sa polepším, nefunguje to. Boh my dal do cesty, keď som bola aj s rodinou na dne človeka, ktorý mi dal číslo na Ivana, pretože som hľadala pomoc a neľutujem, inú cestu by som nehľadala toto je to správne miesto. Hneď v ten týždeň som aj s manželom išla na piatkový klub, kde prichádzajú rodičia so svojim problémom, ale hlavné bolo, že manžel ako som mu o komunite povedala, súhlasil s tým a pridal sa na moju stranu a to je to podstatné, čo potrebuje syn vidieť a necúvli sme aj keď to nie je ľahké, treba na to veľa síl, ale ja som vedela, že sa už nechcem strachovať, či my príde syn domov a v akom stave, vedela som, že chcem, aby žil a aby sa naša rodina uzdravila.....

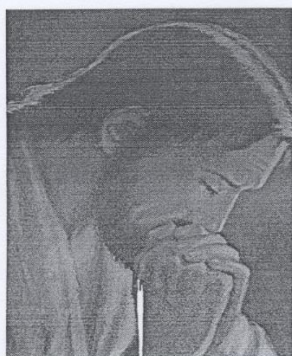
Martin, bol si na prá kolokviách tak vieš ako to funguje, ale také priateľské vzťahy medzi rodinami aké si tu rodiny vytvoria ťažko v dnešnom uponáhľanom svete nájdeš a sú to priateľstvá na celý život, pretože sa navzájom chápeme, pomáhame si, keď príde ťažká chvíľa, že si zavoláme stretneme sa a hlavne, keď chlapec odíde do komunity je dôležité, aby rodičia chodili aspoň na mesačné rodičovské stretnutia, Tí chlapi to cítia, pomáha im to a aj rodičom. Je to cesta na celý život ako to hovoríme, že z tohto vlaku, do ktorého sme nastúpili, sa už vystúpiť nedá ak to samozrejme berieme úprimne.

Prajeme všetko dobré a veľa Božích milostí. Z. a M.

Přil. 6: Rozpis služeb slovenského komunitního domu

CUCINA	TIBOR
PULIZIE	KAMIL PETR
RESP. PULIZIE	MICHAL
LEGNAIA	DOMINIK
GIARDINO	ALEX ALESSANDRO
CALDAIA	DOMINIK
TAO	MICHAL
MEZZI	RADEK ONDREJ
OFFICINA	PATRIK
STALLA	PATRIK RADEK
RESP. STALLA	MAROS
PANE	ERIK
FORMAGGERIA	KAMIL
GIRO CASA	LASZLO
BACHECA	KAMIL
CHIUSURA	PATRIK
SCARPIERA	ERIK
IMMONDIZIA	ERIK
LAVANDERIA	ALESSANDRO
DISP. ALIMENTARE	FRANTIŠEK
DISP. IGIENE	TIBOR
ACCOGLIENZA	MARŠ MICHAL
SCUOLA	ALESSANDRO, PATRIK
CORO	MICHAL, TIBOR, ALESSANDRO, PATRIK
GESTI	DOMINIK, ALESSANDRO
GRUPPO ALLEGRIA	ALESSANDRO, ERIK
COLAZIONE	MICHAL
LITURGICO	DOMINIK
ANGELUS	ONDREJ
DIARIO	ERIK FRANTIŠEK
LETTURA	FRANTIŠEK KAMIL
LETTURA SLOVACCA	MICHAL

Přil. 7: Týdenní rozpis neustálé celo-komunitní adorace

*"Pregate sempre,
senza stancarvi mai."
(Lc 18,1)*

Lunedì	12-13	MICHAL KAMIL
Martedì	20-21	ALESSANDRO RADEK
Mercoledì	04-05	FRANTIŠEK EMIL
Giovedì	05-06	DOMINIK PATRIK
Venerdì	13-14	EMIL MAROŠ
Sabato	21-22	PATRIK TIBOR
Domenica	06-07	MAROŠ KAMIL

*Fraternità "Santi Cirillo e Metodio"
Slovacchia*

Přil. 8: Úkoly z revize života

FRANTIŠEK	DIRE I MOMENTI DOVE SONO RIUSCITO O NON SONO RIUSCITO A MANTENERE LA PACE DARMI DI PIU' NELLA VITA IN CASA
RADEK	
LÁSZLO	ALZARMI A TAVOLA E CONDIVIDERE LA GIORNATA
ONDŘEJ	ALZARMI A TAVOLA E DIRE DUE MOMENTI CON CHI HO CONDIVISO LE MIE DIFFICOLTÀ E QUALI
EMIL	COSTRUIRE AMICIZIE VERE
MAROS	ESSERE COERENTE
PATRIK	DIRE DEI MOMENTI QUANDO HO FATTO QUALCOSA PER LA CASA
DOMINIK	ORGANIZZARMI MEGLIO E RICERCARE L'ESPERIENZA DEGLI ALTRI
ERIK	DIRE TRE MOMENTI QUANDO HO FATTO QUALCOSA PER ME STESSO
MICHAL	GUARDARE ME STESSO E LE PICCOLEZZE ATTORNO A ME
KAMIL	IMPEGNARMI DI PIU' A PARLARE ITALIANO
TIBOR	TROVARE EQUILIBRIO CON IL LAVORO E CON I DIALOGHI SOPRATTUTTO CON I GIOVANI
ALESSANDRO	ESSERE PIU' COERENTE
PETR	FARE AMICIZIA CON GLI ALTRI

Přil. 9: Přeložené z úkoly revize života

František	Říci okamžiky, kdy se mi dařilo nebo nedařilo zachovat klid
Radek	Dát víc životu v domě
Lászlo	Vstát u stolu a sdílet svůj průběh dne
Ondřej	Vstát u stolu a říci dva okamžiky, s kým sem sdílel své obtíže a jaké
Emil	Budovat opravdové přátelství
Maroš	Být důsledný, přímočarý
Patrik	Říci dva okamžiky, když jsem udělal něco pro dům
Dominik	Lépe si organizovat znovu objevení zkušenosti druhých
Emil	Říci tři okamžiky, když jsem udělal něco pro sebe samého
Michal	Sledovat sebe sama a drobnosti okolo mne
Kamil	Naučit se lépe mluvit italsky
Tibor	Najít rovnováhu mezi prací a rozhovory, především s mladými
Alessandro	Být víc důsledný, přímočarý
Petr	Přátelit se s druhými

Přil. 10: Příklad denního zápisu z deníku

Dnes je pondělí 22. listopadu 2010

Probudil jsem se ráno brzy, protože jsem chtěl připojit pumpu pro napouštění vany. Když jsem to udělal, chtělo se mi jít ještě spát. Když jsem se zamyslel, překonal jsem se, a řekl jsem si, že jestli chci něco udělat, nejprve musím poprosit Ježíše, aby mi se vším pomohl. Tuto adoraci jsem dobře prožil a také potom, když jsme se modlili všichni pohromadě, cítil jsem chuť udělat něco ze srdce.

Po snídani jsme vyrazili do práce. Jedna parta šla do dřevníku a druhá šla házet kameny okénkem. Já s M. jsme se šli zeptat, jak můžeme co nejrychleji vybetonovat sklep. A líbilo se mi, že jsou dneska takoví lidé, kteří chtějí radit, dnes přijel J., aby si udělal pracovní den a zůstal s námi. Když jsme se vrátili, tak u nás byl už bagr, a rovnal nám chodník. Byl jsem uvnitř trochu nervózní, protože jsem chtěl udělat všechno dobře a rychle, a když se mi to nedařilo, býval jsem nervózní. Taky po obědě jsme šli hned pracovat a líbilo se mi, když jsem cítil ochotu a elán ze strany chlapců a to mě taky povzbuzovalo. Dnešek byl zvláštní den, protože přijel taky L., aby s námi prožil pracovní den a pak také Martin, aby s námi udělal zkušenost. Vítám tě a přeji ti, aby se ti vždycky dařilo.

Před obědem šli také M. a T. vydat svědectví do jedné školy Trnavě. O půl čtvrté přijela míchačka s cementem ... pak ještě dorazil R. a ten velký stroj nám dovezl radost, když jsme všichni dohromady rovnali beton. Na začátku jsem měl trochu strach, jak to všechno dopadne, ale pak jsme našli grif a tak jsem se uklidnil. Pracovalo se až do večere, pak se modlil růženec, po večeri se zvedl A., protože dokončil jeden rok komunity. Tak ti přeju všechno nejlepší! Na konci jsem vzdal díky Pánu v kapli PVMT ... cítil jsem, že Bůh mi dal tolik darů, ale vidím, že je nevydávám na 100% - to, co bych mohl dělat a nedělám všechno, co bych dělat měl, tak prožívám svůj egoismus. Díky Pánu Ježíši za prozřetelnost, která vstoupila v posledních dnech do našeho domu.

..N. T. M chlapci, kteří dnes dělali pracovní dny.

Přil. 11: Svědectví K.

Revisio života

Dělá se jedenkrát za 14 dní

Jak to probíhá?

Utvoří se skupiny po 4-5 lidech, každý mluví o své úloze, kterou dostal minule, jestli ji splnil, jestli mu to něco dalo, jestli mu to pomohlo a mluví o dalších problémech, které má tady se životem v komunitě, co mu jde těžko, co mu jde dobře apod.

Když skončí, tak mu kluci pak řeknou svůj názor na něho, co dělá dobře a co špatně a dají mu nějakou úlohu, buď ve svědomí anebo za stolem. To znamená, že musí po večeri vstát a říct dva momenty, kdy jsem se překonal a splnil tu úlohu. Např. že sem uvěřil v komunitu, že jsem sám od sebe něco udělal bez příkazu a takové věci. Drobné, ale podstatné věci.

Říká on něco o druhém a uvádí jméno?

Může, ale jen pokud už to mají spolu vyřešené. Pokud to nemá vyřešené, tak může jen vzpomenout, že má problém s tím a tím, ale ne jaký. To si musí oni vyřešit napřed mezi sebou.

Pokud je to jednou za 14 dní, neopakují se tam nějaké věci stále dokola nebo nemůže to být formální jako u zpovědi?

Tak určitě se tam něco opakuje, člověk se za 14 dní nezmění. Jde o to, jestli potřebuje pomoc anebo jestli je vidět nějaké zlepšení. Když je další revisio, tak to není tak, že už by to neřešil, on mu ten úkol stále neoficiálně zůstává. Jde o to, aby mu to vešlo do krve, aby se nepoddával svému strachu, ale pracoval s ním.

Musí reagovat všichni?

Nemusí.

A nestane se pak, že na to někdo rezignuje?

Ne, to je vidět, že se nezapojuje, že je do počtu.

A říká se tam všechno, reakce na to co řekl i co udělal?

Ano, všechno, ale musí to být rovné, ne vrácení toho, co mi řekl on minule. Je třeba říct např., že jsi moc přemýšlel, byl jsi líný, nebo jsi měl problém s tichostí.

Jaké jsou nejčastější výtky?

Jsi nervózní, neumíš zůstat v tichu, děláš věci na oko, bez srdce. Lenost, pýcha. Pýcha nutí člověka se ozvat, nepřijmout kritiku, tvrdý humor, zraňující dobírání. Dusíš své problémy v sobě, s nikým o tom nemluvíš. To tě pak ničí. To jsem teď dostal já. Problémy s prací, s úlohami, chování k ostatní, povrchnost. Úlohu přijmeš, mlčky, to se neodmítá.

Osobní problémy se řeší mezi čtyřma očima. To se tam nerozebírá.

Vytahují se ty věci pak navzájem mezi skupinami?

Ne, to co se tam řeklo, to tam zůstává, úlohy se pak vysloví v kapli.

A co úlohy?

Oni se společně domluví, jakou dostane kdo úlohu, která mu má pomoci, aby se naučil žít, pracovat se strachem. Třeba podílet se svým utrpením, další - najít rovnováhu mezi svými úkoly, prostě aby mu to pomohlo. Když vidí, že se nesoustředí na organizaci času, tak aby na to myslel...

Máte dál nějaké zpytování svědomí?

Ne to už jen při sdílení v kapli, může říct své kompromisy (věc, co se běžně nedělá, a ty ji uděláš -snědl jsem čokoládu..., seděl jsem při práci ...) na základě evangelia, které se čte. Řekne, sedl jsem si v dobu práce, protože jsem podlehl lenosti, omlouvám se za to a prosím o odpuštění. Ostatní poděkují. Nebo viděl jsem ve skladu něco sladkého a snědl jsem to. Proč – mlsnost, lhostejnost. Co se řekne v kapli, to tam i zůstane.

Řád:

Ráno

Tak začneme od pondělí...

Budíček je v 6 ráno, ale chodí se na osobní adoraci v půl šesté. Ten kdo dělá snídání, tak nás přijde v 5:15 vzbudit a je na každém z nás, jestli vstaneme na osobní adoraci nebo ne.

Po 6té je osobní hygiena, pak se jde do kaple, modlí se radostný růženec. V růženci se po „Věřím v Boha“ modlí „Anděl Páně“.

První desátek radostného růžence je volný a druhý je za kněze a zasvěcené osoby, třetí je za to, abychom se dokázali zbavit našeho egoismu a závislosti na materiálních věcech. Čtvrtý je za matku Elvíru a děti v misiích a všechny lidi v misiích, pátý je za všechny kluky a děvčata, kteří prošli přes komunitu.

Růženec se modlí tak, že po „Věřím“ je Anděl Páně, pak jsou desátky, Zdrávas královno, Pod ochranu tvou, pak je „Ti adoriamo croce santo...“ (Klaníme se Ti svatý kříži...) pak je Anděle boží, to za koho chceme (za nás, za rodiče, za kněze) a pak je Odpočinutí věčné dej jim ..., 3x Matka Boží, Kristova, Lurdská a pak je „San Giuseppe grazie provedi per noi...“, pak „Ci'è laudato Jesu Christo ...“

Pak většinou bývá zpívaná adorace, nedělá se sdílení. Prosby, zpěv. Děkování Bohu. Písničky vybere ten, co hraje na kytaru, a ostatní vede liturgik. Ten zahajuje prosby a ukončuje modlitbu.

Po adoraci převlečení do pracovního oblečení.

Pak je snídane, která začíná modlitbou. To má na starosti ten co má na starosti Anděl Páně. Po snídani se může přečíst deník, ten kdo ho píše. Po modlitbě nakonec snídane se jde pracovat. Starší kluci rozdělí práci.

V 10 hodin je svačina (merenda).

Poledne

Pak je ve 12 oběd, oběd zahájí se modlitbou Anděl Páně a 3x Sláva.

Oběd začíná těstovinami. Obsluhuje ten, kdo chce, není to určené, je to na svědomí. Kromě pátku bývá na konec káva. Někdy se čte deník na oběd, když se nečetl ráno. Co dostaneš na talíř, to se musí sníst. Když nemůžeš, tak musíš někoho poprosit. Kuchař se musí naučit vařit tak, aby se nic nevyhodilo. Když něco zbude, tak se to může přidat do jiného jídla anebo to kuchař musí sníst. Je to např. tedy, když špatně rozdělí jídlo, nepohodně se se skladníkem anebo má svou hlavu. Tak ho prostě dojídá na večeři. S prozřetelností se neplýtvá. Když nám něco nechutná, tak to dostaneme na večeři, jídlo je jídlo, to je jen problém v naší hlavě, je to překonání sama sebe, když ho sníme.

Po obědě znovu ten, kdo se modlí Anděl Páně, tak poděkuje za oběd, za Prozřetelnost, za ty kdo ho připravili. Modlitba po obědě: „Grazie signore Jesu per questo pranzo“ (Děkuji, pane Ježíši, za tento oběd...)

Pak je do půl druhé osobní volno. Osobní volno je ve dvojicích, a slouží k lepšímu poznání, sdílení starostí, mladý se starším, nemůže být mladý s mladým.

Povzbuzení jeden druhého, mělo by to být pravdivé, minulost se otvírá opatrně.

Během této doby, se také např. jde podívat na dobytek, nebo osobní práce (sýrárna), které má každý na starosti.

Při práci jsou znovu starší s mladším. Starší je člověk, co je déle jak půl roku v komunitě. To také už může dělat anděla.

Po obědě se modlí při práci bolestný růženec. Buď se modlí ve dvojici anebo ve skupině. V bolestném růženci, jsou první dva desátky volné, třetí je za prozřetelnost, čtvrtý je volný a pátý je za projekty v našem domě.

Ve 4 hodiny je svačina. (jogurt, jablko, namazaný chleba, celozrnné pečivo, ovoce).

Večer

Pak když je večer konec práce, když je zima, tak v půl šesté, když je teplo, tak v sedm, v půl osmé, tak pak se modlí slavný růženec. Buď venku v létě při chůzi, nebo v kapli v zimě.

Po růženci se umýváme studenou vodou, je to kvůli tomu, abychom si vážili (doma jsme si často ničeho nevážili) teplé vody, když ji máme jen dvakrát do týdne. Tady se voda ohřívá dřevem, které je potřeba koupit a nařezat.

Po hygieně je buď kaple anebo hned večere. Záleží, jak to časově vyjde. V kapli je sdílení evangeliem, co koho oslovilo. Před jídlem je krátká modlitba. Pak jsou úlohy za stolem, po nich modlitba na ukončení.

Večerní modlitba je podle domluvy. Buď se modlí před otevřeným svatostánkem modlitba díky. Za práci, za rozhovory. Pak se modlíme ke svatému, kterému je zasvěcen dům. Tady patronem domu Kamil de Lellis. Nebo se modlí Medžugorská korunka (7 x Otče náš, Zdrávas a Sláva Otcí) nebo korunka božího milosrdenství a modlitba díky je po tom. Někdy se čte evangelium z toho dne, pokud se nečetlo během dne. Ráno se čte čtení. Modlitba je prokládaná písněmi. Pak se zavře svatostánek, před ním se při odchodu ukloní.

Den vede liturgik, můžou být drobné změny, občas se něco vypustí.

Po skončení modlitby je za 20 minut večerka.

Kolokvia

Jsou to pohovory s rodiči, kde dostávají podmínky, které musí splnit dřív, než může nastoupit narkoman do komunity. Mladé kluky musí zavřít doma, byli pod dozorem, nebo byli takoví, kteří už měli života s drogou dost a sami chtěli změnu. Pak už člověk dokázal splnit ty podmínky, které se dávaly na kolokviích (bez mobilu, zamčený, bez internetu a počítače...) a stále pod dohledem doma, mít nějakou činnost. Bez těchto omezení se narkoman rychle vrátí k droze.

Někteří kluci už sami na kolokviích cítili, že je to proměňuje.

Se mnou se setkal M. a ten mi řekl, když sem mu řekl, že nechci, jo, dobře, můžeme se setkat za tři roky a uvidíš, o kolik víc budeš zničený. A toto ve mně nějak probudilo touhu tam jít. Člověk k tomu musí ale dozrát, čerstvému narkomanovi je zbytečné něco vysvětlovat. Já se už během kolokvií se snažil omezovat večírky, nechtěl jsem ubližovat rodině. Začal jsem chodit za vyléčenými alkoholiky, ale po třetím setkání jsem už skončil, to nebylo pro mne. Když mají tito bývalí alkoholici problém, tak o něm musí mluvit. Mne to nezajímalo.

Proč ty jsi začal s drogou?

No začátek je asi v tom, že jsem z rodiny alkoholika, také jsem chtěl všechno nové zkoušet, pocit nevázanosti, utíkat od starostí k zábavě. Takovou povahu mám, jak se říká, kde vítr tam plášť. Vůbec jsem se nebránil, nabídli mi trávu, tak jsem to zkusil, a tak to šlo. S otcem jsme dobrý vztah neměli. Je takový hodně svůj.

Osobní svědectví

Nástup a první dny

Jaký byl tvůj příchod do komunity?

No Ivan zavolal v 11 v noci, že na druhý den mám být ve Zvolenu v 11 hodin, takže doma poplach, do půl jedné jsem se balil. Ráno jsme volali a zjistil, jsem, že je to trochu jinak a vlastně stačí, když budu ve 4 hodiny odpoledne v Ružomberku. Jeden z rodiny mne vzal autem, a jeli jsme do Polska do Tarnowa. Byl to ve čtvrtek večer. Čekali jsme venku, protože tam byla mše, tak jsme čekali venku. Pak nás pozvali na večeři. Už během cesty mi to začalo docházet, kam to jedu, takže jsem nebyl schopný večeřet. A., můj strážný anděl se mnou přátelsky a suverénně mluvil (to sem ještě nevěděl), vzal mne na pokoj a spát. Ráno v šest byl budíček, přišel N. a řekl čau, já budu dnes tvůj anděl strážný. Do kaple mne nevzali celý první týden. Tak jsme šli pracovat, mluvili jsme a pracovali od rána do večera. N. mi pak řekl, že ještě neví, jestli to zítra bude on. Tak na druhý den přišel A. a pověděl mi tak pojď, jdeme. Už v sobotu po obědě mne vzal na chodící růženec a večer už jsem šel na poděkování. A v neděli na mši svatou.

Byls praktikující?

Ne, přijal jsem všechny svátosti, co jsem mohl, ale pro mne to nebylo pohodlné. Moje maminka je katechetka a chodila do neokatechumenátu. Bylo to pro mne otravné, poslouchat a mluvit o Bohu, v koutku duše jsem měl respekt.

Přišel jsem do komunity týden před Velikonocemi. Bylo to pro mne zvláštní. Máma mně mockrát zvala do neokatechumenátu, ale já samozřejmě nechtěl jít. A vyprávěla mi o tom, jak oni tam dělají poslední večeři, s knězem, který všem umývá nohy. A to se událo i tam. V Polsku jezdí za komunitou otec Václav. Byl tam na celý víkend. A pak přišel ještě jeden kněz. Musím říct, že se mě to silně dotklo, cítil jsem Boží přítomnost, Ducha Svatého, který působí, to byly první doopravdy duchovně prožité Velikonoce. Prožil jsem nechtěně i první půst, kuchař na mně zapomněl, tak na mne zbyl jenom chleba. Také byla 24 hodin adorace, takže jsem byl se svým andělem strážným od půl dvanácté do půl noci, i když normálně mladí kluci nechodí. Dívali jsme se na film Umučení Krista od Gibsona. Na Bílou sobotu jsme prožívali vzkříšení, stůl obložený koláči, bylo to pěkné.

Pak přišlo mezidobí a začala normální práce. Já nejsem konfliktní, nechám se vést. Co mi řeknou, udělám. Konflikty spíš nechávám uvnitř. Vytvořil jsem si i vztah se svým andělem. Po dvou týdnech v komunitě mě chytily záda, tak jsem zůstal ležet, můj anděl byl se mnou a stál, protože v době práce se nesedí. Mohl jsem obdivovat jeho disciplínu. Mně chybí taková vytrvalost. Adrian také uměl se mnou začít rozhovor. On mi otevíral oči. Pomohl mi vzpomenout si na to, když jsem toužil mnohokrát po tom se změnit. Řekl mi, tak neposlouchej hlas Zlého, ale hlas touhy po změně. Adorace, modlitba. Malé změny na sobě člověk nevidí. Ale co je nejdůležitější je bojovat. Nevzdávat se. Přijmout to, že nejsme dokonalí a slabí. Chyby dělají všichni a vyrovnat se s tím. Proto jsme začali s drogami.

Jak dlouho jsi počítal, že tady zůstaneš?

No já jsem neměl nějakou představu. Program je na 3 až 5 roků. Takže jsem věděl, že tady minimálně tři roky budu. Jinak mne doma nepřijmou.

Anděl strážný

Je potřebný ten anděl?

Ano určitě, narkoman má svoji povahu, musí být pod dozorem. My máme problémy se soustředěním, ale my se potřebujeme naučit žít v přítomnosti, ne si „pouštět filmy“ z minulosti nebo budoucnosti. Učit se žít tento den, který je. Proto je velmi důležitý rozhovor. Tehdy člověk nemyslí na problémy. Potřebujete se poznat, tak jsme si vykládali příběhy o rodině o pocitech, čím jsme žili a čím žijeme. Naučit se být otevřený. Anděl otevírá oči, to se psychologovi nepodařilo

Jak jsi prožíval to, když ty jsi byl andělem?

To bylo pro mne těžší, než když jsem byl já vedený. Měl jsem problém říct P., toto můžeš a toto ne. Já jsem mu mnohokrát musel říct věci, které nemůže a které se i mně samému nelíbí. Pak už jsem mu říkal, toto jsou pravidla a ty se prostě dodržuj, o tom se nediskutuje, když tu chceš být. Po měsíci se může začít bavit mladý kluk s ostatními při obědu a později i při večeři.

Co ti to dalo?

No musel sem růst v trpělivosti a vytrvalosti. Být s ním celý měsíc a dávat mu příklad. No uvědomil sem si, že já jsem tu pro něho a pokud já musím bojovat sám se sebou, tak on to nemá zpozorovat. A k tomu jsem mu ještě musel být k dispozici jenom pro něho. No dalo se to. Když jsem se soustředil na něho, tak jsem se sám sebou už moc nezabýval. A když člověk opravdu nevěděl, tak tu byli druzí kluci, kterých jsem se mohl zeptat na radu. Těch, kteří mají už zkušenosti. Komunita je postavená na vzájemné pomoci.

Komunitní život

Nevadí ti, že tě pérují mladší kluci?

No já jsem se, už když jsem byl doma, pohyboval mezi stále mladšími kluky, takže mi to až tak nepřišlo. Nejde mi ani tak o věk. Spíš jde o formu, přístup, kterou mi to řekne. Když je to přímý chlapec, který to, co říká, tak žije. V Polsku byl kluk, který byl povrchní, který žil na oko, nedělal to ze srdce. Vůči takovému, jsem pak měl výhrady.

Měl jsi tu nějaké potíže?

Ano, mám problémy. Víš, já jsem tu osmý měsíc. A když mám dělat něco, co neumím, tak mám strach. Když mám číst evangelium v italštině a mám o tom mluvit, to je mne hodně těžké. Nebo když je nějaká nudná práce, a ještě o ní máš mluvit, tak s leností a pohodlností. Také jsem měl problém přijmout někdy výtku. Okolo čtvrtého měsíce jsem měl myšlenky na to, že odsud odejdu. Překonal jsem to tak, že se v pravou chvíli objevili naši kněží. A měli skvělé kázání, a byli u rozhovoru, a tak jsem se o to podělil s jedním zasvěceným členem komunity.

Co ti řekl?

No vyprávěl mi o tom, jak to prožíval on. Řekl, mi jak on ze začátku s nikým nemluvil, a že právě v těch chvílích ho držel Bůh, i když si to neuvědomoval. Toto tady prožívají všichni, to není nic neobyčejného.

Vadilo ti, že tu za to nic nevyděláš, že z toho nic nemáš?

No napadlo mne to, ale když jsem si vzpomněl, že jsem dlouho vydělával, a co jsem našetřil... nic. Naštěstí nemám žádné dluhy. Teď jsem tady, a práce je tu potřebná.

Všiml sis, co jsi tady, že tu bylo nějaké násilné chování?

Můžu říct, že s tím nemám zkušenost, slyšel jsem o tom, že se to stalo, ale to je velmi řídké.

Droga a abstinence

Jak jsi překonal abstinenci příznaky?

No u pervitinu je jenom psychická závislost, ne fyzická.

Jak to působí ta droga?

No ze začátku, to odstraní stud v komunikaci, člověk hubu nezavře, navazoval jsem dobře kontakty, přibude energie, ale potom jsem se začínal uzavírat do sebe, přicházely depresivní stavy. Fyzická vyčerpanost. Když tři noci nespíš, tak jsi pak úplně vyčerpaný fyzicky i psychicky. Pak stihomamy nebo paranoie, máš pocit, že se na tebe všichni dívají. Máš takové představy. Ztratíš pojem o čase, začne ti utíkat realita. Po třech dnech, když to vyprchá, tak je strašně bez energie, vstát a jít do práce byl velký problém. Pak se člověk stane nervózním, chytá za slova, nedá se s ním mluvit.

A nechybí ti droga někdy?

Jo, občas se to stane, to se až zpotíš, ale to je jen na chvíli, to se dá překonat, to tu mají všichni.

Filosofie komunity cenacolo

Program je na 3 až 5 roků. Jde o to, abychom se naučili žít venku se zlem, srovnat se s nemocí, problémem ve vztahu.

Proč je tu zákaz mít mobil?

To by bylo moc velké lákadlo, zavolat o pomoc zvenku, utíkat v krizi. Buď tu chceš být anebo ne.

V čem je ten proces změny?

No dnes už vím, že to co jsem žil, byl stálý útěk před povinnostmi, před problémem. Já jsem ho vycítil na stovky kilometrů a ani sem se k němu nepřiblížil. Tak to nejde, já jsem si uvědomil, že tak to nejde, když jsem viděl svoje vrstevníky s rodinami. A teď se učím, učím se modlit. Modlitba ti tady dává sílu se problému postavit. Odevzdáváš svoje trápení Pánu Bohu a vždy se to nějak vyřešilo. Stále jsem

tady. Cítím, že to přátelství spolubratrů, adorace, modlitba, tak tím se člověk začíná postupně měnit. Vidiš, že když to dokázal ten druhý, tak že to dokážu i já. Proč ne já? A protože chci, tak musím se těm problémům postavit. Když mám to sdílení, tak si to večer připravím, přeložím, nachystám a ráno to udělám. Víra, bez ní bys tu nedokázal nic. Tady se ve mně probudila. Bůh mi pomůže, nejsem na to sám.

Jak se mnění tvůj přístup k práci? Kdyby tu nebyla?

No myslím, že to by nešlo. Tři hlavní body tady toho jsou modlitba, přátelství a práce. Když chci dobře žít, musím se modlit, ale modlitba mi nepřinese chleba. Já si na něho musím umět vydělat. Já třeba mám pracovní návyky. Ale hodně kluků, co jsou tady, v životě nepracovali. Tak, aby se to naučili. Připravit je do života venku. Aby se uměli postarat o rodinu. A také to, když se ti práce nepodaří. Abys to uměl přijmout, uměl se z toho poučit a jít dál. Naučit se odpovědnosti, neutíkat před překážkami.

Jak tě oslovuje to sdílení Písmem?

Všechno, co děláš v komunitě, tak je škola pro život venku. To sdílení, je proto, aby ses uměl otevřít, otevřít své nitro. Mluvit o svých pocitech. Potom, když budeš mít manželku, musíš umět mluvit o pocitech. Bez toho to v manželství dobře nemůže fungovat. Tady se evangeliem sdílí až po půl roku, před tím jsi mluvil, jen o předcházejícím dnu, jak jsi ho prožil.

Ráno se sdílí čtení (sdílení - *condiviso*) ze mše svaté italsky a slovensky. Ten kdo čte italsky, tak sdílí. Prostě jde o to, aby v tom textu našel něco, co se týká jeho života a porovnal to s ním. Jestli žije dobře nebo nežije, podle toho, co tam našel. Proč to dělá, otevřít se.

Třeba „mnoho je povolaných, málo vyvolených“. To je na mně, abych se naučil žít křesťansky, pevně stát na nohách, umět říct Ano, umět říct Ne. Zvlášť to učit mladší kluky. Každý má povinnost jednou týdně o tom, co tam najde, mluvit. Večer se sdílí evangelium. Když je revize žití, tehdy se sdílí evangelium. Ten, kdo měl čtení, tak sdílí i evangelium. To dělá ten co má službu *lettura* (lektor), střídá se to po třech týdnech po měsíci.

*A co říkáš na *revisio*, má to smysl?*

Určitě, je to nepohodlné, ale pomáhá ti to jít dopředu, pojmenovat problém, dostaneš úlohu, nechce se ti, ale když to plníš, tak se osvobodíš. Proto se to dělá.

Přil. 12: Svědectví P.

Povinnosti a zážitky „anděla strážného“

Nový kluk po příchodu do komunity, dostane průvodce – AS, který s ním musí být 24 hodin denně.

Při např. sprchování musí AS, počkat před koupelnou. Když se sprchuje AS, tak zase kluk čeká. Rozhovor pouze s AS nebo výjimečně se staršími (nad půl roku v komunitě), aby měli vedení (mluvili jen s tím, komu je jasné, o co tu jde). Celý první měsíc trvá tato nepřetržitá služba. Baví se spolu při práci a po večeři, po obědě. Povídá se také o rodině, zranění, ale i veselé příhody, ne strojené, ale není cílem vytahovat minulost. Byl jsem šťastný, že jsem si mohl s někým popovídat bez strachu, co si o mně kdo myslí, nebo neřekne. Předtím jsem se toho bál, tak jsem raději s nikým nemluvil.

Při rozhovoru se nezachází do detailů o droze (nepovídat o kvalitě trávy, kolik náběhů) nebo příhody s holkami. Pokud kluk chce mluvit, tak to snést, ale to není proč to až tak vytahovat. Mně to nedělá dobře, ale snesu to.

Nejdůležitější úkol AS je ukázat klukovi, že komunita je dobrá a že ji vede Bůh. Stejně tak, že Bůh vede také tebe. Ukázat mu Boha. A co je druhé nejdůležitější mu ukázat, aby on byl v komunitě. Aby tu byl, aby pracoval, ostatní věci přijdou časem. Ukázat mu to na svém příkladu. Za týden nebo dva nejde s ním mluvit o svatostánku apod. všechno má svůj čas. První týden taky nechodí do kaple.

AS s klukem spolu pracují celý den, hovoří, jí a také (spí na pokoji.) Když jsi s ním, tak ten kluk musí stále být s tebou, nejde si „odskočit“. Rozhovor u jídla je možný až od měsíce nahoru (mezi mladšími), ale do půl roku nějaké soukromé hovory po večeři nebo obědě, to nejde, protože ti kluci na začátku neví, co je dobré a co ne.

Tady jde kolikrát o maličkosti, aby se něco nepokazilo. Třeba oni nevědí, že je potřeba být pokorný a když ten druhý ti něco vytkne, tak to mají přijmout. Pak z toho může vzniknout situace, která není dobrá. Zbytečná hádka třeba. AS musí vysvětlit klukovi všechno. Musíš ho usměrnit, všechno vysvětlit. Spousta věcí se mu nelíbí. Nikomu se nelíbí umývat se ve studené vodě a podobně, řekneš, musíš to přijmout, tak to prostě funguje.

Těch zásad, které musí kluk přijmout je strašně moc. Je to např. nesedět při práci, neopírat se, neplivat, nemít ruce v kapsách, nenadávat, nepoužívat slova – jsem unavený apod. Toto nemá být ve dni, je v tom kus negativního. Ty slova jsou napsané na nástěnce v jídelně. Jídlo se jí jen společně ve stanovenou dobu, ne kdy mám chuť, při práci se může pít, ale jen voda. Je potřeba mít stále nějakou činnost. Není možné v komunitě, když se pracuje, tak se na půl hodiny zašit. Ukázat mu svým příkladem, jak to má vypadat. Činnost, dialog, hovořit, aby kluk poznal, že to myslím vážně, že to doopravdy žiju. Venku to funguje tak, že se řekne, cigarety jsou špatné, ale kouříš, tady to nejde, tady co říkáš, taky děláš.

Na záchod se může jít kdykoliv, kromě půl hodiny po přestávce po obědě. Přes léto se používá venkovní záchod během práce, a v noci, ten co je vevnitř. Další věc jsou kompromisy, jak my to nazýváme.

Třeba platí nemluvit negativně. O druhém, který tu není, nemluvit zle. Nebo dostaneš práci a říkat aaa toto je špinavá práce. Nebo říkat, to je ale hnusné počasí. To není dobré. Druhý to možná ani nevnímal, ale ty na něho přeneseš tu náladu, řekne si aaa má pravdu, je hnusně. Jsou různé způsoby negativity, tyto pocity je dobré naučit se udržet je v sobě.

Ti kluci jsou zvyklí na něco úplně jiného. Oni když sem dojdou, tak sem donesou kus ulice. Každý z nich má ruce v kapsách, plivá na zem a nadává. Tak je potřeba trpělivost AS, aby to mohli oddělit od sebe. Něco je možné ze začátku nechat, je potřeba se za to hodně modlit. AS má taky plno slabostí, jak pokoře, tak trpělivosti, tak pohodlnosti.

Když sem poprvé dělal AS, tak jsem měl 16 roků, by to pro mě pěkné. Já jsem se o nic celé dětství nestaral, myslel jsem jenom na sebe. A teď jsem měl učit druhého. Mohl jsem se někomu dát. Dát svoje zkušenosti z života, z komunity. Dostalo se mi důvěry, dostal jsem do rukou jeden život, víš to mi tak dalo nejvíc. Na mně záležel jeho život, jeho budoucnost, jestli on zůstane v komunitě. To mně velmi obohatilo, že i já se svými slabostmi a se svým věkem, že můžu pracovat, a můžu pracovat dobře.

První s čím se musí kluk vypořádat je práce, vstávání, poslušnost. Jsou, ale často kluci co utíkají od rozhovoru do práce, nechce se jim mluvit, tak dělají a nemluví. Hodně těžké je poslouchat a důvěřovat. Není v nás důvěra. Toto je těžké přijmout, poslušnost, důvěru. To, že to funguje ta komunita. Důležitý je začátek, začít

dobře. Jeden chtěl hned ten první měsíc odejít, tak mu vysvětlit, že ne, že venku padne, že tady má velkou možnost naučit se žít dobře, odolávat pokušením. Někdy rady kolem modlitby, ale já sem tehdy nebyl ani pokřtěný a ten kluk co přišel, tak chodil normálně do kostela, tak to bylo těžké.

Také je těžké přijmout společenství, někteří chtějí po měsíci, po dvou, odejít, ne že by měli chuť na drogu, ale najít si přítelkyni, začít pracovat, odstěhovat se od rodičů, vést normální život. Ale to nejde, ty ho musíš odradit, on neumí to, jak má fungovat rodina, on to ještě neprožil.

Mně osobně třeba nedělalo problém pracovat, vstávat o 5té, jít ráno do chlěva, a kluci mně jako 15letého vzali, jako oni i já jsme byli narkomani, také já jsem potřeboval pomoc.

Já jsem sám chtěl dělat věci dobře. Možná jsem to dělal i proto, abych u druhých vypadal dobře. Já jsem byl celý život v paneláku, ani do ničeho nepíchl, měl jsem radost z toho, že mne poslouchají svaly, že můžu pracovat.

Kompromisy

Před vánocemi a velikonocemi se dělá „giro di compromesi“ teda kruh kompromisů. Víš, že my sedíme v kapličky do kruhu, proto se tomu tak říká. A tam si každý může vyjmenovat ty svoje kompromisy. Ale je pravidlo, že co se v kapli řekne, to tam i zůstane. Když někdo řekne - dal sem si prát 4 trička, tak to řekne a hotovo. Neexistuje nic takového, že mu pak někdo venku řekne – ty jak je to možné? Nikdo se k tomu nevrací. Je to proto, abychom se naučili mluvit pravdu. Celý život jsme lhali, už jsme ani nevěděli, že lžeme. Ale že je potřeba mluvit pravdu, že je nutné naučit se nést i možné utrpení, třeba z ponížení. Být pravdivý, to je důležité. Ráno jsme dělali „condivisione di vangelo“ – podělení se z Božím slovem.

Revisio a úkoly

Jednou za 14 dní se dělá „revize života“, a každý řekne, co prožil v těch 14 dnech, může také říct i svoje kompromisy, mezi kluky a osvobodit se od toho. Může taky říct ty reakce, co zažil od druhých, je takové povzbuzení, to je právě důležité, žít tu pravdu.

Víš, já jsem to měl tak, že jsem dlouho v sobě nosil nějakou věc, kterou jsem stále nebyl schopný povědět. Říkal jsem si, je to moje pýcha, můj strach, snažil jsem se za to modlit, až pak sem tom byl schopen říct.

Je to takové povzbuzení pro ty ostatní, když vidí, že on je schopný to vyslovit, aby i oni byli schopni jít za druhým a povědět mu to, co jim na něm vadí. To co se jim nelíbilo, nebo co si myslí, že nedělá dobře. A on to musí přijmout mlčky, bez vrčení. Jedině tak se nad tou věcí bude moct zamyslet. Každý kdo chce, tak to řekne. Pak záleží na tom, jak se ti kluci dohodnou mezi sebou na „úloze“ na těch 14 dní. On to pak musí po tu dobu plnit, ať už každý den nebo jak se dohodnou. To platí pro ty, co se „zvedají za stolem při večeři“ aby, mluvili o tom, jak sem jim daří plnit úkol, nebo i pro ty, co to mají jen ve svém svědomí. Ten úkol je vždy na 14 dní.

Úloha může být, že se zvedne a řekne dvě chvíle, kdy překonal svůj strach. Nebo se zvednout 3x za týden a povědět věci co nejdou dobře doma. Povědět, kdy jsem šel vyčistit můj vztah; povědět 2 chvíle, když jsem se šel s někým rozdělit o to, co nosím uvnitř; říct, když jsem byl pokorný; povědět, když jsem něco udělal pro druhého; říct, když jsem prožil tento dům jako můj; povědět, když jsem šel za někým a dal jsem mu nějaký příklad, v čem se může zlepšit; je toho plno, záleží na problému, který má ten kluk.

Překonání strachu je třeba v tom, že jdu za někým, a řeknu mu, co na něm vidím za problém. Může se stát, že on to třeba nepřijme, to se také stávalo. Nebo dá se překonat i ten strach, že ty v sobě nosíš nějakou reakci, máš to jenom v sobě a možná ten druhý ani neví, že ty ji máš. Ale máš strach jít za ním říct mu, že jsi prožil tu reakci, protože on tě zase nebude umět přijmout.

Pro mě bylo nejtěžší jít za jedním klukem a říct mu, promiň mi, protože já jsem v sobě prožil vůči tobě méněcennost. Byl to pro mě obrovský krok. My jsme se normálně bavili a já sem mu v jednom momentě řekl, prosím tě, můžu ti něco říct, já jsem vůči tobě prožil méněcennost, viděl jsem, že ty například děláš něco lepší jak já a já jsem to neuměl přijmout. A možná, že jsem tě ji odsoudil.

Uf, toto byl pro mne opravdu krok, toto udělat.

Čím si myslíš, že to je, že ses dokázal tak změnit a vydržet tu tak dlouho?

Co mne tu ovlivnilo nebo oslovilo? Když teď vidíš toho kluka, co tu přišel a vidíš, jak se dokáže smát. To je to, co mne tu oslovilo.

Přil. 13: Svědectví Pi.

Bezprostřední vstup do komunity

Co pro tebe znamenalo opustit rodinu a s čímś tady šels, s jakou důvěrou nebo nedůvěrou?

Určitě s nedůvěrou, protože jsem nevěděl vůbec, do čeho jdu. Neprožil jsem kolokvia, neprožil jsem pracovní dny, já jsem přijel, byl jsem tu dva pracovní dny a hned jsem nastoupil s tím, že tady nebudu déle jak rok, protože mám doma holku, která mi vychovává syna, ale bylo to špatné, před komunitou se se mnou rozešla. Po měsíci a půl bez drog už se mi čistí myšlení, posunul jsem to až na verifiku, takže za dva roky. Změny, které prožívám, nedokážu sám pořádně pochopit. Vím, že tu pomáhá modlitba, tady se jenom modlíme a pracujeme.

Taky okolnosti vstupu. Mně se posledních 14 dní před vstupem do k. stalo takových „náhod a takových věcí“, které do sebe tak perfektně zapadly, že prostě musí být něco víc než ... obyčejné lidské myšlení, toto by člověk nevymyslel.

A jak to probíhalo, když jsi sem nastupoval, ten první den?

Přijel sem, musel jsem se vysvléct do naha, jestli u sebe nemám drogu, odevzdat doklady, peníze, fotky hodinky. Tys tady nepřijel vzpomínat, tys tu přijel, aby ses změnil, pracoval a modlil se. Samozřejmě jsi svobodný, kdykoliv si o ty doklady můžeš říct a odejít, to není vězení. Já mám za sebou i vězení, a vím, že tam sem musel být, tam tě zamkli a nemohl jsi odejít. Tady člověk chce být a chce se změnit. Pokud ti něco chybí, tak to tady dostaneš, prozřetelnost se stará... Taky chápu proč ty fotky, že člověk musí být tady a teď, nesmí se hrabat zbytečně v minulosti. Je to posilující, když už se můžeš dívat zpátky ten měsíc a půl.

A jak tě tady přijali kluci?

Nic negativního. Prostě, když tady přijdeš, každý ví, že máš problém a mají s tebou trpělivost. Já se tu třeba učím komunikovat před více lidmi, to jsem dřív neuměl. Když mám mluvit, před víc lidmi tak mám blok.

Co pro tebe bylo tady nejtěžší?

No ten řád, jsem přijal v pohodě, ale nejtěžší asi pro mě je, když jsou tady mladší lidi (je mně 36) a já musím být zticha a neprojevovat se. Musím sám sobě zakázat mluvit, když vím, že to má být třeba jinak, ale na mně teď je abych mlčel. Co se týká řádu, tak mi stačí říct jednou. Bylo pro mě těžké oprostit se o přemýšlení o

tom, co je venku, protože já stejně nevím, co tam je. První měsíc jsem si psal deník, to mi můj anděl strážný řekl, že to nemám dělat, že to je nezdravé vrácení se zpátky. Další co mne trápí, že mi nabíhá dluh na zdravotním pojištění a alimentech.

Přijímání života v komunitě

Ty, ale já když jsem četl podmínky vstupu, tak to komunita řeší, tak se na to ještě zeptej. A nevádí ti, že tu nemáš soukromí?

Ty, to mi nevádí. Ve chvíli, kdy se mi tady doopravdy probudilo svědomí, jsem si uvědomil, že člověk se musí změnit a musí přinášet oběti. Já to tak prostě беру, že to bude něco stát. To je moje motivace. Zrovna dnes mně takový líbezný hlas přemlouval, abych to tady zabalil a odešel, tu chvíli já hned modlitbu Otče náš a zaplaším to. S tímto já takto bojuju, nevím jak druzí.

Nevadí ti, že pracuješ zadarmo?

Ne, nevádí mi to z toho důvodu, protože vím, že dělám něco pro sebe.

A nedělá ti problém to, že jsi byl zvyklý na sex?

Ty ne vůbec, já mám ten poslední měsíc pocit, jako by se ve mně zbořil chrám a teď jsem to já, který si to vystaví nově a tak jak to má být. Mně strašně dlouho trvalo, než sem se k něčemu rozhoupal, ale když už, tak sem to dělal pořádně. Když už jsem přišel o rodinu, tak říkám tak ne, už dost.

Jak jsi snášel to, že se můžeš mluvit jen s andělem strážným?

No víš, on tě musí naučit, to jak to tady funguje, nemůžeš tady jen tak chodit. Po těch třech týdnech už je člověk zaběhlý ale pořád cítím, že to nejde. I když vnímám už větší volnost. Když bylo podělení, tak už jsme nebyli spolu, už cítí, že spoustu věcí už můžu dělat sám, ale to jsou moje domněnky, to se musíš zeptat někoho jiného. Když se mnou AS stále byl, tak jsem nasával, to co on mi ukazoval a říkal, jako houba.

V prvních dnech jsem si připadal jako vyschlá houba, která nasává dobro. Ale bylo to někdy dost těžký. Furt seš s někým, chtěl jsem být sám. Chtěl jsem se někde schovat a tam si poplakat.

Rozhodl jsem se po prvním rozhovoru tady, tu komunitu dělat dobře, abych se prostě změnil. Měl jsem problém, že se mne nikdo na nic neptal a já jsem odpovídal, a tak mi říkal, podívej, tebe se to netýká, dupal mne za to. Navíc, když jsem já něco udělal špatně, tak nešli za mnou, ale za andělem strážným. Jinak jsem mu vděčný, snášel ty moje paranoie, když mi bylo těžko. Taky, ze začátku, se mi chtělo hodně brečet, ale tady člověk není nikdy sám, to mi vadilo. Člověk si uvědomil, co všechno v životě ztratil.

A jak vzpomínáš na úplně bezprostředně první dny, když jsi tu došel?

To sem byl vykulený jak v přijímači na vojně, to jsem byl vykulený, to jsi jenom v pozoru. Pak ti dojde, kde jsi a jedeš svoje filmy, že tady nebudeš, za jak dlouho to skončí ... to bylo v prvním týdnu. A pak už prostě jedeš, jenom zřídka se k tomu vrátíš.

Jak snášíš, ty pravidla tady. To věčné přezouvání?

Ty, podívej, pokud to dělá člověk, který je tady 8 let, tak co já jsem... proč bych to nemohl dělat jako on, to je právě to posilující.

Co tě nejvíc změnilo, transformovalo?

Podívej, já jsem se vůbec neuměl modlit, a nemodlil jsem se. Nějak jsem věřil, už jsem starší, takže sem o tom přemýšlel. Můžu ti říct, že s každou modlitbou, kterou dostanu rovnou v italštině do hlavy, na sobě cítím změnu. Člověk se modlitbou uzdravuje, hojí se mu rány duše.

A dává Ti něco čtení Bible?

To mi právě dává do srdce ty myšlenky, třeba s tou stavbou toho nového chrámu ve mně. Dává mi to nový úhel pohledu. Ale bráním se „pánbičkářství“ - někomu něco vnucovat. Vím, že ještě nemám vyhráno, ale to nevadí, od toho jsem tady.

Měly na tebe vliv svědectví starších kluků, to jací byli před tím, a to, jací jsou teď?

Jo já to na nich vidím, že je to změnilo, když na těch lidech vidíš, že jsou na tom o hodně líp než ty, který jsi úplně černý v duši. Na nich vidíš, že oni září, já zatím ještě ne.

Nevadí ti, že jsi přišel do komunity, která může být sektářská, že tu není žádný odborník, žádný psychoterapeut...?

Tak to ti něco řeknu, já jsem chodil k psychiatričce, a já si s ní neměl co říct, nevím, jestli neměla zájem... nebo mi neuměla pomoci. Ale když jsem přišel sem, tak to bylo jiné. Kdo jiný by ti mohl pomoci než banda lidí, která měla něco za sebou v životě, s drogami a kteří se napravili a ví, co se v člověku opravdu děje.

To mi říkal jeden mladší bratr tady, že on věděl jak lhát psychologům, mamince všem a oni neměli šanci se k němu dostat. Spíš on si s nimi zahrával. Protože oni nemají zkušenosti s tou radikalitou, kterou je potřeba vůči nim mít. Jak mu rodina chtěla pomoci, tak mu spíš ubližovala.

Jo tady ví, co se v tobě děje a nemá smysl nic skrývat, není co skrývat...

Měl jsi abstinenci příznaky, když jsi sem přišel?

Ne, já v té době normálně chodil přes týden do práce, přes víkend jsem si šňupnul perník, a co jsem vydělal, jsem naházel do automatů. To s rodinou nešlo do hromady. Věděl jsem, že je problém, ale neměl, jsem sílu něco změnit. Až Bůh tady mi dává sílu se zlem ve mně bojovat.

A co na to tvoje žena?

No ona mi řekla, zbav se svojí závislosti a pak přijď. To je další věc, co mi tady vadí. Já sem musel odevzdat všechny svoje fotky, úplně vypustit to, co se děje venku a nekomunikovat s rodinou. Ta nejistota z toho, že nevím, jestli na mne čeká, mne hodně drtí.

Co s věcmi, které, ti vadí, když se ti něco na někom nelíbí?

Tak to se učím, abych to řekl, ale až druhý den.

Jsi pokřtěný?

Nejsem.

Co si myslíš, jako nově věřící, nad čím by se církev měla zamyslet?

Já mám něco vytýkat organizaci, která je tu 2000 let? Nemám k tomu právo. A když nějaký farář někde nedělá, co mám, kdo já sem abych ho soudil.

A co příprava na křest?

Mám z toho strach, je to moc velká zodpovědnost, mám za sebou moc hříchů. Musím se na to dobře připravit.

Přil. 14: Svědectví D.

Život a nástup do komunity

Proč jsi začal brát drogu?

Byl jsem od malička rozmazlovaný, stále jsem si před ostatními na něco hrál... být lepší, odlišný ... Všechno mi dovolovali, uměl jsem manipulovat s rodiči, už před tím jsem si dokázal doma „opatřit“ peníze, když jsem měl problémy s chováním na základní škole, tak jsem z toho vždycky vybruslil. Buď za to mohli druzí anebo učitel. Nebylo to nic konkrétního, kvůli čemu jsem začal

Když si uvědomil svůj stav, dal jsi nějaké rady bratrovi, co to bylo?

No to bylo tak, že jsem jednou, to už jsem chodil na kolokvia, do toho zase spadl a po několika dnech jsem byl úplně zničený a chtěl jsem s tím definitivně přestat, ale už jsem věděl, že sám to nedokážu. Tak jsem bratrovi napsal dopis, který jsem nechal ležet v pokoji, kde jsem mu popsal, co všechno musí dělat, aby mně pomohl. Neměl jsem odvahu mu říct nikomu do očí, to že beru tvrdé drogy, neměl jsem odvahu o sobě mluvit před nikým... styděl jsem se. Měl jsem jen odvahu napsat to na papír. Tak jsem mu napsal, že jsem zase fetoval, a že s tím chci přestat. Ať pro mne chodí do práce, ať mi sebere klíče od bytu, ať mne nenechává samotného, vezme mi mobil, peníze, a to vše co komunita požaduje... Dopis jsem dal do obývacího pokoje a já se zamkl do svého pokoje, protože jsem měl stále chuť ten dopis schovat. Nechat ho tam, nenechat, byl to boj. Na druhý den jsme se o tom bavili, ten den jsem zůstal zavřený. To jsem mu řekl ještě další věci, ve kterých bych ho mohl podvést. Neměl jsem důvěru sám v sebe, vůle byla, ale síla nebyla.

Ze začátku jsi ale do cenacula nechtěl jít, kdy se to zlomilo?

No to bylo asi po pátém kolokviu, už jsem neměl sílu víc sám bojovat, ani zůstat s tou lží vůči sobě a rodině. Už mne držela před rozhodnutím jen škola a práce. Pak jsem si přiznal, že sám to nedám a šel jsem.

Jaký jsi tady měl největší problém?

No já se od začátku tady snažil žít naplno. Už jsem byl rozhodnutý, rodiče o tom věděli, přerušil jsem kontakty s kamarády. Víím, že i oni mi někteří záviděli, že chtěli taky skončit a nevěděli jak.

Proč jsi zůstal tady, co je tady jiné?

Vidím to, že jsme tady všichni stejní, každý tady má s drogou a tím okolo zkušenost. Je to bezplatné, jsou tady lidé, protože chtějí pomáhat. U psychologa sedíš chvíli, to se dá lehko oklamat. Tady není tu nikdo placený, neříká, že jsi nemocný, nedává ti tabletky, dává sám sebe. Tady to je přes skutečné přátelství, modlitbu. Tady je to tak konkrétní, že člověk vidí sám sebe a nemůže před sebou utéct.

Co myslíš, že ti pomohlo konkrétně tady?

No život s Bohem, modlitba, o mnoho lepší se bojuje, když vidíš ty příklady kolem sebe. Víra, že to jde u druhých, tak to půjde u mě. Venku mi víra připadala taková suchá ... mrtvá.

Prožívání řádu

Co mi můžeš říct o kole kompromisů, proč je to v kapli a ještě zvlášť?

No to bývá před svátky, když jsi v té přípravě na ně. To jsi silnější ve svědomí. Když jsem to poprvé dokázal, byl to nepopsatelný pocit, mít čisté srdce. Musíš to dělat na 100%, jinak tě to blokuje, důvěra komunitě. Všechno má svůj význam. Když jsem mluvil s kluky, co vyšli už ven, tak mi říkali o tom, dělat i tu nejmenší věc se srdcem a vážně. To, co se ti zdá, že je nepodstatné, to je kolikrát nejdůležitější. Všechno dělat důkladně. Velké věci rostou z malých. I v těch musím být pravdivý.

Co mi řekneš ke sdílení, jaký je smysl?

Smysl je v tom, abychom se učili žít křesťanský život podle Písma svatého, žít s Bohem. Vidět ty chvíle. Další věc, je aby se ten kluk osvobodil, naučil se dívat do své hloubky na to, co žije. Zažít pocit svobody, naučit se žít pravdu. Mluvit pravdu. A tím dát šanci druhým, aby mi pomohli. Připravit se na rodinný vztah. Na pravdivý vztah. Umět pracovat se svými pocity.

Jaký je smysl rozhovorů, které vedete po večeři, po obědě?

Rozhovory jsou jednou ze třech nejdůležitějších věcí v komunitě. Je to čas na ladění, čištění vztahů. Nebo mám těžkosti a tak požádám o pomoc staršího kluka. Toto venku nebylo, tam se člověk bavil o hloupostech. Po rozhovoru tady máš jako radost. Rostou z toho pravdivá přátelství.

To jak pracujete po dvou, má to něco do sebe?

No, to je to, co tu není právě snadné. Když jsem byl doma, tak jsem bouchl dveřmi, a utekl jsem do pokoje, do samoty. Mohl jsem být sám a kašlat na ostatní. Tady v komunitě se učíš žít pro druhého. Učíš se na něho dívat. Navíc, když jste dva,

tak ti lehko při práci pomůže. Jeden je o moc slabší, než když jste dva. Když jsem byl sám, tak sem stále padal do drogy. Pomáhá to vyjít ze sobectví, uzavřenosti, dát se druhému. Často je to hodně o překonávání, učit se být i s někým, kdo mi není zrovna po chuti. Pak třeba zjistíš, že máte něco, co vás spojuje, ...hledání cesty. Taky to brání snění.

Nechybí ti vztah se ženou?

No teď vím, že to musím obětovat, to víš, že by to bylo pěkné. Ale věřím, že jednou na to přijde čas.

Jak se vyrovnáváš se zásadami, které tu platí?

No, to je spousta věcí, ... říkal jsem si, co to má za význam? Ale důvěřoval jsem jim a snažil jsem se to plnit. Postupně jsem začal přicházet na ten smysl. Komunita funguje 27 roků, každá maličkost má svůj význam.

No já jsem byl na vojně, teď jsem v semináři a vidím až tady, že se dodržuje řád.

No to je tak, že doma by toho kluka kolikrát mama nedostala z postele ve dvanáct a tady stává v šest. Víš, tady se učíme odpovědnosti, jeden druhého do toho povzbuzujeme. Prostě, když to dělají a stojí za tím starší, tak to dělají i mladí. Tady se konfrontuješ s Božím slovem a příkladem druhých, to nejde dělat kompromisy.

Jak to vidíš jako přípravu na rodinu?

No tady se učíš komunikaci, kdy ustoupit a kdy stát na svém. Kdy otevřít problém. Když děláš anděla strážného, učíš se být otcem, tím, který zároveň ctí zásady bdí na jejich dodržování, ale je i přítel.

Rady

Co bys vzkázal mladým, kteří začínají s drogou?

Že to není věc, která se nedá brát na lehkou váhu. Myslel jsem si, že jsem jiný než ostatní, že trávu zvládnou, i rodiče si mysleli, že to mám pod kontrolou. Dokázal jsem je ovlivnit, že je vše v pořádku. Je potřeba být rázný.

Co bys poradil rodičům, když mají podezření?

No pobavit se s ním, ale je fakt, že on bude těžko mluvit pravdu, tak možná udělat testy. U mě nějaké poradny a psychologové nepomáhali. Já jsem je vždycky obelhal. Mladému se nedá moc věřit, jenže když s tím nemají zkušenost, to je těžko... Dnes bych řekl, obrátit se na někoho z cenacula.

Co bys poradil knězi, který by zjistil, že někdo z mladých má problém s drogami?

Co nejvíc se mu přiblížit. Aby kluk neměl pocit, že stojíš nad ním, abys ho komandoval. Stát se jeho přítelem. Poznat situaci, vybudovat důvěru. Až potom můžeš dělat nějaké kroky. Každý je jiný. Na jednoho jdeš s láskou, na někoho musíš křičet. Stále je potřeba chodit na adorace. Ale každý není věřící, není dobré tlačit, spíš ukázat svým příkladem, že mně to proměňuje. A modlit se za něho.

Přil. 15: Svědectví E.

Můj život venku

Co jsi prožil před tím, než ses ocitl tady v komunitě?

No, když jsem měl 7 roků, tak se mi rodiče rozvedli, byl to šok, který sem nemohl překonat. Bylo to pro mě nové. Můj otec byl předtím stále se mnou a pak k nám chodil čím dál méně. Máma nás neuměla všechny ochránit, snažila se nám to vynahradit, ale nešlo to. Měl jsem s mámou konflikty. S drogou jsem se setkal ve dvanácti, s kamarády u řeky, zkusil jsem trávu, hned mně to chytilo. Do patnácti nikdo na nic nepřišel. Ale pak jsem začal brát tvrdé drogy, kradl jsem doma větší částky. Máma si to nechtěla přiznat, máma stále chtěla vidět dobrého kluka. Pak heroin, pervitin, pět let na tvrdých drogách. Byl jsem na ulici. Mámu jsem celou dobu zneužíval.

Neměl jsem čistou hlavu 9 roků, potlačil jsem v sobě všechno živé, nic mne nezajímalo, jenom droga, ztratil jsem respekt vůči sobě. Ničil jsem vztah s rodinou, kradl jsem v obchodech, většinu času jsem trávil sám, uzavřel jsem se sám do sebe. Žil jsem a neviděl jsem zlo.

Můj život v komunitě

Dnes už to dokážu pojmenovat ... to zlo, strach, nechápal jsem sám sebe. Já jsem potřeboval najít příčinu toho, proč se tak chovám. Jít do sebe, do hloubky, pojmenovat to, co v sobě cítím. Do té hloubky se mi podařilo jít až tady. Boha nevidíš, ale můžeš ho cítit, komunikovat s ním. Sdílet se Bohu s tím, co nedokážeš sdělit před druhým. Dá se jít hlouběji. V kapli. Jdeš do hloubky a setkáváš se s Ním. Teď je advent, každý tady žije modlitbou. Chceme něco obětovat. Vstáváme ve 2 ráno a jdeme do kaple na půl hodiny adorovat, s dalšíma dvěma kluky se budeme modlit těch 30 dní do Vánoc. To když děláš, tak máš strašně dobrý pocit, ne jako dřív, ten pocit od drogy byl umělý. Já si tím zakrýval svoje nedostatky, svůj hlad ..., utíkal jsem před sebou. Já se nedokázal přijmout, chtěl jsem být jako ti druzí. Když se poznáváš, něco musíš přijmout, něco změnit. Charakter narkomana... to je utíkat jako had, vyhýbat se těžkostem, vyhýbat se tomu, když je ti těžko anebo přijmout své reakce v různých situacích. Podle toho, jak přijmeš situaci, se bude odvíjet to, jak ji budeš prožívat.

Třeba teď v neděli jsem dostal úkol, že mám jít do kuchyně, když všichni si mohou dělat svoje věci, vyprat si. Tak jsem se podíval do sebe, ... když to odmítnu, bude mi těžko, no nakonec jsem to vzal tak, že to můžu udělat pro druhé, a pak to i dobře probíhalo. Bez těch těžkých myšlenek. Všechno je o myšlenkách. Sdílet se s druhým o to, co jsem prožíval.

Ted', jakou úlohu jsem dostal. Musím říct chvíli, kdy jsem sám sebe neuměl přijmout. A povědět, s kým jsem to probral. Dostal jsem to, protože já jsem dřív hledal chybu jen na druhých. Já jsem vlastně hledal jen ty chvíle, kdy ten druhý udělal chybu. A přitom všechny ty momenty, kdy druhý selhal, se spojují ve mně, v tom, že já neuměl přijmout sám sebe. Automaticky mi vyběhne i to, co není pravda. Tady poznávám pomocí svědomí, proč jsem takto reagoval, proč jsem to udělal. Ještě nedávno jsem si připadal jak malý chlapec.

Důvěra v komunitě

Ve dvanácti jsem začal brát drogy, můj psychický vývoj se zastavil nebo utlumil až do dvaceti. Já jsem neuměl normálně žít. Je potřeba být zodpovědný za to, co děláš, co říkáš, sám za sebe. To jsem neuměl. Venku, jsem nebyl zodpovědný za nic. Komunita mi dala důvěru, i když mně vůbec neznala. Matka Elvíra říká: dávat tolik důvěry, kolik ten kluk unese.

Tady se učíš důvěře. Kolikrát nevidíš smysl ve věcech, které děláš, ale důvěřuješ. Když důvěřuji, tak mně nezajímá, jestli vidím smysl nebo ne. Je to škola života. Komunita tě učí žít. Dnes je mnoho lidí, kteří potřebují pomoc, ať už brali drogu nebo ne.

Přijmout sebe

Já jsem tady přišel a za dva dny jsem byl pryč. Já jsem tu nedokázal přijmout nic. Hlavně sám sebe. Jasně, že to bylo tak, že jsem to zase obracel proti druhým. Nedokázal jsem přijmout, že je venku teplo, a já musím v domě pracovat. Nedokázal jsem přijmout to, jakým stylem mi můj anděl strážný říkal to, že mám dělat určité věci a jak je mám dělat. To se kumulovalo, snažil jsem se utéct od pravdy. Když jsem byl doma, tak jsem mu volal, že chci zpět.

Byla to moje první reakce a já ji nezvládl a padl jsem úplně dolů. Tak sem se nakonec vrátil, dostal nového anděla a začal jsem vidět věci novým pohledem. Za dobré skutky, které tu dělám, tak jsou odměny, vevnitř. Ne jako medaile, ale dobrý pocit, spokojenost, že jdeš dopředu. Víš, já když jsem tu byl ty první čtyři měsíce,

tak jsem byl úplně mimo. Já jsem v tom neviděl žádný smysl, já tu jen byl, abych tu byl.

Nová naděje

Ale jsem tady a dostávám důvěru. Když dostáváme pracovní úkoly, tak nás už nikdo nehlídá, máme důvěru, že to nepokazíme. Chápej, narkomani, kteří dřív uměli jen fetovat, plní kompromisů. Dostaneš volnou ruku, že můžeš uklidit sklep. Věří ti, že tam nesníš nebo nerozbiješ ty kompoty. Všechno je tu otevřené, že nic neukradneš, taková důvěra.

Když mi něco nejde dobře, tak já to vidím na tvářích ostatních. Učí tě trpět. Uvědomovat si váhu tvých skutků. Naučit se, že nemůžeš dělat, co chceš, umět nést důsledky. Tady žádná vypočítavost neplatí, to není jako na ulici, jenom tak s někým vybabrat.

Jsou tu různé úkoly. Někomu jde práce ve chlévě a dostane třeba kuchyň. Nikdy nedržel vařečku v ruce. Jde o to, jak to přijme, víš, takové ty svoje pocity... vždyť já neumím vařit, a musím teď vařit, všechno pokazím a špatně to skončí... Ale když to přijmeš ... To se dá přijmout pozitivně. Třeba takto... no, vařit neumím, ale můžu se něco naučit, mám naději. Jdu do toho, ok zkusím to, a možná to vyjde.

Třeba teď se pracovalo ve sklepech, zednická, strašně moc jsem se naučil. Každá maličkost se nám sejde. To, jak přijmu bratra. To, jestli s pýchou nebo s pokorou. Když je tam pýcha, každá maličkost mi na něm vadí. Když se má čistit vztah, tak to se nedělá hned. Čeká se den nebo ji tři, abych byl se svým utrpením a prožil ty pocity viny vůči němu a mohl to pak s pokorou vyznat. To je na člověku vidět, to vidí i ostatní, že se něco stalo. Je to také o svědomí. Sám před sebou být pravdivý.

Proč se děje změna

Zkoušel jsi i pomoc u psychologa?

Ano, byl jsem tam, ale co on mi mohl nabídnout – tabletky. Neuměl mi pomoci, já jsem ho neuznával, jeho metody.

Když jsem se začal modlit, tam mi nedával nikdo žádné rady. Modlil jsem se, protože jsem chtěl změnit něco sám u sebe. Věřit v něco. Věřit v to, že existuje možnost změny. Můžu se rozdělit s Bohem o svůj problém. Cítím, že Bůh mne nepustí dělat zlo. Opustit zlo, nedělat kompromisy.

Psycholog je osoba, která se mi snažila pomoci pro mě zvláštním způsobem, svými metodami. Naproti tomu modlitba mi dala uvěřit, důvěřovat sobě, přátelům a Bohu. Psycholog se snažil najít, kde je moje chyba, ale nedokázal ji najít, protože nevěděl, co hledá, a já jsem se mu nechtěl otevřít, protože jsem to také sám nemohl najít. Naproti tomu v modlitbě mi Bůh pomohl, abych hledal já sám v sobě, měl jsem najednou jistotu, že alespoň někdo mě zná a ví, v čem je problém a jak mi může pomoci. Psycholog hledal, kde je ve mně chyba. Ale on tu příčinu neuměl najít.

Když se modlím, tak hledám sám sebe, protože Bůh mne hledá. Pokud psycholog hledal problém, tak chtěl dělat konkrétní kroky. Když se modlím, nechám to tak, jak to je, já sám nevím, kde je ten kořen. Začínám maličkostmi. Proč jsem se neuměl přijmout v tom a v tom. Když vidím pýchu, tak pochopím, že to jsem já, který se nikdy nedokázal ponížit. Skrze malé věci jsem došel k těmto velkým.

Ten život, co vedu teď, je krokem k tomu, abych vedl život, jaký bych jednou chtěl

vést.

Príl. 16: Svědectví M.

Osobní svědectví.

Volám sa M. Mám 36 rokov a žijem v bratstve na slovensku. Prešlo už pár rokov čo som spoznal komunitu, vstúpil do nej a zamiloval sa do nej. Komunita sa stala pre mňa miestom nádeje. Do komunity som vstúpil kvôli drogovej závislosti. Môj dôvod prečo vstúpiť bol – nefetovať a byť schopný žiť v rodine. Vstúpil so ako 28 ročný a doma som za sebou nechal len utrápenú ženu a dieťa. Žiť v rodine zo závislým je určite jedno utrpenie pre celú rodinu a hlavne pre deti ktoré trpia najviac. A s tým som mal skúsenosť aj ja. Môj otec bol závislý od alkoholu a tým bola poznačená celá atmosféra v rodine aj moje detstvo . A toto bol jeden z dôvodov pre ktorý som ako dieťa trpel a za ktorý som sa vonku pred priateľmi hanbil. Tým som sa vzdialil od rodiny a bol som nahnevaný na môjho otca a nevedel som mu odpustiť a hlavne po tom čo sa naši rozviedli. Doma som sa už viac necítil dobre a začal som hľadať svoje miesto niekde inde... tú istú vec kvôli ktorej som toľko trpel som nakoniec urobil aj ja svojej rodine. Takže do komunity som prišiel veľmi sklamaný sám zo seba a nahnevaný na celý svet. Ten smútok a prázdnota nechceli zo mňa výjsť. Jedna vec ktorá mi ešte pred vstupom do komunity dávala silu bola pomoc mojej rodiny, ktorá sa potom čo som ich pýtal o pomoc zhĺkla okolo mňa a urobila všetko aby mi pomohla. Neveril som doktorom a liečeniam, ale ťažko zabudnúť na prvé svedectvo čo som počul od chalana z komunity. Veľmi sa ma to dotklo a povedal som si že by to mohla byť šanca aj pre mňa. Môj prvý dom do ktorého som vstúpil bol Novigrad a volá sa Mesto radosti. A presne to mi chýbalo radosť zo života. A tu som to našiel. Aj keď sa nás mama snažila vychovávať ku kresťanskému životu a u mojich dvoch sestier uspela, ja som to neprial. Pokladal som to za jednu vec ktorá je mŕtva. A za zbytočnosť som pokladal aj sobáš v kostole.

V prvých týždňoch komunity sa mi začalo budiť svedomie a vynorili sa mi spomienky na to čo som urobil mojím správaním Adamovi - tak sa volá môj syn. Mal som vela pochybností či mi to niekedy odpustí, či to ešte medzi nami bude niekedy dobré. On bol vlastne jediný dôvod prečo nefetovať, byť v komunite a zmeniť sa.

Po troch mesiacoch v komunitnej kaplnke pozliepanej zo štyroch unimobuniiek, zo srdcom plného rán, výčítiek a smútku. Na kolenách pred

najsvätejším som sa stretol z Ježišom Kristom a zakúsil jeho milosrdenstvo, lásku ktorá odpúšťa ešte pred tým ako som ja odpustil sám sebe.

Priateľstvo a trpezlivosť akú mal so mnou môj aniel strážny sa ma dotkli tak hlboko, že som dokázal otvoriť svoje srdce, ktoré bolo prestrašené a nedôverčivé. Stali sme sa naozajstnými priateľmi a to priateľstvo trvá dodnes.

Jedna z vecí , ktorú som od začiatku cítil a dostával v plnej mier bola dôvera zo strany komunity. Bola to tá vec, ktorú som vonku stratil, kvôli mojim klamstvám a falošnému životu.

Tu v komunite mi chalani verili. Veľa krát som mal pocit, že si tú dôveru ani nezaslúžim.

Po niekoľkých mesiacoch v komunite som aj ja dostal ten dar a zároveň zodpovednosť. Dostal som mladého chalana. Ostal som s chlapcom, ktorého som pred tým nikdy nevidel. Prišiel na kríže ako 21 ročný. Od 13tich bol na ulici lebo rodičia mu umreli vo vojne. Pozerajúc na to čo pre mňa urobil môj anjel strážny, pozerajúc na moju minulosť ako 8 rokov života môjho syna mi kvôli mojej sebeckosti prešli pomedzi prsti, nevediac ani ako vyrastal, sa mi narodila v srdci túžba urobiť všetko čo je v mojich silách pre tohto chlapca, ktorý bol tak bezmocný. Mal som s toho krásny pocit že aj ja som schopný mať rád a aj ja môžem byť jeden krát dobrý otec. A to ma hnalo dopredu.

Ďalšiu vec, čo ma komunita naučila, je nebudovať si zámky, ktoré sú nestabilné a krehké, a budovať život na pevných základoch . Prvý z tých dvoch vecí kvôli ktorým so m na začiatku vstúpil do komunity : nefetovať , som čoskoro pochopil že pokoj a radosť nenájdem len tým že nebudem fetovať, takže som musel začať hľadať pravý zmysel života úplne niekde inde. A ten druhý : byť schopný žiť v mojej rodine sa po čase rozplynul a pochopil som že už ani to nieje možné. Že už nikdy nebudeme ako rodina spolu, nastalo obdobie boja, zápasu medzi dobrom a zlom. Na toto obdobie pozerám ako na veľmi dôležité na mojej ceste. Tu som sa v utrpení naučil zobrať svoj kríž a niesť ho dopredu. Odovzdať sa a prijať božiu vôľu. Nájsť znovu radosť nádej a pokoj, ale tento krát vo veciach ktoré sú trvácnejšie ako moje vzdušné zámky. Moja viera a dôvera v dobrého Boha ktorý vedie môj život tu narástla, aj keď nie vždy ako by som si ja prial. Takže v komunite ďakujem za to, že ma učí aj v ťažkých momentoch prijať božiu vôľu z dôverou , že On je ten ktorý ma miluje a robí všetko pre moje dobro.

A to že pán Boh je dobrý a milostivý, že ma má rád a počúva moje modlitby vidím dnes na vzťahu s mojou rodinou, ktorý je dnes taký krásny a čistý, že som si to pred komunitou ani nevedel predstaviť. Moja mama hovorí, že tieto roky sú najkrajšími rokmi v jej živote a ja cítim to isté. Za toľko milostí, ktoré som dostal v posledných rokoch ja a moja rodina môžem len ďakovať každý deň. Takisto som zo strany komunity cítil podporu čo sa týka môjho vzťahu so synom. Už roky prichádza sem k nám do komunity aby sme boli spolu a videl ako žijeme, aby ma pochopil a aby so ja chápal jeho. Aby všetko to čo som sa naučil žijúc s chalanmi v komunite vedel preniesť aj do svojho vzťahu s Adamom. Aby som mu bol otcom, priateľom ktorý vie počúvať, poradiť, vie si priznať chybu a pýtať prepáčenie. Ktorý je podpora v ťažkých chvíľach.

Ďakujem komunite, že mi umožňuje žiť pekný život v dome z chalanmi, ktorý ma naplňuje a zároveň, že môžem byť aj otcom svojmu Adamovi, že sa mi tu splnila nie len túžba nefetovať ale našiel som tu aj novú rodinu v ktorej sa cítim šťastný. Ďakujem za moju mamu a jej modlitby vďaka ktorým som vstúpil do komunitky. A už dávno cítim, komunity nie je len škola života, ale život sám, ktorý sa predomnou otvára každý deň. A predovšetkým xcem poďakovať komunite, že mi umožnila stretnúť sa s Ježišom Kristom a po tom stretnutí sa premenil celý môj život.

Elvíra ďakujem.

Doba pobytu v komunitě

Jak je to s dobou délky pobytu v komunitě?

No ta doba je tři až pět let. Víš, to je tak, že kluk přijde a řekne: já jsem uvažoval o tom, že bych odešel, co ty na to říkáš. Nebo se ptá našich kněží. Rok, půl roku dopředu. Ta doba je tam proto, aby ta touha dozrála. Jeden kluk se ptal sestry Elvíry a ona ho poslala na další dva roky do misií. Ty tři roky se učíš žít a pak už to žiješ. Pak už je tady kluk pro sebe. Už to není kříž, ale služba sobě a druhým. Pak už člověku dýchá jinak. To, že půjdu pak ven, bude znamenat, že si jen přemístím postel. I když ta doba to není záruka. Když se neotevře, tak ani deset nestačí.

Tři roky tu zůstávají asi ve dvaceti procentech. Zbytek víc. Někteří jsou tady od začátku. Kdo chce založit rodinu, tak se rozhodne a může jít. V pohodě.

Každý rok jsou setkání kluků, co jsou nad 4 roky v komunitách. Jsou tam i zasvěcení, misionáři, kněží. A kdo chce, tak mluví s Elvírou a „dostane požehnání“ a jde tam, kam má touhu.

Když nakonec někdo odchází, po požehnání, postaví se tady v místnosti doprostřed a každý kdo chce, mu něco řekne - třeba nějaké rady, on děkuje za to, co tu prožil. Je to takové rozloučení.

Někdo samozřejmě odejde i předčasně, prostě se sbalí a jde. Ale v 90% se vrátí, protože, brzo padne na hubu, a většinou proto, že nedělal to, co se dělá tady, takže přijde nazpátek, protože ví, že tady se mu dostane podpory a navíc pochopí, proč je potřeba ty věci dělat tak, jak se tu dělají. Zjistí, že tady má lásku, přátelství smysl.

To je tady asi to důležité.

Každý, kdo bere drogu, hledá lásku, o tom to je. Přijde sem, dělá machra, ale za čas je vidět, že je hodně citlivý, že má dobré srdce. A taky ví, že venku dělal věci, které byly hnusné, každý z nás to může říct. Hledal lásku, našel drogu.

Je to o rodině. I já jsem nezvládal situaci, kterou jsem měl doma. Táta pil, ale měl jsem rád ho i maminku. Je potřeba zmínit, že mám dvě sestry, obě žijí pěkným životem. Mají rodiny, práci, jsou úspěšné v životě. Ony jsou dobré, citlivé, inteligentní - žijí křesťansky. Já jsem si píchal heroin. Parta, kamarádi.

Kdo může vstoupit

Co narkomani, kteří mají AIDS nebo hepatitidu?

To není problém, to záleží na stadiu nemoci, ale není to problém. Každý to v komunitě ví a normálně se léčí a žije tady.

Co ti, kteří mají duševní, psychické problémy?

No to nejde, my tu na to nemáme personál, jenom nějaké slabší případy, ale kdo bere tablety, tak tu nemůže být. To samozřejmě neplatí pro angínu, tak antibiotika samozřejmě bere, nebo paralen na nachlazení.

A co starší bratři?

No jsou komunity, kde jsou bratři, co mají 50, 60 let – to není problém. Tempo toho domu k tomu přizpůsobené. Elvíra chce udělat nějaký dům pro bratry, kteří jsou tu od začátku, aby tu mohli být až do smrti. Jsou tady, protože je jim tu dobře.

Když tu kluk vstupuje, musí být čistý?

No většinou ano, protože kluk se musí připravit na komunitu. Kluk musí vědět, do čeho jde. I rodina se má připravit, je to dobré, když s ním protrpí ten „začátek komunity“, který je doma. Protože rodina, pokud to jenom trochu jde,

spolupracuje. A rodina se musí znovu nastartovat, pokud je to možné. Takže přímo z ulice to neděláme. Kluci, co jsou tu měsíc nebo dva mají i tak dost těžké a není dobré, aby tu přišel kluk, který třeba za týden uteče. Sem každý chodí proto, že má problém, ne proto, že si to někdo vybral jako řeholi.

Co homosexuálové, jak se to řeší?

Pokud se neprojevuje, má to za sebou, má to jako svůj kříž, ostatní to nevědí, tak je to možné. Tady jsou všichni spolu, hygiena ... není možné, aby provokoval, když se něco takového objeví, hned se to řeší.

Jak to tady je se sexuální abstinencí?

No v hlavě s tím bojuje každý, ale je prostě dobré, zvykat si na čistotu. Někdo to bere tak, aby se nachystal na to, dívat se v čistotě na ženu. Někdo to nezvládá, tak je to jeho kříž. To je věc každého, jak se s tím vypořádá, každý s tím nějak bojuje.

Narušování řádu komunity

Co když tady někdo nedodrží řád, dělá problémy, jsou nějaké sankce?

No ono je potřeba vidět, proč ty věci dělá. To je většinou proto, že je zraněný, a ta bolest se takto ventiluje. Tato komunita je zralá, dozrála do takové podoby, že se to tu objevuje málo. Když se někdo porušuje pravidla, něco dělá špatně, tak si toho mladému vezme starší kluk a od rána do večera jsou spolu, spolu pracují, modlí se, baví se. On se o něho stará. Aby se krize neroznesla. To se potom těžko žije v takovém domě. A k tomu tu máme ty úlohy, kde může poprosit o pomoc. A další body programu pomáhají také.

Nějaké tresty, to nebývá.

Stalo se někdy, že jste museli někoho propustit, kvůli tomu, že narušoval komunitu?

Podívej, každý kdo tu je, tu není proto, že je hodný. Kdo tu dojde, je slabý, je zraněný - kvůli tomu tu došel. Když kluk pomoc nepřijímá, tak je zbytečné, aby tu byl. Pošleme domů proto, aby si kluk uvědomil, aby objevil, že sám to nezvládá a potřebuje pomoc. A jestli se vrátí, tak už ví a už tu komunitu dělá dobře. Už je tu proto, že tu chce být a dělá to, co je potřeba.

Natrvalo domů jsme někoho poslali, jenom když byl nějak psychicky nemocný.

Stoupání po „služebním žebříku“

Slyšel jsem, že jsou tu nějaké stádia, a kluci dostanou nějaké dary, třeba po půl roce hodinky?

Ano, je to tak, ale my jsme omezení v tom, dávat nějaké dary. Spíš jde o to, když jde v domě všechno dobře, tak se kluci můžou podívat na film, nebo si zahrát fotbal. To je odměna. Nebo ten kluk může jet někde dát svědectví.

Když kluk přijde do komunity, jde pomalu po žebříku. To je příprava na život, a tam taky nic nejde snadno. Takže když přijde, tak může uklízet sníh, nebo srovnat botník, nakrájet chleba pro kluky a postupně ty úlohy rostou. Nakonec dostane tu největší, nejlepší úlohu a to je být andělem strážným. To je v hierarchii nejvíc, co může člověk dostat. To je odpovědnost za druhý život.

Jestli dostane hodinky, ... no to je prostě o tom, aby si těch věcí vážil. Když je to profesionál, dělal deset let na stavbě s nástroji, flexou, vrtačkou, a tady má dva měsíce čekat než se k tomu dostane. To jsou věci, které člověk zvenku těžko chápe. Kvůli jinému vztahu k životu, naučit se trpělivosti a úctě je potřeba postupně.

To, kdy se dostane k tomu či onomu stupni žebříčku, záleží na tom mladém, jak spolupracuje, jak žije v komunitě. Po pár měsících může napsat domů dopis, po roku se podívat domů, aby tam pobyl a třeba nastartoval změnu. Ale zrovna teď jel kluk domů po sedmi měsících, aby pomohl něco doma rodičům na pár dní. Čím je komunita zralejší, tím víc může dělat věci, které se vymykají nějaké „normě“.

A to, co jsi minil tím druhým životem toho anděla?

No to, že je andělem, je největší dar právě pro anděla. Na něm vidíš, jak je netrpělivý, jak myslí jenom na sebe a svoje pohodlí, a teď dostane někoho, kdo byl jako on, a je pro něho zrcadlem. Ten mladý mu všechno ukáže. Všechny jeho chyby. A právě to, že se před ním musí ovládat, mu dá zakusit radost z toho, že se vzdá svého pohodlí, že vyjde ze sebe, má odpovědnost. Tím se ten anděl za ten měsíc hodně posune dopředu. Pro toho anděla je to největší dar, takto sloužit, vidět sám sebe. To toho člověka nastartuje, on se pak stane obětavým, funguje.

Co si myslíš, v čem je ten hlavní důvod té změny těch kluků?

První věc je to, že všichni jsou stejní, všichni brali drogy. Další je, že tady vidím, že ti narkomani tady žijí úplně jinak, ... jsou tu rádi a jsou takoví, jaký bych chtěl být jednou i já. Zůstali tu pět, šest roků a nemusí tu být. A vidím, že jsou dobří. A když mi on řekne, když budeš dělat to, to, to a to a budeš takový jako já, tak ho poslechnu. Jdou dopředu proto, že chtějí být také dobří, je to v nitru každého z nich. A hledají lásku a tady ji mají. Tady jim nikdo nedává tabletky, nedělá se vizita. Tady

to ti kluci žijí, a jeden druhého tlačí. Všechno je to o lásce. To najde tady, to najde v Bohu, v modlitbě, v tom, když se dám druhým. To vlastně ani nechápeš.

Kluci zjistí, že když půjdou proti sobě, proti své pohodlnosti, proti tomu „já chci“, když budou dělat něco, co „nechtějí“, když budou v poslušnosti sloužit druhým, sloužit Bohu, tak že budou nejšťastnější. To jsou takové věci, jakoby postavené na hlavu, ale je to tak.

Co problémy nízký věk, neschopnost pracovat, s modlitbou ...?

Každý je jiný, někdo může pracovat od rána do večera a dělá mu problém mluvit, další zase naopak, každý jsme jiný. Když je to v nějakých mezích, je to normální. Pak se pracuje na tom, aby se to zlepšilo. Pokud to není nějaký psychický problém, tak je to jen otázka trpělivosti. Anebo když ten kluk nechce, tak se po roce pošle domů ...

Zásady

Co ty zásady tady, třeba že se v době práce nemůže sedět?

To je škola disciplíny. Mnoho pravidel je udělaných pro komunitu. To, že si někdo sedl, tak se pak těžko zvedal k práci a měl tisíc řečí. Proto se nesesdá. Musíš si uvědomit, kdo tu přichází. Narkoman dokáže zahrát lhostejnost, lenost, nezájem na jedničku. Ty pravidla jsou udělané tak, aby tu bylo, pro tyto úniky, co nejméně prostoru. Narkomanovi je jedno, jestli je uklizené v domě, že se má skládat náklad. Takže ty pravidla si sami kluci udělali pro sebe, na svou míru. Proto se při práci neseď, ani když není zrovna co dělat.

Proč myslíš, že ty pravidla tak všichni svědomitě dodržují?

Je to možná svědomím. My tady žijeme v uzavřené společnosti, a ten řád je pro ni udělaný. Pokud se ty budeš vymykat, tak ti bude těžko. Budeš trpět. Jde se tímto směrem, a pokud ty šlapeš, tak nemáš problémy. Někteří kluci pak možná padnou proto, že když přijdou nazpět do společnosti, tak se ukáže, že oni to nepochopili, nežili komunitu ze srdce, nechali se jenom vést. Dělalí ty věci proto, že to dělá a říká komunita.

Vysvětlím to takto. Když je tu pravidlo, že si vždycky mám brát z táčku nejmenší kousek masa. Není to proto, abych schválně trpěl. Když si vezmu ten největší, tak ti, co jdou za mnou, si ho už nemohou vzít, protože ho mám já. A já ho zhltnu, aby ostatní neviděli, že ho mám já. Dal jsem zase přednost svému pohodlí, tomu, co se mi líbí mému břichu, protože jsem byl hladový. Ale když si vezmu ten

nejmenší, tak jsem to udělal pro své kamarády, dal sem možnost jim, aby měli ten větší, bez toho, že by to oni viděli.

Já musím vědět, že to dělám, kvůli tomu, že jednou budu mít svou rodinu, své přátele, bližní, budu kolem sebe mít lidi, pro které chci dobré. A to dobro chci umět dělat bez toho, že to někdo vidí, protože rozumím tomu, že když si vezmu ten menší, tak mám čisté svědomí a mám z toho radost.

Když ten kluk vyjde ven a žil tyto věci ze srdce, tak zná tajemství štěstí pro sebe a ty, co bude mít jednou okolo.

Přil. 17: Překlad úkolů z revize života

F.	Říci okamžiky, kdy se mi dařilo nebo nedařilo zachovat klid
R.	Dát víc životu v domě
L.	Vstát u stolu a sdílet svůj průběh dne
O.	Vstát u stolu a říci dva okamžiky, s kým sem sdílel své obtíže a jaké
E.	Budovat opravdové přátelství
M.	Být důsledný, přímočarý
P.	Říci dva okamžiky, když jsem udělal něco pro dům
D.	Lépe si organizovat znovu objevení zkušenosti druhých
E.	Říci tři okamžiky, když jsem udělal něco pro sebe samého
M.	Sledovat sebe sama a drobnosti okolo mne
K.	Naučit se lépe mluvit italsky
T.	Najít rovnováhu mezi prací a rozhovory, především s mladými
E.	Být víc důsledný, přímočarý
R.	Přátelit se s druhými

Přil. 18: Překlad denního zápisu z deníku

Dnes je pondělí 22. listopadu 2010

Probudil jsem se ráno brzy, protože jsem chtěl připojit pumpu pro napouštění vany. Když jsem to udělal, chtělo se mi jít ještě spát. Když jsem se zamyslel, překonal jsem se, a řekl jsem si, že jestli chci něco udělat, nejprve musím poprosit Ježíše, aby mi se vším pomohl. Tuto adoraci jsem dobře prožil a také potom, když jsme se modlili všichni pohromadě, cítil jsem chuť udělat něco ze srdce.

Po snídani jsme vyrazili do práce. Jedna parta šla do dřevníku a druhá šla házet kameny okénkem. Já s M. jsme se šli zeptat, jak můžeme co nejrychleji vybetonovat sklep. A líbilo se mi, že jsou dneska takoví lidé, kteří chtějí radit, dnes přijel J., aby si udělal pracovní den a zůstal s námi. Když jsme se vrátili, tak u nás byl už bagr, a rovnal nám chodník. Byl jsem uvnitř trochu nervózní, protože jsem chtěl udělat všechno dobře a rychle, a když se mi to nedařilo, býval jsem nervózní. Tak po obědě jsme šli hned pracovat a líbilo se mi, když jsem cítil ochotu a elán ze strany chlapců a to mě taky povzbuzovalo. Dnešek byl zvláštní den, protože přijel taky L., aby s námi prožil pracovní den a pak také Martin, aby s námi udělal zkušenost. Vítám tě a přeji ti, aby se ti vždycky dařilo.

Před obědem šli také M. a T. vydat svědectví do jedné školy Trnavě. O půl čtvrté přijela míchačka s cementem ... pak ještě dorazil R. a ten velký stroj nám dovezl radost, když jsme všichni dohromady rovnali beton. Na začátku jsem měl trochu strach, jak to všechno dopadne, ale pak jsme našli grif a tak jsem se uklidnil. Pracovalo se až do večere, pak se modlil růženec, po večeri se zvedl A., protože dokončil jeden rok komunity. Tak ti přeju všechno nejlepší! Na konci jsem vzdal díky Pánu v kapli PVMT ... cítil jsem, že Bůh mi dal tolik darů, ale vidím, že je nevydávám na 100% to, co bych mohl dělat a nedělám všechno, co bych dělat měl, tak prožívám svůj egoismus. Díky Pánu Ježíši za prozřetelnost, která vstoupila v posledních dnech do našeho domu.

..N. T. M chlapci, kteří dnes dělali pracovní dny.

Přil. 19: Modlitba růžence za závislé a se závislými

Úvod

Bože všemohoucí, můj Stvořiteli! Ty jsi mne stvořil z lásky. Daroval jsi mi život a daň, abych Ti jimi sloužil v bratřích lidech. Dal jsi mi dar svobody a lásky. Děkuji Ti!

Dnes se obracím k Tobě, svému Otci, skrze Tvého Syna Ježíše, jménem svým a jménem všech, kteří ztratili svobodu a schopnost milovat Tebe a druhé. Obracím se k Tobě ze svého otroctví, do kterého jsem upadl drogou. Ona posedla moje srdce, moje myšlenky, moje pocity, zbavila mě schopnosti správně myslet a rozhodovat se. Přivedla mě ke zlu, hříchu, krádeži a násilí. Odvedla mne daleko od Tebe a od druhých. Ale já vím, že Ty mne očekáváš a že se raduješ z mého návratu, jako milosrdný otec z návratu ztraceného syna.

Dej mi svého Ducha svatého, aby On se ve mně modlil a aby mě vysvobodil. Aby mi dal dar zbožnosti, síly, moudrosti, rozumu a lásky.

Maria, Matko, děkuji Ti, že i Ty jsi mi nablízku, když já jsem neuměl být blízko ani Tobě ani svojí tělesné matce, a že mi pomůžeš, abych se dplně osvobodil a vrátil do otcovského domu.

Věřím v Boha

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. -1 v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; - jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, - trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest; - sestoupil do pekel, - třetího dne vstal z mrtvých; - vstoupil na nebesa, sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího; - odtud přijde soudit živé i mrtvé. - Věřím v Ducha svatého, - svatou církev obecnou, - společenství svatých, - odpuštění hříchů, - vzkříšení těla - a život věčný . - Amen.

Radostná tajemství

1. Díky Ti, o Maria, že jsi na andělův pozdrav odpověděla: "Zde jsem, Pane, služebnice jsem Tvoje." Toto tajemství se modlím za sebe a za všechny, kteří jsou neschopní vyslovit slovo odevzdanosti, protože již nemají svobodné srdce. Modlím se i za ty, kteří ještě stále svobodní jsou, zvláště za mladé, aby nikdy nepadli do

otroctví drogy, alkoholu a jiných závislostí. Aby každý mohl jako Ty, Maria, říci: "Zde jsem, Pane, ať se stane Tvá vůle."

Otče náš, jenž jsi na nebesích, - posvět' se jméno Tvé. - Přijet království Tvé. - Bud vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi. chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. - A neuved nás v pokušení, - ale zbav nás ocl zlého. - Amen

10 x **Zdrávas, Maria**, milosti plná, - Pán s Tebou; - požehnaná Ty mezi ženami - a požehnaný plod života Tvého Ježíš. -Svatá Maria, Matko Boží, - pros za nás hříšné - nyní i v hodinu smrti naší. - Amen.

Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému, - jako bylo na počátku, i nyní, i vždycky - a na věky věků. - Amen.

Pane Ježíši, - odpusť nám naše viny, - uchraň nás pekelného ohně, - přiveď do nebe všechny duše, -zvláště ty, které nejvíce potřebují Tvoje milosrdenství. - Amen.

2 . Díky Ti, o Maria, že jsi navštívila svoji příbuznou Alžbětu. Pomáhala jsi jí a s ní jsi se modlila. Přinesla jsi jí radost a útěchu.

Nyní se s Tebou modlím v tomto tajemství za sebe a všechny mladé, kteří se stali závislí a svým chováním vnesli nepořádek do svých rodin, kteří způsobili tolik starostí svojí matce a svému otcí, za všechny, kteří kvůli svému vnitřnímu otroctví ztratili sílu, aby poslouchali a měli v úctě starší.

Přijď, Maria, přines Ježíše, světlo a pokoj, do zmučených rodin, do srdcí rodičů, kteří jsou na konci svých sil kvůli problémům, do kterých je uvalily jejich děti - závislí.

Otče náš, 10x Zdrávas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

3. Díky Ti, Maria, že jsi porodila Ježíše v Betlémě. Díky Ti za radost a lásku, se kterou jsi Ho přijala do *své* náruče. Tímto tajemstvím chci poděkovat za svoje rodiče, že mi dali život, a za všechno, co pro mne udělali. Vím, že od té doby, co беру drogy, jsem v nich zničil radost a naději.

Vím, že moje matka jednou řekla: "Kdybych tě raději nebyla porodila, když jsi takový!"

Prosím, aby se do srdce mých rodičů vrátila radost a pokoj. Prosím za všechny ty matky, které jsou dnes těhotné, aby si zamilovaly svoje dítě, aby ho chránily, s radostí rodily, a aby jim děti vždycky byly radostí'.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

4 . Díky Ti, Maria, že jsi obětovala svého Syna v chrámě. Ať je veleben ten okamžik, kdy ho Simeon poznal jako svého Spasitele.

Nyní prosím za všechny ty, kteří mne svedli k drogám, všechny ty, kteří pěstují a prodávají drogy, a tak ničí druhé.

Ať se obrátí, ať si zamilují život více než peníze a jakýkoli jiný požitek. AC v Tvém Synu Ježíši poznají, jako Simeon, svoje světlo a skrze ně získají mír. Prosím i za ty, kteří jsou dnes v nebezpečí drogy, pošli jim do cesty ty, kteří jim zabrání v upadání do zla. Ať každé srdce jako Simeonovo očekává radostně Pána a ať ho pozná.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

5 . Díky Ti, Maria, že jsi našla svého Syna a že On s Tebou odešel domů a Ty jsi ho vychovávala! Tvůj zármutek se proměnil v radost. Dnes mnozí mladí utekli z domu, toulají se ulicemi svých měst, rodiče je zarmouceně hledají Mnozí takto dospěli do vězení a do nápravných ústavů a rodiče jim nemohou pomoci, a tak jsou zarmoucení a stísnění. Ať se každé rodičovské srdce zaraduje z návratu dítěte domů a ať každý, který má spor s rodiči, radostně odpustí a přijme život v rodině. Ať rodiny jsou schopné poskytnout duchovní stravu svým dětem a mladým a ať se každá rodina stane jako Tvoje, svatá rodina.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

Bolestná tajemství

Pane Ježíši, Ty jsi vydal svůj život za nás. Zemřel jsi na kříži ve strašných mukách. Dej mi milost, abych byl dnes s Tebou, abych vstoupil do tajemství Tvých muk a Tvého utrpení, abych mohl chápat a přijmout Tvůj kříž, aby se mně tak všechno obracelo k dobru a ke slávě Otcově. Jako se Tvůj kříž obrátil v dobro pro nás a k slávě Otcově.. Ty jsi trpěl, protože jsi miloval, a já trpím, protože nemám lásku. Ty jsi trpěl svobodně a já trpím, protože jsem se stal otrokem. Odevzdávám se Tvému milosrdenství a budu nyní s Tebou procházet Tvým utrpením. Dej mi milost

vytrvat s Tebou, abych nespál, jako spali Tvoji apoštolové v zahradě Getsemanské, a ať neutíkám, jako se oni rozutekli.

Sešli mi nyní svého Ducha svatého, ať On mne vede při modlitbě.

Maria, jako Ty jsi byla při svém Synu a trpěla jsi s ním, nauč i mne následovat Ho i v okamžicích muk a utrpení

1 . Díky Ti Ježíši za Tvoje utrpení v zahradě Getsemanské, za Tvoji osamělost, za Tvůj krvavý pot a všechnen Tvůj strach. Díky Ti za slova: "Otče, ať mne mine tento kalich, ale ať se nestane moje, ale Tvoje vůle."

Ty jsi trpěl strachem a tísní, osamělostí a opuštěností a byl jsi hluboce uražen spánkem apoštolů a zradou Jidáše. Toto tajemství se modlím za všechny mladé, kteří upadli do drogy a do jiných závislostí a tipí hrozná muka. Pohlédni na ně nyní a pomoz jim, aby zvládli strach a tíseň, opuštěnost a všechno to, co způsobilo závislost. Vysvobod je od všech muk, způsobených závislostí, a všeho pokušení, clo kterého upadají, a to jsou: násilí, krádež, lež, podvody a ztráta vůle. Ať se otevrou lāsce Otcově, Jeho milosrdenství a přestanou zrazovat sebe, svoje rodiče i Tebe. Vrať jim mír a sílu při přemáhání pokušení. Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

2 . Ke sloupu Tě přivázali na dvoře Pilátově a bičovali Tě. To byl sloup hanby a výsměchu. Byl jsi svázaný u toho sloupu. Všechno jsi trpělivě snášel. Prosím Tě nyní za všechny ty, kteří jsou přivázáni drogou a alkoholem a bičují sami sebe a ubíjejí svoji lidskou důstojnost, kteří i sebe i svoje rodiny přivázali ke sloupu hanby, násilí a utrpení. Obětuji ti všechny rány v jejich duši, všechny rány v duších jejich rodičů, abys je Ty zacelil. Všem rodinám, které jsou dnes do krve zbičované kvůli závislým, které mají doma, Ty Pane, pomoz a dej jim svůj mír.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

3 . Upletli trnovou korunu a vrazili ji na tvoji hlavu. Rouhali se Ti, jako králi Ti oblékli červený šat, aby se Ti posmívali. Mnohé prsty spolupracovaly na splétání koruny, která zranila Tvou hlavu. Ponížený, posmívaný, poplivaný, vyzývaný. Ty jsi trpělivě i toto snášel.

Pane, Ty znáš všechny, kteří dnes ve světě z touhy po penězích splétají trnové koruny mladým, když jim nabízejí drogu, a zavádějí je tak na bludné cesty. Kolik ponížení, kolik výsměchu prožívají ve svých závislostech, Ty to víš. Prosím Tě,

obrat' ty, kteří spletli trnové koruny a spolupracují se zlem a ničí tolik životů. Dej jim milost, aby se obrátili a přestali činit zlo. Pohled na mladé, kteří jsou ve svých rodinách korunováni trnovou korunou osamělosti, a tak jsou otevřeni tomu stát se otroky drogy a alkoholu. Vysvobod' je a daruj jim lidskou důstojnost!

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

4 . Ježíši, na zraněná ramena jsi vzal svůj kříž a trpělivě jsi ho nesl na Kalvárii. Obětoval jsi svoji křížovou cestu za naše spasení. Nesl jsi těžký kříž, abys nás uzdravil. Prosím Tě v tomto tajemství za všechny ty, kteří braním drogy a alkoholu zničili svoje duchovní, duševní a tělesné zdraví, a tak se stali nemocnými, kteří tolik potřebují péči a lásku, ale jsou opuštění, protože je už dál nikdo nepřijímá. Jsou odsouzeni nést svůj kříž a zase opuštění a odmítání od všech. Stali se obětí svého chování, proto je nikdo nelituje. Já Tě prosím, aby ses nad nimi smiloval, abys je uzdravil na duši i na těle.

Pošli k nim svojí Matku Marii, aby je utěšila, jako těšila Tebe. Ať se najdou dobří Šimonové a zbožné Veroniky, kteří je přijmou a pomohou jim nést kříž a otřít jim zohavenou tvář.

Bud veleben ve všech, kteří to již nyní konají

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

5 . Díky Ti, Ježíši za Tvoji smrt na kříži. Díky, Ti, neboť jsi odpustil všem a odevzdal jsi nám Marii za Matku, a nás jí jako děti.

Smiluj se nade všemi oběťmi drogy a alkoholu i nade všemi, kteří zemřeli, protože si dali příliš silnou dávku. Smiluj se i nad těmi, které závislí ve svém násilí zabili. Ať je Tvoje milosrdenství zachrání. Daruj jim mír, který v závislostí hledali. Protože je všichni odsuzují, Ty je neodsud'!

Oni jsou oběti zla a hříchu, oběti těch, kterým se peníze staly bohem. Povolěj do svého míru všechny ty, kteří nyní umírají opuštěni, zapomenuti, opuštěni od všech, buď jim v posledních okamžicích útěchou a silou.

Maria, Ty jsi se stala matkou nás všech, přimluv se za všechny, kteří tímto způsobem ztratili život. Buď přimlůvkyní zemřelých a útěchou živých.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otcí, Pane Ježíši...

Slavná tajemství

Tři dny po své smrti jsi vstal z mrtvých a utěšil jsi svoji Matku a ty přátele, kteří pro Tebe plakali. Dej mi milost, abych již nyní vstoupil do tajemství Tvého vzkříšení. Sešli mi svého Ducha svatého a dej, abych měl podíl na novém životě, a učiň to pro všechny, kteří duchovně zemřeli.

Panno Maria, protože jsi trpěla s láskou, byla jsi jako pivní hodna zažít mír Vzkříšení. Ať tato modlitba slavných tajemství růžence je i mým vstupem clo miai a pomocí pro všechny, kteří nemají mír.

Věřím v Boha

1. Vystrašené a uplakané ženy Tě hledaly. Přiblížil jsi se k nim a řekl jsi: "Nebojte se! Já jsem to. Pokoj vám."! Radost se vrátila do jejich srdcí.

Vzkříšený Pane, uzdrav mírem svého Vzkříšení všechny ty, kteří dnes začínají den, neklidem, a tak se stávají možnými oběťmi *drogy*, alkoholu a jiných závislostí. Řekni jejich srdci, ať se nebojí, protože Ty jsi živý.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otci, Pane Ježíši...

2. Požehnal jsi všem, kteří se shromáždili na hoře, ze které jsi vystoupil clo nebe. Požehnej dnes nás všechny, zvláště mladé. Ať je Tvé požehnání chrání od veškerého zla a hříchu, zvláště od závislosti, aby zůstali vždycky svobodní a mohli svůj život důstojně žít.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otci, Pane Ježíši...

3. Díky Ti, Ježíši, že jsi seslal svého Ducha svatého na apoštoly, kteří se modlili spolu s Marií. Já Tě prosím za Církev, za rodiny, za vlády států, aby silou Tvého Ducha učinily všechno, aby zabránily každému nebezpečí drogy, a tak zachránily všechny mladé. Probud velkodušná srdce svým Svatým Duchem, ať statečně reagují a pomohou všem, kteří jsou již obětí drogy, i těm, kteří jsou v nebezpečí se clo závislosti dostat.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otci, Pane Ježíši...

4. Bud veleben, Otče nebeský, neboť jsi Marii uchránil ode všeho zla a hříchu, i za to, že vždy spolupracovala s Tvojí svatou villi a byla hodna, aby byla vzata na nebe.

Na její přímlovu pomoz všem, kteří zotročení hříchem a zlem ztratili důstojnost a smysl svého života. Ať jim Ona nanebevzatá bude přímlovkyní a útěchou a novou nadějí. Ať na její přímlovu naleznou svojí životní cestu.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otci, Pane Ježíši...

5. Díky Ti, Otče nebeský, že jsi Pannu Marii korunoval za Královnu nebe a země. Díky Ti za naději věčného života! Ať naše Královna je pomocí pro nás všechny, abychom jednou došli k Tobě a přebývali ve Tvé věčné slávě, lásce a míru. Ať nám věčná sláva svítí v dnešní temnotě a bude ukazatelem cesty v tomto údolí utrpení.

Otče náš, IOx Zdravas Maria, Sláva Otci, Pane Ježíši...

Závěr: Děkuji Ti, Ježíši, děkuji Ti, Maria, že jsem mohl v této době být s vámi v radosti, v zármutku a ve slávě. Aí mi Duch svatý pomůže, abych se, zatímco uvažuji o vašem životě, stával co nejpodobnější vám v Duchu svatém, který žije a kraluje na věků. Amen.

Přil. 20: Zasvěcení Panně Marii

(Tuto zásvětnou modlitbu se modlí mladí v komunitě na závěr ranních modliteb!)

S vědomím svého křesťanského poslání já

..... vkládám do

Tvých rukou, Maria, svoje křestní sliby:

Zříkám se satana, zříkám se drogy, zříkám se každého zla, všech jeho svodů, všech jeho skutků a zasvěcuji se Ježíši Kristu, abych s Ním nesl svůj kříž věrně, každý den, podle vůle Otcovy. Před celou Církví Tě uznávám, Maria, za svojí Matku a Paní. Tobě odevzdávám svoji osobu, svůj život a hodnotu svých dobrých skutků: minulých, současných i budoucích. Nakládej se mnou a se vším, co mi náleží, k větší slávě Boží pro časnost i věčnost. Amen.

Přil. 21: obrázková příloha

Cedule slovenského komunitního domu sv. Cyrila a Metoděje

Pohled na komunitní dům, v němž žije přibližně 17 chlapců

Dřevník

Chlévy – pěstují zde 2 krávy, 2 prasata, prasnici, kačeny, králíky, slepice aj.

Při stavbě nového sklepa

Pokoj na spaní – všech 17 chlapců spí v této velké místnosti, na jednoho připadá půl skříně, ostatní věci jsou uloženy na půdě.

Místní kaple

Stojan v kapli, na němž jsou uvedeny souřadnice mešních perikop a verš ze čtení, který zaujal toho, kdo má službu lettura.

Plakát: 10 zakázaných slov

Při práci

Při pesachové večeři

